།།ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་ཀླའི་སྐབས་ཆུལ་བ་སྲས་བཅས་འཕགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཞུགས་སོ། །

@01A ཨཱཿ།། །།ཁ་མོ་ཀུ་རུ་བུདྡྷ་བོ་དྷི་སཏྭ་སྦྱིས། བྱངས་མེད་DD་གསུམ་གྱི་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་རྫོགས་སྐུ་གསུམ་གོ་འཕང་མཆོག་བརྙེས་ཏེ། །

རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱའི་ཚོགས་ལ་རྣམ་གསུམ་འཁོར་ལོ་རབ་བསྐོར་ནས། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལམ་བཀོད་ཁམས་གསུམ་འབྲོ་བའི་གཉེན་

གཅིག་པུ། །སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་སྡུག་པ་མཆོག་དེར་སྣོ་གསུམ་གྱས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ཟྲུར་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །མ་ལུས་ཆོས་ཀྱི་རང་

སྤྱི་མཚན་ཉིད་ཀུན། །ཇི་བཞིན་མ་འདྲེས་གསལ་བར་མངོན་གཟིགས་པ། །སྤྲུལ་བའི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །ཆུལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་

ཀུན་འཛིན་པར། །ཆུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་བཀྲིས་བྱུར་པ། །ཆུལ་སྲས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་རྣས་འབྱང་བཅས། །ཆུལ་བའི་གདུང་འཚོབ་དགེ་བའི་

DD་@02A ཨཱཿ།། །།འཕེལ་སྟེངས། །བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་རྟེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ། །པད་དཀར་འཛིན་པ་བློ་བཟང་ཆུ་མཚོའི་སྡེ། །ཡོངས་འཛིན་མཁས་པ་ངག DD་

དབང་བསྡོན་འགྲུས་སོགས། །དངོས་བརྒྱད་ཐུབ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོར་རང་དབང་འཇུག་དཀའ་ཡང་། །ཁཉེས་གཉེན་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་ལ་

བརྟེན་ནས། །དགོངས་དོན་སྟིང་པོ་བསྟུས་པའི་ཡིད་བཞིན་ནོར། །ལེགས་ཚལ་རྒྱལ་མཚན་རྩེ་མོར་མཆོད་པར་བྱ། །དེ་ལ་འདིར་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་

མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་དོན་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་རྩ་བའི་ཚིག་དོན་ལ་ངེས་པ་རྣེད་པའི་ཆེད་དུ་རང་རང་གི་སྣབས་ཀྱི་རྩ་ཚིག་བཀོད་ནས་དེའི་དོན་

རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གསུམ། ཐུབ་ཀྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚན་གྱི་དོན་དང་། འགྲུར་གྱི་

@02B ཕྱག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་རྒྱུ་སྐད་ཀྱི་མཚན་དང་། དེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་ཐྲི་རྡ་མ་ཀོ་ཊ་རི་ཀཱ་ཛེས་བྱ་ལ། གཉིས་པ་

ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཨ་ཐྲི་ནི་མངོན་པ། རྡ་མ་ནི་ཆོས། ཀོ་ཊ་ནི་མཛོད། ཀཱ་རི་ཀཱ་ནི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར།

སྐད་ཞན་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མཁས་པའི་གསུང་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དང་། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་

པ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་ལ། གཞུང་དགོད་པ་དང་། དོན་ཚའོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་གང་ལ་

ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་རྩུབ་རེགས་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་ན་དཔལ། ན་ཚོད་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ཉམས་ཅན་ཡིན་པས་ན་

གཞོན་

ནུར་གྱུར་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་སྤྱོན་གྱི་བཀས་བཅད་ལྟར་མངོན་པའི་སྟེ་སྣོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་

ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། གཞུང་གི་དོན་དངོས་དང་། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོད་པར་བརྗོད་པ།

@03A ྅།། །བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ། མངོན་པའི་མཚན་དོན། བརྩམས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་གཞུང་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་

པོ་ནི། གང་ཞིག་ཀུན་ལ་སྙན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །འཚོར་བའི་འདམ་ལས་འབྱོ་བ་དྲངས་མཛད་པ། །དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དག་

པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་དམ་

པའི་

སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དེ་ཚོས་ཅན། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་མངའ་

སྟེ།

ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྣོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པའི་སྐུན་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་བཅོམ་ཞིང་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་། དེའི་ཡུགས་

ཀྱིས་འཕངས་

པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་། བཅུ་བའི་ཐུགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པའི་དོན་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་སྐོར་ནས་བརྒལ་

བར་དཀའ་བའི་འཁོར་བའི་འདམ་ལས་དྲང་བར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་

མོངས་

@03B ཅན་མ་ཡིན་པའི་མུན་པ་སྤྲངས་པའི་སྤྲངས་པ་ཡིན་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྲངས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲངས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པས་

དེ་གཉིས་སྤྲངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མུན་པ་སྤྲངས་པ་གང་ཞེག །དེ་མ་ཡིན་པའི་མུན་པ་སྤྲངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དབྱ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་དེར་ཐལ། དེས་དེ་འདྲན་པ་ལ་འདོད་

ཚགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་ས་ཡང་། གཏན་ནས་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཕད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྱེལ་ལས། ཀུན་ལ་སྐྱན་པ་བཅོམ་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། གཏན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། རྫ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྣང་པ་ཕུན་ཚོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྣང་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྣང་པ་དེ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་

གཉིས་ཀྱི་ཚོས་ཀུན་ལ་སྤྲིད་པའི་སྐུན་པ་གཏན་ནས་བཅོམ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་ལ་སྐུན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐུན་པ་ཡིན་ན། སྐུན་པ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྐུན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན། སྤྲིད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་སྐུན་པ་ལ། ཕྱིའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། འདིར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྤྱན་པ་དང་ཆོས་མཐུན་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱན་པ་དེས་ཕྱིའི་གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། སྒྲིབ་པ་གཉིས་པོ་

@04A ཞེས། །དེས་ནང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་དེ་གཉིས་གང་རུང་སྤང་ས་ན། གཏན་ནས་སྤང་

མི་དགོས་ཏེ། དེ་གང་རུང་སྤང་ན་སྤང་མི་སྲིད་འཛིན་ཅན་དུ་བྱས་ནས་སྤང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱ་བཅོམ་པ་རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱ་བཅོམ་དགྲ་ལས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་ལྟ་རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པར་པ་བཞི་ནི་རང་གི་རིགས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་རྒྱུན་ཞུགས་

རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཁྱད་པར་འཕད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྷ་འབྲས་ལས། །ཉམས་འགྱུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་ཤེས་སྦྱིབ་

སྣང་བའི་སྣང་བ་དེ། སྣང་བ་ཕུན་ཚོགས་སུ་འདོད་པར་ཐལ། འདིར་ཤེས་བྱའི་གནས་ཚུལ་ལེགས་པར་མཐོང་བ་ལ་སྦྱིབ་པའི་སྦྱིབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྦྱིབ་པ་ལ་ཤེས་སྦྱིབ་ཀྱི་ཐ་

སྣང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡོན་ཏན་དེ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་ཉམས་ཚུལ་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་

ཀུང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་དྲུག་པ་ལས། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉེར་སྤྱད་ལས། །ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་

@04B ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་སྟར་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་མ་ཐོབ་ན་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ན་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྟོན་པ་ལ་འགོག་སྟེམས་ཐོབ་

ཀྱང་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐོ་ལྟའི་དབང་ཤེས་དང་ཚོར་འདུ་རཀས་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཡོན་ཏན་དེ་མ་ཐོབ་ན། དེ་ལས་ཉམས་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཐོབ་མ་ཐོབ་བརྩི་བའི་གཞི་ཐོབ་མ་ཁབན་

ནི་གང་ཟག་གཞིར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །མི་ཤེས་པའི་ཚོས་བཞི་པོ་སྤྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་བཞིས་ཡུལ་བཞི་མཐོང་བ་ལ་སྤྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཡུལ་རིང་བའི་ཁམས་དང་འབྲོ་བ་དང་།

སྐྱེ་གནས་དང་རྟོགས་དཀའ་བ་ལ་སྤྲིབ་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབྱམ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་དང་། བསྒལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་དུས་རིང་བ་དང་། ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་མཐོང་བ་ལ་སྤྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟ་བར་འདོད་

མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་ཁྱད་པར་ཕྱོགས་མེར་རྣམས་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དྲང་འོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྐལ་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

རྒྱས་དེར་ཐལ། ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མ་ཡིན་ན། སྐལ་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྐལ་ལྡན་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་སྟེལ་

ལས། སྐལ་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞེག་ཅེ་ན། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེ་འཕྲལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་ལས་དྲངས་བ་མེད་པར་ཐལ།

@05A ཞེས། །དེས་དེ་དག་ལས་ཆོས་བསྟན་ནས་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུབ་རྣམས་སྨིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྲུ་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་ཀྱོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་

སྤྱ་མར་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་དང་དེ་དན་སོང་ལས་ཐར་བར་བྱས་རྟེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་དང་དན་སོང་ལས་ཐར་བར་

མཛད་ན། དེ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་གྲོལ་བར་འདོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྐོ་ནས་གདུལ་བྱ་སྨིན་པར་བྱེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་མེད་

ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་སྟོན་ན་ངག་གིས་སྟོན་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁ་ཅིག །འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གདུལ་བྱ་སྣལ་ལྷན་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ལས་

དྲངས་ཟིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་ལས་དྲངས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་ཞེན་དུ་དྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱུད་པ་ཅི་རིགས་

ལས་དྲངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྐད་དུ། ཁྲོད་ཀྱིས་གང་ལས་འགྲོ་བ་དག །མ་དྲངས་རྒྱུད་པ་གང་མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །འདིའི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་དེ་ཡིན་ན། འཁོར་བ་ལས་དྲངས་

པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། རྫ་བར། འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་དྲངས་མཛད་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། རེ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འདིར་དྲང་ཞེས་པ་དྲངས་ཟིན་ཁོ་ནའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་བྱ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱོར་

@05B རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཚེ་དྲང་བར་མཛད་པ་སྟེ་འདྲེན་པའི་སྐབས་ལ་སྦྱོར་རུང་ཞིང་། བྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་དྲངས་ཟིན་པ་ལ་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟོན་པས་སྐལ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་མི་འདྲེན་

པར་ཐལ། ཉི་མ་ཤར་བའི་ཚེ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་པདྨ་ཁ་འབྱེད་ཀུས་ཤིང་། མ་སྨིན་པའི་པདྨ་ཁ་མི་འབྱེད་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཡང་གདུལ་བྱ་སྨིན་མ་སྨིན་པའི་དོན་བྱེད་མི་བྱེད་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་སྐད་

དུ། ཇི་ལྟར་ཉི་མ་ཤར་བ་ན། །ཡོངས་སྨིན་པརྒྱ་འབྱེད་ལྟར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབས། འདོད་མི་རྟག་ཏུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་མི་བྱེད་པར་ཡལ་བར་དོར་བའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་

གདུལ་བྱ་འདྲེན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ། སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་དངོས་སུ་སྨིན་པར་མི་མཛད་པར་བསྟན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་། །སྐལ་བ་མེད་པས་བཟང་མི་སྟོང་། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ནས། །ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ། །ཞེས་བྱང་། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་ནས། བྱ་བ་གང་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་

འདུས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་དོན་དང་། བརྗར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་དོན་དང་། མཛོད་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་འབྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤྲོམ་མི་སློབ་ལམ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ།

@06A ཞེས། །དོན་དམ་པ་ཡིན་པའམ། དེ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཆོས་འགོག་ལམ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ན་དོན་དམ་པ་དང་མངོན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། ཕུང་

པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་སྟེ་འཕོར་དུ་བྱས་པའི་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ན། དོན་དམ་པའི་

ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེར་ན། ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདིར་ཆོས་མངོན་པ་ལ་ཤེས་རབ་གཅོོ་བོར་གྱུར་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཅོོ་བོ་དང་ཤེས་རབ་དེའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འཕགས་རྒྱུད་

ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཕུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །

གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་མེད་ཟེར་ན། རེ་ཞིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་བཞི་པ་ལས། ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་

བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་

@06B པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་འཕགས་པ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར། རྟགས་དེར་ཐལ། ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ།

སྨིར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྡོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྟ་མ་ལ་

མ་ཁྱབ་པའམ་གང་བདེའོ། །ཁ་ཅིག །ཟོ་ཐར་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྒོང་སྡོམ་དང་དེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་བ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་

འབྲང་ཞེས་བྱ་ལ། སོ་ཐར་ནི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འབྲང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བརྗོད་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ནི། དེ་ཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། བརྗོ་བཏགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་མངོན་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཏེ་གཞུང་མངོན་པ་

གང་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་པ་དེ་ལམ་མངོན་པ་དང་། གཞུང་མངོན་པ་ནི་ བཤད་པ་ལྟར་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གང་རུང་

@07A ཞེས། །གིས་བསྡུས་པ་ཞེག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དོན་དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། བརྗར་བཀྲགས་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།

ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་བྱུང་པའི་ཡམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བརྟར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཚོགས་སྒྲོར་གང་རུང་ཡིན་ན། བརྟར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དབྱ་

བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྒྲོར་ལམ་ནས་རིགས་བརྒྱོག་ནས་བྱང་

སེམས་ལམ་དུ་འཛུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། གཉིས་སྒོབ་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་ཞེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དོད་རྩེ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདོད་ཁམས་སུ་

ལམ་མངོན་པར་གྱུར་པའི་བསྒོམས་བྱང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བསྒོམས་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་ཀྱང་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་

མེད། གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་མེད་ལ་བསྒོམས་བྱུང་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཐོས་བསམ་གཉིས་མེད་ཀྱང་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ན་ཐོས་བསམ་ཡོད་ཀྱང་གོ

@07B སས་བསྡུས་སུ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྟ་བར་འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། འདོད་ཁམས་ན་སྤྲོར་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཞུང་མངོན་པ་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་འབྲས་ཀྱི་མངོན་པ་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁ་ཅིག །ལུང་མངོན་པ་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་མེར་བསྒྲག་པས་ཆོས་མངོན་པ་བསྒྲགས་པའི་ཆོས་སྤྲོང་གི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །གསུམ་པ་ནི། འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་དག་ཆུད་ཕྱིར་རམ། །འདི་ཡི་

གནས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་མཛོད། །ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མངོན་པ་གསུམ་

པོ་དེ་འདིར་བརྗོད་བྱའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆུད་པའི་ཕྱིར་རམ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འབྱུང་བའི་གནས་ཀྱང་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བསྟན་བཅོས་འདིར་

སྟེ་བདུན་གྱི་ཚོག་ཐམས་ཅད་ཆུད་པར་ཐལ། སྟེ་བདུན་གྱི་ཚོག་དོན་གཅེས་པ་རྣམས་ཆུད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟེ་བདུན་གྱི་ཚོག་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་རྣམས་འདིར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་

སྲས་མ་ཡས། ཆོག་གི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་ཆུད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མངོན་པ་མཛོད་ཡིན་ན། སྒོག་དཔོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིན་པས་ཁྱབ་

ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་ཀྱི་མཇོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཇོད་ཀྱི་དོན་ལ་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། ནོར་

@08A ཞེས། །བྱ་འཇོག་པའི་གནས་ལ་མཇོད་ཅེས་བཏགས་པ་ལྟར་མཇོད་ཅེས་བརྗོད་པ་དང་། ནོར་བུ་གང་ནས་འབྱུང་བའི་གནས་ལ་མཇོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མདོན་པ་གསུངས་པའི་

དགོས་པ་ནི། ཚོས་རྣམས་རབ་ཀྱུ་རྣམ་འབྱེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས། །གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། །ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྲིད་མཆོ་འདིར་འཁྱམས་ཏེ། །དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ། །

ཞེས་འབྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཚོས་ཅན། མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པར་སྨྲ་བའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཚོས་རྣམས་རབ་ཀྱུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་

ཤེས་རབ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་ཀུང་འཇིག་རྟེན་ཏེ་སྐྱེ་རྒ་རྣམས་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདིར་རབ་ཏུ་འཁྱམས་ཏེ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་

དེའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་སྟོན་པས་དང་པོར་མངོན་པའི་ཚོགས་དོན་ཐོར་བུར་གསུངས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་འདིར། དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལ་གྲགས་སོ། །ཁོ་བོ་ཞེས་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱོབ་

དཔོན་གྱིས་སྟེ་བདུན་པོ་འདི་དགྲ་བཅོམ་པའི་མིང་ཅན་བདུན་གྱིས་བརྩམས་པར་བཞེད་པས། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་སྟེ་བདུན་བཀའ་ཡི་ན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པར་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པའི་དགག་ཚོགས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་

དེ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་བསྟན་བཅོས་བདུན་ཡོད་དེ། ཇི་སྐད་དུ་སྟོམ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཏྲའི་བུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྔ་སྟྲིད་ཀྱིས། །ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་

@08B བཅོས་མེད་འགལ་བྱས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་བྱས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སློབ་དཔོན་བྱིས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་བྱི་ཚོགདོན་ལ་

མ་རངས་པའི་དགག་པ་མཛད་པར་ཐལ། ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མ་རངས་པའི་དགག་ཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་སྟེ་བདུན་བཀར་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པའི་དགག་པ་ཡིན་བྱི། སྟེ་བདུན་བྱི་ཚོག་དོན་ལ་མ་

རངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་བྱིས་སྟེ་བདུན་བྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་སློབ་དཔོན་ཉིད་མདོ་སྡེ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་སས་མ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནོ་ཅག་གི།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་སྟེ་བདུན་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ནང་མཚུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་བྱི། སློབ་དཔོན་ཉིད་མདོ་སྡེ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྨྲའི་ལུགས་གཞིར་བྱེད་

པའི་ཚོ་སློབ་དཔོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣ་བར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞིར་འཇོག་པའི་ཚོ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣ་བར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འོ་ཞེས་པ་མ་རངས་པའི་ཚོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞིད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ་བཞིད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་རང་གི་བླ་མ་ཁ་ཆེ་འདུན་བཟས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁ་ཅིག །སློབ་དཔོན་གྱིས་སྟེ་བདུན་གྱི་ཚོགས་དོན་ཐམས་ཅད་འཁྱུལ་མེད་

བཞེད་པར་ཐལ། དེས་སྟེ་བདུན་གྱི་དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་འཁྱུལ་མེད་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟེ་བདུན་གྱི་གཞུང་ལ་ལས་འདུས་མ་བྱས་རྫས་བྱིབ་ཏུ་སྟོན་པས་དེ་རྫས་བྱིབ་ཏུ་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

@09A ཞེས། །ཁ་ཅིག །སློབ་དཔོན་གྱིས་སྟེ་བདུན་སྟུད་པ་པོ་རྣམས་དགྲ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པར་ཐལ། མདོ་སྟེ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། རེ་ཞིག་མ་ཁྲབ། རྟགས་དེར་ཐལ། དེས་དེ་རྣམས་འཕགས་

པ་མིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུབ་བསྟན་བྱེ་དོར་ལས། དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་འཕགས་པ་མིན་པར་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དངོས་

ལ། ལུས་ཀྱི་སྐོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་སྐོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས། བརྗོད་བྱའི་དོན་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་

ཚོས་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚོས་རྣམས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་

པ་ཡོད་དེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་བསྟུས་ནས་སྟོན་པར་བཞེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་དང་པོར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོན་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་གོ་རིམ་དང་མཐུན་

པར་བརྙོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞིའི་ཁུད་པར་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་བརྙོད་བྱ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་

པ། རྟོགས་ནས་ཉམས་སུ་ལྡངས་ནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱང་འདས་གཉིས་ཉིད་དགོས། ཆོས་གསུམ་ཕྱི་མ་སྟ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་ཡིན་ན། དམིགས་པ་

@09B དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་རྩང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར་

ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐྱོན་ཟག་པ་རྒྱས་རྩང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དགྲ་བཅོམ་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་སྐོམ་སྤང་མ་ཡིན་ཟེར་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། སྐོམ་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཞུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞུ་དང་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྟ་ལ་སྐོམ་སྤང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫ་བར། བཞུ་ནི་སྐོམ་པའི་སྤང་

བྱ་ཡིན། །ལྟ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །ཁ་ཅིག །འདིར་གང་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྐྱེ་རྩང་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་

ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྐྱེ་རྩང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫ་བར་འགོག་དང་

ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་

@10A ཞེས། །པར་མི་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྐྱོན་ཟག་པའམ་ཉོན་མོངས་རྒྱས་འགྱུར་

དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིར། ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྟམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྐྱོན་ཟག་བཞག་པའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་

བཅུ་ལྔ་བུ་དང་པོ་དང་། ཕུ་རྒྱས་རྟམས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་མཚུངས་གང་རུང་གི་སྐྱོན་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཚོས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་དང་འདྲས་མ་བྱས་གསུམ་

ལྷ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ཤམ་

མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྟོན་པའོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། །སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་བྱེད་པ། །འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག

དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་

རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྔར་ལྟར་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་

@10B ཏེ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་ཞར་མི་སྐྱེས་ཤིང་ཚུར་ཡང་མི་སྐྱེས་པ་ཞེག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབྱ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་གང་ཚོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་

པས་འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སོགས་བཞི་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཚོས་ཅན།

རྫས་སོ་སོ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་བྱེད་ཀྱི་རྫས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མིན་པ་ཚོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་དགག་བྱའི་ཚོས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་བྱལ་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱལ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྤང་བྱ་རེ་ཞིག་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་

ཡང་སྟེ་ཞེས་པའི་ཡང་སྣྲོ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེས་བསྟུ་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། གནས་མ་བྱ་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ནམ་མཁའ་དགག་པའི་ཆེད་དང་། ཟག་མེད་ལམ་བདེན་དུ་མ་ཟད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་འགོག་པ་ཡིན་ན། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་དང་སྐྱེམས་འཇུག་གི་འགོག་པ་དང་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་འགོག་པ་ལྟ་བུ་

འགོག་པ་གཉིས་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་སྐོར་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གང་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་པའི་གནས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཁས་པར་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཁས་

@11A ཞེས། །བྱའི་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡུལ་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདུས་བྱས་

སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པ་རབ་དབྱེ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །གཟུགས་

ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དབྱེ་བ་ཡང་ལས་འདིར་བསྡུ་ན་ལྔ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གཟུགས་ཀྱི་

ཕུང་པོ། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལྟར་འདུས་བྱས་རྣམས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པས་

རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། གཅོ་སེམས་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ། སེམ་གདུང་བར་མ་མྱོང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ། མཐོང་སྤོས་སོགས་བྱེ་བྲག

འབྲེད་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱུང་པོ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ན། གཟུགས་

ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེར་ན། སྒྲའི་ཁམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཕུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་ལྔ་དང་། དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཀྱི་

@11B ཁམས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་བཅུའི་དང་པོ་གཟུགས་ཁམས་གཅིག་པོ་བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ཞིང་། གཞན་དག་པོ་

བསྟན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫ་བར། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་པུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ན། གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེར་ན། རྣམ་

པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྫ་བར། དབང་དོན་དེ་དག་ཏོ་ན་

ལ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འགལ་བར་ཐལ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ནང་ཚན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན། མ་

ཁྱབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ལ་ཡིད་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བར་དོ་བའི་རྒྱུད་ལ་མི་གསོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷ་མིའི་བར་དོ་བ་རྣམས་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བར་དོ་བའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྔ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དོ་བ་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྔ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།

གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་སྲིད་པ་ལ་སྣ་ལྟེའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དང་དྲི་ཟ་གཉིས་ཏེ་བཞི་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་དེ་བཞི་མེད་ཅིང་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་ཡོད་

@12A ཞེས། །པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟ་བར། འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞིའོ། །དྲི་དང་ཟ་དང་སྣ་དང་ནི། །ལྟེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་གཟུགས་མེད་པས་དེ་དག་མེད་ཅིང་། ཡིད་དང་ཆོས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟ་བར། གཟུགས་མེད་

གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། །ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་ཁམས་ཡིན་ན། ཟེན་པའི་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལག་པ་བརྡབ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟག་ཏེ། སྒྲ་ཡིན་ན། མ་ཟིན་པའི་ཁམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཟིན་མ་ཟིན་ཀྱི་དོན་དབང་པོས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིས། སེམས་ཀྱི་ཁམས་

བདུན་མ་ཟད། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀྱང་སེམས་བྱུང་དང་བརྒྱད། སྒྲ་དང་དགུ་པོ་དེ་མ་ཟིན་པར་འཇོག །གཟུགས་ཅན་གཞན་དགུ་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫ་བར། མ་ཟིན་དགུ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་

དང་སྒྲ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཡིན་ན། ཆོས་ཁམས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སོ་ཐར་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫ་བར། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་

@12B པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་སྡོམ་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེར་སྡོམ་པ་སྡོམ་མིན་པར་མ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫ་བར། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱ། །སྡོམ་དང་

སྡོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་ཇས་སྨྲ་མ་ཚོད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རིག

བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཚོས་དང་ཁམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། ཚོས་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་གང་ཞེག །ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཕུང་པོ་དང་པོ་ཉིད་ཚོས་ཁམས་མ་ཡིན་ཞེང་། ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་གསུམ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་

དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འདུས་བྱས་

སྟོའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། །དེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས། །ཞེས་འབྱུང་། འདི་ལ་ཚོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་

ནི། འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་ནི་དག་ཆོག་ཏུ་མི་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འབྱུང་བའི་

@13A ཞེས། །གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་བལྟོས་ནས་ལམ་བདེན་དང་བཅས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱང་མྱ་ངན་ཡིན་ལ། མྱང་འདས་དེ་

མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚོ་འདུས་བྱས་རྣམས་དོར་ནས་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །

གཏམ་གྱི་གཞི་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟིར་ན། ནམ་མཁའ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་གཏམ་སྨྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ནམ་མཁའ་གཏམ་གྱི་གཞིར་

མི་རྟག་བར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གཏམ་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ནི་གཏམ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མིན་པས་གཏམ་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། འདིའི་

དངོས་བསྟན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལམ་བདེན་འདོར་བྱར་བྱེད་རྟག་བར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་ལྷོས་ནས་འདོར་བྱར་རྟག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་

འདས་ཀྱི་ཆོ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལྷོག་དགོས་པས་ལམ་བདེན་ན་ཡང་འདོར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཞེས་པའི་ཁྱངས་དྲངས་ནས་

བསྟྲབས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕུང་པོའང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་ཀྱང་། །སྟུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྲིད་པའང་དེ་དག་ཡིན། །ཞེས་གསུང་། འདི་ལ་ཚོག

@13B དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་གང་དག་ཟཁད་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ཉེར་ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཁྱོད་བྱུང་ཞིང་ཁྱོད་ལས་དེ་

རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལ་རྩྭའི་མེ་ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་རབ་ལས་པའི་མི་བཞིན་རབ་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཤིང་བཞིན་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་

ཕུང་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འཐབ་བཅས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ། ཉོན་མོངས་ནི་རང་གཞན་ལ་གནོད་པས་འཐབ་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེ་དང་བཅས་ཤིང་། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ངག་གི་འཐབ་མོ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་

བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །དེ་

ཆོས་ཅན། ལྷ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་ངན་པ་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡུག་ཀུན་གཉིས་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཉིར་ལེན་

དང་ཕུང་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་ན། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟིར་ན། དབྱ་བཅོམ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིར་ལེན་གང་ཞེག །ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རང་གི་ཉིར་འབྲས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་མི་རྟག་སོ། །ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་བའི་ཕུང་པོ་ཡིན་ན། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། རང་རྒྱུ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དབྱ་བཅོམ་པའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་

@14A ཞེས། །ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ལ་དབྱ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས། ཆོས་

གསུམ་གྱིས་ཆོས་གཞན་བསྡུས་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་གསུམ། གཟུགས་སེམས་ལས་གཞན་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་གསུམ། སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་གསུམ། དང་པོ་

ལ། གཟུགས་ཕུང་གི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ལས་ཕུང་སྟེ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་འཇོག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ལྔ་དང་རྣམ་རིག

བྱེད་མིན་ཞིག། །ཅེས་གསུང་། འདི་ལ་ཚོགདོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་རྟ་བ་སྣ་ལྷེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལྔ་དང་། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་དོན་ལྔ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་

དང་བཅུ་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཆུའི་ཡུལ་དུ་དུ་མ་སྣུངས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དེ་གཟུགས་ཕུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག

གཟུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་སུ་རུང་བས་ན་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག། གཟུགས་རུང་གཟུགས་ཕུང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་

གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བཀས་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གང་བྱས་ཀྱང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕུང་པོའི་དོན་ནི་སྣུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཙམ་ལ་ནི་ཕུང་པོའི་དོན་མ་

@14B ཚང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབས། ཁ་ཅིག། དེ་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སུ་རུང་བར་ངེས་ན་གཟུགས་ཀྱང་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། དབང་པོ་ལྔ། དོན་ལྔ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་

གཟུགས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །མིག་ལ་སོགས་གཟུགས་དང་བ་རྣམས། །ཞེས་འབྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག

རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་དབང་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་

གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་རྣམས་

རང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པའི་ངོ་བོའམ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་

བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་གནས་

སྣོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་སྡུད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལ་སོགས་སྣོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣ་བ་སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་སྡུད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྡུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ།

མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་དེ། མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་དེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་

མཚུངས་དང་རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། གཉིད་དུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྷ་བྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་ལྷ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་

@15A ཞེས། །གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །མིག་དབང་སོགས་བསྟན་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གི་དབང་པོ་ནི་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ། རྣ་བའི་

དབང་པོ་ནི་གྲོ་གཉན་ནས་བཅད་པ་ལྟ་བུ། སྣའི་དབང་པོ་ནི་རྒྱུ་ཁབ་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ། ལྕེའི་དབང་པོ་ནི་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་ལྟ་བུ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་

ཡོད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མིག་གི་དབུས་ན་མཐོང་བྱེད་ཟར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེ་མིག་གི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་གསུངས་ཏེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒོབ་དཔོན་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་དུ་དབང་པོ་ལྔ་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་བ་བསྟན་མེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་

ཉི་ཤུ། །སྒྲ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །རོ་ནི་རྣམ་དྲུག་དྲི་རྣམ་བཞི། །རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟ་བའི་སྐོར་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་ཡིན་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཟུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

ལ་ཡན་ལག་གི་སྐོར་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་བཅུ་གཉིས་དང་། དབྱིབས་གཟུགས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། རྟ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། སྟོ་

@15B སེར་དཀར་དམར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བླུབ་སྟེ། སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་རྩྭ་དང་ཁུག་སྣ་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་འོད་དང་སྣང་བ་དང་མུན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟ་རྐགས་གཉིས་པ་བླུབ་སྟེ། རིང་པོ་ཐུང་དུ་ལྷམ་པ་རྣུམ་པོ་མཐོ་བ་

དམའ་བ་ཕྱལ་ལེ་བ་ཕྱལ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྒྱ་བ་དང་དཀར་མ་དང་མེ་འོད་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྟམ་པ་ཡོད་དེ། བླུ་བཞི་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣུམ་པོ་ཡོད་དེ། རིལ་རིལ་ལྟ་བུ་

ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྣ་ཞིང་ཕྱལ་ལེ་བ་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཉམ་མི་མཉམ་དང་ལེབ་ལེབ་ཡིན་མིན་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཡིན་མིན་ལ་སྐུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྟོ་སེར་དཀར་དམར་བཞི་ཀྱིབ་

མ་ཉི་འོད་སྐུན་པ་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དབྱིབས་སུ་མེད། རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་དང་ལྷམ་པ་དང་རྒྱམ་པ་དང་མཐོ་དམའ་དང་ཕྱལ་ལེ་ཡིན་མིན་རྣམས་ནི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་ཅིང་ཁ་དོག་ཏུ་མེད། སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་ཁུག

སྣ་རྣམས་ནི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་རང་འབྱེལ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྣ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟ་བའི་སྐོར་ནས་

གཉིས་ཡོད་དེ། ཟིན་མ་ཟིན་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གི་སྐོར་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟིན་མ་ཟིན་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། དབང་པོས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།

ལག་པ་བརྡབ་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཟེན་པ་དང་། ནག་ཚལ་ཆུ་སྒྲ་ལྟ་བུ་མ་ཟེན་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེན་མ་ཟེན་གྱི་སྒྲ་ལ་བཞི་བཞིར་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་གཉིས་དང་མི་སྟོན་པ་གཉིས་དེར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དུ་

@16A ཞེས། །སྟོན་མི་སྟོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདིར་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། མི་སྟོན་པ་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་

ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའོ། །གཞན་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟེན་པ་

སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྣན་མི་སྣན་གཉིས་དང་། ཟེན་པ་

སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་སྣན་མི་སྣན་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། མ་ཟེན་པ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྣན་མི་སྣན་གཉིས་དང་། དེ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་སྣན་མི་སྣན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེས་བུས་གླུ་ལེན་པ་དང་དེས་ཆོག་རྟུབ་སྟེ་བ་

ལྷ་བྱ་དང་། སྐྱེས་བུས་གྲིང་བུ་འབྱད་པ་དང་དེས་ཁུ་ཚུར་རྡེག་པའི་སྒྲ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྱུབ་སྟེ། སྤྲུལ་པས་ཆོས་བསྟན་པ་དང་དེས་ཚོགས་རྫུབ་སྒྲ་བ་དང་། ཇ་སྒྲ་དང་ཆུ་སྒྲ་དག་པོ་ལྷ་བྱ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྟ་

ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་ཆོས་ཅན། རྩ་བའི་སྐོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། དྲི་ཞིམ་མི་ཞིམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གི་སྐོ་ནས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཞིམ་པ་ལ་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་དང་། མི་ཞིམ་པ་ལའང་དེ་

གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་མི་མཉམ་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཤས་མི་ཆེ་བ་ནི་མཉམ་པ་དང་། ཤས་ཆེ་བའི་དྲི་ནི་མི་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དྲི་གང་ལ་སྦྱོར་བ་ཡོད་དེ། གཙོ་བོར་སྦྱར་བའི་ དྲིའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ལྷེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་རྩ་བའི་སྐོ་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་དེ། མངར་བ། སྐྱུར་བ། ཁ་བ། སྐྲ་བ། ཚྭ་བ། ལན་ཚྭ་བ་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་

@16B ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་མང་སྟེ། མངར་བའི་མངར་བ་སོགས་བྱུག་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སོ་བྱུག་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ལྷེ་ཞེས་ལ་ཕན་འདོགས་པ། ལུས་ཞེས་ལ་ཕན་འདོགས་པ། ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རོ་བཏུང་དང་བཏུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རེག་བྱའི་སྐྱེ

མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ལུས་ཞེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔའི་གཟུང་བྱ་དང་དེའི་གཟུང་དོན་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ། །ཀུན་བཏུས་ལས། མིག་གི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ལུས་

ཀྱིས་གཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེག་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་བདུན་ཏེ་བཅུ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་འགྱུར་

ལ་བདུན་ཡོད་དེ། འཇམ་རྩུབ། ལྷེ་ཡང་། བཀྲིས་སྐོམ། བྱང་བའི་རེག་བྱ་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷེ་ཡང་གི་དོན་ཡོད་དེ། ཞོ་སྦང་སོགས་ལ་གཞལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྷེ་བ་དང་། དེ་མེད་པ་མང་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་

དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག ।ཁ་དོག་ཡིན་ན། གཟུགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟ་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟ་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ན་མ་ངེས། ཁ་ཅིག ।ས་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། འདོད་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

དེ་རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ।དབྱིབས་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་ངེས་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་དབྱེ་ན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་བོང་ཚོད་རིང་རིང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

@17A ྈ།། ।རིང་ཐུང་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། མི་རིང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས། ཁ་ཅིག ।ས་གླུ་བཞི་ཆོས་ཅན། དབྱིབས་གཟུགས་སུ་ཐལ། གླུ་བཞི་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། ས་གླུ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྱུང་

བཞི་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྤྲིན་དཀར་པོའི་ཁ་དོག་ཚོས་ཅན། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲིན་གྱི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྫ་བའི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ཏེ་དཔྱད་དོ། །ཁ་ཅིག །ཉི་མ་ཁ་དོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་གཞུང་དུ་མར་ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་པར་ཉི་མ་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཏུ་

དྲངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་ནི་དེའི་འོད་

ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཉི་མ་ཁ་དོག་ཏུ་འདོད་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རིང་ཐུང་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཁྲུ་གང་ནི་མཐོ་གང་ལས་རིང་། འདོམ་གང་ལས་ཐུང་བའི་

ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱང་མི་

འགལ་བར་ཐལ། ནས་ཀྱི་ཚད་ཙམ་དེ་ཉུངས་སོགས་ལས་ཆེ། སྣན་མ་སོགས་ལས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། མཐོ་དམན་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། རི་ཕྲན་རྣམས་རི་རབ་ལས་དམའ།

གཞན་དུ་མ་ལས་མཐོ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

འདི་ལྟ་བུ་ནི་བལྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །གསུམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྟེས་འབྲེལ་གང་། །

@17B འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་གསུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱད་ཆོས་བཞི་

ལྡན་གྱི་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེག་ལ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་ཀྱང་གཟུགས་ཞེས་ཀྱང་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་མ་གཡེངས་པའི་སྐབས་སུ་མ་ཟད། སེམས་

གཡེངས་པ་དང་སེམས་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་དང་མི་དགེ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ་ཞེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྔ་མ་ལས་

ཕྱི་མ་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་དང་

བཅས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དེ་

གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པར་ཐལ། བྱ་སྨྲ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་གཟུགས་དངོས་མིན་པར་

འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་དེ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཟུགས་ཙམ་དུ་འདོད་པར་ཟཁཱད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དེ་སེམས་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་

དེའི་སྐབས་སུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་སེམས་བཅས་ཁོ་ནའི་གནས་སྐབས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་འདུན་བཟང་གིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་མང་ཡང་མ་སྤྲོས་

སོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་

@18A ཞེས། །རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་སེམས་གཞན་གྱིས་རིག་པར་མི་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ། འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། ངོ་བོ། འཕྲོས་དོན་

དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། །ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་ཁམས་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། འབྱུང་བ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ས་ཁམས་དང་། ཆུ་དང་། མེ་དང་། རླུང་གི་ཁམས་རྣམས་སུ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྣ་ཚོགས་འགྱུར་བ་ནི་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཇིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྱུར། །ཅེས་བྱུང་། དེ་

བཞི་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། སས་འཇིན་པ་དང་ལ་སོགས་ཏེ་ཆུས་སྡུད། མེས་སྨིན། རླུང་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ལས་རྣམས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྣ་གཤེར་དྲོ་ཉིད་གཡོ་བ་

རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། འབྱུང་

བཞི་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྲ་བའི་འབྱུང་བ་དེ་ས་དང་། གཤེར་བའི་འབྱུང་བ་དེ་ཆུ་དང་། དྲོ་བའི་འབྱུང་བ་དེ་མེ་དང་། གཡོ་བའི་འབྱུང་བ་དེ་རླུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་

གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ། །ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད། །ཆུ་མེ་ཡང་ངོ་བླུང་ཁམས་རྣམས། །ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འདྲ་བའང་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་། འདི་ལ་གཉིས།

ཚོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་སོགས་དང་དེའི་ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་འབྱུང་བཞིའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་སེར་པོ་དང་བྲུ་བཞི། ཆུ་

@18B དཀར་པོ་དང་ཟླུམ་པོ། མེ་དམར་པོ་དང་གྲུ་གསུམ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། རླུང་གི་ཚོགས་ཀྱི་སྣེ་ན་རླུང་གི་ཁམས་རྣམས་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་ནི་སྤྱ་མ་དེ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པོ་དང་ཟླ་

གམ་ཞེས་སྤྱའང་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བཞིའི་ཁ་

དོག་སོགས་འབྱུང་བཞི་དེ་དག་མིན་ཀྱང་དེ་མཐོང་བས་ས་སོགས་མཐོང་བར་འཇོག་པ་མི་འགལ་ཏེ། མིའི་གཟུགས་མི་མ་ཡིན་ཡང་དེ་མཐོང་བས་མི་མཐོང་བར་འཇོག་པ་མི་འགལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག |ས་སེར་པོ་ས་

མ་ཡིན་པར་ཐལ། སའི་ཁ་དོག་ས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟ་དཀར་པོ་རྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག |སའི་སྐྱེ་མཆེད་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་སེར་པོ་དེའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

སའི་སེར་པོ་དེའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། སའི་ཁ་དོག་དེའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་པས་སའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་མཐོང་བས་ས་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྱུང་བའི་

ས་ཡིན་ན། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག |ཤིང་དང་རྡོ་ལྷགས་སོགས་ཀྱི་སྣ་བ་སའི་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་དང་རྡོ་ལྷགས་

ཀུང་སའི་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་དག་ས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་དཔྱད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་ཕྱུང་སྟེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག་པ་ནི། དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་

དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་སྟེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལྔ་དང་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་

@19A ཞེས། །མཆེད་ལྔ་སྟེ་བཅུར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁམས་བཅུར་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་གི་ཁམས་སོགས་ལྔ་དང་གཟུང་དོན་ཡུལ་གྱི་ཁམས་ལྔ་སྟེ་བཅུར་འཇོག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །འདིར་

མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཟེར་ན། དབྱ་བཅོམ་པའི་མིག་ཐ་མ་ཚོས་ཅན། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་ཕྱི

རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་

ཁྱབ་ཟེར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྒྱུན་ཆད་ཁ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས། མིག་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དབྱ་བཅོམ་པའི་ཐ་

མའི་མིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒོ་ངའི་ནང་གི་མིག་གི་ཁམས་ཆོས་ཅན། མིག་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས།

མིག་གི་ཁམས་ཡིན་ལ་མིག་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒོ་ངའི་ནང་ན་འདུག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། རྣ་བ་སོགས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་

ལ། ངོ་བོ་དང་། དེ་ལས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འཇིག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚོར་བ་སྣོང་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། །མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན།

ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་

པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་སིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཉམས་སུ་ལྡོང་བའི་སྐོ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། འདིར་ཚོར་བ་ཅེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ་ཞེས་སོགས་འགོད་པའམ།

@19B ཚོར་བའི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སིམ་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་ཉམས་སུ་ལྡོང་བའི་སེམས་བྱུང་གི་ཕུང་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་ཅེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ངོ་བོའི་སྐོ་ནས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་བའི་སྟུག་བཏང་སྣོམས་ཀྱི་དབྱེ་

བས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་རྒྱུན་གྱི་སྐོ་ནས་དྲུག་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་བཅོ་

བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྫ་བར། རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། རྫ་བར། ལྟ་ནི་ལུས་ཀྱིའོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་སུ་བྱུར་

པའི་ཚོར་བ་དང་ལུས་ཚོར་དོན་གཅིག །ཡིད་ཤེས་སུ་བྱུར་པའི་ཚོར་བ་དང་སེམས་ཚོར་གཅིག་སྟེ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོང་བའི་དོན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་སྐྱོང་བ་དང་། གང་གིས་སྐྱོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་

སྐྱོང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི་སྐྱོང་བྱ་དང་། གཉིས་པ་ནི་སྐྱོང་བྱེད་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རེག་པས་བཙད་པ་ལྟར་སྐྱོང་བ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར། ཁ་ཅིག །

སྐྱོང་བའི་དོན་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། སྐྱོང་བ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱོང་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱོང་བ་ནི་བདེ་སྡུག་བར་མ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཞེག་ཏུ་དེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ན། མ་ངེས་ཏེ། དེ་གསུམ་པོ་

གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་སྤྱི་དང་ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་

མཁམ་སྤུ་རིས་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་

@20A ྈ།། །པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དྲུག་དང་། དོ་བོའི་སྟོང་ནས་རྟོག་མེད་དང་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྟོ་ལྷའི་དབང་པོའི་འདུ་ཤེས་དང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཆོར་འདུ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་

དོན་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། གཉིས་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་། གཉིས་

པ་ནི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆོར་འདུ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་ཉིར་

གཉིས་དང་། འདི་ལྟར་ན་འཆད་པ་ལྟར་བཙུ་

བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞིད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་འདུ་བྱེད་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་བཞིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ནང་དུ་

བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནང་གི་འདུ་བྱེད་ལ་ལས་གཅོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བྱུང་ལས་ནི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཅོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཚོར་འདུ་གཉིས་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་མང་བར་ཐལ།

སེམས་བྱུང་ལྷག་མ་ཞེ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་འདུ་བྱེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་ལའང་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གྲངས་ཀྱིས་མི་ཚད་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་

@20B གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བྱུང་། ཆོར་འདུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་

མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་བཞི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྣམས་དང་

བཅས་པ་བདུན་པོ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གང་དུ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སེམས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཆོས་གསུམ་ལ། ཆོས་གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན།

ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། ཞར་ལ་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་རྣམ་རིག་པ། །ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། །ཁམས་བདུན་དག་དུ་འདོད་པ་སྟེ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ཡིད། །

དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །དྲུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྟན་ཕྱིར། །ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་

ཚོགས་དྲུག་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐྲི་ཉུལ་དུ་དུ་མ་སྤྱངས་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའི་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིན་

ཏེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་རང་

སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་དྲུག་ཏུ་མ་ཟད། བདུན་དག་དྲུའང་

འདོད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་སོ་སོར་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་བདུན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་མ་འདུས་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་འཇོག་པ་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་པོ་གང་གི་

@21A ཞེས། །སྟོན་དུ་འདས་མ་ཐག་པ་སྟེ་འགག་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སུ་འང་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་ལ་རྐེན་མིག་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་ཡོད་ལ། དྲུག་པ་

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐེན་ལ་གནས་མེད་པས་སྔ་རོལ་དེ་མ་ཐག་འགག་པའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་རུང་གིས་དེའི་རྐེན་བྱེད་པར་བསྟུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

ལ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད་པ་

ཡིན་ཏེ། རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དྲུག །བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག །དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་དྲུག་དང་། གཟུགས་སོགས་ཡུལ་

དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཙམ་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་དྲུག་གི་གཞི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །རྣམ་ཤེས་ཚོས་ཅན། དུ་མར་སྣང་བར་ཐལ། ཐྲོའི་ཡུལ་དུ་དུ་མར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐྲོའི་ཡུལ་དུ་དུ་མ་སྣང་བ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་དྲུག་འགག་མ་ཐག་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དྲུག་འགག་

མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རེ་ཞིག་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་དྲུག་སྐྱེ་པའི་ཚེ་སྔ་མ་དྲུག་འགག་ལ། འགག་ཁ་མའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་

མ་ཐག་ གོང་དུ་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འགགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་དོས་བཟུང་བ་ནི། ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །

@21B ཁམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟུས། །རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཀ། །གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཁམས་གཅིག་པུ་སྟེ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་བསྟུ

བྱ་མང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱིས་རང་དུ་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཡིད་ཁམས་བདུན་དང་། ཚོར་འདུ་འདུ་བྱེད་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དང་རྣམ་རིག་མིན་བ་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས

བསྟུས་པའི་ཕྱིར། བསྟུས་ཚུལ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྟུ་ཚུལ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བསྟུ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་བསྟུ་བྱ་སྟུད་བྱེད་ནི་རང་མ་ཡིན་པ་

གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་

ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི། །རིགས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས། །འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཏིད། །མངོས་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱང་ངོ། །ཞེས་བྱང་། འདིར་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་

དུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། མིག་སོགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མིག་རྣ་ལ་སོགས་པ་གཡས་གཡོན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེས་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་འཇིག་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མིག་གཡས་

གཡོན་ལྟ་བུ་མིག་ཀུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པར་མཚུངས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་འདྲ་བས་ཁམས་གཅིག་ཀུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྣ་བ་ལའང་དེ་ལྟར་རོ། མིག་རེ་རེ་དང་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་

ཀྱང་བྱ་བའྱིད་རྒྱས་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་བྱང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟེན་མཐོ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣའི་གོང་བུ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྣ་གཉིས་སུ་བཞེད་པའང་མི་འགལ་ཏེ།

སྣ་བཏག་གཉིས་རེ་ཡོད་ཅིང་སོ་སོ་ནས་དྲི་ཚོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་

@22A ཞེས། །པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྲད་ཆོས་ལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན། ཆོས་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ། ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱངས་དང་སྐྱེས་རིགས་ཀྱི་དོན། །ཕྱང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་

རྣམས་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཕུང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་སྤྱངས་པའམ་ཤ་མཆོགས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱངས་པའི་དོན་ནི་ཕུང་པོའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་མཆོད་པ་སྟེ་རྒྱས་པའི་སྒོར་གྱུར་པས་ན་དེ་

ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་སྒྲ་དེ་རོ་སོགས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྱས་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་ཉོན་མོངས་པ་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་

ཁམས་ཀྱི་དོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཕྱིའི་གཟུགས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། འདིར་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱང་གཟུགས་

ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་མ་སྐྱེད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གོང་དུ་འདོད་ན། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཚོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱེ་སྨའི་ལུགས་འདིར་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཕུང་པོའི་དོན་ཚང་བར་ཐལ། གང་ས་སྨིལ་ལས། རྟུལ་ཕྲ་རབ་

@22B གཅིག་པུ་ཡང་ཕུང་པོར་བརྗོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེ་སྨས་དེ་ཕུང་པོའི་དོན་ཚང་བར་འདོད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས་དེ་ལ་སྨྲས་པའི་དོན་མ་

ཚང་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་ཡིན་

པར་ཐལ། ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་རྫས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་རྫས་ཡོད་དུ་སྣོང་དཔོན་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེ་སྨོས་རྫས་ཡོད་དང་། སྣོད་

དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པས་ཕུང་པོ་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཚོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོངས་དབང་འདོད་རྣམས་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་

བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང་། ཕུང་པོ་ལ་སོགས་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཏེ་ཚོས་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོངས་པ་གསུམ་བརྗོག་པ་དང་། དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣོ་འབྱིང་རྣུལ་གསུམ་རྟེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཆོག་གི་སྐྱོས་

པ་རྒྱས་འབྱིང་བསྟུས་གསུམ་འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གླུབ་སྟེ། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལ་རིལ་པོའམ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོངས་པ་བརྗོག་པའི་ཆེད་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་

བསྟན། གཟུགས་ལ་རིལ་འཛོན་གྱི་རྟོངས་པ་

བརྟེག་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རིལ་འཛོན་གྱི་རྟོངས་པ་བརྟེག་པའི་ཆེད་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་རྟོངས་པ་གསུམ་བརྟེག་ཀྱས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔའི་སྐབས་སུ་སེམས་

བྱུང་གི་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཅན་བཅུར་ཕྱེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་བཤད་པས་རྟོངས་པ་དེ་རྣམས་བརྟེག་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྒྱས་ཕྱི་

@23A ཞེས། །མ་གཉིས་བྱུབ་སྟེ། དབང་རྟེན་འགོ་སྟོས་པས་གོ་བ་ལ་ཆོག་བསྟུས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྔ་བསྟན། ཆུང་ཟད་སྟོས་ནས་གོ་བ་དབང་འབྱེང་ལ་ཆོག་རྒྱས་བསྟུས་འཚམ་པས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན། དབང་

རྟུལ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་རྒྱས་པར་འདོད་པ་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ནས་འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣེས་སུ་འཛིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩོད་པའི་རྩ་

བར་གྱུར་པ་དང་། །འཁོར་བའི་རྒྱུ་

དང་རིམ་རྒྱའི་ཕྱིར། །སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་། །འདུ་ཤེས་ལོངས་ཤིག་ཕུང་པོར་བཞག །ཕུང་པོ་དག་དུ་འདུས་མ་བྱས། །དོན་དུ་མི་རྟུང་ཕྱིར་མ་ཟཱཧི། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་

ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལོངས་ཤིག་ཏུ་ཕུང་པོར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་འདུ་གཉིས་རྟོག་པའི་རྟ་བར་གྱུར་པ་དང་། འཁོར་བར་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། ཉོན་མོངས་གཞན་ལས་རབ་ཤིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་

གོ་རིམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཚོས་ཅན། ཕུང་པོ་དག་ཏུ་མ་ཟཱཧི་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་སྡུངས་པའི་དོན་དུ་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར། མ་ཟཱཧི་ཅེས་པ་ནི་སྟོན་པས་མ་ཟཱཧི་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་

ཟཱཧི་ཅེས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོན་པའི་གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་དང་། དགོས་པ་སོགས་འཆད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གོ་རིམ་ལ།

ཕྱང་པོའི་གོ་རིམ། ཁམས་དང་

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ། ཞར་བྱུང་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རིམ་ནི་རབས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །སྟོང་སོགས་དོན་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕྱང་པོ་ལྔའི་གོ་རིམ་ནི་ རབས་པ་དང་པོར་བསྟན་ནས་ཕྱ་བ་

@23B རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལྔ་སྟ་མ་སྟ་མ་རབས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཕྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་གོ་རིམ་བྱས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དང་པོར་གཟུགས་མཐོང་སྟེ་ཉོན་མོངས་སྐྱེ། དེ་ནས་ཚོར་བ་སྐྱེ་ཞིང་བདེ་

བ་འདོད། དེ་ནས་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱེ། དེ་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག །དེའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་གོ་རིམ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྟོང་ལྟ་བུ། ཚོར་བ་

ཟས་ལྟ་བུ། འདུ་ཤེས་བྱ་ན་ལྟ་བུ། འདུ་བྱེད་བྱ་ན་ཞོ་ལྟ་བུ། རྣམ་ཤེས་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཡོ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཕྱིའི་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་ནང་གི་དོན་

ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། སྟོང་ཀྱིས་ཟས་བཏེན་པ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱིས་ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད། ཟས་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཡིན་པ་ལྟར་ཚོར་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྤྱོད་བྱ། བྱན་སྟེ་ཚོར་མས་ཟས་ཞིམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་གི་ཐ་སྙད་ཤེས། བྱན་པོ་ལག་བདེས་ཟས་

འདྲེན་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་བདེ་སྡུག་སྐྱེད་པར་བྱེད། སྐྱེས་བུས་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་གཞན་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་འདོད་ཡོན་ལྔ་

ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཕྱི། བསམ་གཏན་བཞི་ཚོར་བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་གཟུགས་ཁམས་ཚོར་བས་ཕྱི། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱི། སྲིད་རྩེ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱི། རྣམ་ཤེས་ནི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པས་དེ་དག་དང་འབྲེལ་པར་ཤེས་པའི་

དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དང་ལྡའི་དོན་ཕྱིར་དབང་པོ་ལྔ། །འབྱུང་བ་ལས་བྱུང་དོན་ཕྱིར་བཞི། །གཞན་ནི་ཆས་རིང་སྐྱུར་འཇུག་ཕྱིར། །ཡང་ན་ཇི་ལྟར་གནས་རིམ་བཞིན། །ཞེས་

བྱུང་། དབང་པོ་ལྔ་དང་པོར་བསྟན་ནས་ཡིད་རྟོག་སྟ་

@24A ཞེས། །ཨཱཌ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དབང་པོ་ལྔ་ཡུལ་དང་ལྡན་ཏ་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་འཇུག །ཡིད་ནི་དུས་གསུམ་གཅོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་ལུས་དབང་རྟོག་སྟ་ཟཱཌ་པ་

ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་སྟ་མ་བཞི་ནི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་དོན་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་དབང་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མིག་རྣ་གཉིས་ལས་མིག་དང་

པོར་ཟཱཌ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིག་དབང་གཞན་ནི་ཆས་རིང་བའི་ཡུལ་ལ་སྐྱེ་དུ་འཇུག་ལ། རྣ་བས་དེ་ཙམ་གྱི་སྐྱ་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར། སྟ་ལྷེ་གཉིས་ལས་སྟ་དང་པོར་ཟཱཌ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷེས་རོ་མ་སྐྱོང་གོང་དུ་སྟ་

ཡུལ་དྲི་ལ་སྐྱེ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གོ་རིམ་དེར་མ་ཟད་རྒྱུ་མཚན་ནམ་དགོས་པ་གཞན་ཡོད་དེ། ཡང་ན་དབང་རྟེན་ལུས་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་གྱི་རིམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

ནི། བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། ।

ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསྟུས་ཕྱིར། ।གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ।གཅིག་ནི་ཆོས་ཉེས་བྱ་བར་བརྗོད། ।ཅེས་བྱུང་། མིག་གི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སྣོས་སུ་འཁྲུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་གཅིག་ནི་

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཁྲུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིར་གཟུགས་ཅན་བཅུ་གཟུགས་ཡིན་ཡང་འདིར་སྤྱི་མིང་བྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་

མཆེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ། སྤྱིར་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཡིན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཆོས་མང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་སྟུང་

@24B འདས་བསྟུས་ཀྱི། གཞན་དག་གིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། ।གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞན་བསྟུས་ཚུལ་ལ། ཆོས་ཕུང་གིས་བསྟུས་ཚུལ་དང་། ཕུང་ཁམས་གཞན་བསྟུས་ཚུལ་

གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །གང་རྣམས་ཐུབ་པས་གསུངས་དེ་དག །ཚོགས་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ཕུང་གང་རྣམས་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་དུག་གསུམ་རེ་རེ་དང་ཆ་མཉམ་

པའི་གཉེན་པོར་ཉི་ཁྲི་རེ་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འདིར་ཝཱཊ་པའི་ཕུང་པོར་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་ཚོགས་གི་ངང་བཞིན་ཡིན་པས་གཟུགས་ཕུང་གིས་བསྟན་ལ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལྟར་ན་མིང་

ཚོགས་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཅེས་ཟེར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། །སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་

པར་གསུངས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཕུང་གི་ཚད་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཤྲཱི་དེའི་བུས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེར་ཁོ་ལོ་ཀ་དྲུག་

སྟོང་ཡོད་པ་དེའི་ཚད་ཟེར་ལ། གཞན་དག

ཕུང་པོ་ལ་སོགས་ཏེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ངེ་ངེ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གཏམ་ངེ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་རང་གི་བཞེད་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤྱ་རེའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་

རབ་རེ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་གྲངས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན་

@25A ཞེས། །སྐྱོན་མེད་དེ། འདི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་གཅོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་གྱིས་བསྟུས་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། །ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་

ཁམས་རྣམས་ནི། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་དཔྱད་དེ། །ཇི་སྐད་བཤད་པར་བསྟུ་བར་བྱ། །བྱ་གནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། །སྣང་དང་སྤུན་པ་དག་ཡིན་ལ། །ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་

ཤེས་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ ཡིན་སྐྱེ་བའི་

རྟེན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཕུང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་མདོ་ལས་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་པའི་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ལེགས་པར་

དཔྱད་དེ་འདིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཆོས་གསུམ་དུ་བསྡུ་པར་བྱ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིང་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་དང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་

ཕུང་པོར་བསྡུ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་གཞན་དག་ཀྱང་བསྡུ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་དང་སྐར་ཁྲང་ལ་སོགས་པའི་བུ་གཉི་ནམ་མཁའ་དངོས་མིན་ཀྱང་བུ་གཉམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེར་ཉིན་མོ་ཞེས་ སྣང་བ་དང་མཚན་མོ་

སྐྱན་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྣང་སྐྱན་དེ་གཉིས་ནམ་མཁའ་དངོས་གནས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་

དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁམས་དྲུག

ཏུ་ཕྱེ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དེའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ༥ གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་བ་དབྱེ་བ་ཤད་པ་ལ།

@25B མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ནས་བཤད་པ། གསུམ་ཚན་གྱི་སྐོར་ནས། བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ནས། གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ནས། བྱང་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ནས། ལྟ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དྲུག །དང་པོ་ནི། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་པུ། །ཐོགས་

དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་པུ་ཆོས་ཅན། འདིར་ནི་བསྟན་ཡོད་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལྟ་དོན་ལྟ་སྟེ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་

ཆོས་ཅན། ཐོགས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་གཞན་རང་ལ་ཐོགས་པ་དང་། རང་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་ཕར་ཐོགས་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་

མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྣང་

བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩིག་པ་ལ་ཐོག་པའི་ཕྱིར། ཐོག་ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དང་སྤྲིད་པ་གསུམ་ལ་ཐོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཡུལ་ཅན་ཡུལ་ལ་ཐོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

གཟུགས་ཅན་གྱི་ཐོག་པ་ནི་ཕན་ཚུན་གོ་ས་འགོག་པའི་ཐོག་པ་ཡིན་ལ། མིག་དབང་སོགས་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཡུལ་ལ་ཐོག་པ་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་དང་འཕྲད་ནས་དེ་འཇོག་གྱི། གང་ནི་མི་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་དབང་

ཡུལ་ལ་ཐོག་མི་ཐོག་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆུ་ལ་ཐོག་ཤིང་སྐམ་ལ་མི་ཐོག་པ། དེ་ལས་བརྒྱུད་པ། ཆུ་དང་སྐམ་གཉིས་ཀར་ཐོག་པ། གཉིས་ཀར་མི་ཐོག་པ། ཉིན་མོ་ཐོག་ཤིང་། མཚན་མོ་མི་ཐོག་པ། དེ་ལས་བརྒྱུད་པ། གཉིས་ཀར་ཐོག་པ།

གཉིས་ཀར་མི་ཐོག་པའི་སྣ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉའི་མིག་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཆུར་མཐོང་ཞིང་སྐམས་ར་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། མི་

ཕལ་ཆེར་གྱིས་སྐམ་སང་མཐོང་ལ་ཆུར་མི་ @26A ཀྱི། །མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། སྤལ་པ་སོགས་ཀྱིས་གཉིས་ཀར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུང་སྟེ། གཉིད་དུས་དང་མངལ་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་བྱུང་སྟེ། མི་ཕལ་ཆེར་གྱི་མིག

དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་བྱུང་སྟེ། ཉག་པའི་མིག་གིས་མཚན་མོ་མཐོང་ཞིང་ཉིན་མོ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བདུན་པ་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཁྱིའི་མིག་གིས་ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་བྱུང་སྟེ། འགོག་པ་ལ་སློམས་པར་ཞུགས་

པའི་མིག་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་ཡོད་དེ། རྫ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཡོད་པའི་གོ་སར་གཞན་འབྱུང་བ་འགོག་ཅིང་སྒྲིབ་

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། དགེ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་སྤྲུ་མ་གཉེགས་གཞན་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་

བཅུ་ལས་གཟུགས་སྒྲ་མ་གཉིས་པའི་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཁྱོད་ལ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གཞན་གཟུགས་སྒྲ་གཉིས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་

ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་དགེ་བའི་གཟུགས་དང་། རྨུན་ལྟ་བུ་མི་དགེ་བའི་སྒྲ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།

ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལྟ་བུ་གཟུགས་ལུང་མ་བསྟན། ཆུ་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྒྲ་ལུང་མ་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་། ཆོས་ཁམས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྐབས་སྦྱོར་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མིག་སོགས་

@26B ཀྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་དེ་གསུམ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་དང་དེའི་གསུང་ལྟ་བུ་མཐོང་ཐོས་སམ་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་ལ། བྱང་མེད་ལྟ་བུའི་གཟུགས་དང་དེའི་སྒྲུ་ལྟ་བུ་

མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཚོ་མི་དགེ་བའི་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅིང་། བར་མའི་གཟུགས་སྐྲ་སོགས་མཐོང་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཚོ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ནང་ཚན་སེམས་བྱུང་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ།

མ་རིག་པ་ལྷ་བུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཅིང་། སེམས་བྱུང་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་བྱུང་ལ་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་སོགས་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་གྲོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། ।

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞི་འོ། །དེ་དང་རོ་དང་སྣ་དང་ནི། །ལྟེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །གཟུགས་མེད་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། །ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་

གཏོགས་མི་གཏོགས་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སར་གཏོགས་པ་ལ་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཁམས་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེར་དྲི་དང་རོ་དང་སྣའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྟེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་

མ་གཏོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སར་གཏོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཡིད་དང་ཚོར་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས།

རྟོག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས། དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ཡིད་ཚོར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟག

@27A ྃ། །བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་དང་། ལམ་བདེན་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་

ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། རྩོད་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡིན། །ཐ་མ་གསུམ་

ནི་རྣམ་གསུམ་མོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྣང་སྲིད། །ཞེས་བྱུང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ་ཆོས་ཅན། རླུང་ལྔན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་

འབྱུང་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་ཡང་ཁྲོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་

ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་སྣང་བ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བའི་ཁམས་དེ་གསུམ་ནི་དང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྲོད་པར་ཅན་གྱི་ཁམས་དེ་ནི་གཉིས་པ་

དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡིན་གྱི་ཁམས་དེ་གསུམ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཁམས་ལྔག་མ་བཅོ་ལྔ་རྣམས་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ངེས་པར་རྟོགས་དང་རྗེས་དྲན་པའི། །རྣམ་པར་རྟོག

པས་རྣམ་མི་རྟོག །དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡེང་། །ཡིད་ཀྱི་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོ་ལྡའི་དབང་ཤེས་རྟོག་བཅས་སུ་ཟཁད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་

@27B པས་སྟོན་པོ་ཤེས་ཀྱི། སྟོན་པོའི་སྐམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དབང་ཤེས་རྟོག་བྱལ་དུ་ཟཁད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྤྲིར་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་དུ་གསོས་ཀྱང་། འདིའི་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོག་བཅས་ནི་གཞན་འགྱུར་ལྡའི་ནང་ཚན་

གྱི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། མདོ་ལས་དབང་ཤེས་ལྡ་རྟོག་བྱལ་དུ་གསྲངས་པ་ནི། ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་རྟོག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཅི་རིགས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ངེས་རྟོག་ནི་ཡིད་ཤེས་

དང་མཚུངས་ལྡན་གཡེང་བ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འབྱུང་བ། ངོ་བོ་ཡུལ་དོན་སྤྱིའི་སྐོ་ནས་འཇོག་པའི་ཤེས་རབ་ཅིག་ལ་བྱེད། རྗེས་དྲན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན། མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་ཉིད་དུ་འབྱུང་བ། ངོ་བོ་དྲན་པ་

ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀྱང་། ཞེས་བྱུང་། སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་སེམས་བྱུང་ཀྱང་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་དང་བཅས་ཏེ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། ཟེན་མ་ཟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བྱར་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། གཅད་བྱ་

བཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་བཞི། དང་པོ་ནི། མ་ཟེན་དགུ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྦྲ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་སེམས་བྱུང་བཅས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྦྲ་དང་དགུ་པོ་

ཆོས་ཅན། འདིར་མ་ཟེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟེན་མ་ཟེན་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་། ཕན་ཚུན་ཕྲད་པ་ལས་ཆོར་བ་བདེ་སྡུག་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ལ་འཇོག་པ་གང་ཞེག །ཁྱོད་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། སྦྲ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཅན་གཞན་

@28A ཀཱཾ། །དགུ་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཟིན་མ་ཟིན་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕན་ཚུན་ཕྲད་པ་ལས་བདེ་སྡུག་སྐྱེད་ཀྱས་མི་ཀྱས་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་གཟུགས་

ཅན་དགུ་པོ་ནི། །འབྱུང་གྱུར་ཆོས་ཁམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་། །ཞེས་བྱུང་། རེག་བྱའི་ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་། འཇམ་རྩུབ་ལྟི་ཡང་

སོགས་འབྱུང་གྱུར་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འབྱུང་གྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། རེག་བྱའི་ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་

ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་འབྱུང་གྱུར་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་བསགས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་དོན་གྱི་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཆོས་ཅན། བསགས་

པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བསགས་རྟུལ་ཡིན་ན། ཇས་རྟུལ་ལས་ཆེ་བས་ཁྱབ་ཟིར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཇས་རྟུལ་བརྒྱད་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེ་བསགས་རྟུལ་ཡིན་

པར་ཐལ། ཇས་རྟུལ་གཉིས་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེ་བསགས་རྟུལ་གང་ཞེག །བསགས་རྟུལ་དེ་ཇས་རྟུལ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟུལ་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

@28B ཇས་རྟུལ་བདུན་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེ་རྟུལ་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་ན། རྟུལ་རགས་པ་དང་མ་བཅས་པས་ཁྱབ་ཟིར་ན། བྱམ་པའི་ཆ་ཤས་སྐྱ་བླུར་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པ་

དེ་རྟུལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པའི་གོང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་ཚ་ཞས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དུ་མ་བསགས་པའི་རྟུལ་ཡིན་ན། བསགས་རྟུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེར་ན། རྟུལ་ཕྱ་རབ་བྱུག་མན་བསགས་

པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟུལ་ཕྱ་རབ་བྱུག་བསགས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམ་སོ། །བཞི་པ་ནི། གཅོད་བྱེད་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན། །དེ་བཞིན་བསྟེགས་བྱ་འཇལ་བྱ་

དང་། །སྟེགས་དང་གཞལ་ཡ་མི་མཐུན་སྟེ། །ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་གཅོད་བྱེད་དང་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐ་རེ་དང་གྱི་རོར་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཤིང་དང་རྩ་ལྟ་བུ་གཉིས་པར་

གྲགས་པའི་གཅོད་བྱེད་ནི་དབང་པོ་ལྟ་དང་སྐྲ་ལྟ་བུ་དང་། གཅད་བྱ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་ཁམས་བཞི་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསྟེག་བྱ་སྟེག་བྱེད་དང་འཇལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དཔེ་བསྟེག་བྱ་

ཞིང་དང་སྲེག་བྱེད་མེ་དང་འཇལ་བྱ་དངོས་པོ་དང་འཇལ་བྱེད་སྣང་ལྟ་བུ་ཡང་དོན་སྐྱ་མ་ལྟར་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་དེའི་སྟེང་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། སྲེག་དང་གཞལ་བ་ལ་མི་མཐུན་པར་སྣུ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག །ཁམས་བཞི་པོ་ཉིད་

སྲེག་བྱེད་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀར་འདོད་ཅིང་། ལ་ལ་མེ་ཁོ་ན་སྲེག་བྱེད་དང་ལྡི་བ་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་སྣུ་བའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་གི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བ། ཕྱི་ནང་གི་སྐོར་ནས། རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྐོར་ནས། སྣང་བྱ་ཡིན་མིན་

@29A ཞེས། །གྲི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བ་བཞི། དང་པོ་ལ། བྱུང་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ། མ་བྱུང་བ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ། དབང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཚུངས་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ། རྒྱས་བྱུང་གི་རྒྱུ། རྒྱུ་

མཐུན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། །ཞེས་བྱུང་། བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོའི་ནང་གི་དབང་པོ་ལྟ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་འགྲོའི་དབང་པོ་ལྟ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་།

ངན་འགྲོའི་དབང་པོ་ལྔ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱས་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྟ། །སྒྲ་ནི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ནང་གི་དབང་པོ་ལྔཚོས་ཅན། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཁམ་ཟས་ཟོས་པ་དང་།

གཉིད་ལོག་པ་དང་། ལེགས་སྤྱད་སོགས་ཀྱིས་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་སོགས་རྒྱས་པས་དབང་པོ་ལྔ་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱ་བ་པོའི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ཐོགས་པ་མེད་བརྙད་གཞན་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་སེམས་བྱུང་དང་བརྒྱད་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྨིན་ལས་

སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྒྲ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་དྲི་

རོ་རེག་བཞི་ཚོས་ཅན། རྒྱས་པ་དང་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་རྣམ་པ་གསུམ་གა་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕུས་དང་ལྡན་གཅིག་ཐ་མ་གསུམ། །སྐད་ཅིག་མ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་། བྱེ་

@29B སྟྭི་སྐབས་འདིར་རྟག་པའི་ཕུས་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཁམས་གཅིག་པོ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་གསུམ་གང་རུང་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྟལ་ཆོས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་རྣམ་ཤེས་ཚོས་

གསུམ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། རང་དང་རིགས་འདྲ་བའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མིག་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་འཐོབ་

པའང་ཡོད། །ཅིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མིག་དབང་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དག་འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཀ་སོ་སོར་འཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་འཐོབ་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སས་བསྟུས་ཀྱི་མིག་དབང་

གསར་དུ་འཐོབ་ལ། རྣམ་ཤེས་གསར་དུ་མ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱག་པ། གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཐོབ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བའི་ཚེ། གཟུགས་མེད་

ན་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་ཅིང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མིག་ཡོད་ཀྱང་མིག་ཤེས་མེད། བཞི་པ་ནས་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ཡོད། གཟུགས་མེད་ནས་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཡང་གཉིས་ཀ་

ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད། མིག་དབང་དང་དེའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚོས་མཚུངས་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཀྱིས་

བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། རྟེན་དབང་པོ་རྣམ་ཤེས་རྣམས་སས་བསྡུས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་རྟེན་འདོད་པའི་སས་བསྡུས། གཞན་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་པའི་

@30A ཀཱཾ། །ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ནང་གི་བཅུ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །མ་གཏོགས། ཞེས་བྱུང་། ནང་གི་ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་

དུག་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་དྲུག་དང་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །རྟེན་པ་དང་བཅས་ལྷག་མ་ནི། །དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། །གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། ཆོས་

ཞེས་བྱ་བའི་ཁམས་ནི་ཆོས་ཅན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རྟེན་བཅས་དང་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཁམས་གང་ཞིག་རང་

གི་ལས་བྱེད་བཞིན་པ་རྟེན་བཅས་དང་། ལས་མི་བྱེད་པ་ནི་དེ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མི་ལྟ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བཅུ་ནི་སྐོམ་པས་སྟང་བྱ་ཡིན། །ལྟ་ཡང་ཐ

མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། །གཟུགས་མིན་དྲུག་པ་མིན་སྐྱེས་མིན། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་བཅུ་དེ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མིན་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྟ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་ཆོས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐོང་

སྤང་སྒོམ་སྤང་སྤང་བྱ་མིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་འགའ་ཞིག་མཐོང་སྤང་། དེ་མིན་པ་སྟར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྒོམ་སྤང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་རྣམས་དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་

@30B ཅན། མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་མིན་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ལྟའི་དབང་ཤེས་

ཆོས་ཅན། མཐོང་སྣང་མིན་ཏེ། ཡུལ་བདེན་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྲ་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་མཐོང་སྣང་ནི་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅི་རིགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྲ་འདོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ལ། ལྟ་བ་ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བ། ཡུལ་དུ་འཛུར་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ནས། རྟག་མི་རྟག་གི་སྐོར་ནས། དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བ་བཞི། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། མིག་ལྟ་བར་སྣང་བ། དབང་པོའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ།

དང་པོ་ནི། མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། །ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་སྐྱེས་བློ། །ངེས་རྟོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མིག་དང་ཆོས་ཁམས་

ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལྟ་བ་ལྔ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ཕྱེད་དང་བཅུ་བདུན་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་བློ་

ཞེས་རབ་ཏུ་མོངས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རྟོག་མིང་དོན་འཛིན་པའི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པའི་ངོ་བོར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་

རྟེན་བཅས། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་མིན། །གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །གཟུགས་ནི་མཐོང་མིན་ཕྱིར་ལོ། །མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། མིག་ཆོས་ཅན། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་

@31A ཞེས། །རྣམས་མཐོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་ནི་རྟེན་དབང་པོ་དང་བཅས་ཤིང་དེ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ནས་

མཐོང་ན་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་དགོས་པ་ལས། དེ་ནི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་དབང་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་

ཆོས་ཅན། མིག་གཅིག་གིས་མཐོང་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ། དབང་པོ་རྣེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི། །ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་གསུམ་གཞན་དུ། །སྣ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །ཡུལ་ནི་མཉམ་པར་འཛིན་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་པར་འཛིན་པ་

ཡིན་ཏེ། མིག་གིས་རྒྱང་རིང་པོའི་གཟུགས་མཐོང་། རྣ་བས་རྒྱང་རིང་པོའི་སྒྲ་ཐོས། ཡིད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་གཡུལ་དུ་བྱེད་པས་འཕྲད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྣ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་ཕྲད་པ་ལས་གཞན་དུ་འཕྲད་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་

ཏེ། ཁྱོད་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་དང་མཉམ་པའི་ཡུལ་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷིས་རང་དང་ཕྲད་པའི་རོའི་རྣལ་འཛིན་གྱི། མ་ཕྲད་པར་མི་འཛིན། དེ་བཞིན་དུ་སྣ་དང་ལུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྲད་པའི་ཡུལ་འཛིན་གྱི། མ་ཕྲད་པ་མི་འཛིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །དེ་དག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེད་པའང་ཡིན། །དེ་དག་བྱུང་བས་འགྱུར་ཉིད་ཕྱིར། །རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཕྱིར། །དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན། །ཞེས་བྱུང་།

@31B ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་དུས་གསུམ་ག་མེད་དེ། རང་དུས་ན་འདས་པའི་ཡིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དུས་སུ་

འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་དེ་དག་རང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དེ་དག་གསལ་མི་གསལ་དུ་ཐྱུང་

བ་ལས་རྣམ་ཤེས་དག་ཀྱང་གསལ་མི་གསལ་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྟེན་དབང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་དག་གི་མིང་གིས་ནི་བརྟེན་པ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་

བདག་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་རྟ་བ་སྣ་ལྷེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་རང་རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དབང་པོའི་སྐོར་བརྗོད་ཀྱི། ཐུན་མོང་བའི་བདག་རྒྱུན་གཟུགས་སྣ་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྐོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་ནི། ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་གཟུགས། །ལུས་ཀྱིའང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །རྟ་བའང་དེ་བཞིན་གསུམ་དག་ནི། །ཐམས་ཅད་རང་གིས་པ་ཉིད། །ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་

འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས་ཡི་མ་ངེས་ཏེ། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་གོང་མའི་ལུས་ལ་ས་འོག་མའི་མིག་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གོང་མའི་ལུས་ཀྱིས་འོག་མའི་མིག་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རང་སའི་མིག་གི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་འོག་མའི་མིག

གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། འོག་མའི་མིག་དམན་ཅིང་། གོང་མའི་གཟུགས་མཆོག་ཡིན་པས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་མའི་མིག་གིས་གོང་མའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་མི་བྱེད་པའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་དེ་ཡི་

@32A ཨཱཿ། །ཡུལ་ལ་ས་གསུམ་གའི་གཟུགས་ནི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་བས་བཞི་པའི་མིག་ཐོབ་པའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་ས་དང་པོ། འོག་ས་འདོད་པ། གོང་བཞི་པའི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱིའང་

རྣམ་ཤེས་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་། རྟ་བའང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྣ་ལྷེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་རྟེན་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རིག་སྟེ།

པར་སྨིན་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་མ་ངེས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་འོག་སར་གཏོགས་པ་ཡོད་ཅིང་། རང་གི་སར་གཏོགས་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དང་ས་མཚུངས་

པར་མ་ངེས་ཏེ། ས་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྟ། །ཞེས་བྱང་། ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་

དེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། མི་འཇིག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་

ནི། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོད་དང་གང་དག་ནི། །བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་ཟཱཊ་དབང་པོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཡིན་མིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་ཀྱི་ཕྱོད་ཆོར་བ་བདེ་བ་སོགས་ལྔ་དང་། དད་པའི་དབང་པོ་སོགས་ལྔ་དང་། རྣམ་

བྱང་གི་དབང་པོ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་དང་། ཁམས་གང་དག་མིག་སོགས་ནང་གི་ཁམས་སུ་ཟཱཊ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་དབང་པོར་མ་ཟཱཊ་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག

@32B ལེའུར་བྱས་པ་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོ་ལེགས་པར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བཟོད་པའི་ཕྱིར་རོ།། ।। ༄༅ མཛོད་ཀྱི་གནས་གཉིས་པའི་ཊཱིཀཱ་བཞུགས་སོ།། གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་དབང་

པོའི་རབ་དབྱེ་ཚལ་པ་ལ། དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུའི་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཚལ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། དབང་པོའི་གྲངས་ངེས། ངོ་བོ།

རབ་དབྱེ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྟ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ། །ལྟ་དང་བརྗོད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། །

ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་པོ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་བསྡུང་བ། ལུས་མཛོས་པ། ཡུལ་ལ་དམིགས་པ། རང་འབྲས་

རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་སྟེ་བཞི་བཞིར་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གླང་སྟེ། མིག་གིས་གཟོད་བྱེད་མཐོང་ནས་ལུས་སྡུང་། རྣ་བས་དེའི་སྒྲ་ཐོས་ནས་སྡུང་། སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྒོ་

ནས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་དེ་དག་ལུས་ལ་ལྡན་ན་མཪས་ཤིང་མི་ལྡན་ན་མི་མཪས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་ལྡ་པོ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་སྐྱ་

སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྡ་པོ་དེས་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྟེན་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་སྲོག་ཡིད་གཉིས་ཀ་བཞི་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་

@33A ཞེས། །ཀྱཻ་ དང་པོས་རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཞོར་མཆོག་ཞེང་། སྐད་གཟེངས་མཐོ་བ་སོགས་ལ་དབང་བྱེད། གཉིས་པས་མོར་མཆོག་ཞེང་སྐད་ཕྱ་བ་སོགས་ལ་དབང་བྱེད། གསུམ་པས་དབང་

པའི་རིགས་འདྲ་སྟ་མ་ཡས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་བ་གནས་པར་བྱེད། བཞི་པས་སྟ་མ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་ཕྱི་མར་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བ་སོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་སྦྱོས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱ་སྨྲའི་

འདོད་པ་ལ་མ་རངས་བའི་དགག་པ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་དེ་དག་གི་དོན་ཡཁད་ཆུལ་བྱེ་སྨའི་དེར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གཉིས་དང་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་གཉིས་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེ་བ་ལ་ཆགས། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཁྲོ། བཏང་སྙོམས་ལས་ནི་མ་རིག་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དད་པ་བཙོན་འགྲུས་དྲན་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། མི་ཤེས་པ་

ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སོགས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མགོ་གཅོན་ཅིང་། རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་

པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཕོ་ཐམས་ཅད་ཕོ་དབང་གིས་ཕོར་མཚོན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕོ་མོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་མོའི་ནི་སྐད་གདངས་མཐོ་མི་མཐོ་དང་། ནུ་མའི་ཁྲད་པར་གྱིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཚེའི་དབང་པོ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཚེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟིར་ན། མཚན་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚེ་མོ་

@33B གཉིས་ཀའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མོ་ཡིན་པར་ཐལ། མོ་དབང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དོན་གྱིས་སོང་། འདོད་ན། ཚེ་མོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་

ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་དྲུག །མོ་ནི་ཚེ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱིར། །ལུས་ལས་མོ་དང་ཚེ་དབང་དག །རིག་གནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །སྲོག་དང་

ཚོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔར་འདོད་དོ། །སྐྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །འཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་དབང་པོ། །ཞེས་བྱུང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་རྟག་གི་དང་པོ་ལྟས་རང་གི་གཟུང་དོན་གཟུགས་སོགས་ལྟ་དང་། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཕ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཆོས་

ཅན། རང་གི་རང་བཞིན་ལ་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མོའི་རང་བཞིན་ང་རོ་ཞེན་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཕ་ལ་སེམས་པ་ཉིད་དང་། ཕོའི་རང་བཞིན་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལུས་དབང་

གི་ཆ་ཤས་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལས་གྲུབ་པའི་མོ་དང་ཕོའི་དབང་པོ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤོག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་འདྲ་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བའི་དབང་པོ་རྣམས་དང་

དད་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིམ་བཞིན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་

@34A ཨཱཿ། །ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔ་མས་ཕྱི་མ་དང་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་། སོགས་ཏེ་མཐོང་སྤོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རིགས་

གྱིས་སྤྲོང་བ་དང་སྤངས་བ་ལའང་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ། བྱ་བྱག་སྤྲ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག །གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད། །ཆོགས་དང་

རྣམ་བྱང་ཇི་སྙེད་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་སོགས་ན་ཡེ། དབང་པོ་ཉར་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ངག་དང་ཤང་ལག་དང་འདོམས་

དང་འཕོངས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཚ་ནས་རྒྱུ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་ དབང་པོའི་གྲངས་དག་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་

དེར་ཐལ། སེམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནམ་གཞི་བྱེད་པའི་ཚ་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་བཞག །སེམས་ཅན་དེའི་ཕོ་མོའི་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པའི་ཚ་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་བཞག །སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་རྒྱུན་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཚ་

ནས་སྲོག་གི་དབང་པོ་བཞག །སེམས་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་དབང་བྱེད་པའི་ཚ་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་བཞག་ལ། རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུ་ཆོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སོགས་

དབང་པོ་ལྔ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཤིང་དབང་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚ་ནས་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་བཞག་ཅིང་། འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་གྱི་དབང་གིས་བཅུ་བཞི་དང་། ལྷོག་རིམ་གྱི་དབང་གིས་བརྒྱད་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

@34B པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ངག་གི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་དབང་པོའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངག་གིས་གཏམ་སྨྲ། ལག་པས་ལེན་འཇོག །ཤང་པས་འགྲོ་འདུག །འདོམས་

ཀྱིས་དགའ་དགྱེས། འཕོངས་ཀྱིས་རྟུག་པ་འབྱིན་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རེ་རེ་ནས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་སྨུ་བ་སློབ་པ་དང་ཀུན་སློང་ལྟ་བུ་ལ་ལྟོས། སྤོག་ཆགས་འགའི་ཁ་དང་ཤར་པས་ཀྱང་

འདེགས་འཇོག་བྱེད། སྨུལ་དང་ཉ་སོགས་ལ་ཤང་ལག་མེད་ཀྱང་འགྲོ་འོང་བྱེད། ཐ་ཙམ་གི་ཁ་ནས་ཀྱང་རྟུག་པ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་སྨྲོར་ན་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གཅིག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དྲི་མེད་

དབང་པོ་དང་པོ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཁྱབ། གཉིས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ལ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཁྱབ། གསུམ་པ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ལ་མི་སློབ་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་

ལུགས་ནི། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། །སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལས། །བཟུ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྷོག་པ་ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། ཡང་ན་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕོར་བར་འཇུག

པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་དང་། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་། རིས་མཐུན་གྱི་ནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆ་ནས་ཚོར་

བའི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་བཞི་བཞག །དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་པོ་གཞན་ཕྱི་མ་བརྒྱད་རྣམས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ངོ་བོ་ལ། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ་དང་། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་གཉིས་

@35A ཞེས། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཚོར་སོམས་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྡུག་བསྔལ་དབང་པོའི་སིམ་པ་ནི། །བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སོམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །གཞན་ནི་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །སོམས་ཀྱི་སིམ་པ་མ་

ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ་བཏང་སྙོམས་ནི། །བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་གཏོགས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཚོར་བ་ལ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོའི་

མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སིམ་པ་སྟེ་བདེ་བ་མ་ཡིན་པར་གདུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལུས་ཚོར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སིམ་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལུས་ཚོར་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ཡོད་པའི་

སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་སིམ་པའི་ཚོར་བ་དེ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཉན་པའི་སིམ་པར་མྱོང་བའི་སེམས་ཚོར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་ཡིད་མི་

བདེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སིམ་པ་མ་ཡིན་པར་གདུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སིམ་གདུང་བར་མར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་བདེ་སྟུག

གཉིས་ཀར་མི་གཏོགས་པར་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཚོར་བ་སྟུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་ལ་ལྟར་ཕྱི་བའི་སྟུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ ཁྱབ་ཟེར་ན། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན་

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུས་ཚོར་ཕྱི་ཚོར་དབང་ཤེས་སྤྱད་བའི་ཚོར་བ་

@35B རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ནང་གི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ། ནང་གི་ཚོར་བ། ཡིད་ཤེས་སྤྱད་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་

ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་ལ་ལྡན་ཕྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གཅོད་པར་ལུས་ཚོར་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་པོ་གང་རུང་ལ་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་

རྒྱུད་ཀྱི་དང་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་དགོན་མཆོག་དང་ལས་འབྲས་དང་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ལ་དད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྣ་ལོ། །གཉིས་པ་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་

ནི། མཐོང་སྤོམ་མི་སློབ་ལམ་ལ་དགྱུ། །གསུམ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་

ན་དགུ་ཡོད་དེ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། ཡིད་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་དང་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོམ་ལམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རྩེས་ལ་མངོན་རྟོགས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་དེ། སྔར་ལྟར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་ལམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ལྡན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དགུ་

@36A ྈ།། །ཡོད་དེ། སྔར་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དབང་པོའི་དབྱེ་བ་ལ། དབང་པོའི་དབྱེ་བ་དངོས། དེ་རྣམ་གཉིས་གི་ཚུལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དྲུས་འཕོབ་ཚུལ། དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་

ལ། གཉིས་ཚན་དང་། གསུམ་ཚན་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །

གཟུགས་ཅན་སྲོག་དང་སྤྱན་བསྡུ་བསྟལ་དག །ཟག་དང་བཅས་པ་དག་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་

བདུན་དང་སྲོག་དང་སྤྱན་བསྟལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དགྱེ་པོ་དག་ཚོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ། ཚོར་བ་བདེ་བ། ཡིད་བདེ། བཏང་

སྟོམས། ཡིད་དབང་དང་དགུ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྤངས་མ་བསྤངས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤོག་ནི་རྣམ་སྨིན་བཟུ་གཉིས་གཉིས། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་

བདེ། །མ་གཏོགས་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྤོག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དང་

སོགས་ལྟ་དང་དྲི་མེད་གསུམ་སྟེ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམས་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན། ཚོར་བ་གཞན་བཞི་དང་ཡིད་དབང་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་

@36B མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤོག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་སྤོག་ནི་དག་མི་དགེའི་རྣམ་སྨིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན།

རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡིག་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དགེ་བ་དང་། ཞེ་སྡང་གིས་ཡིད་མི་བདེ་བ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་རྟ་བ་སྨ་ལྷེ་ལུས་ཞོ་མོའི་དབང་པོ་བདུན་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གཉིས་

ཡོད་དེ། དེ་བདུན་ལས་ཀྱིས་བྱང་བ་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་། རྒྱས་བྱེད་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་བ་ལས་གཞན་བཞི་དང་ཡིད་དབང་དང་ལྡ་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་

ཅན་སོགས་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ལ། ལས་སྐྱེས་འགའ་ཞིག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཡང་འབད་རྩོལ་ལ་མི་བལྟོས་ཤིང་། དགེ་མི་དགེ་དང་འབད་པས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་

རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྲོག་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་

ཐལ། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཚོ་འདིའི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོ་འདིའི་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཚ་དང་ལུས་གྲུབ་པའང་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་

གང་རུང་ཡིན་ན། རྣམ་སྨིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་ཕྱིས་རྒྱས་བྱུང་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་

@37A ཞེས། །གཅིག་ནི། །རྣམ་པར་སྨིན་བཅས་བཅུ་རྣམ་གཉིས། །ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་དང་ལ་སོགས། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བཅས་མ་བཅས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ།

ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་གཅིག་པུ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་ལ། ཡིད་དབང་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་དང་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་ལ་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དད་སོགས་ཟག་བཅས་

རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་ཤིང་། ཟག་མེད་རྣམས་རྣམ་སྨིན་དང་མ་བཅས་ལ། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཉན་བཞི་དག་མི་དག་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་ཤིང་། དེ་ལས་གཉན་རྣམ་སྨིན་དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རྣམ་སྨིན་མེད་དེ། སྡོག་གི་

དབང་པོ་དང་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་རྣམ་སྨིན་མེད་ལ། དྲི་མེད་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་རྣམ་སྨིན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དགེ་སོགས་གསུམ་དང་། ཁམས་གསུམ་དང་། མཐོང་སྤང་སོགས་གསུམ་གྱི་སྐོན་ནས་

དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགེ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ། །རྣམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཚོར་གཉན་ནི། །རྣམ་གསུམ་གཉན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་དེ་ལས་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་

བརྒྱད་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཚོས་ཅན། དགེ་མི་དགེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་མི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཉན་བཞི་ཚོས་ཅན། དགེ་མི་

དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དབང་ཡོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྒོག་དབང་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་

@37B གང་རུང་གིས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། ཞེ་མེའི་དབང་དང་སྡུག་བསྔལ་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་དང་། །བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་

གཏོགས། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སར་གཏོགས་བཅུ་དགུ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་མ་གཏོགས་གཞན་བཅུ་དགུ་པོ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཉིར་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་གཟུགས་

ཀྱི་སར་གཏོགས་པ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྐར་གྱི་བཅུ་དགུ་ལས་ཞེ་མེའི་དབང་པོ་དང་། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་སྟེ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སར་གཏོགས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དབང་པོ་

གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་བདེ་མི་བདེ་སོགས་བཞི་དང་དྲི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས། སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་དད་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །གཉིས་ཀྱིས་སྦྱང་བྱ་ཡིད་མི་བདེ། །

དགྱེ་སྦྱོམ་པས་ལྡོག་ནི། །སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ཡིད་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་སྦྱོམ་སྤང་སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གའི་ཚ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་

ལྡན་རྣམས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་སྦྱོམ་སྤང་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཐོང་སྦྱོམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཚ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་

མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་དང་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དགུ་ཆོས་ཅན། སྦྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་

@38A ཀ།། །།ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན། སྐོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ལ་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་སྤང་བྱ་མིན་ཡང་ཟག་བཅས་སྐོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན།

སྤང་བྱ་མིན་པར་ངེས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྟེན་གཏོང་གི་ཚུལ་ལ། རྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། གཏོང་བའི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་དང་། གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མངལ་སྐྱེས་དང་།

ཕུས་སྐྱེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གཉིས། །རྟེན་དེ་ཕུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་མིན། །དེ་ལས་བྱུག་གམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་མངལ་སྐྱེས་སོགས་གསུམ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་དང་

པོར་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་དུ་ཞེག་རྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་སྲོག་གི་དབང་པོ་གསར་དུ་རྟེན་ལ། དེའི་ཚེ་དད་སོགས་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་སོགས་འགའ་ཞིག་རྟེན་ཀྱང་དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདོད་པར་ཕུས་ཏེ་སྐྱེ་

བས་ནི་རྣམ་སྨིན་སྡོག་ལུས་གཉིས་ཁོ་ན་རྟེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་ལྔར་མཚན་གཉིས་ཀ་མེད་ན་རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་སོགས་ལྔ་དང་སྡོག་དང་བྲུག །འདོད་ལྷ་ལྷ་བུས་དེ་ལས་མིག་སོགས་བྲུག་དང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་

དང་བདུན། ངན་འགྲོ་ལྔ་བུས་མིག་སོགས་བྲུག་དང་མཚན་གཉིས་བསྣན་ནས་བརྒྱད་རྟེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ན་བྲུག་གོ་གོང་མར་གཅིག །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དང་པོར་

དབང་པོ་བྲུག་རྟེད་དེ། མིག་སོགས་ལྔ་དང་སྡོག་དང་བྲུག་རྟེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་གོང་མ་གཟུགས་མེད་དུ་མང་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་རྟེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་སྡོག་སྐྱེས་གཅིག་པུ་རྟེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་

@38B དབང་པོ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་དང་། དགེ་སྐམས་ཅན་གྱི་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁམས་གོང་མ་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་

འཆི་བ་ནི། །སྲོག་དང་ཡིད་དང་བཤད་སྦྱོམས་ཉིད། །འགག་པར་འགྱུར་རོ་གཟྱགས་ན་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བའི་ཚེ་ན་དབང་པོ་དུ་ཞིག་ཅིག་ཅར་དུ་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྲོག་དང་ཡིད་དང་བཤད་སྦྱོམས་

གསུམ་ཉིད་ཅིག་ཅར་དུ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་སུ་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་གསུམ་དང་མིག་སོགས་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རླུང་སྐྱེས་ལ་དབང་པོ་ལྔ་ཚང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་བཟུང་ཉམ་དགུ་ཉམ་བརྒྱད། །རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་མཚན་གཉིས་པ་ཅིག་ཅར་འཆི་བའི་ཚེ་དབང་པོ་དུ་ཞིག་འགག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ལྔ་དང་སྲོག

ཡིད་བཤད་སྦྱོམས་གསུམ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀ་བཟུ་ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར། མཚན་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་པོ་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་བཅས་པ་དགུ་ཅིག་ཅར་གཏོང་

བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་པ་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་སྲོག་ཡིད་བཅང་སྙོམས་བཞི་ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་སོ་སོར་ཕུལ་ནས་མི་འཆི་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགེ་ལ་

ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྟ། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཆི་བའི་ཚེ་སྡུ་མ་ལས་མང་སྟེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འགག་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་དག་དང་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ཅིག་ཅར་འགག་དགོས་པའི་

@39A ཞེས། །ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགྲས་འཐོབ། །གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགྲས། །བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་སྲིད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འབྲས་བུ་

ཐ་མ་སྡུ་ཕྱི་གཉིས་ལས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགྲས་འཐོབ་སྟེ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱུང་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། ཡིད་དབང་། བཅང་སྙོམས། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་

པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། ལམ་རྟེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་སྟེ། སྒོམ་ལམ་རྗེ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྟ་དང་

ཚོར་བ་བའི་བ་ཡིད་དབང་ཡིད་བའི་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གང་རུང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། མི་སློབ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན།

ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞེ་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྷ་དང་མི་སྟོགས་མེད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་བདུན་གྱིས་

ཐོབ། མཐར་གྱིས་པ་ལྷག་མཐོང་ལ་ཤས་ཆེར་སྦྱད་པ་ཡིན་ན། དད་སོགས་དང་མི་སྟོགས་མེད་པའི་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཏེ་བདུན་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོབ། ཆགས་བྱལ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་

ལྷར་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལམ་རྟེས་ཤེས་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་བྱེད་པར་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་ཐོབ་པར་ཟཱཊ་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེས་དགྲ་བཅོམ་པའི་

@39B འབྲས་བུ་ཉིད་འགའ་ཞིག་ཐོབ་སྲིད་པ་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྷན་ཚུལ་ལ། རིམ་ལྟར་དང་། སྲིད་ལྟར་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཕན་ཚུན་རིམ་ལྟར་དང་། དབང་པོ་གཞན་རིམ་ལྟར་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བཏང་སྙོམས་དང་ནི་སྲོག

དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་རིམ་ལྟར་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། བཏང་སྙོམས་དང་ནི་སྲོག་དང་ཡིད་དབང་གསུམ་ཚོམ་ཅན། རིམ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་རིམ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ན་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ལྡན་པར་

རིམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོམ་ཅན། ཁྱབ་པའི་རིམ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདེ་ལྡས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། །མིག

སོགས་ལྷན་ལ་ལྟ་དང་ལྷན། །ཡིད་བདེ་ལྷན་ཡང་སྨྲ་བསྟལ་ལྷན། །བདུན་དང་མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྷན། །བརྒྱད་དང་ཀུན་ཤེས་ལྷན་པ་ཡི། །དབང་པོ་ལྷན་ལ་བཅུ་གཅིག་ལྷན། །ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྷན་ལ། །བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྷན་པ་

ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བདེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་བཞི་དག་དང་ལྷན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེས་ལྷན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་དང་བཞི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ལུས་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྷན་ན་བཞི་དག་དང་ལྷན་ཏེ། དེས་ལྷན་གསུམ་

དང་ཁྱོད་དང་བཅས་བཞི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སོ་སོ་དང་ལྷན་ན་ལྟ་དང་ལྷན་ཏེ། དེས་ལྷན་གསུམ་དང་ལུས་དང་བཞིའི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་གང་རུང་གཅིག་སྟེ་ལྟ་

དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བདེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

དང་ལྷན་ན་ཡང་ལྟ་དང་ལྷན་ཏེ། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ་ལྟ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། སྨྲ་བསྟལ་གྱི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་བདུན་དང་ལྷན་ཏེ། དེས་ལྷན་གསུམ། སྨྲ་བསྟལ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བ་བཏང་སྙོམས་བཅས་ལྷན་པའི་ཕྱིར། མོ་ཡི་

@40A ཀ།། །དབང་པོ་དང་སོགས་ཏེ་ཚིའི་དབང་པོ་ཡིད་མི་བདེ་དང་དད་སོགས་གང་རུང་སྟེ་བཞི་དང་ལྡན་ན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། སྔ་མ་བདུན་དང་ཚོ་མེའི་དབང་པོ་གང་རུང་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་དང་། དད་སོགས་

གང་རུང་དང་ལྡན་ན་སྟར་ལྟར་བདུན་དང་བཅས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཤེས་དང་དེ་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་ན་བཟུ་གཅིག་དང་ལྡན་ཏེ། བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་སྲོག་ཡིད་དང་དད་སོགས་ལྔ་ཀུན་ཤེས་

པའི་དབང་པོའམ་དེ་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་བཟུ་གཅིག་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་ན་བཟུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་སྲོག་ལུས་གསུམ་དང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་གཉིས། དད་སོགས་ལྔ་དང་།

ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གཉིས། ཁྱོད་རང་བཅས་བཟུ་གསུམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྲིད་ལྡན་ལ། ཉུང་ལྡན་དང་། མང་ལྡན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ། །ལུས་ཚོར་སྲོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན། །གཟུགས་མེད་ཀྱིས་

པཱའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བཏང་སྙོམས་སྲོག་ཡིད་དགེ་རྣམས་དང་། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་རྩ་ཆད་ནས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་ནང་ནས་དབང་པོ་ཉུང་ངུ་དང་ལྡན་ན་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། ལུས་ཚོར་བ་ལྟ་དང་སྲོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བྱིས་

པཱའང་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། སྔ་མ་དེ་བཞིན་དུ་བཏང་སྙོམས་སྲོག་ཡིད་དང་དད་སོགས་དགེ་བ་ལྔ་སྟེ་བརྒྱད་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མང་པོར་ལྡན་ལ་བཅུ་དགུ་སྟེ། །དེ་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་།

མཚན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་མང་པོ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ལྟ་བུའི་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་ཏེ།

@40B སྔར་བཀྱི་སྟེང་ནས་ཕོ་མོའི་མཚན་མ་གང་རུང་གཅིག་མ་གཏོངས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། དེ་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༥ །གཉིས་པ་འདུས་བྱས་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། དེ་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྒྲ་མེད་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་རྩས་བརྒྱད། །ལུས་དབང་ལྔན་ལ་རྩས་དགུའོ། །དབང་པོ་གཞན་ལྔན་རྩས་བཅུའོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་

བྱ་ཚོས་ཅན། འདོད་པ་ན་དབང་པོས་ཟིན་པ་མེད་པའི་རྟེལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་སྟེ་བའི་ཚེ་རྟེལ་རྩས་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་འབྱུང་བཞིའི་རྟེལ་དང་སྒྲ་མེད་པ་སྟེ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་དྲི་ངོ་རེག་བྱའི་རྟེལ་ཕྱ་རབ་བཅས་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་

སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པར་ལུས་དབང་དང་ལྔན་པ་ལ་རྩས་དགུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྟེ། སྔ་མ་བརྒྱད་ལུས་དབང་དང་དགུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དབང་པོ་གཞན་མིག་རྣ་བ་སྣ་ལྷེ་དང་ལྔན་པ་ལ་རྩས་བཅུ་དྲུས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྟེ། སྔ་མ་དགུ་དང་མིག་སོགས་གང་རུང་

བཅས་བཅུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རྩས་རྟེལ་ཕྱ་རབ་མེད་པར་ཐལ། བསགས་རྟེལ་ཕྱ་རབ་ལས་ཆུང་བའི་རྟེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་སྟེལ་ལས། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་བསགས་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟོང་དཔེན་ཀྱིས་ རྫས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་བཞེད་པར་ཐལ། བྱ་སྟེ།

ལུགས་འདིར་དེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོང་དཔེན་དང་མདོ་སྡེ་པས་དེ་ཁས་མི་ལེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་ཀྱི་བོང་བུ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ལ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་བརྒྱད་ཡོད་

@41A ཞེས། །པར་ཐལ། དེ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་ཀྱི་བོང་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་བོང་བུ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱ་མར་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་འདྲེན་པའི་ཚེ་

ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་དང་། གཟུགས་དྲི་ རོ་རེག་བྱ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྲ་རབ་འདྲེན་པ་གང་ཞེག །དེ་ལྟར་ན་རྟུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པར་རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་བརྒྱད་

འདུས་ཞེས་པ་ནི་རྩས་སྐ་རྒྱས་པ་འདུས་པ་ཡིན་གྱི། རྩས་རིལ་རིལ་བརྒྱད་ཚང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྩོལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་ཁམས་ཡོད་ཀྱང་གཞན་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རླུང་རྩས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་

གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཡོ་བའི་ཁམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཞན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སས་སྡུད་པ་དང་མེ་ཁམས་དྲོ་བ་དང་ཆུ་རྩས་གཤེར་བ་དང་རླུང་ཁམས་གཡོ་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

དེ་ལ་ས་ཁམས་ཤས་ཆེ་ཡང་གཞན་གསུམ་རྒྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསགས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ལ་རྟུལ་རྩས་བརྒྱད་ངོ་བོ་ཉ་དང་དུ་དམིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟུལ་རྩས་བརྒྱད་ཚང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མི་འཐད་

པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བརྟེད་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་དང་སེམས་

བྱུང་དེས་ལྷན་ཅིག །ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། །ཐོབ་པའམ། ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཅོ་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚེ་འཕོར་སེམས་བྱུང་དང་ལྷན་ཅིག་དེས་པར་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་པ་ན་ཚུན་

@41B གཅིག་མེད་པར་ཅིག་ཤོས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་ན་འབྱུང་བར་མི་རྟག་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་

མི་རྟག་པ་དང་བཞི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམས་དང་འབྲལ་མེད་དུ་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འདུས་བྱས་ཆོས་ཅན། ཁོད་ཡིན་ན་སྟ་མའི་སྟེང་དུ་རང་གི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཀྱང་ཁྱབ་སྟེ། ཁོད་ཡིན་

ན་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཕུས་ཞེག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་མི་གཏོགས་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སེམས་

བྱང་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག །གཙོ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འགྲོ་བ། ཞར་ལ་སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། མ་དེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་

ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་བྱུང་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། དེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། སེམས་གྱིས་མང་

པོ་ལ་སོགས་ཏེ་དགེ་བའི་ས་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་པོའི་ས་པ། མི་དགེ་བའི་ས་པ། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་སྟེ་ཐ་དད་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ལྔའི་དང་པོ་ནི། ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རེག་དང་བློ་གྲོས་ཏེ། །ཡིད་

ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། འདི་བའི་ལུགས་ཀྱིས་མང་པོ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་རྣོང་བའི་ཚོར་ཕྱ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། ཡུལ་དང་འདུས་ཤེས་པའི་འདུ་

@42A ྈ།། །ཤེས་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་དང་། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དང་ཕྲད་ནས་སྐྱེས་པའི་རེག་པ་དང་། ཚོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་ཤེས་རབ་དང་། མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡིད་

ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་འདོད་པའི་མོས་པ་དང་། རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཅུ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱིས་མང་ཉེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་ས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྟའི་

གཉིས་པ་ནི། དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྙོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །རྩ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཚེ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་། །ཉེས་བྱུང་། སེམས་དང་བའི་དད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་གཅིས་སྤྲས་བྱེད་པའི་བག

(fYO)ད་དང་། སེམས་ལས་རྒྱང་གི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། ཆགས་མེད་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པའི་རྩ་བ་གཉིས་དང་། གཉན་ལ་མི་འཚེ་བ་དང་། དགེ་བའི་བརྩོན་

འབྲས་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་ས་མང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་སེམས་ཀུན་གྱི་འཕེར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྟོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་དང་ཤོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་བྱུང་།

རྟོངས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་དང་། བག་མེད་དང་། ལེ་ལོ་དང་། མ་དད་པ་དང་། རྒྱགས་སེམས་དང་། མ་ཞི་བའི་ཚོད་པ་དང་བྲུག་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕེར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་། །ངོ་ཚ་མེད་པའོ། ཞེས་བྱུང་། ཁྲེལ་མེད་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕེར་ཅོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། ཁྲོ་བ་དང་། །ཁོན་དུ་

@42B འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །ཕྲག་དོག་འཚིག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། །སྐྱུ་དང་རྒྱས་དང་རྣམ་འཚེ་ནི། །ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། མནར་སེམས་ཀྱིས་ཁྲོ་བ་དང་། ཤ་གཉིར་བའི་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་སྐྱུར་བའི་གཡོ་དང་། གཞན་

བྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཕྱག་དོག་དང་། སྲིག་ལ་ཞེན་པའི་འཆོག་པ་དང་། ཉེས་པ་སྤྲེད་པའི་འཆབ་སེམས་དང་། སེར་སྣ་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་སྐྱུ་དང་། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་། གཞན་ལ་འཐོ་འཚམ་པའི་དུས་ཅ ཅོ་

དང་བཅུ་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོགས་ཆུང་དུ་སྣང་བྱའི་སྐོ་ནས་ཆུང་ངུས་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་ངུར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོགས་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན། སྐོམ་སྣང་ཁོ་ན། འདོད་པའི་ས་ས་བསྟས་པའི་སྐྱེད་ཅ ཀྱི་

རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ནི། འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྲོ། ང་རྒྱལ། ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་། གཞན་འགྱུར་བཞི་དང་བརྒྱད་པོ་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སད་གང་དུའང་མ་ངེས་པའི་ཅ

ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འདོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་ཅ

པའི་ཕྱིར། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉུག་གཉིས། །ལ་ལ་དག་ད་འཁྲིད་པ་བསྟན། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཞུ། དྲག་པའི་ས་མང་བཞུ། ཅོག ༥

དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་གསུམ་འབྱུང་བའང་ཡོད་དེ། ལ་ལ་དག་ཏུ་སྟོག་པ་ལ་འཁྲིད་པ་བསྟན་པས་དེ་ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལམ་འདྲེས་པ་དང་། འདྲེས་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པ་ནི། མི་དགེ་ལ་ནིས་འདྲེས་

@43A ཞེས། །དང་། །ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། ཆགས་སེྡགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ལྟ་བ་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདོད་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་

ཤུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཞུ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དྲུག །མི་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་དང་། །འཆྱོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །

ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་མཚུངས་ལྡན་འདུས་པའི་སེམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྡུ་མ་ཉི་ཤུ་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁྲོ་སོགས་ནས་རྣམ་འཚེའི་བར་གྱི་ཉེ་ཉོན་བཅུ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལའང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྡུ་མ་ཉི་ཤུ་དང་ཉེ་ཉོན་དེ་དང་དེ་གང་རུང་བསྣན་པས་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འབྱོར་

པ་ལའང་དེ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྡུ་མ་ཉི་ཤུ་དང་དེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཡོད་པའི་གང་རུང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བསྒྲིགས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ལྷང་མ་བསྟན། །གཞན་ལ་བཏུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། །གཉིད་ནི་ཀུན་དང་མི་འགལ་ཕྱིར། །

གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། བསྒྲིགས་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་གཙོ་སེམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཏུ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དུག །རྩོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། གཞན་མ་བསྒྲིས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགེ་མི་དགེ་བསྒྲིས་མ་བསྒྲིས་

@43B ལུང་མ་བསྟན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་བསྟན་རིགས་ཏེ། དེ་ཀུན་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དུ་གྱུར་བའི་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དང་དེ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ན་སའམ་

ས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁམས་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་

བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་དེ་ལས་འགྲོད་པ་དང་གཉིད་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་ཚགས་པ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་རྟོད་ཅ། ལ།

དེའི་གོང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲའི་དོན་ཡོད་དེ། དེར་མི་དགེ་བའི་རྟོག་དཔྱོད་སོགས་མེད་པར་མ་ཟད། གཡོ་སྒྱུ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་

ཁྱད་པར་ལ། སེམས་བྱུང་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་གྲས་ངོ་ཚ་མེད་ཁྲེལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཇིགས་མི་ལྡུ། །དགའ་དང་གྲས་ཉིད་ངོ ༥ ཚ་ཤེས། །དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་

དགའ། །རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྣོང་ཞིབ་ཉིད། །ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཚོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སེམས་བྱུང་གི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་

དེ། བྱ་སྤྱ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྟ་བ་ནི་ཁྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ལ། སྨོད་དཔོན་ལྟར་ན་རང་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེས་པ་ལ་མི་འཛེམ་པ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་ངོ་ཚ་མེད་

@44A ཞེས། །པ་དང་ཁྲེལ་མེད་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཡོད་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་དང་གུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་དགའ་བ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་

ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དད་ཚིང་གུས་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་དང་པོ་དེར་ཐལ། དགའ་བ་ལ་བྱ་དང་ཆུང་མ་སོགས་ལ་དགའ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དགའ་བ་གཉིས་ཡོད་ཚིང་། སྤྱིར་དགའ་དད་ལ་སྐྱ་

བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་དང་གུས་པ་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་དག་ན་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ན་གང་ཟག་ཕན་ཚུན་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

ཡོད་དེ། རྟོག་པ་ནི་རྩྭིང་བ་དང་དཔྱོད་པ་ནི་ཞིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཁངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྒྱག་པ་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཆོས་ལ་ངང་

གིས་ཆགས་ལ་ཆགས་པ་ཡི་སེམས་ཡོངས་སུ་ཀུགས་པའི་སེམས་བྱང་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སེམས་ཁོངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །

དོན་གཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། །རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་བྱུང་། གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཚོས་ཅན། དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་

པར་རིག་པའི་གཙོ་སེམས་སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་གིས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ན་སེམས་དང་། དོན་ཤེས་པས་ཡིད་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སུ་བཤད་

@44B པའི་ཕྱིར། མདོ་སེམས་གཉིས་ན་རེ། རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཐ་དད་དེ། བཀའ་ཆགས་བསགས་པས་ན་སེམས་དང་། རྟེན་དུ་བྱུང་པས་ན་ཡིད་དང་། ད་ལྟའི་དངོས་པོ་ལ་བལྟོས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་གསུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རྟེན་

བཅས་དང་དམིགས་བཅས་དང་རྣམ་བཅས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་སྟེ། ཁྱོད་དབང་པོ་ལ་བརྟེན། ཡུལ་ལ་དམིགས། རྣམ་པས་ཁྱད་པར་དུ་གཅོད། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྟེན་དང་དམིགས་

པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྫས་ལྔ་མ་ཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟས་མཚུངས་ཏེ། གཅོ་སེམས་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འཁོར་སེམས་བྱང་རྣམས་ཀྱང་བརྟེན། དམིགས་པ་གང་ལས་སེམས་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་འཁོར་སེམས་བྱང་རྣམས་སྐྱེ། སེམས་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པར་

སྐྱེས་པ་ལྟར་འཁོར་སེམས་བྱང་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེས། སེམས་དུས་གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་པ་ན་འཁོར་སེམས་བྱང་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེས། སེམས་རྫས་རིགས་གཅིག་པ་ལྟར་དེ་དང་འཁོར་སེམས་བྱང་རྣམས་ཀྱང་རྫས་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པའི་སེམས་སེམས་

བྱང་ལ་སྤྱི་དོན་གྱིས་མདོར་བསྡུས་བཤད་ན། གཅོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡས་མཚུངས་པའི་རྣམ་རིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱང་གི་

མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཙོ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་ཞིང་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པའི་རིགས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་ང་གཅིག་དང་། སྐབས་འདིའི་སྲོ་ཚན་ལྔས་དབྱེ་ན་ཞེ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་

སྟེ། ཀུན་འབྱོ་ལྟ། ཡུལ་དེས་ལྟ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག །རུ་ཉོན་དྲུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། གཞན་འགྱུར་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། ཉོན་མོངས་ཅན་པོའི་ས་མང་དྲུག །མི་དགེ་བའི་ས་

@45A ཞེས། །པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བཅུ། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་རུལ་ཐེ་ཚོམ་བཞི། གཞན་འགྱུར་བཞི་དང་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཙོ་འཁོར་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་ལ་རྟེན་དམིགས་པ་སོགས་ལྟ་རང་དབང་

ཡོད། སེམས་བྱུང་རྣམས་སེམས་ཀྱི་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་ལྟ་རང་དབང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བརྩེན་འགྱུས་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིད་དང་འཆོད་པ་ལ་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་

དང་བྱ་བ་གཞན་དན་པ་ལ་འབད་པའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་བརྩོན་འགྲུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་མིད་པར་ཐལ། འདིར་རྩ་བ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ཆགས་མེད་དང་སྡང་མེད་ཀྱིས་གཏི་མུག་མེད་པ་ཡང་སྡུད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ན་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་ན་རང་སར་ཆགས་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ལྷུང་

མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལྷུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། སེམས་བྱུང་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་ལ་དམིགས་

པའི་ཚོ་རྣམ་པ་ཡང་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་ལ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སེམས་བྱུང་ལྔར་སྣ་ཚོགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ལ་བལྟས་པའི་ཚེ་དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་ཚོར་འདུ་སོགས་ལྟ་པོ་རེ་

རེར་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོར་བས་མྱོང་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱན་པ་སོགས་དོན་འབྱ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །གཉིས་པ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ། དབྱེ་

@45B བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མི་ལྟན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐྱེམས་འཇུག་དང་། །སྲོག

དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ནི། །མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། མི་ལྟན་པ་སྟེ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཟུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་དེའི་སྐྱེམས་འཇུག

དང་སྲོག་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲུ་རྟ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་བཞི་རྣམས་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་། ལ་སོགས་པ་ངག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་བཟུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཐོབ་པ་སོགས་གསུམ་ཞཱན་པ་

དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། སྲོག་སོགས་ལྷ་བཤད་པ་དང་། མིང་ཆོག་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་། སྐལ་མཉམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་

དང་། ཁྱད་ཆོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་རྣེད་དང་ལྡན་པའོ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ་འགོག་གཉིས་ཀྱི། །ཞེས་བྱུང་། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག

གི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱས་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔར་མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་ཀྱང་ཉམས་པ་སླར་གསར་དུ་རྣེད་བྱེད་ཀྱི་

ཕྱས་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྔ་མ་ནི་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་པ་སླར་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྡན་ཐོབ་ཡོད་དེ། ཐོབ་ཟིན་

@46A ྈ།། །སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་རྫས་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱ་དེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་རྫས་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་

ཅན། ཁྲོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་། ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲོད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་གསར་དུ་རྟེན་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་རྫས་ཞིག་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་དེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུན་དུ་ལྡན་

པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་རྫས་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་སྟེང་དུ་

བརྗོ་བར་མ་ངེས་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག །ཐོབ་པ་དང་རྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཐོབ་པ་དབྱེ་བཞི་དང་། གཞན་གཉིས་དབྱེ་བའི་ཡ་བྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་

ལས། ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྟེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་འགལ་གསུང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྟེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་འགལ་ཡང་། སྤྱིར་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྨྲག་བསྟལ་

ཆོས་བཟོད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རྟེད་པ་ཐོབ་པ་ལྡན་པ་གསུམ་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ས་སྤྲིལ་ལས། ཐོབ་པ་དང་རྟེད་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་དོན་གཅིག་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་ཟཁད་པ་ལ། ཐོབ་

པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་། མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་བསལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ། །མ་གཏོགས་

@46B རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །སྤྲོབ་དང་མི་སྤྲོབ་མིན་གྱི་གསུམ། །སྤྲང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཉིས། ཚོགས་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་གསུམ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་

གསུམ་དང་། དུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་འདས་པའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟ་བའི་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་འདས་མ་འོངས་དང་ལྟ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་ཐར་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་

ལ་འགགས་པ་ནི་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྟར་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པ་འདས་པའི་འདས་པ་དང་དེའི་ཕྱིས་སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པ་འདས་པའི་མ་འོངས་པ་དང་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཐོབ་པ་ནི་འདས་པའི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སམ་དགེ་བ་གང་ཡིན་ཡང་ཐོབ་པ་

སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ད་ལྟ་བ་དང་། དེའི་སྟར་སྐྱེས་པ་དེའི་འདས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་དེའི་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེའི་ད་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལའང་རིགས་འགྲེ་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་

གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དགེ་བ་དང་། ལ་སོགས་པས་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འཇོག་པ་གཅོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་སྦྱོར་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རང་གི་ཁམས་དེར་གཏོགས་པ་སྟེ་ས་དེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཁམས་

གསུམ་གྱི་སར་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་མ་གཏོགས་ལ། ཐོབ་པ་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་སོགས་སུ་གསུམ། ཆོས་དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་སར་མ་གཏོགས་ལ། ཐོབ་པ་དེ་གསུམ་

@47A ཞེས། །གང་རུང་གིས་མ་བསྟན་པའི་སྡུ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་འདོད་པའི་སར་མ་གཏོགས་ཀྱང་། དེའི་ཐོབ་པ་ནི་གང་ཟག་གི་འདུ་

གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་པ་གསུམ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་གོང་མ་གཉིས་སུ་གཏོགས་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་ལམ་བདེན་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་མ་

གཏོགས་ཤིང་དེའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་རྣམས་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་ཡང་

མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། སྣོད་པ་དང་མི་སྣོད་པའི་ཚོས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོག་པ་ཚོས་ཅན། རིམ་པ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སྣོད་པ་དང་མི་སྣོད་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་ཏེ། སྣོད་མི་སྣོད་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣོད་མི་

སྣོད་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཚོས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གདུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་སྣོད་མི་སྣོད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དང་། སྣོད་པ་དང་མི་སྣོད་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ནི་སྣོད་མི་སྣོད་གང་རུང་མིན་པའི་ཚོས། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག

སྣོད་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྣོད་པ་དང་དེ་མི་སྣོད་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་མི་སྣོད་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས

ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འདོད་པར་གཏོགས་སོ་ཞེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གོང་དུ་བཤད་ཅིང་འཆད་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག །མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི

རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མ་གཏོགས་པའི་དོན་ལམ་བདེན་དེ་ཁམས་གསུམ་དུ་མི་གཏོགས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཞི་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་

@47B ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་སྟོབ་པ། མི་སྟོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སྟོབ་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་

པར་ཐལ། སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་གི་སྟེང་ནས་འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀུ་བྱེད་པའི་ཚོས་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་སྤྲ་སྟྲུར་མ་སྟྲུར་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདོད་ཆུལ་མི་འདྲ་བའང་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ། །མངོན་ཤེས་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པ། །བསྒྲིབས་པའི་གཟུགས་ཀྱིའང་འདོད་པ་ན། །གཟུགས་ཀྱི་སྐར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང་།

ལུང་བསྟན་མིན་པ་སྟེ་མ་བསྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོབ་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུས་གསུམ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རེ་རེ་ལ་ནི་དུས་གསུམ་ཉོ་སོང་མེད་དེ།

ཁྱོད་ཀྱི་དུས་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་གསུམ་རེ་རེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་སྤྱིར་སྤར་སྐྱེས་དང་ཕྱིས་སྐྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རང་དང་ལྡན་ཅིག་ཅོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་མ་

རེས་པའང་ཡོད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་སྤར་སྐྱེས་ཕྱིས་སྐྱེས་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས་གསུམ་དང་། སྤ་མ་མེད་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། སྒྲུལ་སིམས་ལུང་

མ་བསྟན་དང་བི་ཤྭ་ཀཱརྨའི་བཟོ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་དང་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ལམ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་ཤེས་དང་སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པར་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་ཡས་

@48A ཞེས། །གཟུགས་ཀྱི་སྡུར་སྐྱེས་མེད་ཅིང་ཕྱིས་སྐྱེས་དང་ད་ལྟར་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མ་ཐོབ་མ་བསྒྲིབས་ལྷང་མ་བསྟན། །འདས་

མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ། །འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་འང་། །ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱུང་། དགེ་མི་དགེ་ལྷང་མ་བསྟན་གང་རུང་གི་མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། མ་བསྒྲིབས་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་མི་དགེ་སྤང་ས་ལའང་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྒྲིབས་ལྷང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་གང་འཇོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐོབ་

བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་འདས་པ་སོགས་གསུམ་དང་། མ་འོངས་པའི་འདས་པ་སོགས་གསུམ་དང་། ད་ལྟ་བའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དུས་དེ་རྣམ་གསུམ་ཡོད་ཀྱི། འདིར་ཐོབ་བྱའི་དུ་

ལྷ་བའི་དུ་ལྷར་བ་མེད་དེ། དུ་ལྷར་བའི་ཐོབ་བྱ་མ་ཐོབ་པ་དུ་ལྷར་བར་འཇོག་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་པ་འདོད་ཁམས་སོགས་སུ་གྲོགས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་དེར་གྲོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་

མེད་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པའང་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་གྲོགས་ཏེ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་སྐྱེས་པའི་སར་གྲོགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་འདོད་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གཏོང་ཚུལ་ནི། དེ་ཐོབ་དང་། །ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་ཐོབ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་དེ་ཐོབ་པས་གཏོང་། ས་དགྲའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་ས་དེ་དང་

@48B དེར་འཕོས་པའི་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བློབ་སྟེ། ཚོགས་ལམ་པས་སྤྲོར་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་སྤྲོར་ལམ་མ་ཐོབ་པ་ཉམས་ཤིང་། སོ་སྐྱེས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་རྒྱས་དེ་མ་ཐོབ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་གྱབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ས་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་གཉོང་ཞིང་ཉམས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་ནི། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་

ཇས་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིས་འདྲ་བའམ་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཇས་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མིན་པ་དང་ཐ་དད་པའི་སྐལ་མཉམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟ་

མ་ནི་སེམས་ཅན་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་ཇས་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ལྷ་མི་སོགས་སོ་སོར་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་ཇས་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་ལ། འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དང་། དེའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག

གསུམ། དང་པོ་ནི། འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བ་འདྲ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འགོག་པའོ་རྣམ་སྨིན་དེ་འབྲས་ཆེ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདྲ་ཤེས་མེད་པ་བའི་གང་ཟག་དེ་འདྲ་ཤེས་མེད་པར་འཛོག་པའི་

རྩས་ཡོད་དེ། གནས་དེར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགོག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྩས་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་རྩས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐྱེམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ལྷར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྐྱེམས་འཇུག ।བསམ་གཏན་ཐམར་འབྱུང་འདོད་པས། ।དགེ་བའོ་སྐྱེས་ནས་

@49A ྈ།། ।སྐྱོང་འགྱུར་ཉིད། ।འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཐོབ། ।ཅེས་བྱང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐྱེམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པར་བྱེད་

པའི་སྐྱེམས་འཇུག་ཞེས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ཐ་མ་སྟེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་

ཡིན་ཏེ། སྒོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། སྐྱེས་ནས་སྒོང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གྱི་ནང་ནས་མཐོང་ཚོས་ལ་སྒོང་འགྱུར་སོགས་གཞན་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དགེ་བའི་སྒོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ཚོས་ཅན། སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་སོ་སྐྱེར་ངེས་ཏེ། འཕགས་པ་མིན་པ་ཁོ་ནའི་སྒོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དང་པོར་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐོབ་ཀྱི། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་མེད་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས་དོན་དུ་སྤྲིད་རྩེ་སྐྱེས། །དགེ་བའོ་གཉིས་སུ་སྒོང་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྟོང་ལས་འཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་པོ་མ་ཡིན་

སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀའང་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་བྱང་། འགོག་པའི་སྒོམས་འཇུག་ཞེས་པའང་ཚོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱང་

འགོག་པའི་ཚུལ་སྟར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཀུན་སློང་དང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞི་བའི་ཡིད་བྱེད་འདི་ལ་གནས་ན་ཞི་བའོ་སྟམ་ནས་དེའི་དོན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་

@49B ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། སེམས་རྟེན་དང་ས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་རྩེར་གཏོགས་ཤིང་དེར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། སྡུང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།

སྐྱེས་ནས་སྡུང་འགྱུར་དང་ལན་གྱངས་གཞན་ལ་སྡུང་འགྱུར་བའི་གཉིས་སུ་སྡུང་འགྱུར་དང་། རྣམ་སྨིན་མི་སྡུང་བའི་མ་ངེས་པ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་སྤྱོར་བ་ལས་

འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོར་བ་དང་འབད་པས་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། དེས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། ཁ་
ཅིག །དང་པོར་བྱང་སེམས་སྐྱོབ་པའི་དུས་

སུ་ཐོབ་ཟེར་བ་སོགས་ལས། དང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་སྐད་ཅིག་མ་མངོན་རྟོགས་བཟུང་བྱ་དང་། སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་སྟོམ་སྡུང་སྐོར་དགུའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་། དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་བར་མ་ཆད་

པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཀའང་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུན་ཅན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་འདོད་པའི་རྒྱུན་ལ་ཐོབ་པ་ཉམས་ནས་སྤང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་

བསྒྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེ་ལ། ཕྱིས་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་བསྒྲིད་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག |འགོག་པ་དང་པོ་མི་ནང་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་

ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུན་ལ་འགོག་སྟོམས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་མ་ཉམས་པའི་གསར་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་། ཉམས་པའི་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། གཉིས་

@50A ྈ།། །ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣོས་ཐོབ་པ་

རྣམས་ཀྱིས་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྲོག་སོགས་ལྟ་བཤད་པ་ལ། སྲོག་དབང་བཤད་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྲོག་ནི་ཚེ་ཡིན་ངོ་དེ་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །

ཞེས་བྱུང་། སྲོག་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོའི་རིགས་འདྲ་གནས་པའི་ཚེ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ངོ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད། གཟུགས་མེད་

དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྲོག་དང་ཚེ་ནི་ངོ་དྲི་རིགས་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ན་ཚེ་སྲོག་ཡོད་ཀྱང་ངོ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ནི་ཁམས་འོག་མའི་དབང་དུ་མཛད་

པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་དང་ཚོ་ནི་དོད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དོད་ཆུང་ངུར་སོང་ན་ཚོ་སྲོག་ཆུང་ངུར་སོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག །སྲོག་དང་རྟྭང་གི་གཞི་

མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། སྲོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟྭང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིང་གིས་དེར་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དག

ནི་སྐྱེ་བ་དང་། །རྒ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་ལ་སོགས། །དེ་ཚོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་མེད་པར་ནི། །སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །ཞེས་བྱུང་། འདུས་བྱས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ཡོད་

@50B དེ། སྐྱེ་བ་དང་རྒ་བ་དང་གནས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་དེ་བཞི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད། གནས་པས་གནས་པར་བྱེད། རྒ་བས་རྒྱེད་བར་བྱེད། མི་རྟག་པ་

ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་དེ་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་དེ་དག་གང་རུང་ཞིག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་རྟེས་མཐུན་དང་བཅས་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྫ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཏེ། གནས་པའི་གནས་པ། རྒ་བའི་རྒ་བ། མི་རྟག་པའི་

མི་རྟག་པ་སྟེ་རྟེས་མཐུན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་རང་གི་སྐྱེ་སོགས་བརྒྱད་དང་རང་དང་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བས་ནི་སྐྱེ་རྒ་སོགས་

བརྒྱད་སྐྱེད་ལ། གནས་པས་ནི་བརྒྱད་གནས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པས། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་པུ་ལ་འཇུག་པ་དང་གནས་པའི་གནས་པ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་རེ་རེའམ་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་ཀུན་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ།

སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བའི་བརྒྱད་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་ཚོགས་པ་མེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། །མིང་དང་ངག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས། །འདོད་དང་གཟུགས་

གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན། །རྒྱུ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན། ཞེས་བྱུང་། མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ལས། དང་པོ་མིང་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུགས།

ཆོར་བ་ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཁྱད་པར་དང་བཅས་ནས་སྟོན་པའི་ངག་ཡིན་པའི་སྐོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུགས་མཇོས། ཆོར་བ་མྱོང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་

@51A ཞེས། །ཕྱིར། ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིང་དང་ངག་གི་རྩེ་མ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཨ་ཨི་ཀ་ཁ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་གསུམ་པོ་དེ་

ཆོས་ཅན། ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་ཁོ་ནར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སྒྲ། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ། མ་བསྒྲིགས་ལུང་

མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བརྗོད་མཁན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། རང་གི་རིགས་མཐུན་སྤྱ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་ཆགས་བྲལ་ལའང་ཡོད་ཅིང་རྣམ་སྨིན་ལས་མི་

སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ། ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྒྲ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་

འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལ་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔྱད་དགོས་པར་ཡང་སྣང་

ངོ། །གསུམ་པ་ཆོས་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་སྐོར་ནས་

དོན་བསྡུ་བ་ནི། དེ་བཞིན། །སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྨིན་པའང་ཡིན། །ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་སྐོམས་འཇུག་དང་། །མི་ལྡན་པ་དག་རྒྱུ་མཐུན་

པ། །ཞེས་བྱང་། སྐལ་མཉམ་ཆོས་ཅན། བཞད་མ་

ཐག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་མ་ཟད། ལྷ་ལྡན་ཡང་ཡིན་ཏེ། དོ་བོ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་སོགས་གསུམ་དུ་མ་ཟད། སྐལ་མཉམ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའང་ཡིན་ཞིང། ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱི་སང་གཏོགས་

@51B པ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྟ་མ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མིག་སོགས་རྣམ་སྨིན་ལས་

བྱུང་(bA)་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཐུན་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་རྒྱུ་མཐུན་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་

པའི་དེ་བཞིན་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བཤད་པའི་སྐྱོན་འཇུག་གཉིས་དང་། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྒྱུ་ཉིད་

འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྒྱུ་འབྲས་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་ཡོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།

རང་བཞིན་རྒྱས་པར་ཡོད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། བྱེད་རྒྱུ་ལྷར་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྨིན་དང་། །རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་བྱུག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། རྒྱུ་ནི་ཚོས་ཅན། རྣམ་

པ་བྱུག་ཏུ་འདོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་དང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བྱུག་ལས། དང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ནི། རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ། །ཞེས་བྱུང་།

བྱེད་རྒྱུ་ཚོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་ཅིང་། རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཚོས་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱུ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་རྒྱས་ལྡན་དང་རྒྱས་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་

@52A ཨཱཿ། །ཁྲུད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི། ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་ལྡན་དང་། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་ཀྱང་ཕན་མི་འདོགས་པའི་ཆོས་དེ། ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོའི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་དེའི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་ལྡན་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་མི་གནོད་མི་ཕན་པ་རྣམས། ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་དང་ཆུ་

ལུང་དང་དོད་གཤེར་སོགས་རང་འབྲས་སྐྱ་གྲའི་རྒྱུ་སྟ་མ་དང་། ཀ་བྱམ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེའི་རྒྱུ་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བྱེད་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ནུས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། འདིར་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་སྟོང་ནི་གཞི་ལ་ལྷོས་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ལ་དམིགས་

ནས་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལས་དབང་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་བརྒྱད་པའི་སྟོ་ནས་དེ་ཡང་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱེ་སྨའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། གོང་མས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་འདུས་

བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པས་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །ཚོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་ནི་ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེའི་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཞན་ཚུན་འབྲས། །འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྟེས་འཇུག་པ། །སེམས་དང་མཚན་

ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན། །སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྟོམ་གཉིས་དང་། །སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། །སེམས་ཀྱི་རྟེས་འཇུག་དུས་དང་ནི། །འབྲས་སོགས་དག་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི། སེམས་ཀྱི་རྟེས་འཇུག

ངོས་བཟུང་། དེ་རྟེས་སུ་འཇུག་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་གང་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་དེ། ཕན་ཚུན་ཕན་འདོགས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་གནས་པའི་རྒྱུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་གཞི་དང་

@52B དེའི་ཡོད་དེ། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་འབྱུང་བཞི་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྟེས་འཇུག་ང་བརྒྱད་དང་སེམས་བཞིན་དང་། མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་མཚན་གཞི་འདུ་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྟེས་འཇུག་ཚོས་ཅན། ངོས་

བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་བཅུས་སེམས་

ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དུས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཞི་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ཏེ་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་གསུམ་དང་། དགེ་བ་སོགས་ཏེ་མི་དགེ་བ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཅིག་ཅར་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།

སེམས་དང་དེའི་སྐྱེ་འགག་སོགས་བཞི་དུས་གཅིག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་དང་། རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་གང་རུང་འབྱུང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།

དགེ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱིས་རང་རང་གི་སེམས་བྱུང་དགེ་སོགས་གསུམ་སོ་སོར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ནི་བྱེ་སྨ་ལྟར་ན་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་

ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང་། གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཏགས་པ་བར་བཞེད་དེ། དུས་མཉམ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ལ། དོ་བོ་སྟོང་བསྟན་པ་དང་། ནང་ཚན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐལ་

མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཚོས་ཅན། འཇིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་རང་དང་རིགས་འདྲ་བ་ཞིག་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དགེ་མི་དགེ་ལྟང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་སྔ་མས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་

@53A ཞེས། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ། ཁོན་མོངས་ཅན་དང་། ཁོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་རིས་ས་པའོ་སྔར་སྐྱེས་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། ཁོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཚོས་

ཅན། ལྷུད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རབ་དང་སྦྱང་བྱ་རིགས་གཅིག་པ། ས་གཅིག་པ། འབྲས་བུའི་སྔར་སྐྱེས་པ་གསུམ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་ལྟ་བུར་རིགས་གཅིག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་

སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་རང་རང་གི་སས་བསྡུས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་གི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

གྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་དེའི་སྟང་སྐྱེས་པས་ཕྱི་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི། དུས་མཉམ་པས་དེ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །མཉམ་དེའི་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །སྤྲོར་བྱང་དེ་

གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། །ཐོས་དང་བསམ་བྱང་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་བྱང་། གོང་དུ་ས་གཅིག་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཟག་མེད་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་

དགུ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་མཉམ་པས་མཉམ་པ་དང་། ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཕན་ཚུན་མཐོང་སྤང་མཉམ་པ་དང་གོང་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སྤྲོར་བྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་

ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་འང་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཁོ་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བསྒོམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་

@53B བསྟུས་ཀྱི་བསྒོམས་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཐོས་བྱུང་དང་བསམས་བྱུང་སྟུ་མས་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད། གཟུགས་ནི་བསམས་བྱུང་མེད་ཀྱང་ཐོས་བྱུང་དང་བསྒོམས་བྱུང་སྟུ་མས་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད། གཟུགས་མེད་དུ་བསྒོམས་བྱུང་སྟུ་མས་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་དེ་

བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྒོམས་བྱུང་འཇོག་མཚམས་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ནི། མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱུང་རྣོན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྟེན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དག་དང་། སེམས་བྱུང་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མི་

འབྲུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པར་བྱེ་སྨས་འདོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བཀག་པ་བར་འདོད་དོ། །ལྟ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ནི། ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་ཀྱི་རང་ས་ཀུན་འགྲོ་ལྟ། །ཞེས་བྱང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་

ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་དང་རིགས་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་། དེ་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཚོར་

འདུ་སོགས་ལྟ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ནི། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བཟག་བཅས་

རྣམས་ཁོ་ན་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་སྡེད་པའི་རྟན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྡེད་པའི་རྟན་དང་བཅས་ཀྱང་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་མི་ལྡན་

@54A ཀཱ། །པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཟག་མེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་སྟོངས་དང་ལྡན་ཀྱང་སྲེད་པའི་རྟེན་དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་གྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཏེ་ཁྲུད་པར་མི་འདྲ་བར་སྨིན་པ་

དེ་དེའི་སྒྲ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྡུའི། ཀུན་འགྲོ་སྐྱེ་མཆེམ་དུས་གཉིས་པ། །གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་འགྲོ་དང་སྐྱེ་མཆེམ་གྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། དུས་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདས་པས་དང་ལྡན་བ་དང་། དུ་

ལྡན་བས་མ་འོངས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་དང་དུ་ལྡ་བ་དང་མ་འོངས་པས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྨྲི་

དོན་གྱིས་ཟུང་ཟད་བཤད་ན། སྨྲིར་རྒྱུ་དྲུག་གི་ནང་ཚན་མི་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་ཡིན་ན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞི་དང་སྦྱར་ན་འགལ་བ་མང་སྟེ། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན། སེམས་དེའི་མཚུངས་ལྡན་དང་ལྷན་ཅིག

འབྲུང་བའི་རྒྱུ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་ནི་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ནི་སྔ་རོལ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཀུན་འགྱོ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་གང་རུང་ཡང་སེམས་དེའི་

ལྡན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རང་གི་འབྲས་བུའི་སྟོན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ། མཚན་གཞི། འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ། འབྲས་བུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་བྱལ་བཅས་འབྲས་བུ་

ཡིན། །འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅིས་བྱང་། འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམས་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་བཅས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་དེ་དག

@54B གང་ཡང་མེད་དེ། རྒྱུ་དུག་འབྲས་བུ་ལྡའི་བྱེད་རྒྱུ་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་གཞན་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་ཅིང་བྲལ་

འབྲས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱ་འབྲས་ལམ་བདེན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལམ་བདེན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཡིན། །རྒྱུ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་

ཀུན་འགྲོ་བའི། །སྐྱེས་བུ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དྲུག་གི་ཐ་མ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །སེམས་ཅན་བརྩོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའོ། །བྱ་བ་བློ་ཡིས་ཟད་པའོ། །གང་གིས་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པ། །འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས། །སྟོན་བྱུང་མ་

ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ལས་དང་པོ་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཞིང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་

ཆོས་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་མིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་མིན་ཏེ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་པ་འབྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་

@55A ཞེས། །ཕྱིར། དེའི་ཆོས་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་བརྗེད་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་

ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུ་དང་རིས་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་ཀུན་འགྱེའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱལ་བའི་འབྲས་ᱼ བུ་ཆོས་

ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བློ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་སྤྲོལ་གྱི་སྣང་བ་ཟད་པར་སྣང་བའི་འགོག་བདེན་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་ཡང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་ལ། ཞིང་པས་བསླུབས་པའི་ལོ་ཏོག་དང་། བཟོ་བོས་བྱས་པའི་ཁང་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཟག་མེད་བསྒྲིད་

པ་རྣམས་དང་། ས་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཅིག་ལས་གཅིག་སྐྱེས་པ་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དེའི་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་རྒྱུ་དེའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་འབྲས་ལ་འདུས་མ་བྱས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ། འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡོ་དང་ལྡན་ཚིག་དང་དེ་མ་ཐག་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་

གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཚོས་ལ། འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་དུ་ཞིག་གིས་སྟེང་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྟ་པོ་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན། །གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་

@55B འབྱིན་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག །གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། བྱིད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྟ་པོ་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་བའི་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་པས་བརྒྱང་ཟིན་ནས་འདས། མ་འོངས་པ་ལ་བྱེད་

འབྲས་མེད་པས་འཛིན་པའི་ཆུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ནི་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྟེ་རྒྱུ་དལྟར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དང་པོ་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དེ་

ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མཉམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཚོས་ཅན། དེ་ལྟར་བ་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་འདས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་དག་འབྱིན་པ་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་གཉན་གྱིས་པར་མ་ཆོད་པའི་འབྲས་བུ་

འབྱེན་ན་དཀྱར་གྱི་དུས་སུ་དེ་འབྱེན་པ་དང་། བར་ཚོད་པའི་འབྲས་བུ་འབྱེན་ན་འདས་པའི་དུས་སུ་དེ་འབྱེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འཛིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ས་

བོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱེན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དགེ་རྩ་ཚད་ཁའི་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་འབྱེན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དགེ་

རྩ་མ་ཚད་པའི་སྐབས་ཕལ་ཆེར་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གཅིག་པུ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚུངས་

ལྡན་རྒྱུ་དུ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མཚུངས་ལྡན་མིན་པ་རྒྱུ་དུ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན། །རྣམ་སྨིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་། །སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག

@56A ཀ།། །ལས་སྐྱེས། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐབས་འདིར་ཚོས་བཞི་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་། ཟག་མེད་དང་

པོ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མའི་འདུས་བྱས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིམ་པ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་སྤྲུལ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གཞན་ལྷ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་

པ་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་ལྷ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། ཀུན་འབྱོར་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་དང་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཀྱི་དག་བ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་

ཀུན་འབྱོའི་རྒྱུ་གཉིས་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འཕགས་པའི་ལམ་ནི་ཚོས་ཅན། རྒྱུ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱོའི་སྤྲུལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས། ལྷག་མ་བྱེད་

ལྷན་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་འདུས་བྱས་སྟིང་མ་ཟད་གཅོ་བོར་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་

གཞན་དེ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཞི་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་སྟོམ་མིན་དང་དབང་པོ་ཉེན་

མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྡན་མིན་སོགས་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེས། སོ་ཐར་དང་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དག་བ་ལྡན་མིན་དང་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ནི། རྣམ་སྨིན་

@56B ཀུན་འབྱོ་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་ལས་སྐྱེས། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་བྱེད་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷན་མིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟཁའད་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟཁའད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་ཟཁའད་པ། དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཟཁའད་པ་གསུམ། དང་

པོ་ནི། རྒྱན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྒྱན་དམིགས་རྒྱན་བདག་རྒྱན་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྟ་ཡིན། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །

ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཟཁད། །ཅེས་བྱུང་། རྒྱུ་དང་རྒྱན་གཉིས་འགལ་ལམ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་པོ་དེ་རྒྱུའི་རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་ཐལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱ་བཙོམ་པའི་ཐ་མའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན།

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མིན་ཏེ། ཉིར་འབྲས་རིག་པ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་ཏུ་དངོས་བཏགས་གང་རུང་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་

ཏུ་ཡིན་པ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་པོའི་ཏུ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱད་ཟུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁྱོད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྨྲི་དོན་

གྱིས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། སྨྲིང་ཟུ་ཏུ་ཀྱིས་མི་

@57A ཞེས། །འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གཅིག་ལ་ལྷོས་ན་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་དེའི་ཉིར་ལེན་ནི་ཟུ་ཏུ་ཀྱིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཟུ་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷན་ཅིག་

བྱེད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཏུ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནི། དམིགས་ཏུ་ཡོད་གནས་པར་འདོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྐྱས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཕྱི་

མ་ཁོ་ནའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱེད་པ་པོ་སོགས་སུ་འདོད་

ཀྱི་ སློབ་དཔོན་ནི་དེ་མི་བཞེད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གིས་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུན་བྱེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྲོར་ལམ་གྱིས་མཐོང་ལམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་བྱེད་པའི་ཚུལ་སོགས་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ཅན་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་མེད་དེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཐག་ཏུན་ཡིན་ན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་སྣ་བཞི་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིད་འཐུག་པོ་དང་འགོག་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལས་

ལངས་མ་ཐག་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུན་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་འགའ་རེ་སྨྲང་སྟེ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་གཉིད་དང་སྐྱེམས་འཇུག་ལས་ལངས་ཁ་མའི་ཡིད་ཤེས་ལ་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་དེ་དག་ཀྱང་འཇུག་ཁ་མའི་དབང་ཤེས་ལ་འདོད་པའི་

ཕྱིར། བྱེད་རྒྱུ་རྣམས་བདག་ཏུ་ཟཁད་པས་རྒྱུ་ཡིན་ན་སྤྱིར་བདག་ཏུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། བདག་ཏུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། མང་པོའི་ཏུ་དང་ལྡན་པའི་ཏུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཏུ་གང་གིས་འབྲས་བུ་

གང་ལ་བྱ་བའྱེད་ཚུལ། འབས་བུ་གང་རྒྱུན་གང་ལས་བྱུང་ཚུལ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བའྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྐྱེ་ལའོ་དེ་ལས་གཉན་

@57B པ་ཡི། །རྒྱུན་དག་དེ་ལས་བརྟེག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལྡན་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་པོ་གང་ལ་བྱ་བའྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྡན་མཚུངས་གཉིས་པོ་དག་གིས་འབྲས་བུ་འགག་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལ་བྱ་བའྱེད། སྐལ་ཀྱན་རྣམ་སྨིན་

གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བའྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ད་ལྟ་བ་དུས་མཉམ་པ་འཛིན་འབྱེན་གཉིས་དང་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲས་འཕངས་པའི་རྟེས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཉན་པ་ཡི་རྒྱུན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དམིགས་རྒྱུན་བདག་རྒྱུན་གསུམ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ལྡན་པོ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེ་

ལས་གོ་རིམ་བརྒྱ་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་འབྱེད་པས་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། དམིགས་རྟེན་གྱིས་དཔྱད་བ་འཛིན་པས་འགག་བཞིན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། བདག་རྟེན་གྱིས་སྐྱེ་འགག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྟེན་

བཞི་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་རྟེན་དང་བདག་རྟེན་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞེག །དམིགས་རྟེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྟེན་ལས་སྐྱེ། དེ་བཞི་མ་ཚང་བར་ཁྲོད་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྣོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་ཚོས་ཅན། རྟེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་རྟེན་དང་བདག་རྟེན་དང་དེ་མ་

@58A ཀཱཾ། །ཐག་རྒྱན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བླུབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བླུབ་སྟེ། སྟོབས་པར་འཇུག་ཁ་མའི་སེམས་

དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་གཞན་མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་རྒྱུ་དང་བདག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ལ་རྣམ་པ་བཞིར་ངེས་ཏེ། ཕྱི་

རོལ་པས་འདོད་པ་ལྟར་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་སོགས་ཏེ་རང་བཞིན་རྟག་པ་དང་། དུས་རྟག་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པ་སོགས་རྒྱུ་མི་རྟག་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་པས་

རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པ་དང་། འབྱུང་གྱུར་རྒྱུར་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྱུང་བ་སྐྱེད་པ་དང་། འབྱུང་གྱུར་སྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་།

འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྱུང་བས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་འབྱུང་བ་ཞན་སྐྱེད་པས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་།

འབྱུང་བས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་འབྱུང་བ་སྐྱེད་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་ལས་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་ །ཞེས་བྱུང་། འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པ་ལྔ་བྱེད་དེ། དེ་སྐྱེད་

པའི་རྒྱུ་དང་གནས་པའི་རྒྱུ་དང་རྗེན་པའི་རྒྱུ་དང་མི་ཚད་པ་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ལྔ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་འབྱུང་གྱུར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བ་དེ་འབྱུང་གྱུར་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

@58B གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྱུང་གྱུར་གྱི་རྗེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དེས་འབྱུང་གྱུར་རྒྱུན་མི་ཚད་པ་དང་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྱུང་གྱུར་ལས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྱུང་

བྱང་རྣམ་གསུམ་ཕན་ཚུན་དུ། །ཞེས་བྱང་། འབྱང་བྱང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱང་བྱང་གཞན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་བྱེད་དེ། ལྷན་ཅིག་སྐལ་མཉམ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ཆོགས་

པ་གཅིག་པ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་དང་། འབྱང་བྱང་སྔ་མས་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ལས་ངན་སོང་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དབང་ལུས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྱང་བ་

རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམས་གཅིག །ཅེས་བྱང་། འབྱང་བྱང་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གཅིག་པུ་བྱེད་དེ། ཆོ་འདིའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོའི་ཆོགས་

པར་ཡོད་པའི་འབྱང་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ། བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ། བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གང་གསར་དུ་སྐྱེ་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་

ཅན་སྨྲར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། །བསྒྲིབ་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིབ་པ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དགེ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། སེམས་ས་མ་ཤ ཡིད་ཆོས་ཅན། བཅུ་གཉིས་ཡོད་

དེ། འདོད་པ་ན་ཡིད་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་བཞི། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་མི་དགེ་བ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་

@59A ཞེས། །གསུམ་སྟེ་དྲུག་དང་། སྟོང་མི་སྟོང་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི། དང་པོ་ནི།

འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགུ། །དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མི་དགེ་བ་ནི་བཅུ་དག་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་བསྒྲིབས་དེ་བཞིན། །མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་ལྔ་དག་ལས། །དེ་ལས་མཐུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། རྟ་བར་འདི་

དག་གི་སྐབས་སུ་སྨྲིབ་མ་སྨྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ཡི་གེ་ལ་བས་ཕུལ་སའི་མཐའ་རྟེན་འབྱུང་ཡང་དོན་ལ་ཁྱད་མི་སྣང་བས་འདིར་སྨྲི་ལྟར་དེ་དག་མེད་པར་བྱས་ཏེ་བཤད་ན། འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཅོས་ཅན། དེ་མ་ཐག་ཏུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཚོ་

ཁྱོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ལས་སེམས་དགུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་སའི་བཞི། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གོང་མའི་སྨྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས། སྟོམས་འཇུག་གི་ཚོ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་གཅིག །སྦྱོབ་མི་

སྦྱོབ་ཀྱི་ཟག་མེད་གཉིས་དང་དགུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཚོ་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་གཅིག་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་ལྡ་བ་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྨྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དང་རང་སའི་སྤྱོད་ལམ་ཉོན་མོངས་

ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་དང་བཞི་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་གང་རུང་དུ་སྐྱེ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གང་རུང་དང་བཅས་སྨྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

བྱུབ་སྟེ། འདོད་པའི་དགེ་བ་སྤྲོར་བྱུང་གི་མཇུག་ཏུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གང་རུང་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་སྤྲོབ་མི་སྤྲོབ་ཀྱི་སེམས་ཟག

@59B མེད་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ནའི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་སྦྱར་ལྡར་རང་སའི་བཞི་དང་སྐྱེམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་དག་སེམས་གཅིག

དང་། སྤྲོབ་མི་སྤྲོབ་ཀྱི་སེམས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟིར་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལྡང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཏེ་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་བཅུ་དག་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་སའི་བཞི་

དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆོ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དྲུག་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལས་བཞི་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་སའི་བཞི་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་

སྒྲིབ་ལྔང་མ་བསྟན་ནི་དེ་བཞིན་དུ་བཅུ་ལས་དང་དེ་བཞི་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྔར་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་མ་སྒྲིབ་ལྔང་མ་བསྟན་ཀྱི་སེམས་ཅོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་ལྟའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རང་སའི་བཞི་དང་སྤྱལ་པ་ཡོ་

འཇུག་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་དགུ་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱེད་ལས་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བདུན་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རླུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚོ་ན། རང་སའི་བཞི་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་

དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྤྱལ་སེམས་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཅིག་དང་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ན་དགེ་ལས་བཅུ་གཅིག་གོ། དེ་ནི་དགྱུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །བསྒྲིགས་པ་བརྒྱད་

ལས་དེ་ལས་དྲུག །མ་བསྒྲིགས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །དེ་ལས་དྲུག་སྟེ། ཞེས་བྱང་། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བའི་སེམས་ཅོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རླུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚོ་རང་སའི་དགེ་བ་དང་། ལྔང་མ་བསྟན་གཉིས་ཏེ་གསུམ། ལྡང་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་

@60A ཞེས། །དེག་བ། སྨྲལ་འཇུག་གི་ཚེ་འདོད་པའི་མ་སྤྲིན་པ། ཉིང་འཚམས་སྡུར་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས། སྟོམས་འཇུག་གི་ཚེ་

གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་སེམས་དགུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རླུང་མཚུངས་ཀྱི་ཚོ་རང་སའི་གསུམ། སྟོམས་འཇུག་གི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་སེམས།

ལྡང་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། སྨྲལ་ལྡང་གི་ཚེ་འདོད་པའི་མ་སྤྲིན་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྤྲིན་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཆོས་

ཅན། སེམས་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་སྟེ། རླུང་མཚུངས་ཀྱི་ཚོ་རང་སའི་གསུམ། ཉིང་མཚམས་སྡུར་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གསུམ། འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་མ་སྤྲིན་པའི་སེམས་གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ལས་སེམས་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་མཐུངས་ཀྱི་ཚོ་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་སྦྲེལ་པ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྟེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་མ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཚོས་ཅན། གསུམ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་

མི་དགེ་བ་དང་སྦྲེལ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པའང་། །དེ་ཡི་ཚུལ་ལོ་དགེ་བ་ལས། །སེམས་དབུ་དག་གོ་དེ་དྲུག་གི། བསྐྱེད་པ་ལས་

@60B བདུན་དེ་དེ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་སྐྱེས་པའང་གཟུགས་ཀྱི་དེ་ཡི་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་སའི་གསུམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིད་འཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་གཅིག་དང་། འདོད་པའི་

ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་བྲག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་སེམས་དགུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་ཅང་སའི་གསུམ། ཉིང་འཛིམས་སྤྱོད་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ། འདོད་པའི་

སྒྲིབ་པ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས། སྟོམས་འཇུག་གི་ཆོ་ཟག་མེད་གཉིས། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་དགུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱུག་གི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་གསུམ་དང་། སྟོམས་འཇུག

གི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཆོ་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་བྱུག་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་བདུན་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་ཅང་སའི་གསུམ། ཉིང་འཛིམས་

སྤྱོད་བའི་ཆོ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབས་སེམས་དང་། འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་སྒྲིབ་སེམས་གཉིས་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱིས་གཟིར་བའི་ཆོ་འདོད་པའི་དགེ་བ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྡུ་མ་དེ་བཞིན་དུ་བདུན་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་སའི་

གསུམ་དང་། ཉིང་འཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་གཉིས། མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་བདུན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སྨོན་པ་བཞི་ལས་དེ་ལས་ལྷ། །མི་སྨོན་པ་ནི་ལྷ་ལས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ། ཞེས་བྱང་།

སྨོན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་བཞི་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སྨོན་པའི་སེམས་སྟོན་མ་དང་། སྐྱེམས་འཇུག་གི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་

@61A ཞེས། །ལས་སེམས་ལྟ་འབྱུང་སྟེ། མཉམ་གཞག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་སེམས་གསུམ་དང་རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སྨོན་པའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དང་མི་སྨོན་པའི་ཟག་མེད་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མི་སྨོན་པའི་སེམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་

སེམས་ལྟའི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྐྱེམས་འཇུག་གི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ། མི་སྨོན་པའི་རྒྱུན་སྟ་མ་དང་སྨོན་པའི་རྫོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སེམས་རྣམས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་སེམས་བཞི་དག་འབྱུང་སྟེ།

རྒྱུན་ཀྱི་ཆོ་མི་སློབ་པའི་སེམས་ཕྱི་མ་དང་སྐོམས་འཇུག་གི་ཆོ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ཉི་ཤུ་དབྱེ་བ་ནི། བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །སྡོང་བྱང་དག་རྣམ་

གཉིས་ཕྱེ་ནས། །རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ། །བཟོ་བའི་གནས་དང་སྤྲུལ་པ་དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་བྱང་། བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་དབྱེ་ན་སེམས་ཉི་ཤུར་ཡང་ཡོད་དེ། ཁམས་

གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོང་བྱང་གི་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དྲུག་དང་། འདོད་པ་ན་མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་། སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོ་བའི་གནས་དང་། སྤྲུལ་པའི་སེམས་དང་རྣམ་པ་བཞིར་ཕྱེ།

གཟུགས་ན་བཟོའི་ལས་ནི་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་སོགས་གསུམ་ཕྱེ་བས་འདོད་གཟུགས་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བདུན་དང་། གཟུགས་མེད་ན་མ་སྤྲིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཅིག་པུ་དང་། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་

གཉིས་དང་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ན་བཟོ་བྱེད་པ་མེད་དེ། གནས་ཁང་གོས་སོགས་དང་བཅས་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བས་དེ་རྣམས་བྱ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣེད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་

@61B པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དྲུག་དང་དྲུག་དང་གཉིས་རྣེད་དོ། །གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ །སྒོང་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། །ཞེས་བྱང་། སེམས་དེ་རྣམས་ལས་སེམས་དྲྭ་ཞིག་རྣེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་

འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སེམས་དྲུག་གསར་དུ་རྣེད། གཟུགས་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སེམས་དྲུག་གསར་དུ་རྣེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སེམས་གཉིས་གསར་དུ་རྣེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་གཟུགས་

ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་དག་པ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་ཉོན་ཀྱིས་དབུ་བཅོམ་ཉམས་པའི་ཚེ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་སྒོབ་པའི་སེམས་རྣམས་གསར་དུ་རྣེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

བྱུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱལ་སེམས་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་དབྱ་བཅོམ་ཉམས་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་

དང་སྦྱོབ་པའི་ལམ་རྣམས་གསར་དུ་ཆེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་དབྱ་བཅོམ་ཉམས་པའི་ཚེ་དེའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་སྦྱོབ་པའི་ སེམས་གཉིས་གསར་དུ་ཆེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་

སུ་སྐྱེས་པའི་དགེ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སེམས་གསུམ་དག་གསར་དུ་ཆེད་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྤྱལ་སེམས་གཉིས་དང་ གསུམ་ཆེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་

པ་ལ་བཞི་ཆེད་དེ། ཟག་མེད་དང་པོའི་ཚེ་སྦྱོབ་པའི་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱལ་སེམས་གཉིས་དང་། དེས་གཟུགས་ལ་ ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་

@62A ྈ།། །སེམས་རྣམས་གསར་དུ་རྟེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཉིས་དང་མ་སྤྲིབ་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མ་སྤྲིབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་སེམས་དང་བྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་

རྟེད་པའི་ཚེ་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་དེ་གསར་དུ་རྟེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་འབྱུང་ཚུལ་བསྟུས་ན་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། རིགས་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་དང་ཉིང་ཁཚམས་

སྤྲོར་བ་དང་སློམས་པར་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་ལྡང་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བ་དང་སྤྱལ་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་ལྡང་བའི་སྐབས་བརྒྱད་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་རེ་རིགས་རྒྱུན་སྟ་མ་ལས་བྱུང་བ།

གཉིས་པ་ནི་ས་གཅིག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་། བཞི་པ་ནི་ཁམས་འོག་མའི་དགེ་བ་ལས་གོང་མའི་དགེ་བ་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ། ལྔ་པ་ནི་གོང་མའི་དགེ་བ་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་སྐྱེ་བ། དྲུག

པ་ནི། གོང་མའི་སྒྲིབ་ལྔང་མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་སྐྱེ་བ། བདུན་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་སྐྱེ་བ། བརྒྱད་པ་ནི། འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་

འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཞེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་དུ་ལས་དགེ་སེམས་དང་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་གསུམ་ནི་སེམས་གཞན་དུ་ལས་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གནས་གཉིས་པའི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །། ༥ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པའི་རྣམ་བཤད་བཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། ཞེས་བྱ་སྟུག་བསྟལ་

@62B གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ། སྡུང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཐོབ་བྱ་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ནང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བསྡུར་སྟན་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། སྐྱེ་བ་གནས་པའི་ཐབས། གནས་པ་འཆི་བའི་འཕོ་སེམས། སེམས་ཀྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་སྡུད་པ་ལྟ། དང་པོ་ལ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། འགྲོ་བ་རིགས་

ལྔ་དབྱེ་བ། སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདོད་ཁམས། གཟུགས་ཁམས། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཟཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་། །མི་རྣམས་དང་ནི་ལྷ་དྲུག་དག །འདོད་པའི་ཁམས་

ཡིན་དམྱལ་བ་དང་། །གྲིང་དབྱེ་བ་ལས་ཀ་དེ་ཉི་ཤུ། །ཞེས་བྱུང་། དམྱལ་བ་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་མི་རྣམས་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དག་དང་བཅས་པའི་བརྒྱན་པ་དང་རྟེན་རྒྱང་དཀྱིལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྣོད་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་

ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སས་བསྡུས་ཤིང་དེ་ལ་ཆགས་བའལ་མ་བྱས་པའི་ཁམས་དངོས་དང་དེའི་སྣོར་གཏོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ་

ནས་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་བར་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྲ་དོན་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱིས་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞིང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་བར་བྱེད་པས་ན་དམྱལ་བ། བཀྲེས་སྐོམ་གྱིས་གདུངས་པས་ཟས་སྐོམ་ཡིད་ལ་

བཏགས་པས་ན་ཡི་དྭགས། དུད་དེ་འགྲོ་བས་ན་དུད་འགྲོ། ཡིད་ཞུམ་ཆེ་བས་ན་མི། ནམ་མཁར་རྩེ་ཞིང་རོལ་པས་ན་ལྷ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་སྐྲ་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་གནས་དེར་སྐྱེས་པའི་ལྷ་ཡིན་པས་

@63A ཞེས། །རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ། དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་དང་དབང་པོ་བརྒྱད་ཀྱིན་དང་བཅས་པའི་སོ་གསུམ་གྱི་གནས་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། ལྷ་མིན་དང་འཐབ་རྩོད་བྱལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་འཐབ་བྱལ། དགེ་

བ་མང་པོ་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་དགའ་ལྡན། རང་གིས་སྤྱལ་པའི་འོངས་སྤྲོད་ལ་དབང་བསྒྱུར་བས་ན་འཕྲུལ་དགའ། གཞན་གྱིས་སྤྱལ་པའི་འོངས་སྤྲོད་ལའང་དབང་བསྒྱུར་བས་ན་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ཁམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གནས་རིགས་ཉི་ཤུར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོའི་གནས་དང་བཅས་ངན་འགྲོའི་གནས་བཞུ་དང་། བླིང་བཞིའི་མིའི་གནས་དང་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་བཅས་

བདེ་འགྲོའི་གནས་བཞུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་དེ་དག་ནི་གནས་སམ་གང་ཟག་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་སྟོར་བ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོར་བའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བྱང་དམྱལ་དང་ཉི་ཚེ་བ་དང་བླིང་ཕྲན་རྣམས་སོ་སོར་ལོག་སུ་མི་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་

མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་དམྱལ་བརྒྱད་ནི་ཚ་དམྱལ་སོ་སོའི་འཁོར་ཡིན་ཞིང་། ཉི་ཚེ་བ་ནི་ཡུལ་དང་བོང་ཚོད་ཚད་མ་ངེས་པ་དང་། བླིང་ཕྲན་རྣམས་ནི་བླིང་བཞི་སོ་སོའི་འཁོར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལོག་སུ་མ་ཟཱད་པར་བསྟུས་ནས་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། བླིང་བཅུ་གཉིས་ན་མི་ཡོད་ཀྱང་དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཇ་ཡབ་བླིང་ན་སྲིན་པོ་དུ་མ་གནས་པའི་ཕྱིར། བླིང་ཕྲན་གྱི་མི་རྣམས་ནི་རང་གི་རྩ་བའི་བླིང་གི་མིའི་ལུས་ལས་ལུས་ཆུང་སྟེ། གང་སྟེ་ལས། དེ་ལ་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། །གཟུགས་ཁམས་ཡིན་དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །བཞི་པའི་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་

@63B དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་གནས་ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་དག་བཅུ་བདུན་གྱི་རྣེན་ས་དས་གང་ཟག་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་འཕངས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། གཟུགས་

ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཟས་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱིས་དང་པོ་གསུམ་ལ་ནི་གསུམ། །གསུམ་དང་བཞི་པའི་ས་ལ་ནི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། ཚངས་རིས་ཚངས་པ་འདུན་ན་འདོན་ཚངས་ཆེན་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་འོད་ཆུང་ཚད་མེད་འོད་འོད་གསལ་གསུམ། གསུམ་པ་ལ་དགེ་ཆུང་ཚད་མེད་དགེ་དགེ་རྒྱས་གསུམ་དང་དགྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྲིན་མེད་བསོད་ནམ་སྐྱེས་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་སྟེ་སོ་སྐྱེའི་གནས་གསུམ་དང་། མི་ཆེ་བ་མི་གདུང་བ་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་གྲུ་རྣོམ་སྣང་བ་འོག་མིན་ཏེ་འཕགས་པའི་གནས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །

གཟུགས་ཁམས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ན། ལྷ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟིར་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་བར་སྲིད་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་དོ་བ་དེ་

འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གང་རུང་དུ་མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫ་བར། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྲིད་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བར་དོ་བ་དེ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་ཐད་བར་ཐལ། དེ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བར་དོ་བ་དེ་སེམས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཞེས་བྱེ་པར་སྲིད་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རིགས་ལྡན་དྲུག་པོ་གང་རུང་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་མིན་

@64A ཀཱཾ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །དེར་ནི་རིས་དང་སྲོག་ལ་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་རྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་

མེད་ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་མེད་དེ། རྟེན་སྣོད་དང་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་ལ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣོམས་འཇུག་གི་སྐྲ་

ནས་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ནམ་

མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་དང་ཅི་ཡང་མེད་དང་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་གཟུགས་མེད་ཀྱང་བརྟེན་པ་སེམས་

ཅན་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གནས་དེར་

ནི་རིས་འདྲ་སྐད་མཉམ་དང་། དེར་མ་ཟད་སྲོག་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེར་ནི་དམྱལ་

སོགས་འགྲོ་བ་སྟེ། །རང་གི་མིང་གིས་

བསྟན་དེ་དག །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྤྲིད་མིན། །ཞེས་བྱང་། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བའི་འགྲོ་བ་ལྔ་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ་སོགས་ཏེ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་ལྷའི་འགྲོ་བ་

ལྔ་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགྲོ་བ་ལ་ལྔར་ཟཱཊ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པའི་ལྷ་མིན་ལྷ་དང་། མི་དགེ་བས་འཕངས་པའི་ལྷ་མིན་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོར་བསྟུས་ནས་

བསྟན་པའི་ལུགས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་ལྔ་ཚོས་ཅན། མ་བསྡིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་དུ་བསྟན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གང་ཞེག །ཕྱི་མ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།

@64B སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་བར་མ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གདགས་པ་ལས། འགྲོ་བ་ལྔས་སྐྱེ་གནས་

བཞི་མ་བསྡུས་ཏེ། གང་ཞེན་སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགྲེ་བ་ཡིན་ན། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འགྲེ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅེར་ན། གང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་

འགྲེ་བ་རྣམས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམྱལ་སོགས་ཞེས་པས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འགྲེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་དེས་དེ་བརྒྱད་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གང་དམྱལ་དང་ཉི་ཚེ་བ་གཉིས་ཀ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་བསྟན་ལ་དེ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉི་ཤུ་ལས་གྲངས་མང་བའི་ གང་དམྱལ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་

གཟའ་དང་རྒྱུ་སྐར་དྲི་ཟ་གཡེགས་རྫེ་སོགས་འགྲོ་བ་དྲུག་པོ་གང་དུ་གཏོགས་ཞེན། ཡོད་དེ། གཟའ་དང་རྒྱུ་སྐར་དྲི་ཟ་རྣམས་ལྷར་གཏོགས། ནམ་མཁའ་ལྗོང་དང་མིའམ་ཅི་དང་གླུ་རྣམས་དྲུག་ འགྲོར་གཏོགས། འབྱུང་པོ་ཤ་ཟ་སྲིན་པོ་སྐྱོ་བྱེད་

བརྟེད་བྱེད་གཤེན་རྟེ་མ་མེ་སོ་གས་ཕལ་ཆེར་ཡི་དྭགས་སུ་གཏོགས་ཞིང་། ད་ལྟ་གཞི་བདག་ཏུ་བགས་པ་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཡི་དྭགས་སུ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀྱིས་གནས་པ་བདུན་བཞད་པ། སེམས་ཅན་ཀྱི་གནས་དགུ་

བཞད་པ། སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་བཞད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། །ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག །བརྒྱོག་དང་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཅིག །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་གསུམ་པོ་དང་། །རྣམ་ཤེས་

@65A ཞེས། །གནས་པ་བདུན་ལྷག་མ། །དེ་འཇོམས་བྱེད་ལྔན་ཞེས་བྱུང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་དང་། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དང་།

དེ་ལས་བརྒྱོག་པ་ལུས་ཉིད་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དང་། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་གནས་གསུམ་པོ་དག་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ༥ །ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་

པ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་གཉིས་དང་། དེ་འདྲ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྟེ་དེ་གསུམ་ཡོན་ཏན། དེ་གསུམ་ལུས་ཆེ་ཆུང་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཐ་དད་ཅིང་། འདུ་ཤེས་བདེ་སྡུག་སོགས་ཀྱང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་དང་པོར་ཐོག་མར་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་སྔ་མ་དང་འདྲ་ཞིང་། འདུ་ཤེས་ཚངས་ཆེན་གྱིས་བྱས་སོ་སྙམ་བར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བ་རྣམས་

ཆོས་ཅན། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ལུས་སྣ་གཅིག་པ་གང་ཞིག །འདུ་ཤེས་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་རེ་མོས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་ཆོས་ཅན། ལུས་གཅིག་ཅིང་

འདུ་ཤེས་ཀྱང་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྔར་ལྷར་དང་། འདུ་ཤེས་ཆོར་བ་བདེ་བར་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་རྩེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ།

རྣམ་ཤེས་དེ་འཇོམས་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངན་སོང་གསུམ་ན་སྐྱེ་བསྟལ་གྱིས་འཇོམས། བསམ་གཏན་བཞི་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྐྱོམས་འཇུག་གིས་འཇོམས། སྲིད་རྩེར་འགོག་སྐྱོམས་ཀྱིས་འཇོམས་པའི་ཕྱིར། མི་དང་

@65B འདོད་ལྷ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་ལྷ་གང་རུང་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་དང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགོག་སྐྱོམས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྲིད་རྩེ་དང་། འདུ་ཤེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས།

སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་ཟཝཱད། །མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིང་། ཞེས་བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་ཟཝཱད་དུ་ཡོད་དེ། སྔར་གྱི་གནས་བདུན་དང་སྲིད་རྩེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་

དང་དགྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདི་དག་ཀུ་སེམས་ཅན་དེ་རང་དགར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ངན་སོང་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གནས་དེར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གནས་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ། ཟག་དང་བཅས་རྣམས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི། །རང་གི་ས་པ་ཉིད་རྣམ་ཤེས། །འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་ཟཱཊ་དོ། །སྡུག་སྔ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་

གནས་པ་དག་ནི་བདུན་དུ་མ་འདུས་པ་ཡང་བཞི་སྟེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཆོར་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་དེ་དག་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་

གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་དགའ་བའི་སྲིད་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོག་མའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་ཟཱཊ་དེ། རྣམ་ཤེས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་

མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་ལ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྟུན་སྙེ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བདུན་ཀྱིས་བསྟུས་ལ་བཞིས་མ་བསྟུས་པ་དང་། དེ་ལས་རྒྱོག་པ་དང་། གཉིས་

@66A ཀཱཾ། །ཀས་བསྡུས་པ་དང་། གཉིས་ཀས་མ་བསྡུས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ངན་སོང་

གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྲིད་རྩེའི་རྣམ་ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ལྔ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་པོ་བཞི་ལྔ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ངན་

སོང་བ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྤྲིད་རྩེའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། གང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ། གང་འཇུག་པ་བར་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན། དེ་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་གསུམ་

དང་པོ་ནི། དེར་ནི་སྐོང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། །མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི། །དམྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེ། །ཡི་དྭགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།

འབྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྒོང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་སོགས་ཏེ་མངལ་སྐྱེས་དོད་གཤེར་སྐྱེས་རྫུས་སྐྱེས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དང་དུད་འགྲོ་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་གནས་རྣམ་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་དེ། མི་ལ་དེ་བཞི་ཡོད་པ་གང་ཞེག །དུད་འགྲོ་ལའང་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། མི་སྒོང་སྐྱེས་ནི་གྱུ་ཞེག་པའི་ཚོང་པ་བྱ་ཁྱང་ཁྱང་མོ་དང་འདྲས་པའི་སྒོང་སྐྱེས་དགེ་སྒོང་བཀས་པ་

དང་ཉེ་བའི་བཀས་པ་གཉིས། རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་བྱ་སྒོང་སྐྱེས་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལེན་གྱི་བྱ་ལྷ་བརྒྱ་ལྔ་བྱ་དང་། མི་མངལ་སྐྱེས་སྣ་ཞེང་། དོད་གཤེར་སྐྱེས་ནི་རྒྱལ་པོ་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ང་ལས་ནྱ་དང་

@66B བདུན་གཡས་གཡོན་ལས་མཛོས་པ་དང་ཉེ་མཛོས་སྐྱེས་པ་ལྔ་བྱ་དང་། རྫུས་སྐྱེས་ནི་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ལྔ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྱུབ་སྟེ། དུད་འགྲོ་ཀླུ་དང་ནམ་མཁའ་ལྡིང་ལ་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནམ་

མ་ཁལ་ལྷོང་རྩྭས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀླུ་དེ་བཞི་ཀ་ཟ། དོད་གཤེབ་གྱིས་དེ་གསུམ་ཟ། མངལ་སྐྱེས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཟ། སྒོང་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀླུ་སྒོང་སྐྱེས་ཁོ་ན་ཟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩྭས་སྐྱེས་ལ་རོ་མེད་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མ་ཎིའི་བར་

དུ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམྱལ་བ་པ་དང་ལྷ་རྣམས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་གཅིག་པར་ངེས་ཏེ། བརྟུལ་ཏ་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟུལ་ཏ་སྐྱེ་བ་མང་ཡང་དེར་མ་ངེས་ཏེ། མངལ་ནས་

སྐྱེ་བཞང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གནས་བཞིའི་མཆོག་དམན་ཡོད་དེ། རྩྭ་སྐྱེས་མཆོག །དོད་སྐྱེས་དང་མངལ་སྐྱེས་འབྲིང་། སྒོང་སྐྱེས་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔ་མ་གཉིས་གཞན་ལ་གནོད་མེད་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། ཕྱི་མ་གཉིས་

གཞན་ལ་གནོད་ཅིང་རང་གཞན་སྡུག་བསྔལ་རྒྱོང་བ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། སྔ་མ་གཉིས་བཞག་ནས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་སྤྲོ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོས་ལ་འགོད་པ་དང་སྙེ་སྟེགས་

བྱེད་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མ་མཁན་ནོ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་གང་མང་ཞེན། བཤད་ཚོ་དེ་ལྟར་ན་རྫས་སྐྱེས་མང་སྟེ། ལྷ་ཐམས་ཅད་དང་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་བར་དོ་བ་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་རྫས་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བར་སྲིད་ལ། ངོ་བོ། སྐྱབ་བྱེད། ཁྱད་ཆོས་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །འགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར། །སྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། །

@67A ཞེས། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིགས་དོན་དང་། མཐའ་དཡུད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བར་སྲིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་འདིར་གང་གི་སྟེ་མའི་འཆི་བ་དང་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་བར་

དུ་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་བར་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེས་ཀྱང་བྱུང་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། བྱུང་བ་ནི་བགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་སོན་ཟིན་པ་ལ་བྱེད་པས། ཁྱོད་གང་དུ་བགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་སོན་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པར་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བར་དོ་བ་ཡིན་ན། བར་སྲིད་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟིར་ན། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་བར་དོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྲིད་པ་ཆགས་བྲལ་བྱི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་

སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ན། དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་འཚམས་སྨྱོར་བའི་བློ་ཡིན་ན། ཟློ་ཕྱིན་

ཅི་འོག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཉིང་འཚམས་སྨྱོར་བའི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་བཞིན་མ་འགྲུལ་བར་འཇུག་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཡུམ་སྐྱེ་མ་

ལྷ་མཛོས་ཀྱི་མངལ་དུ་འཇུག་ཅ་མའི་བར་དོ་བ་དེ་མཚན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྱས་པར་ཐལ། སྟོན་པ་དེས་སྤྱས་པ་གང་ཞེག །སྡོམ་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཆུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་

@67B ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཅ་ཅིག །མི་ལྷོག་དེ་ནི་དྲི་ཟའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱིའི་བར་སྲིད་གྱུབ་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། གཅོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས།

ཅི་སྟེ་ན་ལྷོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཅིག །ཁྱིའི་བར་སྲིད་གྱུབ་ནས་དུད་འགྲོ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གྱུབ་ནས་དོམ་ལྡུག་ལྷུང་སྐྱེ་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་དེར་

འབྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁྲིག་པའི་དུས་དང་འགྲོ་བ་རིགས་མཐུན་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་དུ་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྱེ་བ་ལང་གི་བར་སྲིད་གྱུབ་ཀྱང་བ་ལང་དེ་དབྱར་ཆགས་པ་སྟོང་ཅིང་། བ་མེན་དུས་མིན་

དུ་སྤྱོད་པས་བ་མེན་དུ་སྐྱེ། དགྱན་རྟའི་བར་སྒིད་གྱུབ་ན་དེ་སོས་ཀ་ཚགས་པ་སྤྱོད་ཅིང་། བོང་བུ་དུས་མིན་དུ་སྤྱོད་པས་བོང་བུར་སྐྱེ། དབྱར་དོམ་གྱི་བར་སྒིད་གྱུབ་ན་དེ་དགྱན་ཚགས་པ་སྤྱོད་ཅིང་། ཏེད་དུས་མིན་དུ་སྤྱོད་པས་ཏེད་དུ་སྐྱེ། དབྱར་

ཁྱིའི་བར་སྒིད་གྱུབ་ན་དེ་སྟོན་ཚགས་པ་སྤྱོད་ཅིང་ལྷེ་སྤྱང་དུས་མིན་དུ་སྤྱོད་པས་ལྷེ་སྤྱང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མི་ཁྱིའི་བར་སྒིད་པ་རྣམས་མི་ཁྱི་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

བར་སྒིད་པ་རྣམས་ཇུས་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བར་སྒིད་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྒིད་པ་དང་དབང་པོ་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་པོ་མ་ཚང་བའི་མིའི་བར་

དོ་བ་རྣམས་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད། འབྱ་སྒིན་ཐྲ་མོའི་བར་དོ་བ་རྣམས་ནི་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་དགོས་པ་ཡོད་

དོ། །གཉིས་པ་སྣུབ་བྱེད་ལ། རིགས་པ་དང་།

@68A ྈ།། །ལུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲུ་ཡི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །སྲིད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །གཟུགས་བརྟན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་བ་དང་། །མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་
ཡིན། །གཅིག་ན་ལྷན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །

རྒྱུན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་བྱང་། ཚལ་ཆེན་སྟེ་པ་དང་ས་སྟོན་སྟེ་པ་ན་རེ། བར་སྲིད་མེད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་དང་འཆི་སྲིད་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་སེམས་

གཉིས་ནི་རང་གི་རྒྱུན་སྟོན་མའི་བར་སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་སེམས་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲུ་ཤར་ནས་ནུབ་ཏུ་དར་པའི་ཚེ་རྒྱུན་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་དང་ཆོས་མཐུན་
པ་བཞིན། བར་སྲིད་མེད་པར་འཆི་བའི་

སྲིད་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་སེམས་གཉིས་བྱུང་བ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཆི་སྲིད་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། མེ་ལོང་གི་ངོས་སོགས་དང་
བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་བར་འབྱངས་

ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཀུ་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བ་ལྔ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དཔེ་དོན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྲོད་འདོད་པ་ལྟར་དེའི་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་། གྲུབ་ཀུ་ཆུག་ཀྱང་དཔེ་དོན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་

དེར་ཐལ། ཁྲོད་ཀྱིས་གཟུགས་བརྟན་ཁ་དོག་ཅན་གྱི་ཐོགས་བཅས་སུ་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་མེ་ལོང་གི་ངོས་དང་གཟུགས་བརྟན་སྣང་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀོས་གཅིག་ན་ལྟན་

ཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་དེ་ལྟ་བུའི་འབྱུང་བ་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་མཁར་བའི་འབྱུང་བ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱང་

@68B བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱང་བཞིན་གྱི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང་། མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་དེ་བྱང་བཞིན་དང་མེ་ལོང་གི་ངོས་ཆོགས་པ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ལྟར། སྐྱེ་སྲིད་ནི་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། སྤྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་གཅིག་ལ། འཆི་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཅོས་ཅན། རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱང་སྟེ། རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་ཞིང་འཇུག་པའི་ཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ འབྱུ་ཡུལ་གཞན་དུ་བདར་

པའི་རྒྱུན་བཞིན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་དི་ཟ། །ལྟར་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གླུ་པ། །ཅེས་བྱུང་། དི་ཟ་བར་སྲིད་ཅོས་ཅན། ཁྲོད་ཡོད་དེ། སྟོན་པའི་ མགུར་ནས་སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ།

དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ་ཞེས་འགྲོ་བ་བདུན་གསུངས་པའི་མདོའི་ཁུངས་ལས་ ཀྱང་གླུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་

ཡང་བར་འདའ་བ་གཅིག །སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་བ་དང་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་ཁྲོད་པར་གླུ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཆུགས་ ཅན། །དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རོལ་ཏེ། །

སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕན་ཆད་དོ། །རིས་མཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ལས་ཀྱི་རྣུལ་འཕྲུལ་ལྟགས་དང་ལྡན། །དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་ལྡན། །མི་ལྷོག་དེ་ནི་ཟད། །ཞེས་བྱུང་། ལྟ་མིའི་བར་སྲིད་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁོད་ཀྱི་བྱད་དབྱིབས་

ཡོད་དེ། རང་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལྟ་མིའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་བ་དེའི་ཞ་ཚུགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁོད་དང་རང་གི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་

@69A ཞེས། །པའི་ཕྱིར། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ལ་དེ་ལྟར་བརྟེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེས་ཡིན་ཡང་འཆི་སྲིད་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བརྟེད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་

བྱུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ནས་འཆི་བའི་སྲིད་པའི་སྟོན་རོལ་ཚུན་ཆད་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་པ་ཚོས་ཅན། མི་ཕལ་པ་རྣམས་དང་རིས་མི་མཐུན་པས་མི་མཐོང་སྟེ། ལྷའི་བར་དོ་བས་ལྷའི་བར་དོ་བ་དང་མིའི་བར་དོ་བས་མིའི་

བར་དོ་བ་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་རིས་མཐུན་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་ཞིང་། རིས་མི་མཐུན་པས་མི་མཐོང་ལ། འོན་ཀྱང་གོང་མའི་བར་དོ་བས་འོག་མའི་བར་དོ་བ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བར་དོ་བཅོས་ཅན། ཁྲོད་གཞན་གྱིས་མཐོང་

བ་ཡོད་དེ། སྐྱོན་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་དག་པས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཅོས་ཅན། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཤུས་པའི་ལས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ཅོས་ཅན། ཤུགས་དང་ལྡན་ཏེ། གང་འདོད་པའི་སར་སྐད་ཅིག་གིས་སྤྲིན་ཤུས་པའི་ལས་ཀྱི་ཤུགས་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཅོས་ཅན། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཅོས་ཅན།

ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རི་བྲག་སོགས་ཡའང་ཐོགས་རྟགས་མེད་པར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། བྱི་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་འདིར་གང་གི་བར་སྲིད་གྱུབ་པ་དེའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འགྱུབ་པར་ངེས་ཏེ། བར་སྲིད་དེ་གྱུབ་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་མི་

མཐུན་པ་གཞན་དུ་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁམ་ཟས་ཀྱང་ཟ་སྟེ། དེ་ཟ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དམྱལ་བའི་བར་དོ་ནི་སྡོང་དུ་མ་མེས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པའི་

@69B ཕྱིར། བོང་ཤ ཚོད་ཡོད་དེ། ལྟ་མིའི་བར་དོ་བ་དེ་བྱིས་པ་ལོ་ལྔའམ་དྲུག་ལོན་པ་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོས་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཡོད་དེ། ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཆེ་བ་རྣམས་གོས་དང་བཅས་ཤིང་། ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་མེད་རྣམས་གཅེར་བུར་

སྐྱེ་བ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཆོ་ཚད་ཡོད་དེ། ཞག་བདུན་རེ་གནས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ཆོགས་ན་ཤེ་ནས་གཞན་དུ་ཉིང་ལཚམས་སྦྱོར་ལ། མ་རྟེད་ན་སྣར་བར་དོར་སྐྱེ་ལ། བདུན་ཕྲག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་དེར་འདུག་སྲིད་ཀྱི། དེ་ཕན་ཆད་དུ་མི་གནས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་བསྒོད་པའི་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། བློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། །རྩེ་དགས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ། །དྲི་དང་གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །དམྱལ་བ་ཡི་ནི་སྨྱོ་ཚུགས་ཡིན།

ཞེས་བྱུང་། མངལ་སྐོང་ལས་སྐྱེ་བའི་བར་དོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་སྐྱེ་གནས་སུ་བགྲོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་མཐོང་བ་རང་གི་བློ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུང་ནས་ཚགས་པས་རྟེ་ཞིང་། དགའ་བས་འགྲོ་བའི་

ཡུལ་སྐྱེ་གནས་དེར་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དོན་སྐྱེས་དང་སྐོང་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་དྲི་དང་། ཕྱི་མ་གནས་ལ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཀུན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གནས་འདོད་ནས་འཇུག་ཚུལ་

ཡོད་དེ། ལྷ་ལྷ་བུས་གནས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཚ་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་ན་དམྱལ་བའི་མེ་མཐོང་ནས་དང་། བྱང་དམྱལ་སྐྱེ་ན་དམྱལ་བའི་བསིལ་མཐོང་ནས་འདོད་པའི་ཀུན་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བར་སྲིད་ཀྱི་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ།

དམྱལ་བ་ཡི་དེ་བར་སྲིད་སྤྱི་བོ་ཚུགས་སུ་འགྲོ་ལ། ལྷའི་བར་དོ་བ་ནི་བྱིན་དང་། གཞན་གསུམ་ནི་ཐད་ཀར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། །གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་གཞན་ནི། །འབྱུང་བའང་གཞན་ནི་ཐམས་

@70A ཀཱཾ། །ཅད་རྩོངས། །སྒོང་ལས་སྐྱེས་རྣག་ཀུའོ། །མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་ལོས་བསྒྲུར་དང་རང་བྱུང་གཉིས། །ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ།།རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། མངལ་དུ་འཇུག

པའི་ཚེ་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བར་མ་དེས་ཏེ། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ཤེས་བཞིན་མིན་པ་འཁོར་ལོས་བསྒྲུར་རྒྱལ་དང་། གཞན་རང་སངས་རྒྱས་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་ཤིང་། དེ་ལས་

གཞན་སངས་རྒྱས་ནི་འཇུག་ཏུ་མ་ཟད་འབྱུང་བའང་ཤེས་ལ། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོའོ་ཤིང་སྐོང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རྣག་ཏུ་རྟོའོ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཤེས་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འཇུག་པ་

དག་ནི་སྔ་མ་གསུམ་འདུ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོས་སྒྲུར་དང་རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་དང་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཙམ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བ་

དང་། ཆོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྣེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་སྲིད་པ་བཞིའི་ཁྱད་པར་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་

པ། གླུབ་པའི་འཁོར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཉོན་མོངས་པས་དཔེ་གསུམ་མཚོན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་དངོས་དང་། སྲིད་རྒྱུན་ཐོག་མེད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་

ཕུང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མངོན་འདུས་བྱས། །སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱུན་གྱིས་ན། །མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱི་རོལ་པ་ན་རེ། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་སྣང་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་

@70B འཕོ་ཞིང་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པའི་བདག་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པའི་བདག་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་འོ་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

རྒག་པའི་བདག་མེད་ན་སྐྱེ་བ་སྟ་ཕྱིར་ཉིང་འཚམས་སྤྲོར་དུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒག་པའི་བདག་མེད་ཀྱང་ཕུང་པོ་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྟ་ཕྱིར་ཉིང་འཚམས་སྤྲོར་བར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་སྟོན་མར་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ལས། ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྲིད་པ་བར་མའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་། དེ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྱུང་བ་

ཉིད་ཀྱིས་ན། དཔེར་ན། མར་མེའི་རྒྱུན་སྟ་ཕྱི་གཞན་དུ་འཇུག་པ་ལྟར་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཙམ་མངལ་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱུན། །སྐྱེས་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། །འཇིག

རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ།སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་འདི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་དེ། སྟོན་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། དེས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་

མར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་འཁོར་ལ། སྐྱེ་བ་སྔ་མར་མ་རིག་པ་དང་ལས་གཞན་སྡོམ་དུ་སོང་བ་ལས་འདིར་རིམ་གྱིས་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་འབྱུང་ངོ་ཞེང་། འདིར་སྐྱེས་ནས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱི་མའི་

འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མངལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་གསལ་བར་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་དོན་བདག་ གིས་གཞན་དུ་བྱེས་ཟེན་པས་འདིར་མ་བྱེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བྱ་ བྱག་སྟྭ་བའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྡེ་

@71A ཞེས། །པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྫོགས་ཚུལ། བསྟུ་བ། འཁོར་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་དང་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི། །

ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆ་གསུམ་མོ། །སྟོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་

པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། མ་རིག་པ་ནས་རྒ་ཤིའི་བར་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྡོམ་དང་ཕྱི་མཐའ་བར་གྱི་ཆ་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ཡན་ལག

དང་པོ་གཉིས་སྡོན་གྱི་ཚའམ་མཐའ་དང་། སྐྱེ་རྒ་གཉིས་ནི་ཕྱི་མའི་ཚའམ་མཐའ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་སྲིད་པའི་བར་བརྒྱད་ནི་དབུས་སམ་བར་གྱི་ཚའམ་མཐར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བར་དུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་པའི་དབང་

དུ་བྱས་ཀྱི། དེར་མ་ངེས་ཏེ། སྐྱེ་གནས་གཞན་གསུམ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། བར་མ་དོར་འཆི་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་དགོས་སོ་ཞེར་

ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཆོ་གཉིས་ལའང་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོ་སྡོན་མར་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་ཕྱིས་གསོས་བཏབ་བས་སྲིད་ལས་ནུས་པ་

མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ཕྱི་མ་ལྷ་མི་ལྷ་བུར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གཞན་རྣམས་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཚར་གཅིག་གི་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ཚོ་དང་པོ་ལ་རྫོགས། ཏཱ་ཡི་གཉིས་ཚོ་གསུམ་པ་ལ་རྫོགས། གཞན་བརྒྱད་ཚོ་གཉིས་པ་

@71B ལ་རྫོགས་པ་དེ་ཚོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏཱ་ཡི་གཉིས་ནི་སྐྱེ་བ་བློངས་པའི་ཚེ་དེ་ཙོག་ཏུ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །

བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྷན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་སྟོན་དང་ཏཱ་ཡི་གཉིས་རྟེས་དང་། གཞན་བརྒྱད་པར་དུ་འབྱུང་ཚུལ་སྐྱེས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་སྟ་ཕྱི་བར་གསུམ་གྱི་དབང་

དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཆ་གསུམ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་སྟར་བཞད་པ་ལྟར་ཆ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་འདས་མ་འོངས་དང་ལྡའི་ཕུས་གསུམ་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་ཚེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་འདས་པ་དང་། རྒྱ་ཤི་གཉིས་མ་འོངས་པ་དང་། གཞན་བརྒྱད་ལྟ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མ་རིག་པའི་རྐེན་འབྱེལ་ལ། མ་རིག་པས་ཁྱབ་བྱེར་ན། མ་རིག་པའི་

རྐེན་འབྱེལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཕུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྨྲའོ། །ཁ་ཅིག །མ་རིག་པའི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བྱེར་ན། མ་

རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སྨྲའོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྤྲོན་གནས་སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྤྲོན་ལས་ཀྱི། །རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱོར་ཕྱིར་པོ་ཡིན། མིང་

དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཕན་ཚད། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཚད་དོ། །དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཚད་དོ། །རེག་པ་བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཤེས་རྒྱས་པ་ཚུན་ཚད་དོ། །ཚོར་འཕྲིག་ཚུན་ཚད་སྟེད་པ་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་འཕྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། །ཉེ་

@72A ཀ།། །བར་ལེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫམས། །ཐོབ་པར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་རྫུག་པའི། །དེ་སྲིད་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་བའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན། །ཉིང་འཛིམས་སྤྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཆོར་བའི་བར་ནི་ཟུ་ཤེ་ཡིན། །

འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །གཅོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་གནས་སྐབས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོན་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྡུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་དག་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་ཀུ་ཡོད་དེ། སྟོན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བཞག་ཀུ་ཡོད་དེ། ཉིང་འཛིམས་སྤྱོར་

བའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཕན་ཆད་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མཆེད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ངོ་

བོ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རེག་པ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་རྟོག་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཤེས་ནས་འཕྲིག་པ་ལ་མི་སྡུག་པའི་སྐབས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྙེད་པ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་འཕྲིག་པའི་ཆགས་ཅན་གྱི་ཡུལ་

ཡོངས་སུ་འཛོལ་བ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡོངས་སུ་རྒྱུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་

@72B ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱུག་པ་དེ་སྲིད་དུ་འབྲས་བུ་ཡང་སྲིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གསོག་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འདི་ནས་ཕྱི་མར་ཉིང་འཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐབས་ཀྱི་

ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒ་ཤི་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ཆོར་བའི་བར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་དང་

རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དང་གནས་སྐབས་པ་བཞི་ལས། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། འདིར་ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་དེར་བཞག་ཅིང་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་

ཞེས་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་ཁཊད་པ་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་

རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་གཅོ་ཙོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དང་དེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་འབྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་འབྱོན་ཞེས་བརྗོད་པ་

བཞིན་ནོ། །རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གསུམ་གྱི་

འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱི་ཕྱི་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་རག་ལས་པ་ནི་འབྱེལ་བ་ཅན་དང་། རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་རྐྱེན་འབྱེལ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐའ་

བར་དག་ལ། །རྟོངས་པ་རྣམ་པར་བརྟེག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། རྐེན་འབྱེལ་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཆ་གསུམ་དུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟོན་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་། བར་མཐའ་གསུམ་དེ་དག་ལ་རྟོངས་

@73A ཞེས། །པ་རྣམ་པར་བརྟེག་པར་བྱ་བའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་སྟོན་བྱེད་ངམ་མ་བྱེད་དང་། མ་འོངས་པར་འབྱེད་ངམ་མི་འབྱེད་དང་། ད་ལྟ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་པའི་རྟོངས་པ་བརྟེག་སའི་ཚེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིམ་པ་བཞིན་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས། སྐྱེ་ཆ་གཉིས། ལྷག་མ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སུ་

བསྟུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་བདུན་ཞེས་བྱུང་། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ལ་མ་རིག་པ་སྟེད་

ལེན་གསུམ། ལས་ལ་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་ལས་གཉིས། གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷག་མ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མདོར་བསྟུས་པ། །བར་མའི་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལས། །

ཞེས་བྱུང་། བདུན་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་ལྔ་ནི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྱེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྔ་སྟོན་མཐའ་དང་གཞི་བདུན་འབྲས་བུར་བཤད་ནས་ཕྱི་མཐར་

བསྟུས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔ་ཕྱིའི་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟུས་པ་ནི། བར་མའི་རྒྱུ་འབྲས་བརྒྱད་བསྟེན་པའི་རྟེས་སུ་དཔག་པ་ལས་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གོ་རྟོགས་པའི་ཆེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་འཁོར་ཚུལ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། །བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི། །དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ། །འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྔགས། །

@73B ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཚོས་ཅན། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུ་དང་རྐ་ཤི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ངེས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྲེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་དང་། དེ་ལས་བྱ་བ་ཉིད་དེ་སྲིད་པ་དང་མ་

རིག་པ་ལས་བྱ་བ་འདུ་བྱེད་དང་། དེ་ལས་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། སྲིད་པ་ལས་གཞི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་གཞི་མིང་གཟུགས་སོགས་དང་། གཞི་སྐྱེ་བ་ལས་གཞི་རྐ་ཤི། གཞི་ཚོར་བ་ལས་ཉོན་མོངས་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞད་པ་འདི་ནི་སྲིད་

པའི་ཡན་ལག་ལྔགས་འབྱུང་དུ་སྟོན་པས་བཞད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །བྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། དེ་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་འབྱུང་བ་ནི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་

དང་། བྱུང་བ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྲའི་ལུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་གནས་སྐབས་མ་བྱས་པར་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྣོར་ནས་པའི་

སེམས་བྱུང་ལྔ་མིན་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ནི་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པའི་སྤོ་གསུམ་གྱི་ལས་གཟུགས་ཅན་ནམ་དེ་མིན་པ་གང་རུང་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་མར་ཉིན་འཚམས་སྤྲོར་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། མིང་གཟུགས་ནི་རྣམ་ཤེས་

ཉིན་འཚམས་སྤྲར་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་ཚུན་ཆད་ཀྱི་མིང་གཞིའི་ཕུང་པོ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི། མིག་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དངོས་བཏགས་གང་རུང་དང་། རེག་པ་ནི། དེ་ནས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་

ཡུལ་གཅོད་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། ཚོར་བ་ནི་རིག་པས་བཅད་པ་ལྟར་མྱོང་བའི་སེམས་བྱུང་དང་། སྡིད་པ་ནི། ཚོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཕུལ་བ་འབྲལ་མི་འབྲལ་གང་རུང་དུ་སྡིད་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། ལེན་པ་ནི། སྡིད་པའི་དབང་གིས་

@74A ཀཱཾ། །ཡུལ་དེ་དག་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། སྲིད་པ་ནི། ལེན་པས་གསོས་བཏབ་ནས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འགྲུབ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་། སྐྱེ་བ་ནི། སྲིད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་ཤེས་ཉིང་ཚམས་སྦྱར་བའི་ཕུང་པོ་

དང་། རྒ་ཤིའི་རྒ་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་དབང་གིས་ཕུང་པོ་ན་ཚོད་རྒས་འཁོག་གི་བར་དང་ཤི་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཚེ་འདིའི་རིས་མཐུན་འདོར་བའི་སྐབས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་རང་བཞིན་

དང་། ལྷག་མ་འཆད་འགྱུར་ལ་ལྷོས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མ་རིག་པ་དང་མིང་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞི། དང་པོ་ནི། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། །མ་རིག་མི་མཛའ་རྟུན་སོགས་

བཞིན། །ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཚོག་ཕྱིར་གལ་ཏེ། །ཤེས་རབ་ངན་པའི་མིན་ལྟའི་ཕྱིར། །ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱང་། མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རིག་པ་ཡི་ཤེས་

དང་འཛོམ་སྤྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སེམས་བྱུང་རྣོངས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ནི་རིག་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ལ་མི་འཇོག་པར། རིག་པ་དེའི་འགལ་རྐྱེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བྱུང་པའི་ཚོས་

གཞན་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཛའ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཛའ་དང་། བདེན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟུན་སོགས་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་འཇོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མ་རིག་པ་ཞེས་

པའི་མའི་དགག་སྒྲ་སྟངས་བཞད་པ་ལྟར་འགལ་རྐྱེའི་ཆོས་གཞན་སྟོན་པའི་དགག་ཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། མ་རིག་པ་ནི། ཀུན་སྦྱོར་དང་འཆིང་བ་དང་ཕྲ་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་གིས་སྟོན་པས་ན། རིག་པ་བཀག་ཙམ་ནི་

@74B དེ་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་འདོད་པའོ་ཞེན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྟ་བ་ནི་མ་རིག་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཞད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བ་ཤེས་རབ་

ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་ཉོན་མོངས་བྱ་མོངས་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མིང་བཤད་པ་ནི། མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་ཕུང་པོ། །ཞེས་བྱུང་། མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚོར་འདུ་སོགས་

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཞེག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་བཞི་པོ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། མིང་དངོས་མིན་ཡང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིང་གི་སྐད་དོད་ནྡ་མ་ཞེས་པ་གཞོལ་བ་ལ་འཇུག་པས། ཁྱོད་དབང་

དོན་འབོད་མིང་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་འཛིན་པ་ལ་གཞོལ་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རིག་པ་ནི། རིག་བྱ་འདུས་ཏེ་བྱང་བ་ཡིན། །ལྟ་ནི་ཐོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན། །བྱུག་པ་བླ་དྭགས་ཆོག་ཅེས་བྱ། །རིག

དང་མ་རིག་དང་གཞན་རིག །དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟག་མ། །གཙོད་སེམས་རྣེས་སུ་ཆགས་པའི་རིག །བདེ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཚོས་ཅན། ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དབང་

རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་བྱང་ཞིང་ཡུལ་གྱི་འཁྲུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཅོད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་

ལྷ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རེག་པ་ཆོས་ཅན། ཆོག་བླ་དྭགས་ཀྱི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མིང་ཆོག་སོགས་

@75A ཞེས། །ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རེག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷན་གཞིའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། རིག་པའི་རེག་པ། མ་རིག་པའི་རེག་པ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རེག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་ཀྱི་རེག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རེག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་དག་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་སྤྲིན་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་རེག་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རིག་པ་དང་གནོད་སེམས་ཀྱི་རིག་པ་དང་རྟེས་སུ་ཆགས་པའི་རིག་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་སྐོར་ནས་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་

བ་སྐྱོང་འཇུར་དང་ལ་སོགས་ཏེ་སྤྲུག་བསྔལ་སྐྱོང་འཇུར་དང་བཏང་སྙོམས་སྐྱོང་འཇུར་གྱི་རིག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་ཚོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག །

ལྟ་ནི་ལས་ཀྱིའོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །ཞེས་བྱུང་། རིག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། བདག་རྒྱུན་གྱིས་དབྱེ་ན་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་དང་པོ་ལྟ་ནི་ཆོས་ཅན།

ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱེ་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་པ་ཚོར་བ་དྲུག་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྒྱུན་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱེ་བའི་ཚོར་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བྱངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ཡིད་ཉི་བར་རྒྱུ་བ་ལས། །རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད།

@75B ཅེས་བྱུང་། ཡིད་ཚོར་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཡིད་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ལས་རྣམ་པ་དག་ནི་སྟར་བཤད་པ་དེར་མ་ཟད། ཡང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དྲུག །དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དྲུག །

བཏང་སྙོམས་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་དོན་ཡོད་དེ། ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། །སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ། །གོང་མ་གསུམ་གྱི་ཞེས་བྱུང་། འདོད་པ་ན་ཚོས་ཅན། ཉེ་བར་རྒྱུ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་རང་སའི་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་པ་ཅན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཡུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ། །

གྲུབ་སྟེ། དེའི་དྲི་ཟོ་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་སྐྱག་བཏང་སྙོམས་བྱུག་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆོས་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་

དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ནི། །གཉིས་ན་བཅུ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། །རང་ལ་དམིགས་བརྒྱད་གཟུགས་མེད་པ། །གཉིས་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཆོས་ཅན།

འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པའི་ཆོ་ཉེར་རྒྱུ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཡིད་མི་བདེ་བ་བྱུག་མ་གཏོགས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རང་སའི་གཟུགས་སྐྲ་རེག་བྱ་ཆོས་ལ་

@76A ཀཱ། །དམིགས་པའི་བདེ་བ་བཞི་བཏང་སྙོམས་བཞི་སྦྱོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཚོ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་

གཉིས་ན་བྱག །བྱག་གི་འདོད་པའོ་རང་ནི་བཞིའི། །གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གཉིས་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ན་བྱག་ཡོད་དེ། བཅོ་བརྒྱད་ལས་བཏང་སྙོམས་བྱག་ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་

གསུམ་ལ་དམིགས་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྙོམས་བྱག །རང་སའི་ཡུལ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་དེ་བཞི། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གཟུགས་

མེད་ནི། གཟུགས་མེད་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་བཞི། །གཟུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག །དངོས་གཞིན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱང་། གཟུགས་མེད་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཚོར་བའི་དམིགས་

ཚུལ་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་ན་གཟུགས་ལ་དམིགས་ཤིང་འགྲོ་བ་བཞི་དང་། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་ཤིང་འགྲོ་བའི་ཚོ་ཆོས་ལ་རྒྱུ་བ་གཅིག་ཏོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་

དངོས་གཞིན་གཅིག་ཏོ་ན་ཡོད་དེ། རང་སའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་རྒྱུ་བ་གཅིག་ཏོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བཅོ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཅས། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་པའི་ཡིད་ཚོར་བཅོ་བརྒྱད་

པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་འབྱེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཆད་འགྱུར་ལ་ལྷོས་པར་སྟོན་པ་ནི། ཡཊད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན། །ཞེས་བྱུང་། སྐབས་

@76B འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྱེལ་གྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཙམ་གཅོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དང་སྲོ་མཆེད་དང་གཟུགས་ནི་ཡཊད་ཟིན་ལ། གཞན་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་ནི་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང་། སྲིད་ལེན་གཉིས་ནི་ཕྲ་རྒྱས་

སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་དབེས་མཚོན་ཚུལ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་མོངས་དབེ་ལྟ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དབེ་གསུམ་དང་། གཞིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དབེ་གཅིག་གིས་མཚོན་

ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། །སྐྱེ་བཞིན་རྩ་བཞིན་ལྟོན་ཤིང་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། དབེ་ལྟ་དང་མཚུངས་ཏེ། འདིར་ནི་ས་བོན་དང་སྐྱེ་དང་ཤིང་གི་

རྩ་བ་དང་ལྟོན་ཤིང་དང་ཤུན་ལྟགས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་བོན་ལས་སྟོང་བུ་དང་ལོ་མ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལས་དང་གཞི་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་གནས་པའི་

མཚོ་མི་བསྐམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་སྐྱེ་བའི་མཚོ་མི་བསྐམས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ནགས་ཚལ་གྱི་རྩ་བ་མ་ཕྱུང་ན་བཅད་ཀྱང་སྨར་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་རྩ་བ་ནས་མ་སྨངས་ན་

སྨར་སྐྱེས་ནས་འཕོར་བར་འཐེན་པའི་

ཕྱིར། བཞི་པ་གླུབ་སྟེ། ལྷོན་ཤིང་ལས་དུས་དུས་སུ་མི་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ལས་ནི་ལས་དང་གཞི་དུས་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གླུབ་སྟེ། འབྲས་ཤུན་ལྷགས་དང་བཅས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་མེད་ན་

མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཡོད་ན་ལས་ཀྱིས་གཞིའི་སྡུ་ཀུ་སྐྱེད་ཀྱི་དེ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལས་ནི་ཤུན་བཅས་འབྲས་དང་འདྲ། །དེ་བཞིན་སྣོན་དང་མི་ཏོག་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། ལས་ཆོས་ཅན། དཔེ་

@77A ྋ། །གསུམ་དང་འདྲ་སྟེ། ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་སྣོན་དང་མི་ཏོག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤུན་ལྷགས་དང་བཅས་པའི་འབྲས་ཀྱིས་སྡུ་ཀུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་

ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་སྐྱེད་ཅུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གླུབ་སྟེ། བཅུད་ཕྱུང་ཟིན་པའི་སྣུན་གྱིས་སྣུར་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་པོའི་ལས་ཀྱིས་སྣུར་རྣམ་སྨིན་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གླུབ་སྟེ། མི་ཏོག་རང་གི་

འབྲས་བུའི་ཉེ་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལས་ནི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཉེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞི་ནི་བཟང་བཏུང་གྱུབ་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་མིང་གཟུགས་སོགས་གཞི་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚོད་པའི་དཔེ་གཅིག

ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བཟའ་བཏུང་གཡོས་གྱུབ་པ་དེ་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟར་ཁྱོད་རྣམས་རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་སྨིན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྱད་པ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །སྐྱེ

བའི་སྤྱད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན། །གཞན་རྣམ་གསུམ་པོ་གཟུགས་མེད་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། སྤྱད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བར་སྤྱད། སྐྱེ་སྤྱད། སྟོན་དུས། འཆི་སྤྱད་རྣམས་

སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་སྤྱད་པ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་པ་གཞན་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་པ་གསུམ་

གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་སྲིད་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། བར་སྲིད་མ་གཏོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གནས་པའི་ཐབས་ལ། ཟས་ཀྱི་བྱེད་ལས་

@77B མདོར་བསྟན་པ། སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། བྱང་ངེས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གང་གིས་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཟས་ཀྱིས་གནས་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁམ་གྱི་ཟས། རེག་པའི་ཟས། སེམས་པའི་ཟས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཟས། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས། ཞར་ལ་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་

བྱང་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་དེས། །རང་དབང་གྱོལ་བ་མི་ཕན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། ཁམ་གྱི་ཟས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁམ་དུ་བཅད་

ཅིང་མིང་པའི་ཐེག་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕྱ་རགས་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱ་བ་ནི་བར་སྲིད་པ་དང་ལྡན་རྣམས་དང་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མིའི་ཐས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རགས་པ་ནི་ད་ལྟའི་ཁམ་ཐས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔ་མ་ཐོས་པས་རྒྱུ་མཐུན་

གཤའད་ཙ་བཅི་མེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ཐོས་པ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམ་ཐས་ཆོས་ཅན། ཁམས་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་མཆེད་གང་ལ་འཇོག་པ་ཡོད་དེ། ཁྲོད་ནི་འདོད་པ་ན་ཡོད་ཅིང་དྲི་ཟ་རེགས་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནི་ཁམ་ཐས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་དེ་གཉིས་ན་ཁམ་ཐས་མེད་ཅིང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་ཁམ་ཐས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་གི་དབང་པོ་དང་ཕྲད་པའི་སྟོང་ནས་རང་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཁམ་ཐས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་གོལ་བ་ལ། ཐས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་མཐོང་བ་ལ་མི་ཕན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཐག་བཅས་ཐས་ཡིན་གསུམ་དག་ན། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་

@78A ཞེས། །ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་རེག་པ་དང་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གཅིག་ཏོ་ནང་ཡོད་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཁམས་

གསུམ་པོ་དག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཟས་ཡིན་ཏེ། རེག་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱས་པར་བྱེད། སེམས་པས་གནས་པ་དང་འཕེལ་བར་བྱེད། གནས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡིད་

ལས་བྱུང་དང་སྲིད་ཆོལ་དང་། །དྲི་ཟ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། །འགྲུབ་པའོ་ཞེས་བྱུང་། བར་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བརྟེས་བཅས་ཀྱི་ལུས་རགས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་

ཆོལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲིད་པ་ཆོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་ཟ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟས་སུ་དྲི་ཟ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཆི་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་སྲིད་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་

འབྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲུ་སྲིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ནི། འདི་ལ་གནས་དང་ནི། །རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། །སྲིད་གཞན་འཕེན་དང་འབྲུབ་པ་ཡི། །དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ

རིམ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཟས་ལ་དེ་ལྟར་བཞིར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚེ་འདི་ལ་གནས་པའི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་ཁམ་ཟས་དང་། རྟེན་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱས་པའི་

དོན་དུ་རེག་པའི་ཟས་གཉིས་དང་། སྲིད་པ་གཞན་དུ་འཕེན་པ་དང་འབྲུབ་པ་ཡི་དོན་དུ་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཡིན་ན། ཟས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་

@78B རྣམས་ཟས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཟས་ཡིན་ན། དེའི་དབང་པོ་དང་འབྲུང་བ་ལ་ཕན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཟས་ཡིན་ཡང་འབྲུང་བ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་འཆི་འཕོ

བའི་སེམས་ལ། སེམས་གང་གིས་འཆི་བ། ཚོར་བ་གང་གིས་འཆི་བ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ནས་འཆི་བ། གནད་གཅོད་པའི་རྒྱུ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཆད་དང་མཚམས་སྦྱོར་འདོད་ཚགས་བྱལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ

སྐྱེ་བ་རྣམས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་གང་གིས་འཆི་བ་ཡོད་དེ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་། དགེ་རྩ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའོ་མཉམ་གཞག་ཏུ། དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས

པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་རྣམས་གཅོ་བོར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ། །རྩེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། །སྒྲུབ་ཅན་འདས་ལྷང

བསྟན་མིན་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། ཚོར་བ་གང་གིས་འཆི་བ་ཡོད་དེ། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གཉིས་ལ་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གཉིས་རྣམ་པ་ཆེས་གསལ་བས་དེ་ལ་མི་རྟོམ

བའི་ཕྱིར། རྩེ་གཅིག་པའི་མཉམ་གཞག་ལ། སེམས་མེད་འགོག་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལྟ་བུའི་དང་ནས་འཆི་འཕོ་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མེད་དུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་

འཆི་སེམས་ལ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། དགེ་མི་དགེའི་སེམས་མེད་དེ། སེམས་རྒྱུན་ཆད་ཁ་མ་ལ་དེ་གཉིས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འོག་མི་ལྟར་འགྲོ་མི་སྐྱེ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་

@79A ཞེས། །འཆི་ན་ཤར་པ་དང་། །ལྟེ་བ་སྨིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། །ཞེས་བྱུང་། འོག་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ཡིན་ན་ཤར་པ་ནས་ཡིད་འགག་ཅིང་འཆི་འཕོ་སྟེ། དེའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་དབང་ཤར་༎

པར་བསྡུས་ནས་འགག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མིའི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་གང་ནས་འཆི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིད་ལྟེ་བ་རྩ་འགག་ས་ཤེང་འཆི་བའི་ཕྱིར། ལྟ་དང་ལས་ཉོན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་དབྱ་

བཅོམ་པ་དག་ཆོས་ཅན། འཆི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གནད་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནད་གཅོད་གང་གིས་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རླུང་མཁྲིས་

སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་རླུང་མེ་ཆུ་སོགས་ཀྱིས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་གཅོད་པ་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་གནད་ཉམས་ན་འཆི་བར་བྱེད་པ་ནི་གཅོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཁུས་པ་བཅད་པ་

དེ་བཅད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལ་གནད་གཅོད་ཁྱད་པར་བ་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་དག་གི་ནང་ན་ནི་གནད་ཆད་པ་མེད་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་ལ་འཆི་བའི་ཚེ་སྟུག་བསྔལ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ།

འཆི་ལྟས་མཐོང་ནས་སྟུག་བསྔལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་སྟྲིད་པ་ནི། འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་

ངེས། །ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་རྒྱུན་

ཞུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཚོགས་དང་པོ་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར། འཚམས་མེད་བྱེད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཚོགས་གཉིས་པ་འོག་པ་ཉིད་དུ་དེས་ཏེ། ངན་སོང་ᱻ དུ་

@79B སྐྱེ་བར་དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཚོགས་གསུམ་པ་མ་དེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཐེག་ཆུ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་སྐྱབ་པ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ᱻ །།གཉིས་

པ་ཕྱི་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཞད་པ་ལ། བཞད་ཚུལ་སྨིར་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། ཕལ་ཆེན་དང་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་དང་ས་སྟེ་དང་དུས་འཁོར་སོགས་ནས་བཞད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འབྱུང་

བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཞད་པ། བརྟེན་པ་རི་མཆོ་གྲིང་གསུམ་བཞད་པ། ཚ་གྲང་དམྱལ་བའི་གནས་བཞད་པ། ཉི་ཟླའི་འཆར་ཚུལ་དང་ཚད་བཞད་པ། ལྷའི་གནས་བཞད་པ། སྟོང་གསུམ་

ངོས་བཟུང་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཚེ་ཚད་ཟཱད་པ། ཚད་དེ་གཞལ་བའི་ཐབས་ཟཱད་པ། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟཱད་པ་དང་དགུ། དང་པོ་ལ། རྒྱང་དང་ཆུ་དང་ས་དཀྱིལ་ཟཱད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཛོད་

ལས། དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི། །གནས་པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི །རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩམས་སུ་ནི། །ས་ཡ་དྲུག་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣོད་བཅུང་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་

གྱི་ཁམས་སྟོང་གསུམ་འདིའི་འོག་གཞིར་རྟེན་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་གཅིག་གནས་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྟོང་པར་གནས་པ་ལས་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་སྟོབས་ཀྱི་ལོ་དུ་མང་རྒྱང་འཐམ་

པོ་རིམ་གྱིས་འཁྲིགས་པ་ལས་འཐབ་བྲལ་ཡན་ཆད་ཆགས་པའི་རྩེས་སུ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱང་དཀྱིལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་ཡོད་དེ། རྩམས་ཏེ་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱར་དཔག་ཚད་

@80A ྈ྅། །བྱངས་མེད་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རླུང་དཀྱིལ་འདིའི་རྒྱུར་དཔག་ཚད་དེ་ལྟར་མང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་གསུམ་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་འོག་གི་རླུང་དཀྱིལ་ནི་གཅིག་གིས་གོ་ཆོད་ཅིང་། ཆུ་ས་རྣམས་སོ་སོར་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆུ་རྣམས་འབྱམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་། །སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཆུ་དཀྱིལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རླུང་དཀྱིལ་གྱི་སྟོང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྤྲིན་གསེར་གྱི་སྐྱིང་

པོ་ཅན་འདུས་ཏེ་ཆར་གྱི་རྒྱུན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་མམ་གཉའ་ཤིང་ཙམ་ལོ་དུ་མར་བབས་པ་ལས་ཆགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་ཡོད་དེ། རྣམས་སུ་དཔག་ཚད་འབྱམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕྲག་དག

ནི་ཉི་ཤུ་སྟེ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་གྱི་སྐྱིང་པོ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བསྡུབས་ན་གསེར་འབྱུང་རྩང་གི་སྐྱིང་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆུ་མཐའ་ཆོས་ཅན། ཕྱིར་མི་འཕོ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དབང་གིས་འཇིན་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཕྱིས་ནི་རྣམས་སུ་འབྱམ་ཐུག་བརྒྱད། །ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འགྱུར། །ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐད་ཀར་འབྱམ་ཐུག་བཅུགཉིས་དང་། །སྟོང་ཐུག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཐུག་ནི། །ཕྱེད་དང་ལྔ་

རྣམས་ཁོ་ནའོ། །ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། གསེར་དཀྱིལ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔར་གྱི་ཆུ་དཀྱིལ་དེ་སེམས་ཅན་སྨྱི་མཐུན་གྱི་ལས་སྟོབས་ཀྱིས་ཟུང་གིས་བསྡུབས་པ་ལས་ཕྱིས་ནི་རྣམས་སུ་དཔག

ཚད་འབྱམ་ཐུག་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་མ་སུམ་འབྱམ་ཉི་ཁྲི་དག་ནི་ཆུ་དེའི་སྟེང་དུ་ཁྲོད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལོགས་ནས་འོངས་པ་མིན་གྱི་ཆུ་དཀྱིལ་སྔ་མ་དེའི་སུམ་ཆ་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འགྱུར་

@80B བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འོ་མའི་སྟེང་གི་སྦྲིས་མ་ཆགས་པ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཚད་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐད་ཀར་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་འབྱམ་ཐུག་བཅུགཉིས་དང་སྟོང་ཐུག་གསུམ་

དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི་ཕྱེད་དང་ལྡན་རྣམས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་ཞེང་གི་སྟུམ་འབྱུར་འབུམ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་ཏེ་སྟུམ་འབུམ་བདུན་ཁྱི་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆུམ་པོའི་མཐའ་སྐྱོར་ནི་ཞེང་གི་སྟུམ་འབྱུར་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྟོང་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས་པ་ནས་ཡིན་གསུང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཐོག་མར་ཆགས་ནས་

རླུང་དཀྱིལ་རྩེས་སུ་ཆགས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེས་འཇིག་གི་རྩེས་སུ་དེ་ལྟར་ཆགས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་ཆགས་པའི་སྟོང་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡང་རླུང་དཀྱིལ་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། ཚངས་རིས་ནས་འཐབ་བྱལ་

གྱི་བར་ཆགས་པའི་རྩེས་སུ་རླུང་དཀྱིལ་ཆགས་པ་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ལས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། ཆགས་པ་དང་པོའི་རླུང་ནས་ནི་ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ་དེ་ནི་

ཐོག་མའི་རླུང་ཡིན་གྱི་རླུང་དཀྱིལ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་

པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་མཐའ་རྡུ་ཚུ་དང་གསེར་དཀྱིལ་གྱི་ལྷག་མ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ལྷགས་རིའི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཡང་ཕྱོགས་རེ་རེར་དེ་གཉིས་དཔག་ཚད་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཅུ་རྩ་ཕྱེད་དང་བརྒྱ་རེ་ལྷག་ལུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། རྒྱས་སྤས་མ་ལས། དེ་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཚུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཙམ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རི་དགུ་རྒྱུ་དང་དབྱིབས་ཚད་ཀྱི་སྟོན་ནས་བཤད་པ། མཆོ་བརྒྱ་

@81A ཞེས། །ཀྱི་དབྱིབས་ཚད་བཤད་པ། གྲིང་བཞི་གྲིང་ཕྲན་བརྒྱ་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་བཤད་པ། འཛམ་བུའི་གྲིང་གི་ཡོན་ཏན་བྱ་བག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ལྷུན་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛོན། །གལ་ཏེ་འདའ་འཛོན་

དང་སེང་ལྡེང་ཅན། །དེ་བཞིན་བལྟ་ན་སྤུགས་རེ་དང་། །རྟ་རྣ་དང་ནི་རྣམ་འདུད་དང་། །སུ་ཁྲུད་འཛོན་རིའོ་དེ་ནས་ནི། །གྲིང་རྣམས་ཡིན་ནོ་དེ་དག་གི། །ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་སྟེ། །བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལྷགས་སོ། །ལྷུན་པོ་རིན་ཆེན་བཞིའི་

རང་བཞིན། །ཆུ་ཡི་ནང་དུ་བརླག་ཐིག་དག །སྐབས་པོ་དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་། །དཔག་ཚད་དག་ནི་བརླག་ཐིལ། །བརླག་པོའི་འཕང་དུ་ཕྱིད་ཕྱིད་དགྱི། །དེ་དག་རྣམས་སུའང་འཕང་དང་མཉམ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསེར་དཀྱིལ་གྱི་

སྟེང་དེ་ལ་ཆར་གྱི་རླུན་སྤར་བཞིན་བབས་པ་ལས་རླུ་མཆོ་ཆེན་པོ་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་བརླག་ཐིལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རྟུང་གིས་བསྡུབས་པས་ཁམས་རབ་ལས་རི་རྣམས་ཀྱི་དབུས་སུ་རི་གཞན་ལས་ལྷུན་བརྩེད་ཆེ་བའི་ལྷུན་པོ་ཆགས།

ཡང་དེ་ལྟར་བསྡུབས་པས་ཁམས་འབྲིང་ལས་གསེར་རི་གཉའ་ཤིང་འཛོམ་དང་གཡོལ་མདའ་འཛོམ་དང་སེང་ལྡེང་ཅན་དང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་ན་སྡུག་རི་དང་རྟ་རྣ་དང་རྣམ་འདུད་དང་སྡུ་ཁྲུད་འཛོམ་རེ་བདུན་གྱི་བཞིར་བསྐོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་

ཆགས་ཤིང་། ཡང་ཁམས་ཐ་མ་ལས་དེ་ནས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ནི་གློང་རྣམས་ཀྱང་ཆགས་ནས་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་དེ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐོར་བའི་ལྕགས་རི་ཡོད་ཅིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་རླུང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཉའ་ཤིང་འཛོམ་

སོགས་རི་བདུན་ནི་གསེར་དང་། ཁོར་ཡུག་དེ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷུན་པོ་ཆེས་ཅན། རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤར་དཌྱ། ལྷོ་བྱ་ཤུར། ནུབ་ཤེལ། བྱང་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་

@81B རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གླིང་སོ་སོའི་ངོས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་དེ་དག་གི་མདོག་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་མཐུས་དེའི་ནམ་མཁའ་ཡང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་ཕྱོགས་

ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྔོན་པོར་སྣང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རི་རབ་ཀྱི་ལྷོ་ངོས་བི་ཌཱུརྻ་སྔོན་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་དགུ་པོ་ཆེས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་དཔངས་ཚད་ཡོད་དེ། ཆུའི་ནང་དུ་གསེར་དཀྱིལ་ལ་ཐུགས་པར་

དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་མཉམ་པར་ནུབ་ཅིང་རི་རབ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཆུའི་སྟེང་དུ་ཡང་དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་པའི་ཕྱིར། གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་རི་གཞན་བརྒྱད་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆུའི་སྟེང་དུ་སྣ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འཕང་སྟེ་

རྣམས་སུ་ཕྱེད་ཕྱེད་དབྱི་བ་ཡིན་ཏེ། གཉའ་ཤིང་འཛོན་གྱི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ལ་དཔག་ཚད་བཞི་ཐྲི། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ལ་དེའི་ཕྱེད་ཀྱིས་ཐྲི། གསུམ་པ་ལ་ཆིག་ཐྲི། བཞི་པ་ལ་ལྟ་སྟོང་། ལྟ་པ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ། དྲུག

པ་ལ་ཆིག་སྟོང་དང་ཕྱེད་དང་སྐུམ་བརྒྱ། བདུན་པ་ལ་དྲུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཆུ་མཚམས་ཡན་གྱི་རྣམས་སྡུད་འཕང་སྟེ་འདིར་ཞེང་དང་ཚད་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དཔངས་གཉིས་མཉམ་

པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ན་འཕང་ལ་རྣམས་ཞེང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པར་གསལ་ཞིང་། དེ་ཕྱི་མ་ལས་ནང་མ་མཐུག་པའི་དབང་དོ། །དེ་ལྟག་མ་བདུན་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ངོས་བཞིའི་དཀྱུས་ཚད་ཡོད་དེ། སྟ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟ་

མ་ལས་ཕྱི་མའི་དཀྱུས་ཚད་རང་གི་སྟ་མའི་མཚོ་དང་རང་གི་ཞེང་ཚད་ཉིས་འགྱུར་རེས་ལྟག་པའི་ཕྱིར། གཉའ་ཤིང་འཛོན་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ངོས་རེ་དང་མཐའ་སྐོར་གྱི་ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་འོག་གཅིག་གི་ཟུར་ནས་ཟུར་དུ་དཔག་ཚད་

@82A ཀཱཾ། །སུམ་འབྱམ་ཉིས་བྱེ་དང་། མཐར་དེའི་བཞི་འགྱུར་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབྱམ་བརྒྱད་བྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱར་སྦྱ་མ་གྱུབ་སྟེ། རི་རབ་དང་དེའི་གཡས་གཡོན་གྱི་མཆོངས་རང་གི་ཞེང་ཚད་གཉིས་རྣམས་བསྡོམས་

པ་ལ་ཚད་དེ་ལྔར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཡོལ་མདའ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཚད་ཡོད་དེ། ངོས་རིར་བཞི་འབྱམ་བཞི་བྱེ་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཅིག་དང་བདུན་འབྱམ་དྲུག་བྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་ལྷོང་ཅན་ཆོས་

ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཚད་ཡོད་དེ། ངོས་རིར་ལྷ་འབྱམ་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བལྟ་ན་སྡུག་རི་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཚད་ཡོད་དེ། ངོས་རིར་ལྷ་འབྱམ་སུམ་བྱེ་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཆིག་འབྱམ་

ཉིས་བྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟ་རྣ་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཚད་ཡོད་དེ། ངོས་རིར་ལྷ་འབྱམ་བཞི་བྱེ་ལྷ་སྟོང་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཆིག་འབྱམ་བརྒྱད་བྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འདྲུད་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཚད་ཡོད་དེ།

ངོས་རེར་ལྟ་འབྱམ་ལྟ་ཁྱི་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབྱམ་ཆིག་ཁྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐུ་ཁྲུད་འཛིན་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའི་ཚང་ཡོད་དེ། ངོས་རེར་ལྟ་འབྱམ་ལྟ་ཁྱི་དྲྭ་སྟོང་ཕྱེད་དང་སྐམ་བརྒྱ་རེ་དང་

མཐའ་སྐོར་དྲུ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབྱམ་ཉིས་ཁྱི་ལྟ་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཟུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་རེ་བཞག་ཀྱང་དོན་ནི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་རོ། །རི་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། སོ་སོའི་སྒྲ་བཞག་ཡོད་དེ། ཉི་ཟླ་གཉའ་ཤིང་ལྟར་འཛིན་པའམ་

རྩེ་མོ་ན་བག་གཉའ་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་ན་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་མོ་གཡོལ་མདའ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་མོར་སེང་ལྡེའི་ནགས་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་མོ་ལྟ་ན་སྟུག་ཅིང་མཇོས་པར་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་མོ་རྟའི་རྣ་བ་

@82B ལྟར་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་མོ་དབུས་སུ་འདུད་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་མོ་འཁོར་ལོའི་སུ་ཁྲུད་ལྟར་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཆོ་ཡིན། །དང་པོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཟུའོ། །དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་

མཆོ་ཡིན། །དེ་ཡི་ངོས་ལ་སྙམ་འགྱུར་རོ། །རོལ་མཆོ་གཞན་ནི་ཕྱེད་ཕྱེད་དོ། །ལྷག་མ་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཆོ་ཡིན། །འབྱམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ་ཞེས་བྱུང་། རོལ་མཆོ་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལྷུན་པོ་

ནས་སྙུག་འཛིན་ལ་ཐུག་པ་དེ་དག་གི་བར་བདུན་གྱི་མཆོ་བདུན་པོ་དེ་ཁྱོད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེང་ཚད་ཡོད་དེ། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ནང་གི་རྒྱ་

མཆོ་ཡིན་ཏེ། མཆོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོས་ཚད་ཡོད་དེ། རང་གི་ཐད་ཀའི་སྐམ་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོས་རེ་ལ་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་རེ་དང་མཐར་དེའི་བཞི་འགྱུར་དགུ་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོལ་མཆོ་གཞན་དྲུག་གི་ཁ་ཞེང་ནི་སྟ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་དབྱི་བ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་བཞི་ཁྲི་དང་ཉིས་ཁྲི་དང་ཆིག་ཁྲི་དང་ལྔ་སྟོང་དང་། ཕྱེད་དང་སྐམ་སྟོང་དང་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཚོ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དཀྱུས་ཚད་སྦ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཆེ་སྟེ། རོལ་མཚོ་དང་པོའི་ངོས་རེར་དཔག་ཚད་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཐྲི་དང་མཐར་དགུ་འབུམ་དྲུག་ཁྲི། གཉིས་པའི་ངོས་རེར་བཞི་འབུམ་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག

འབུམ། གསུམ་པའི་ངོས་རེར་བཞི་འབུམ་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཅིག་དང་དགུ་འབུམ་ཉིས་ཁྲི། བཞི་པའི་ངོས་རེར་ལྷ་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཁྲི། ལྷ་པའི་ངོས་རེར་ལྷ་འབུམ་བཞི་ཁྲི་རེ་དང་མཐར་ས་

@83A ཞེས། །ཡ་གཉིས་དང་ཆིག་འབུམ་དྲུག་ཁྲི། དྲུག་པའི་ངོས་རེར་ལྷ་འབུམ་ལྷ་ཁྲི་རེ་དང་མཐར་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ། བདུན་པའི་ངོས་རེར་ལྷ་འབུམ་ལྷ་ཁྲི་ལྷ་སྟོང་རེ་དང་མཐའ་སྐོར་དུ་བཞི་འགྱུར་ས་

ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རོལ་མཚོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་ལ་སོགས་གླུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རྩེ་ཞིང་རོལ་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

མཚོ་སྐ་མ་བདུན་པོ་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ལ། སྐུ་ལྟུང་འཛིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་མཚོ་ཆེས་ཅན། ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཚོ་གཞན་གྱི་ཕྱིའི་ལྟག་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞིང་ཚད་

ཡོད་དེ། དེའི་བར་ལ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཀུ་རུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།། །།གསུམ་པ་བློང་རྣམས་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་སྐོན་བཞད་པ་ནི། དེར་ནི། །འཛམ་བུའི་གླིང་སྟེ་ངོས་

གསུམ་ལ། །སྟོང་ཕྲག་གཉིས་སོ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས། །གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་རྒྱ་མ་འབྲ། །ངོས་གསུམ་འདི་དང་འབྲ་གཅིག་ལ། །དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ། །བ་ལང་སྤྱོད་

གླིང་རྒྱམ་པོ་སྟེ། །སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབུས་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ། །སྒྲ་མི་སྙན་བརྒྱད་གྱི་བཞིར་མཉམ། །དེ་ཡི་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་ནི། །ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སྒྲ་མི་སྙན། །སྒྲ་མི་སྙམ་གྱི་རྒྱ་དང་ནི། །

རྫ་ཡབ་དང་ནི་རྫ་ཡབ་གཞན། །གཡོ་ལྡན་དང་ནི་ལམ་མཆོག་འགྲོ། །ཞེས་བྱུང་། གྲིང་རྣམས་ཆོས་ཅན། གང་ལ་གནས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོར་རྩ་བ་ས་གཞིར་ཐུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར། རི་རབ་ཀྱི་ལྟོ་ན་

@83B ཡོད་པའི་འཛམ་བུའི་གླིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་དགྲ་དབྱིབས་ཚད་སོགས་ཡོད་དེ། ཤིང་འཛམ་བུའི་འབྲས་བུ་མཆོ་ཧང་དུ་ལྡོང་བའི་སྐྱ་དང་ཤིང་དེས་མཆོག་པས་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་དང་། དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུ་དང་། ངོས་གཞན་གསུམ་ལ་དཔག

ཚད་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་རེ་དང་། ལྟོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤར་གྱི་ལྷས་འཕགས་གླིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱིབས་ཚད་སོགས་ཡོད་དེ། དབྱིབས་ནི་ཟླ་ཁམ་དང་འདྲ་ལ། ཚད་ནི་ངོས་གསུམ་

འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་དང་འདྲ་བར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་རེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དོན་ཡོད་དེ། ལྷས་འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་ལྷས་ལས་འཕགས་ཤིང་མཇོས་པས་ན་དེ་

ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བ་ལང་སྤྱོད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱིབས་ཚད་ཡོད་དེ། དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་དང་། ཚད་ནི་མཐར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལ་དེའི་དབུས་ཐད་ཀར་ཞིང་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཕྱེད་དང་

གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྲ་དོན་ཡོད་དེ། བ་ལང་དང་ནོར་བུ་ལ་སྤྱོད་པས་ན་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་གི་སྐྲ་མི་སྐྱན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབྱིབས་ཚད་ཡོད་དེ། དབྱིབས་བྱུ་བཞིར་མཉམ་ཞིང་། ཚད་ནི་ངོས་རིར་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་

རེ་ཡོད་ཅིང་མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྲ་དོན་ཡོད་དེ། དེ་ན་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་འཆི་བའི་ཚེ་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་འཆིའོ་ཞེས་པའི་སྐྲ་མི་སྐྱམ་པ་ནམ་མཁའ་ལས་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

བློང་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བློང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྲ་དོན་ཡོད་དེ། མཐའ་ཆུས་བསྐོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ་སོར་གཞས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བློང་དེ་དག་ན་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་དང་། མི་རྣམས་གྱི་བྱང་དབྱིབས་ཀྱི་

@84A ཀཱཾ། །ཁྲོད་པར་ཡོད་དེ། གྲིང་གཞན་ན་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ཁ་ཟས་ཟ་ལ། སྐྲ་མི་སྐྱེན་ན་མ་རྟོས་པའི་འོ་ཏོག་སོགས་ལ་སྦྱོད། སྔ་མ་གསུམ་ན་བཀ་མ་གཉོང་ལེན་དང་ཉོ་ཚོང་དང་གནས་ཁང་འབྱེད་པ་སོགས་ཡོད། སྐྲ་མི་

སྐྱེན་ན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་ལ། བྱང་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྲོད་པར་ནི་གདོང་རང་རང་གི་གྲིང་གི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་གྲིང་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་བརྟུལ་ཡོད་དེ། གཡོན་སྐོར་གྱིས་ཤར་དུ་ལུས་དང་ལུས་འཕགས་

གཉིས། བྱང་དུ་སྐྲ་མི་སྐྱེན་དང་སྐྲ་མི་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས། ནུབ་ཏུ་གཡོ་ལྡན་དང་ལམ་མཆོག་འབྱོ་གཉིས། ལྷོར་རྡ་ཡབ་དང་རྡ་ཡབ་གཞན་གཉིས་ཏེ་བརྟུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གྲིང་ཕྱན་བརྟུལ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་

ཡོད་དེ། རང་གི་དབུས་ཀྱི་གྲིང་ལས་ཕྱེད་ཀྱིས་ཆུང་ཞིང་དབྱིབས་ནི་རང་རང་གི་དབུས་ཀྱི་གྲིང་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །གྲིང་གཡོག་རྣམས་རང་རང་གི་གཙོ་བོའི་གྲིང་དང་ཚད་འདྲ་བར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ།

དེ་བརྒྱད་ན་གནས་པའི་མིའི་ལུས་ནི་དབུས་གྲིང་གི་མི་རྣམས་ལས་ཕྱེད་ཀྱིས་ཆུང་བར་ཟཝད་པས་ཀྱང་གྲིང་གཡོག་རྣམས་དབུས་གྲིང་ལས་ཆུང་བར་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། རྡ་ཡབ་གྲིང་ན་མིར་མ་ཟད་དེ། དེ་ན་སྲིན་པོ་ཡང་གནས་པའི་

ཕྱིར། བཞི་པ་འཛམ་བུའི་གྲིང་གི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟཝད་པ་ནི། འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ། །དགུ་འདས་གངས་རིའོ་དེ་ནས་ནི། །སྤོས་ངད་ལྡང་བའི་ཚུ་རོལ་ན། །མཆུ་ཞེང་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་མཆོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་

ཆོས་ཅན། འཛམ་གྲིང་འདི་ནི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། རྫོ་རྗེ་གདན་འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ན་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏེ་ས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནས་ཀྱང་ཕ་རོལ་དཔག་ཚད་ལྔ

@84B བཅུ་ན་སྟོས་ངད་ལྡང་བའི་རི་བོ་ཡོད་ལ། ཡང་དེ་ནས་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུའི་ཚུ་རོལ་ན་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་གནས་པའི་མཆོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབྱིབས་བྱ་བ་ཞེ་དང་། མཆུ་ཞེང་གཉིས་ལའང་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་རེ་ཡོད་ཅིང་། མཐའ་

སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུས་གང་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབུས་ན་ཤིང་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། དེར་འཛམ་བུའི་ཤིང་འབྲས་བུ་མངར་པོ་དང་ལྡན་པ་ལྟས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་དུ་རུང་

བའི་ཤིང་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་འབབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤར་ན་དཀྱལ་གྱི་བག་ཐལ་གཏུན་དཀྱལ་གྱི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་དང་། ལྷོར་གསེར་གྱི་བག

ལུ་མཆོག་གི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་སིན་ཐལེར་གྱི་བྱེ་མ་དང་། ནུབ་ན་བེ་ཊུར་ྀའི་བག་རྟའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་པཎྜི་བེ་ཊུར་ྀའི་བྱེ་མ་དང་། བྱང་ན་རྡོ་རྗེའི་བག་སེམྦྷའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་སི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་རྡོ་རྗེའི་ཕྱེ་མ་འདྲེན་ཅིང་། དེ་རེ་རེའང་ཆུ་

བན་ལྟ་བརྒྱ་རེ་བཅས་ནས་མཆོ་མ་དྲོས་པ་ལ་གཡས་སྐོར་ལན་བདུན་རེ་བྱས་ནས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་སུ་འབབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀླུ་རྒྱལ་མ་དྲོས་པ་དེ་སྨྱལ་པའི་ཀླུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཞིང་དེའི་

སྣོན་ལམ་གྱི་མཚོན་དོན་ཁྲད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་འབབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒོས་ངད་ལྡང་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་བག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ཞེས་བྱ་བར་འདུ་བརྒྱ་སྟོང་གིས་བསྐོར་

བ་ཡོད་དེ། ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི། མཐར་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ། ལྟ་ན་སྡུག་ཅིང་མཇེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྐྱིབས་དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་དང་ཤར་ནས་ཤིང་དང་རྩིང་

@85A ཞེས། །བྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱང་ན་ཤིང་སྤུ་ལའི་རབ་བརྟན་དང་ཤར་ན་རྩིང་བྱད་གྱིས་འབབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་ཉེ་སྐོར་དུ་གང་རུང་བ་ཡོད་དེ། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གླང་

ཆེ་གཡུལ་ངོར་སྤྱོད་པ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་དང་། ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་གཅིག །འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་གཉིས་ཡོད་པ་འཁོར་གླང་པོ་ཆེ་བརྒྱ་སྟོང་དང་བཅས་དགུན་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་དང་།

དཔྱིད་སྤྲ་ར་བ་བཏུན་དང་། དབྱར་རྩིང་བྱ་དལ་གྱིས་འབབ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། འཛམ་གླིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་རྣོ་རྩེ་གདན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་

དང་བཅས་པ། ཤར་ན་འཇམ་དཔལ་གྱི་གནས་རི་བོ་རྩེ་ལྟ། ལྷོ་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་བླ་འཕྲེན། ནུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད་ཀྱི་གནས་ཨོ་ཅོ་ཡ་ན། བྱང་ན་ཆོས་རྒྱལ་རིགས་ལྡན་སོ་གཉིས་སམ་སོ་

གསུམ་གྱི་གནས་ཤསྟྲ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བཤད་པ་ཡོད་དེ། བྱིང་འདི་ལ་བྱིང་གཡོག་ལྷ་བརྒྱ་དང་། ཡུལ་ཕྱོགས་སྟོང་དང་། བཅོ་བརྒྱད་དང་། བཅུ་དྲུག་སོགས་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས་ཡུལ་ཀ་ཤ་དང་བ་ཏུ་དང་ཐོ་གར་ལ་སོགས་པ་སྟོང་དང་། དྲན་པ་ཉིར་གཞག་ལས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། གསང་བའི་མདོ་ལས་བཅུ་དྲུག་དང་། ལུང་ཕུན་ཚོགས་ལས་མཉན་ཡོད་ལ་སོགས་

པ་དྲུག་ཀྱང་ཨཱཌ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དམྱལ་བའི་གནས་ཨཱཌ་པ་ནི། འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན། །མནར་མེད་པའོ་དེ་ཙམ་མོ། །དེ་ཡི་སྟེང་ན་དམྱལ་བ་བདུན། །བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལས་ལྷག་བཅུ་དྲུག །དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ན། ।

@85B མེ་མར་མྱར་དང་ངོ་མྱགས་དང་། །སྤྱི་གྲིའི་ལམ་སོགས་ཆུ་བོ་ཡིན། །ཆུ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་གཞན། །ཞེས་བྱང་། འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན་མནར་མེད་པའི་དམྱལ་བའི་ཡས་སྟེང་ཡོད་དེ།

དེ་ནས་དེའི་རྣམས་སུ་ཐུར་དང་རྒྱ་ཚད་ལའང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་དེ་ཙམ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་སྟེ་ལས་མ་དོས་མཆོའི་འོག་ཏུ་ཨཱཌ་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མ་དོས་མཆོ་ནི་གླིང་འདིའི་མཆོའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མནར་མེད་དེ་ཡི་སྟེང་ན་དམྱལ་

བ་བདུན་ཡོད་དེ། ཡང་སོས་སོགས་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ཆོས་ཅན། འཁོར་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རེ་རེ་ལའང་ལྷག་མ་འཁོར་བཞུ་དྲུག་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་ངོས་བཞི་རེ་རེ་ན་མེ་མར་མྱར་

བྱི་འོབས། རོ་སྐྱགས་ཀྱི་འདམ། སྤུ་གྲི་གཏམས་པའི་ལམ། སོགས་ཏེ་ཆུ་བོ་རབ་མེད་བཞི་བཞི་ལ་ལྷགས་རིས་བསྐོར་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྒྲས་གཞན་ཡང་སྡུད་དེ། རལ་གྲིའི་ལོ་མ་དང་ཤལ་མ་ལི་སོགས་སྡུད་པའི་ཕྱིར། ཚ་

དམྱལ་བརྒྱད་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ཐད་ཀར་གཞན་གྱང་དམྱལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཏུ་ཆུ་བུར་ཅན་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངན་སོང་གཞན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཡོད་དེ། གནས་ཀྱི་རྣ་བ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག

ཚད་ལྔ་བརྒྱ་སོང་བ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཡི་དྭགས་འགའ་ཞིག་དང་། ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བའི་གནས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་དང་མི་ཡུལ་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་དང་དམྱལ་

བའི་གཤེན་རྗེའི་རྒྱལ་པོ་ནི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ཅིང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བཞིད་པ་དང་མི་བཞིད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆག་པོ་འདིབས་མཁན་ལ་སོགས་པའི་གཤེན་རྗེའི་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ལ་འདོད་རྒྱལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱེ་སྨས་

@86A ྈ།། །གང་ཟག་ཀུ་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་དང་དབུ་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་འབྱུང་བཞིའི་ཁྲུད་པར་ལ་འདོད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དུད་འགྲོའི་གནས་ཡོད་དེ། ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་གནས་པ་ཡོད་

ཀུང་རྩ་བའི་གནས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཡོད་དེ། རི་རབ་ཀྱི་ཆུ་འཚམས་མན་གྱི་ཁོང་སེང་ན་གཙོ་བོར་གནས་ཤིང་། ཁ་འཐོར་ནི་གཞན་དག་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། ཆུ་མཚམས་

མན་གྱི་ཁོང་སེང་ན་དང་པོ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་སྒྲ་གཅན་འཁོར་བཅས་དང་། དེ་ནས་འོག་ཏུ་མགུལ་ཕྱེང་དང་། དེ་ནས་བརྐན་པ་དང་། དེ་ནས་ཐག་བཟང་རིས་འཁོར་བཅས་ཡོད་པར་གདུགས་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མིན་

རྣམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཁྲུད་པར་ཡོད་དེ། སུམ་རྩེ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དོད་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚོན་ན་ལྷའི་གླང་ཆེན་གཡུལ་ངོར་སྦྱོད་པའི་དོད་དུ། ལྷ་མིན་ལ་གླང་ཆེན་བཟོད་དཀའ་ཡོད་པ་

བཞེན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་ལ་འབྱན་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་ནི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཉི་ཟླའི་འཆར་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། དུས་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཉི་ཟླ་ལྷུན་པོའི་ཕྱེད་ནའོ། །དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས། །ཤམ་ཕྱེད་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། །ཉི་མ་ཕྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག །ཅེས་བྱུང་། ཉི་ཟླ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ནས་འཆར་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།

ལྷུན་པོའི་ཆུ་འཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཕྱེད་གཉའ་ཤིང་འཛོན་བྱི་རྩེ་མོ་དང་མཉམ་པའི་ཐད་ནས་འཆར་བའི་ཕྱིར། གང་གིས་རྟེན་བྱས་ནས་འཆར་བ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་མཐུས་རང་ཉིད་འདེགས་བྱེད་དང་འཕྲལ་

@86B བྱེད་ཀྱི་རླུང་སྟོབས་ཀྱིས་འཆར་བའི་ཕྱིར། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་འཕྲལ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ལ་མངོགས་བྱལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐར་མ་ཉི་ཟླ་གསུམ་རིམ་པ་བཞེན་སྟ་མ་མངོགས་ཤིང་། ཕྱི་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཉི་མའི་ལྷོ་བྱང་གི་འགྲོད་གཉིས་ཀྱི་

ཆོ་མཐོ་དམན་མི་མཉམ་སྟེ། བྱང་བཙོད་ཀྱི་ཆོ་མཐོ་ལ་ལྷོ་བཙོད་ཀྱི་ཆོ་དེ་ལས་དམའ་བའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ཉི་ཟླ་གཉའ་ཤིང་འཛོམ་གྱི་རྩེ་མོ་དང་མཉམ་པ་དང་འཆར་བར་ཚའོ་པ་ནི་སྟོན་དཔྱིད་ལྟ་བུའི་དུས་ཀྱི་ཆོ་ཡིན་ཡང་། དེའི་ཆོ་གཉའ་

ཤིང་འཛོམ་གྱི་རྩེ་མོའི་ཐད་ཀ་ན་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཉི་ཟླ་བྱང་བཙོད་མཐར་ཐུག་གི་དུས་སུ་ཡང་ལྷོ་གྲིང་འདིའི་དབུས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། ཉི་ཟླའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུན་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་དང་། ཉི་

མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུན་དཔག་ཚད་ང་གཅིག་དང་བཅས་ལ། གཉིས་ཀའི་མཐའ་སྐོར་དུ་ནི་སྐམ་འགྱུར་དང་། གཉིས་ཀ་རྀམས་སུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་དྲུག་དང་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་

ཡོད་དེ། ཉི་མའི་འོག་ངོས་མེ་ཤེལ་དང་ཟླ་བའི་འོག་ངོས་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀའི་སྟེང་ན་གསེར་གྱི་རྣ་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་པས་བསྐོར་བ་ཡོད་ཅིང་། སྐྱེད་པོས་ཤ ཚལ་སོགས་དང་། ནང་དུ་ལྷའི་གོང་ཁྱེར་

དུ་མ་དང་། ལྷའི་བུ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་འཁོར་བཅས་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བའི་ངོས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ལ་ཝཱད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པ་རི་བོང་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་རི་བོང་གི་གཟུགས་བསྟན་བྱེས་པ་ལྟར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། རི་

བོང་ཅན་ཞེས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྐར་མའི་གྲངས་ཚད་ཡོད་དེ། གྲིང་བཞི་གཅིག་ལ་སྐར་མ་དུང་འཕྱུར་གཉིས་དང་བྱ་བ་བརྒྱད་ས་ཡ་ལྟ་ཡོད་ཅིང་། ཚད་ཆེ་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། བྱིང་ལ་བཅུ་ནས་བཅུ

@87A ྈ། །གཉིས་པར་དང་། ཆུང་བར་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་དང་གཅིག་ཡོད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། ཉི་མས་གྲང་བ་རྣམས་དྲོ་བ་དང་བླ་བས་ཚ་བ་རྣམས་བསིལ་བར་བྱེད་ཅིང་། རྩི་ཟིན་ལོ་ཀྲོག

སོགས་སྐྱེད་པའི་གོགས་བྱེད་ཅིང་། གཞོད་པའང་ཅི་རིགས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཚོན་ན་སྤྲ་མི་སྣུན་དུ་ནམ་ཕྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ལུས་འཕགས་སུ་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་ཉི་མ་ཕྱེད་པ་དང་བ

ལང་སྤྱོད་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞི་དུས་མཉམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་གྲིང་གཞན་ལའང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་འདོད་པ་མི་འདུ་བ་ཡོད་དེ། ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་གཅིག་ལ་འདོད་པ་དང་། ཉིན་ཞག་རེ་རེའང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་འདོད་ཚུལ་

གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི་ཕྱི་མ་ལྟར་རུང་སྟེ། རྩེ་ནོར་བཟང་བས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དུས་ཆོགས་ནི། དབྱར་ཀྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། །དགུན་

རྣམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། །ཐུང་ངུར་འགྱུར་རོ་ཉིན་མོ་བཟློག །ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅུང་གོ །ཉི་མའི་ལྷོ་བྱང་བགྲོད་ཚོ་འོ། །ཉི་མ་དང་ནི་ཉ་བ་ལས། །རང་གི་གྲིབ་མས་སྤྲིབ་པར་སྣང་། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་

དང་། མཐའ་དཡུད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རགས་རྩོལ་དུས་ཆོགས་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དབྱར་ཀྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཁྲུམས་བླའི་ཕྱོགས་ཐ་མ་དོར་བླ་བརྒྱད་པའི་མར་ངེའི་ཚེས་བདུན་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ལས། ཚེས་དགུ་

ནས་མཚན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་བར་ཟླ་བ་རེ་རེར་ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུའམ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ནས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་དགུན་ཉི་བཞི་བཅུ་རྩ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཐང་

@87B ཅིག་དང་ཡུད་ཙམ་རེས་ཉིན་མོ་རིང་བ་དང་མཚན་མོ་ཐུང་དུར་རིམ་གྱིས་གྱུར་ཏེ། དུས་ཆོགས་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དབུས་རྟམས་ཀྱི་ནི་ཟླ་བ་བཞི་པ་དགོ་ཟླའི་ཡར་ངོ་གཉིས་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་

ཡང་མཚན་མོ་ཐུང་དུ་དང་ཉིན་མོ་རིང་བར་གྱུར་ཏེ་ཟླ་བ་གསུམ་རྗོགས་པའི་ཚེ་ལྟ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ལ་དབུར་ཉི་མཐར་ཐུག་འབྱུང་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིན་མོ་བཟློག་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་གོ་བཟློག་ཀུ་

འབྱུང་བ་ལ་བྱེད་ཀྱི། ཉི་ཟློག་གི་དུས་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དགུན་ཉི་ཟློག་པ་ནས་ཉིན་མོ་རིང་བར་འགྲོ་ཡང་དེ་མཚན་མོ་ལས་རིང་བར་མ་ངེས་ཏེ། མཚན་མོ་ལས་ཉིན་མོ་རིང་བ་ནི་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་ཟིན་ནས་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། ཉིན་མཚན་གང་རུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིང་ཐུང་འབྲུར་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཞག་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་རེས་འཛེལ་འགྲིག་ཀྱི་རིང་ཐུང་དུ་འབྲུར་བའི་ཕྱིར། ཐང་ཅིག་གི་ཚད་ཡོད་དེ། ཞག་གཅིག་གི་ཆ་དགུ་བརྒྱར་བྱས་པའི་ཆག་གཅིག་ལ་

བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རིང་ཐུང་དུ་འབྲུར་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ལྷོ་བགྲོད་ཀྱི་ཆོ་ཐུང་། བྱང་བགྲོད་ཀྱི་ཆེ་རིང་བར་འབྲུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་ཀྱི་ཆེ་མཐོར་སོང་བའི་དབང་གིས་ འཆར་སྟ་ལ། ནུབ་པ་ཕྱི་བས་ཉིན་མོ་རིང་

ལ་མཚན་མོ་ཐུང་ཞིང་། རླབ་ལའང་ཕྱོགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། ཉི་ཟླ་གཉིས་ལྷོ་བྱང་དུ་བགྲོང་པ་རེས་མོས་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལྷོ་བགྲོད་ཀྱི་ཆོ་ཅིག་ཤོས་བྱང་བགྲོད་ཡིན་ལ། གཅིག་ བྱང་འགྲོད་ཀྱི་ཆོ་ཅིག་ཤོས་ལྷོ་བགྲོད་བྱེད་པའི་

ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་ལྷ་བུ་ལ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་ཟླ་བ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཉེ་བ་ལས་ཉི་འོད་ཟླ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བབས་པ་ན་ཕ་རོལ་གྱི་ དོས་སུ་ཟླ་བ་རང་གི་གྲིབ་མ་ཐབས་པ་ལས་

@88A ཀཱཾ། །འགྲིབ་པར་སྣང་བར་བྱགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མཚན་མོ་ཀ་བ་དང་མར་མེའི་འོད་ཉི་བ་ན་ཀ་བ་རང་གི་གྲིབ་མས་ཕར་ངོས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུའོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ། དུས་ཆོགས་གང་ལས་བྱུང་

བ་དང་། བྱེད་པ་པོ་ཡོད་མེད་དང་། དུས་ཆོགས་སོ་སོར་བཞག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྒྱས་བར་བཞག་ན་མང་ཡང་འདིར་བསྡུས་ནས་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་འོད་སོགས་ཉམས་ནས་འཇིག

རྟེན་དུ་སྐན་པ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་ངན་བྱས་པས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཉི་ཟླ་གཟའ་སྐར་སོགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིན་མཚན་དང་དུས་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་ཉི་ཟླ་སོགས་

གོ་རིམ་མ་ངེས་པར་རྒྱུ་བ་ལས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་དྲང་སྲོང་རྟ་བོང་དུ་གྱུར་པའི་དུས་སུ་རྒྱུ་སྐར་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་མཛད་པར་བཞག་པས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཾ་ནི། སྤྱིར་དུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འཆི་མེད་

མཛོད་ལས་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། མིག་འཇུམ་བཅོ་བརྒྱད་མཐར་གནས་ལ། །དེ་སྲུམ་ཙུ་ལ་སྐད་ཅིག་བགྱང་། །དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡུད་ཙམ་ཡིན། །དེ་སྲུམ་ཙུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེ་དག་བཅོ་ལྔར་ཕྱོགས་སུ་བགས། །སྟ་

ཕྱིའི་ཕྱོགས་ནི་དཀར་ནག་གཉིས། །དེ་གཉིས་བསྟོམས་པས་འཇལ་བྱེད་དོ། །མཆུ་རྒྱ་ལ་སོགས་གཉིས་གཉིས་ལ། །དེ་ཚོགས་དེ་གསུམ་བགྲོད་པ་གཅིག །ལྷོ་བྱང་བཞོད་པ་གཉིས་ལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལོ་རྟམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚེས་ལོ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ཁྱིམ་ལོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་ཞིག་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་བསྡུ་ན་དེ་གསུམ་གྱི་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། ཉི་མས་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་

@88B ལ་རང་འགྲོས་ཀྱིས་རྩོགས་པར་སྨྲོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བགྲོད་གཉིས་རྩོགས་པའི་ལོ་ཁྱིམ་ལོ་དང་། ནམ་ལངས་ནས་ནམ་ལངས་ཀྱི་བར་ཉིན་ཞག་གི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་དང་། རྒྱ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཚ་རེ་རྩོགས་པའི་

ཆོས་ཞག་གི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པ་ལ་ཆོས་ཞག་གི་ལོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལོའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། རབ་བྱུང་ལ་སོགས་པའི་དུག་ཅུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མེ་ཡོས་སོགས་ལོ་རྒྱན་དུག་ཅུ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་

ཕྱིར། རྒྱ་བ་དང་ཞག་ལའང་དེ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུག་གླང་འཁྲིག་པ་ཀ་ཤའ་སོགས་ཁྱིམ་རྒྱ་དང་ཁྱིམ་ཞབ། སྐྱག་གི་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བ་བཅུ་བཞི་དང་། མགོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་ཞག་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་

ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ལོ་འཁོར་དོས་འཛིན་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདུལ་མདོན་གྱི་ལུགས་ལ་ལོ་འཁོར་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོར་རྒྱ་བཅུ་པའི་མར་ངེའི་ཆོས་གཅིག་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ལ་དུས་ཆོགས་བྱེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གསུམ་

དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། མགོ་རྒྱལ་མཆུ་དབོའི་རྒྱ་བ་བཞི་ནི་དགུན་དང་། ནག་པ་ས་གཡོན་ཆུ་སྟོད་ཀྱི་རྒྱ་བ་བཞི་ནི་དཔྱིད། ཐོ་བཞིན་ཁྲུམས་སྟོང་ཐ་སྐར་སྨིན་དྲུག་མི་རྒྱ་བ་བཞི་ནི་དབྱར་དུས་སུ་འཛོག་པའི་

ཕྱིར། དུས་ཆོགས་ལ་བཞིར་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགྱན་དཔྱིད་དབྱར་སྤྱོན་བཞིར་བྱས་ནས་རྒྱུ་སྐར་སྦྱ་མ་གསུམ་གསུམ་དང་སྦྱར་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དུས་ཆོགས་ལ་ལྟར་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགྱན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་ཙམ་དང་དབྱར་ཐུང་

དྲ་དང་དབྱར་རིང་པོའི་དུས་དང་ལྟར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱར་ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ལ་དབྱར་ཐུང་དྲ་ཞེས་པ་མ་གཏོགས་སྦྱ་མ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དུས་ཆོགས་ལ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགྱན་སྤྱོད་དགྱན་སྐད་སོགས་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ

@89A ཞེས། །བས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་ཆོགས་ལ་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསུམ་དྲུ་ཕྱེ་བ་ནི་ཕུག་དར་ཁྲོད་པའི་གོས་ཤེས་པ་དང་། བཞིར་ཕྱེ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱགས་པ་དང་སྐོ

བསྟུན་པ་དང་། ལྟར་ཕྱེ་བ་ནི་དབྱར་ཐུང་དྲ་ཤེས་པ་དང་། དྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དང་ཞག་མི་ཐུབ་འབྱུང་བའི་དུས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྱུབ་སྟེ། ལོ་དྲྭ་བ་ལས། རྒྱལ་དང་དབོ་དང་ས་གཅན། །ཞེས་སོགས་དང་།

རང་འགྲེལ་ལས། དགྱན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བཞོལ་འདོད་ཚུལ་ལ་ཞིབ་རྩེས་དང་རབས་རྩེས་གཉིས་ཡོད་ཅང་པོ་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ལ། རབས་རྩེས་ལ་འདོན་

ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཞག་ལས་ཉིན་ཞག་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་ཀྱིས་རིང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ན་ཉིན་ཞག་རེ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ལོ་ལྟ་ལྟ་ནས་ཟླ་བཞོལ་འདོན་པ་དང་། ཆོས་ཞག་གིས་ཁྱིམ་ཞག་གི་དོད་མ་ཐུབ་པ་ལ་

བརྟེན་ནས་ཁྱིམ་ལོ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་དགུ་ནས་ཟླ་བཞོལ་འདོན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་སྐོར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་དེ་ཙམ་མོ། །གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་གཅིག །དུས་བཞི་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་ཏེ།

གློང་བཞིར་དགུན་བཞི་དུས་ཅིག་ཅར་གྱུབ་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གློང་བཞི་སོ་སོར་དུས་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛམ་གློང་འདི་ལྟ་བུར་དབྱར་རྩེས་སུ་སྟེན། སྟོན་རྩེས་སུ་

དགུན། དགུན་རྩེས་སུ་དཔྱིད་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དབྱར་ཉི་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་ཆུང་ངུག་ཅིང་དགུན་ཐུ་ལྟག་དང་། དགུན་ཉི་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་ཉིན་ཞག

@89B གཅིག་ལའང་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག། གང་ལ་ལྷོས་ཀྱང་ཆོས་ཞག་དེ་ཉིན་ཞག་ལས་ཐུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཞག་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཞག་ཐུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྨྲོས་དེ་ལྟར་

ཡིན་ཀྱང་ཟླ་བའི་ཤར་པའི་དབང་གིས་ཆོས་འཕེལ་དུས་ཆུ་ཚོད་རེ་བཞིའི་བར་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་ཅིང་། འགྲིབ་དུས་ཆུ་ཚོད་ང་བཞིའི་བར་དུ་འོང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟླ་བའི་སྟ་ཤར་ལྷགས་འབྱུང་གི་དུས་སུ་ཆོས་འཕེལ་དུས་ཟླ་བའི་འཕེལ

འགྲིབ་བྱལ་ལ། ཕྱི་ཤང་རིམ་མིན་གྱི་དུས་སུ་ཆོས་འགྲིབ་པ་ན་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་མཉམ་པས་ཆོས་ཡུན་ཐུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་འཕེལ་དུས་ལྷག་པ་བསྟད་མ་དང་། ཆོས་འགྲིབ་དུས་ཆད་པ་བསྟད་མང་འགྱུར་བ་རེ

མོས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉིན་ཞག་ལའང་རིང་ཐུང་འབྱུང་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྣམ་ཀ། ཉིན་ཞག་རེར་ཆུ་ཚོད་བྱེད་རྒྱུ་རེར་རེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཞག་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ལ་དཀའ་སྟབས་

ཁྲད་པར་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉིན་ཞག་འཇོག་སྟེ་ཞིང་། དེ་ལས་ཆོས་ཞག་རྩང་དཀའ་ལ། དེ་ལས་ཁྱིམ་ཞག་འཇོག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལོ་བཞོལ་འདོན་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱ་བཞོལ་འདོན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ན་

མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱ་བཞོལ་བཏོན་ཟིན་ནས་ལོ་བཞོར་ལོགས་སུ་འདོན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་དཔྱད་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ད་ལྟའི་བར་ཁྱེ་ལུགས་ཀྱིས་ལོ་དྲུག་རྩ་སོང་བའི་ཚེ་ཁྱིམ་ལོ་དབང་བཙན་པར་སོང་ནས། དེའི་ཚེ་ཆོས་ལོ་དང་ཉིན་ཞག

གི་ལོ་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤེས་ན་དེ་ལས་ལྷག་འོངས་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དཔྱད་པར་བྱའོ།། ༥ །།ལྟ་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཞད་པ་ལ། ས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་དང་། མ་འབྲེལ་པའི་གནས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁྲད་ཆོས།

@90A ྈ།། །གོང་འོག་གི་བར་གྱི་ཐག་ཚད་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། །བར་གྱི་ཐག་ནི་སྟོང་ཕྲག་བཅུ། །སྟོང་ཕྲག

དག་ནི་བཅུ་དྲུག་དང་། །བརྒྱད་དང་བཞི་དང་གཉིས་འཕགས་སོ། །དེ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། །འཕྲེང་ཐོགས་དང་ནི་རྐྱ་སྐྱེས་དང་། །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བའི་ལྷ་རྣམས་གནས། །རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་།

རི་རབ་ཀྱི་ཆུ་འཆམས་ཡན་ཆད་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེའི་བར་གྱི་ཐག་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་བཅུ་བཅུ་སྟེ་ཁྲི་ཕྲག་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བང་རིམ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རི་རབ་ལས་ཕྱིར་འཕགས་ཆུལ་བཞི་ཡོད་

དེ། བང་རིམ་དང་པོ་འོག་མ་ནི་རི་རབ་ལས་ཕྱིར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་དང་། གཉིས་པ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་སྟོང་ཕྲག་བཞི་དང་། བཞི་པ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། བང་རིམ་དེ་ལ་

ལྷ་གང་གནས་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། གཉིས་པ་ལ་འཕེང་ཐོགས་དང་། གསུམ་པ་ལ་རྐ་མྱོས་དང་། བཞི་པ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ།

ཤར་ཕྱོགས་ན་ཡུལ་འཁོར་སྐྱང་གནས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་མ་ཟད་གསེར་གྱི་དབྱིལ་པོ་དག་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྡུན་པ། རྒྱས་པར་�couldn་པ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྷུན་པོའི་རྩེ་ན་སུམ་ཅུ་གསུམ། །དེ་ཡི་དོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའོ། །ཞེས་བྱུང་། ལྷུན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་རྩེ་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་ཡོད་དེ། བརྒྱ་བྱིན། ནོར་ལྡན་བརྒྱད། དྲག་པོ་བཅུ་

@90B གཅིག །ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། ཐ་སྐར་གྱི་བྱ་དང་བཅས་པའི་ལྷའི་གཙོ་བོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷུན་པོའི་རྩེ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་ཡོད་དེ། དོས་རེ་རེར་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རེ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་ཆུ་འཚམས་ཡན་དབངས་ཞེང་མཉམ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གནས་དང་ཚལ་དང་ས་གཞི་དང་ཤིང་དང་འདུན་ས་དང་ལྡ། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་འཚམས་བརྩེགས་པ་བཞི་ལ་ནི། །ལག་ན་རྡོ་རྗེའི་གནས་

དབུས་ན། །གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྡུག་ཅེས་པ། །དོས་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་པ། །དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་གསེར་གྱི། །རང་བཞིན་གཞི་བཀྲ་མཉེན་པ་ཡོད། །དེས་ན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་དེ། །དོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྡ་བཅུའོ། །ཞེས་བྱང་། ལྷུག་པོ་ཁ

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་འཚམས་ཀ་གྲ་བཞི་ན་ཁང་པ་བརྩེགས་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང་དེར་གང་གནས་པ་ཡོད་དེ། །ལྷ་རྣམས་སྣང་བ་ཐོའི་གཙོད་སྨིན་ལགས་ན་རྡོ་རྗེ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩེའི་དབུས་ན་གནས་ཡོད་དེ། བརྒྱ་

བྱིན་གྱི་གོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་ཁྱེར་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ངོས་རིར་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་དང་། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གང་ལས་གྲུབ་ཚུལ་

ཡོད་དེ། ༥ བགེར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་ཅིང་། ས་གཞི་ཆོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བཀྲ་བར་བྱས་པ། ཤང་པ་བཞག་ན་ནེམ་ནེམ་དང་། བཏེགས་ན་པར་ཅེས་བྱེད་པའི་འཇམ་ཞིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བོང་ཁྱེར་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་

དབུས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་ཡོད་དེ། དེའི་ངོས་རེ་རེར་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཞུ་དང་། མཐའ་སྐོར་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་དང་། ལྟ་ན་སྣུག་ལས་ཀྱང་བྱེན་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་ལྡ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

@91A ཞེས། །ནི། ཕྱི་རོལ་སྣ་ཚོགས་ཤིང་རྟ་དང་། །རྒྱབ་འགྱུར་འདྲེས་ཚལ་དགའ་བས་བརྒྱན། །ཞེས་བྱུང་། བོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྣུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞིར་ལྷའི་ཚལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཤར་དུ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་

ཚལ་དང་། ལྷོ་ན་ཤེས་རྒྱུད་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚལ་དང་། ནུབ་ན་ལྷའི་ཕོ་མོ་འདྲེས་ཤིང་རྩེ་བའི་ཚལ་དང་། བྱང་ན་ཡིད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་ཚལ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཚལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་དུ་གྲུང་

ཆེན་ས་སྒང་ཡོད་ཅིང་དེའི་ཚད་དང་འཕྲལ་ཡོད་དེ། ལུས་དཀར་ཞིང་མགོ་དམར་བ་མཆེ་བ་བྱུག་ལྟན། སྲིད་བྱེ་དཔག་ཚད་གཅིག་དང་ཁོར་ཡུག་བདུན་ཡོད་པ་འཁོར་གླང་པོ་ཆེ་བརྒྱ་སྟོང་དང་ལྡན་པ། མགོ་སོ་གསུམ་སྐྱེལ་ཏེ་མགོ་གཅོ་བོ་

ལ་དབང་པོ་དང་གཞན་སོ་གཉིས་ལ་ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་ཞེན་ནས་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་འཕྲལ་དུ་མ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སོགས་ནི། དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན། །ཉི་ཤུས་བཅད་ན་ས་གཞི་བཟང་། །བྱང་ཤར་འཚམས་ན་

ཡོངས་འདུ་སྟེ། །ལྷོ་ནུབ་འཚམས་ན་ཆོས་བཟང་དོ། །ཞེས་བྱང་། སྐྱེད་ཚལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན་གནས་བཞི་ཡོད་དེ། དཔག་ཚད་ཉི་ཤུས་བཅད་པ་ན་ས་གཞི་བཟང་ཡོ་ཚལ་རྣམས་ལ་འབྲན་ནས་པ་བཞི་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ལྟ་ན་སྡུག་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་བྱང་ཤར་ན་ཤིང་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྟ་བརྒྱ་ཐུང་དུ་རྩྭག་ཅིང་དེ་ཙམ་གྱིན་དུ་འཕགས་པའི་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟེལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡལ་འདབ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་

དེ་ཕྱག་སྒམ་ཆོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ལྷོ་ནུབ་འཚམས་ན་ཆོས་བཟང་ལྷའི་འདུན་ས་ཡོད་དེ། དེའི་ཆུ་ཞིང་ལ་དཔག་ཚད་སྒམ་བརྒྱ་དང་བྱིན་དུ་ཁྱོད་ལས་འཕགས་ཤིང་། ནང་

@91B བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གསེར་ཁྲི་དང་། ཉེ་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཁྲི་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་བརྒྱད་དང་བཅོ་ལྔའི་དུས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་བཅས་ནས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་བྱིས་ཆོས་དང་

ཆོས་མིན་གང་བྱེད་ལྟ་ཉུལ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ༥ །གཉིས་པ་ས་དང་མ་འབྱེལ་བའི་གནས་ནི། དེ་སྟེང་ལྷ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ས་དང་མ་འབྱེལ་བའི་གནས་ཡོད་དེ། སྒམ་ཅུ་རྩ་

གསུམ་གྱི་སྟེང་ན་འཐབ་བྲལ་སོགས་འདོད་ལྷ་བྱུག་དང་། ཚངས་ཆེན་སོགས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་བཅུ་བདུན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གནས་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། བླུང་དང་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་

པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ། འདོད་པ་ལ་སྤྲོད་ཚུལ་དང་། ལྷའི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། བདེ་བའི་ཁྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདོད་པ་སྤྲོད་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་དང་ལག་བཅངས་དང་། །དགོད་དང་བལྟས་པས་འབྲིག

པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། གོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པ་མི་སྤྲོད་ཅིང་འདོད་པའི་ལྷ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པ་ལ་སྤྲོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་རིམ་པ་བཞིན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་གཉིས་ནི་མི་ལྟར་དབང་པོ་

གཉིས་སྤྱད་ནས་འདོད་པ་སྤྲོད་ཅིང་། འཐབ་བྲལ་བས་འཁྱུད་པ་ཙམ་དང་། དགའ་ལྡན་པས་ལག་པ་བཅངས་པ་ཙམ་དང་། འཕྱལ་དགའ་བས་དགོད་པ་ཙམ་དང་། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པས་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྲིག

པའི་བདེ་བ་ལ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་གཉིས་མི་ལྟར་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱད་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ལ་རྩ་རྒྱས་རྒྱུ་མ་སོགས་མེད་པས་དབང་པོའི་སྟོབས་རྣྱང་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུང་གི། ཏུ་ཁྲག་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

@92A ྈ།། །དོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས། །ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྔ་བྱའི་བར། །དེ་དག་ཀུ་སྐྱེ་གཟུགས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། འདོད་པའི་ལྷ་ལས་བྱ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷ་

ཞོ་མོ་གང་གི་པང་པར་བྱའམ་བྱ་མོ་གང་བརླུས་ཏེ་བྱུང་བ་དེ་དེའི་བྱ་དང་བྱ་མོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་ལ་དལ་ལྟའི་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལྔ་བྱ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་ལ་བྱིས་པ་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྔ་བྱའི་བར་འདོད་ལྷ་དེ་

དག་ཀུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་སམ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆུང་ངམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ལུས་རྫོགས་ཤིང་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷའི་ནང་ནས་ཀྱང་བརྒྱ་བྱིན་

ཡང་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་བརྟེས་པ་ལྷ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པར་གསུངས་ཏེ། དམིགས་བསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་རྣམས། །བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། །

བསམ་གཏན་གསུམ་ལས་ས་དགུ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པ་རྣམས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་དང་འདོད་ལྷ་འོག་མ་བཞི་ནི་ཡུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་

འདོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་པོ་ཡིན་ལ། འདོད་ལྷ་ལྷ་པ་འཕྲུལ་དགའ་བ་ནི་རང་གིས་འདོད་པ་སྤྲུལ་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་བ་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་བདག་གིས་སྤྲུལ་པ་དང་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་པ་ལ་འདོད་པ་

སྤྱོད་པ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལས་ས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུར་ཕྱེ་བས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ནི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་

@92B བ་དང་། གཉིས་པ་གསུམ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དང་། གསུམ་པ་གསུམ་ནི་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ་སྤྱོད་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་བར་ཐག་གི་ཚད་ནི། གནས་ནས་གནས་འོག་ཇི་སྲིད་པ། །དེ་ནས་དེ་

ཡི་གོང་དེ་སྲིད། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་དེ་དག་གི་བར་ཐག་གི་ཚད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་གནས་ནས་གནས་འོག་མ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་བར་ལ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཇི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་

ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་བར་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་འཐབ་བྱལ་བར་ལ་བརྒྱད་ཁྲི། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་པར་ལ་ཁྲི་ཆོ་འཕྲུལ་བྱུག །དེ་ནས་འཕྱལ་དགའ་བར་ལ་སོ་གཉིས། དེ་ནས་གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པར་

ལ་རེ་བཞི། དེ་ནས་ཚངས་རིས་བར་ཁྲི་ཁྲག་བརྒྱད་ཀེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་སོགས་རིགས་འབྱེ་སྟོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གནས་དེ་དང་དེ་ནས་འཛམ་གླིང་བར་ལ་ཚད་ཅི་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་ནས་

དེ་ཡི་གོང་མའི་གནས་ཀྱི་བར་ཚད་དེ་སྲིད་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རླུ་འཕྱལ་གཞན་བརྟེན་མ་གཏོགས་པ། །དེ་དག་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། གནས་འོག་མར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་

གོང་མ་རྣམས་སུ་བསྒོད་པ་དང་མཐོང་ནུས་པ་མེད་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པ་དང་གཞན་གྱིས་དེ་དག་ཏུ་འཁྲིད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་གོང་སའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་པའི་དབང་དུ་

བྱས་པའི་ཕྱིར། ※ །བྱུག་པ་སྟོང་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། གྲྭིང་བཞི་དང་ནི་ཉི་ཟླ་དང་། །དེ་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྡན་དང་། །ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི། །སྟོང་ནི་སྤྱི་ཕུད་ཡིན་པར་འདོད། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་

@93A ཞེས། །པཱ། ཀབར་མའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། སྟོང་གསུམ་ལས་དང་པོ་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཚོས་ཅན། འཇོག

ཚུལ་ཡོད་དེ། གྲྭིང་བཞི་རེ་རེ་ལ་སྟོང་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་རི་རབ་དང་འདོད་ལྡན་དུ་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལོངས་པ་ལ་ནི་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་དམ་སྟོང་དང་པོ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྟོང་གཉིས་པ་

དང་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོང་དང་པོ་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་གཉིས་པ་དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་གསུམ་

པོ་དེ་ཆོས་ཅན། འཆགས་འཇིག་ཀུང་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཆུ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་དུས་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་སྣང་འཆགས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་པོ་དེ་རེ་རེ་ལའང་ལྷགས་རི་ནག་པོ་རེ་རེས་བསྐོར་

བ་ཀུན་བཏུས་ལས་བཤད་ཅིང་དེ་ཡང་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རིམ་གྱིས་མཐོ་བར་གཞན་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་ལ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། སྟེང་འོག་དང་ཐད་

ཀའི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ན་སྟོང་གསུམ་གྱི་བྱངས་མཐའ་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་མཆོག་སྨྲལ་གཅིག་གི་ཞིང་ཡིན་ལ། ཞིང་ཐམས་ཅད་

འཇོག་ཚུལ་འདི་ཁོན་ལྟར་མ་ངེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དབྱིབས་ཚད་དང་འབྱུང་འཇིག་སོགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཆོ་ཚད་བཤད་པ་ལ། ལུས་ཚད་དང་ཆོ་ཚད་གཉིས།

@93B དང་པོ་ལ། མིའི་ལུས་ཚད་དང་། ལྷའི་ལུས་ཚད་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཛམ་བུའི་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད། །ཁྲུ་བཞི་པ་དང་ཕྱེད་དང་བཞི། །ཤར་དང་བ་ལང་སྤྱོད་དང་ནི། །བྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཉིས་འགྱུར་བསྟེད། །ཤེས་བྱང་། ཤེས་

བྱ་ཆོས་ཅན། གླིང་བཞིའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་ཡོད་དེ། འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མིའི་ལུས་ནི་ཁ་ཅིག་ཁྲུ་བཞི་པ་དང་། ཕལ་ཆེར་ནི་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡིན་ལ། ཤར་ཁྲུ་བརྒྱད། བ་ལང་སྤྱོད་པ་བཅུ་དྲུག །བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་པ་སོ་གཉིས་ཞེས་

བྱ་སྟ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཉིས་འགྱུར་དུ་བསྟེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འདོད་ལྷ་དང་གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཚད་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་ཡི་ལུས། །བཞི་ཆ་ནས་ནི་རྒྱང་གྲགས་དག །ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་

བསྒྲེད། །ཅེས་བྱུང་། འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷའི་ལུས་ཚད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་བཞི་ཆ་གཉིས། འཐབ་བྱལ་བ་བཞི་ཆ་གསུམ། དགའ་ལྡན་པ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག །

འཕྲལ་དགའ་བ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་གཅིག །གཞན་འཕྲལ་བ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྒྲེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དཔག་ཚད་ཕྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་བསྒྲེད། །འོད་ཆུང་རྣམས་

ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ལུས་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྨིན་མེད་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ཅོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཚད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་ཚངས་རིས་པའི་ལུས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་། དེ་

ཡི་གོང་མ་བཞི་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་ཕྱེད་བསྒྲེད་པས་འདུན་ན་འདོན་དཔག་ཚད་གཅིག །ཚངས་ཆེན་ཕྱེད་གཉིས། འོད་ཆུང་གཉིས་དང་། འོད་ཆུང་གི་ལྷག་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་ནི་སྟ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཉིས་འགྱུར་བྱས་པས་ཚད་མེད་འོད་དཔག།

@94A ཞེས། །ཚད་བཞི། འོད་གསལ་བརྒྱད། དགེ་ཆུང་བར་ཅུ་དྲུག ། དགེ་རྒྱས་སོ་གཉིས། སྤྲིན་མེད་ཉིས་འགྱུར་ལས་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་བས་བརྒྱ་ཉིར་ལྷ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལྷ་བརྒྱ། མི་ཆེ་བ་སྟོང་། མི་གདུང་བ་ཉིས་

སྟོང་། བྱ་རོམ་སྣང་བ་བཞི་སྟོང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་བརྒྱད་སྟོང་། འོག་མིན་པའི་ལུས་དཔག་ཚད་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཆེ་ཚད་ལ། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་དང་མ་དེས་པའི་འཆི་བ་ཡོད་མེད་གསུམ། དང་པོ་ལ་མི་དང་

ལྷའི་ཚོ་ཚད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་སྣ་ན་ཚོ་སྟོང་སྟེ། །གཉིས་ན་ཕྱེད་ཕྱེད་སྣང་སས་པའོ། །འདི་ན་མ་དེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བཅུ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། དེ་དག་ཚེས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་སྣ་ན་ཚེ་སྟོང་

དང་། ནུབ་དང་ཤར་གཉིས་ན་དེའི་ཕྱེད་ཕྱེད་སྣང་པ་སྟེ་ནུབ་ལྷ་བརྒྱ་དང་ཤར་ན་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་རེ་ཡིན་ལ། འཛམ་བུའི་གླིང་པའི་མིའི་ཚེ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་མར་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་དང་བསྒལ་པ་དང་པོའི་ཚེ་ལོ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུབ་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འདོད་ལྷ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ཆོ་ཚད་གསུམ། དང་པོ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བ་ཅུ་ལ། །འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས། །འོག་མ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེས་ན་ཆོ་ལོ་ལྟ་བརྒྱའོ། །

གོང་མ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ལྷ་དུག་གི་ཆོ་ཚད་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྟ་བ་ཅུ་ལ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་རྣམས་ལས་འོག་མ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེ་སྐབས་ཅུ་

ལ་རྒྱ་བ་དང་། དེ་བཅུ་གཉིས་ལོར་བྱས་པ་དེས་ན་རང་གི་ཆོ་ལོ་ལྟ་བརྒྱ་ཡིན་ཞིང་། གོང་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཞག་དང་ལོ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་དུ་བྱས་ནས་རྒྱ་བ་ལོ་སྟོང་ལྔང་བརྒྱེས་ན། མི་ལོ་བརྒྱ་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་

@94B པའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་སོགས་བྱས་པས་རང་ལོ་སྟོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉིས་བརྒྱ། བཞི་བརྒྱ། བརྒྱད་བརྒྱ། སྟོང་དང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་འཐབ་བྱལ། དགའ་ལྡན། འཕྲུལ་དགའ། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པའི་ཞག་ཉི་དང་། དེ་སྐབས་

ཐུ་ལ་རྒྱབ་བར་བྱས་པས་རིམ་བཞིན་རང་འོ་ཉིས་སྟོང་། བཞི་སྟོང་། བརྒྱད་སྟོང་། ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཡན་ཆད་ན་ཉི་རྒྱའི་བྱ་བ་ལ་མ་ལྟོས་ཀྱང་ཉིན་ཞག་གི་ཁྱད་པར་འཐད་དེ། ཀུན་ཏུ་ཕྱི་ནས་པརྒྱ་རྒྱམ་

པ་དང་བྱ་སྐད་མི་འབྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཚོ་མཚན་དུས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་ཉིན་མཚན་མེད་ཚོ་ནི། རང་ལུས་གཞལ་བའི་བསྐལ་པ་ཡིས། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དུ་ཉིན་མཚན་གྱི་

ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་ལྷའི་ཚོ་ཚད་ཡོད་དེ། རང་ལུས་གཞལ་བའི་དཔག་ཚད་གྲངས་ཀྱིས་བར་བསྐལ་མིན་པའི་བསྐལ་པར་བགྲངས་པས་བརྩི་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚངས་རིས་པའི་ལུས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོ་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ

བསྐལ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུན་ན་འདོན་བསྐལ་ཆེན་གཅིག །ཚངས་ཆེན་པ་དེ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་པ་གཅིག་བྱས་པའི་ཕྱེད་གཉིས། འོད་ཆུང་ཡན་བསྐལ་ཆེན་ཡིན་པས་འོད་ཆུང་བསྐལ་ཆེན་གཉིས་ནས་འོག་མིན་པ་

བསྒལ་ཆེན་ཁྱི་དུག་སྡོང་ཡོད་པས་ལུས་ཚད་སྐང་ལྟང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་བསྒལ་པ་སྡོང་ཕྲག་ནི། །ཉི་ཤུ་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན། །འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་བསྒལ་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཡི་འོག་མ་ཕྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་

མེད་ཀྱི་ལྷ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཚད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་བསྒལ་པ་སྡོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཡིན་ལ། དེའི་གོང་མ་གསུམ་རིམ་པར་བསྒལ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་རེས་ལྷག་པས་

ལྷག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་

@95A ཀྱི། །ཤེས་མཐའ་ཡས་བཞི་ཁྱི། ཅི་ཡང་མེད་དུག་ཁྱི། སྲིད་རྩེ་བརྒྱད་ཁྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒལ་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བར་བསྒལ་ཙམ་མིན་ཏེ། འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་སྲིད་རྩེའི་བར་

བསྒལ་ཆེན་གྱིས་བརྩེ་ལ། གཟུགས་

ཁམས་དེ་ཡི་འོག་མ་ཚངས་རིས་ནས་བསྒལ་ཆེན་དེའི་ཕྱེད་ལ་བསྒལ་པར་བྱས་པའི་ཚུལ་དེས་རྩེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚངས་པ་འདུན་ན་འདོན་པའི་ཆོ་ཚད་ནི་བསྒལ་ཆེན་གྱི་ཕྱེད་ཙམ་ལ་འཇོག་

པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལ་འཇོ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ངན་འགྲོའི་ཚོ་ཚད་ལ། ཚ་དམྱལ། དུད་འགྲོ། ཡི་དྭགས། གྲང་དམྱལ་གྱི་ཚོ་ཚད་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཚོ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚོ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་

འདྲ་བ་ཡིན། །རབ་ཏུ་ཚ་ཕྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་བསྐལ་པའོ་ཞེས་བྱང་། ཚ་དམྱལ་བ་ཆེས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་ཚོ་ཚད་ཡོད་དེ། ཡང་སོས་དང་། སོགས་པས་ཕིག་ནག་དང་བསྡུས་འཇོམས་དང་ངུ་འབོད་དང་ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་ཚ་བ་དྲུག་པོ་དེ་དག

རྣམས་ཀྱི་ཚོ་ཚད་དང་ལོའི་བར་ཆུ་ལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་འདོད་ལྷ་དྲུག་གི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ་པ་སོགས་ཀྱིས་བར་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་བ་ཁྱི་དྲུག་སྟོང་ལ་འཇོག་ཅིང་། དེ་དྲུག་ཡང་སོས་

ལ་སོགས་པ་དྲུག་གི་ཞག་རེ་ཡིན་ལ། ཆུལ་དེས་རྒྱ་བ་དང་ལོ་ཡང་བར་ཆེས་པ་ན། ཡང་སོས་པ་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ། ཕིག་ནག་པ་སྟོང་། བསྡུས་འཇོམས་པ་ཉིས་སྟོང་། དུ་འབོད་པ་བཞི་སྟོང་། དུ་འབོད་ཆེན་པོ་པ་བརྒྱད་སྟོང་། ཚ་བ་རང་

ལོ་ཁྱི་དྲུག་སྟོང་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དམྱལ་བ་དེ་དག་གི་ཚོ་ཚད་བསྡེ་ཆུལ་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། རབ་ཏུ་ཚ་བ་དང་མནར་མེད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། རབ་ཏུ་ཚ་བའི་ཚེ་བར་བསྐལ་བྱེད་དང་། མནར་

@95B མེད་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དུད་འགྲོ་རྣམས། །མཚོག་རིང་བསྐལ་པའོ་ཞེས་བྱུང་། དུད་འགྲོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། ཐུང་བ་རྣམས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཤིང་། ཀླུ་ལྟ་བུ་ཚེ་མཚོག

ཏུ་རིང་བ་ནི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་ཐུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡི་དྭགས་རྣམས། །རྒྱ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྟ་རྒྱ། །ཞེས་བྱུང་། ཡི་དྭགས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། མིའི་རྒྱ་བ་གཅིག་ལ་ཞག་གཅིག །དེ་སྲུམ་ཟུ་ལ་རྒྱ་བ།

དེ་བཟུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྟ་བརྒྱ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མིན་ཚེས་ཅན། ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། སུམ་ཟུ་རྩ་གསུམ་པ་ལྟར་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཉིལ་སྲུངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །ཉིལ་གཅིག་ཕྱུང་བས་ཟད་གྱུར་པ། །ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཚེ་

ཡིན་ཏེ། །གཞན་གྱི་ཆོ་ནི་ཉི་ཤུར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། གང་དམྱལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོ་ཚད་ཡོད་དེ། ཏིལ་སྦྱངས་ཏེ་ཏིལ་གྱི་བང་བ་མ་གཏྲྭི་བྱེ་བོ་ཆེ་ཁལ་བརྒྱ་ཅུ་ཤོང་བའི་ཏིལ་གྱི་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཏིལ་གཅིག་རེ་ཕྱུང་བས་

ཟད་པར་གྱུར་པའི་ཡུན་ཚད་དང་། ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཡུན་མཉམ་ལ། དེའི་ལྷག་མ་ཆུ་བུར་རྣོལ་བ་སོགས་བདུན་ནི་སྐྱ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུས་འཕར་ཞིང་རིང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་དམྱལ་དུ་མ་ཟད། ཚ་དམྱལ་ཡང་སྐྱ་མ་ལས་ཕྱི་མ་

བརྒྱད་འགྱུར་གྱིས་རིང་སྟེ། རི་མོས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པར་འཆི། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲ་མི་སྙན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཆོ་མ་རྫོགས་པར་མི་འཆི་ལ། འགྲོ་བ་

གཞན་གྱི་ཆོ་ཚད་བཞད་པ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མི་ལ་ཆོ་ངེས་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་མི་རྣམས་དང་། འཁོར་བསྒྱུར་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།༼ །།བརྒྱད་པ་ཚད་དེ་གཞལ་ཐབས་ལ། དེ་རྟོམ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་དང་། བརྩམས་

@96A ཞེས། །པའི་འཇལ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྟུལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ཅས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་མིང་དང་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ཡོད་དེ། རྟུལ་ཐུ་རབ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་

ཐུང་མཐའ་དང་། ཡི་གེ་ཀ་དང་ཁ་ལྟ་བུ་མིང་གི་ཐུང་མཐའ་དང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མའི་ཚོད་ཡོད་དེ། རྟུལ་ཐུ་རབ་གཅིག་བླ་འོག་བསྡུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཡུལ་གྱི་ཚད་

དང་། དུས་ཀྱི་ཚད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐུ་རབ་རྟུལ་དང་ནི། །རྟུལ་ཐུན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷགས་ཆུ་རི་བོང་ལུག་དང་བྲང་། །ཉི་ཟེར་རྟུལ་དང་སྤོ་མ་དང་། །དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ། །སོར་ཆོགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྡུར། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་

ལ་བྷུ། །བྷུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་ངོ་། །དེ་དག་ལྟ་བརྒྱ་རྩམས་ལ་ནི། །རྒྱང་གྲགས་དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད། །དེ་བརྒྱད་དཔག་ཚད་ཅས་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟུལ་ཐུ་རབ་སོགས་ལས་རྒྱང་གྲགས་དང་དཔག་ཚད་འབྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྩོམ་

བྱེད་དང་པོ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་དང་། དེ་བདུན་བསགས་པས་རྟུལ་ཕྲན་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་རྟུལ་དང་ཆུ་རྟུལ་དང་རི་བོང་གི་རྟུལ་དང་ལུག་རྟུལ་ཐུང་རྟུལ་དང་ཉི་ཤུ་རྟུལ་དང་སྤོ་མ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནས་དང་སོར་ཆོགས་ཞེས་

བྱ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་བདུན་འགྱུར་བསྟུར་བའི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་ཐུག་གང་། ཐུག་བཞི་ལ་གཞུ་འདོམ་གང་། གཞུ་འདོམ་དེ་དག་ལྟ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་། དེ་ཙམ་གྱོང་ལས་འཕགས་པ་ལ་དགོན་

པར་འདོད་ཅིང་། རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལོངས་པ་ལ་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལོ་དང་བསྟལ་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། །དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་། །དྲུག་ཅུ་ལ་ནི་ཐང་གཅིག

@96B གོ། །ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་གསུམ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུར་འགྱུར། །ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། །ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག །ཅིས་བྱུང་། ཐང་ཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩེ་མ་གཉེ་ཡོད་དེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ལ་དེའི་སྐད་

ཅིག་མ་གཅིག །དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དག་བྱུག་རྩྭའི་ཡུན་ལ་ནི་ཁྲོད་ཀྱིད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཡུད་ཙམ་དང་ཉིན་ཞག་དང་ཟླ་བ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱ་མ་སྤྱ་མ་གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་རྩར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་བྱིས་ཡུད་ཙམ་ཉིན་

ཞག་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་རིམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འོ་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འོ་རེ་རེ་ལ་ཞག་མི་ཐུབ་དོར་བ་དེ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཡི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་འོ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་མི་ཐུབ་པ་དྲུག་ཡོད་

ཀྱང་ཉིན་ཞག་གི་འོ་བརྒྱ་བའི་ཚེ་དེ་དྲུག་བསྟན་ནས་ཚང་དགོས་ཏེ། མ་ཚང་ན་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་མི་ཡོང་བས་ཉིན་ཞག་གི་འོ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་གསུམ་སོ་སོའི་འོར་འཇོག་པ་ལ་ནི་རང་རང་གི་ཞག་པོ་སུམ་

བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་དེས་པར་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞག་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་ཞག་ལྷག་དང་བླ་ལྷག་འདོན་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཞག་དང་ཁྱིམ་ཞག་གི་ཁྱད་པར་དང་དེ་དང་ཉིན་ཞག་གི་ཁྱད་པར་སོགས་ཤེས་དགོས་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྒལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ། །ཞེས་བྱུང་། བསྒལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་རྣམ་པ་མང་དུ་བཤད་དེ། བར་བསྒལ། འཇིག་བསྒལ། སྟོང་བསྒལ།

འཆགས་བསྒལ། གནས་བསྒལ། བསྒལ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འཇིག་བསྒལ། འཆགས་བསྒལ། གནས་བསྒལ། སྟོང་བསྒལ། བསྒལ་ཆེན་དང་ལྡ། དང་པོ་ནི། འཇིག་པའི་བསྒལ་པ་དམྱལ་

@97A ཞེས། །བ་ཡི། །སྲིད་པ་མེད་ནས་སྟོང་ཟད་པ། །ཞེས་བྱུང་། འཇིག་བསྒལ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མནར་མེད་ཀྱི་དམྱལ་བའི་སྲིད་པར་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གང་འཇིག་རྟུའི་སྟོང་དེ་ཟད་པའི་བར་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཆགས་པ་དང་པོའི་རྟེན་ནས་ནི། །དམྱལ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུའོ། །ཞེས་བྱུང་། འཆགས་བསྒལ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཆགས་པར་རྩོམ་པའི་དང་པོ་རྟེན་འཇམ་བུ་ཁད་ཀྱིས་ལྡང་བ་ནས་ནི་དམྱལ་བའི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་

པའི་བར་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྒྱུང་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཨཱདཱ་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། འོག་གཞིའི་རྒྱུང་དཀྱིལ་ནས་འགོ་རྩོམ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་འཆགས་པའི་རྒྱུང་ལྟང་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་འོག

གཞིའི་རྒྱུང་དཀྱིལ་འཆགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོག་མར་ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་ཡས་རིམ་གྱིས་འཆགས་ཤིང་། དེ་ནས་ས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་མས་རིམ་ནས་འཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་མེས་འཇིག་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ན་

ཐོག་མར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆགས། དེ་ནས་འདུན་ན་འདོན་དང་ཚངས་རིས་ཀྱི་གནས་ཆགས། དེ་ནས་རྒྱུང་འོག་ཏུ་བབས་པ་ལས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ནས་འཐབ་བྱལ་གྱི་བར་ཆགས། དེ་ནས་འོག

གི་རྒྱུང་དཀྱིལ་སོགས་ཆགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་ཐོག་མར་ཆགས་པ་རྒྱུང་ལྟང་བ་ནས་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་གི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་དག་ལྟང་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། གནས་བསྐལ་གྱི་ཡ་ཐོག་དང་བར་བསྐལ་དང་པོ་ཟཱཊ་པ། བར་གྱི་ཁུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཟཱཊ་པ། མཐའི་མ་ཐོག་དང་ཡར་འཕེལ་བཅུ་དགུའི་མཚམས་བསྟན་ལ། ཡར་འཕེལ་གྱི་ཚད་ཟཱཊ་པ། དེ་རྣམས་གནས་བསྐལ་དུ་བསྟན་པ་ལ།

@97B དང་པོ་ནི། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་ནས། །ཆོ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐལ་གྱི་ཡ་ཐོག་དང་པར་བསྐལ་དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་འབྱིབ་པའི་མཚམས་ཞེག་ནས་ཆོ་ལོ་བཅུའི་བར་ཚད་ལ་དེར་

འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་མ་བྱི་བའི། །བསྐལ་པ་གཞན་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དང་། །ཞེས་བྱུང་། བར་གྱི་ཁུག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་དེ་ནས་ཡར་བརྒྱད་ཁྱིའི་བར་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བ་དང་། ཡང་མར་

བཅུ་པའི་བར་བྱི་བ་རེ་ནི་བར་བསྐལ་རེ་དང་པོར་གྱི་ཁུག་པ་རེར་བྱས་པའི་དེ་འདུའི་ཁུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལོངས་པ་ནི་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་ལས་གཞན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡར་སྐྱེ་པ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བྱུང་། མཐའི་མ་ཐོག་རིང་མོ་ཡོད་དེ་

པའི་རྟེས་སུ་ཆོ་ལོ་བཅུ་བ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡར་སྐྱེ་བ་སྟེ་འཕེལ་བ་ནི་གཅིག་ཏོ་ན་ཡིན་ལ། ཡར་འགྲིབ་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་གནས་བསྐལ་གྱི་ཐ་མ་མ་ཐོག་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་ཅིང་། དེ་བརྒྱད་ཁྲི་འཇིག་བསྐལ་གྱི་འགོ་རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ཆོ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར། །ཞེས་བྱུང་། ཡར་འཕེལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན་ཁྲོད་ཀྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཆོ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་རྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་ཡར་འཕེལ་གྱི། དེ་མན་ཆད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྒྱང་པ་དང་བར་པ་

བཅོ་བརྒྱད་ཁུག་པ་ཡིན་ལ་ཡུན་ཚད་མི་མཉམ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྒྱང་པ་རེ་རེ་ཡུན་ལའང་ཁུག་པ་རེ་རེའི་ཡིན་ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱང་པ་གཉིས་ཕུལ་ཉ་ལ་ཁུག་པ་སྐྱེར་བའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། །བར་གྱི་

བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་གནས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་བསྐལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཟིན་པ་འདི་བར་ཡ་ཐོག་དང་ཁུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་མ་ཐོག་བཅས་པའི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་གནས་པ་ཡིན་

@98A ཀཀ། །པའི་ཕྱིར། ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་གནས་བསྐལ་གྱི་འགོ་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་འཆགས་བསྐལ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་བསྐལ་གྱི་འགོ་ཆོ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་ཐོག་མ་ནས་འཛིན་པ་སའི་དངོས་གཞིའི་

ལུགས་ཡིན་ཀྱང་མཛོད་རང་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་ནི་ཆུང་མ་ཡིན་ཏེ། དམྱལ་བར་འཛམ་གླིང་ལྟ་བུའི་མི་ཞིག་མ་སྐྱེས་བར་དུ་གནས་བསྐལ་གྱི་འགོ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་སུ་འབྱུང་བའི་མིའི་ཚེ་ཚད་འཛིན་མི་ནུས་

པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཟུགས་དང་ཚོ་སོགས་ཚངས་རིས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫ་བར། སྔར་བྱུང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་བཞིན་

དུ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཚགས་པ་དང་ནི་འཇིག་པ་དང་། །ཞིག་ནས་འདུག་པ་དག་མཉམ་མོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་འཆགས་པ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་དང་ཞིག་ནས་འདུག་པ་

སྟོང་བའི་བསྐལ་པ་བཞིའི་ཚད་མཉམ་པ་དག་ཡིན་ཏེ། བཞི་པོ་རེ་རེར་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་རེས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ལ། བསྐལ་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཞར་ལ་སངས་རྒྱས་སོགས་འབྱུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག

བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐལ་ཆེན། །ཞེས་བྱུང་། བསྐལ་ཆེན་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་བར་བསྐལ་དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ནི་ཁྲོད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སངས་རྒྱས། རང་རྒྱལ། འཁོར་སྐྱོང་འབྱུང་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་

པོ་ནི། དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །འབྱུང་ངོ་མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་

@98B ལས་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གྲངས་མེད་དེ་ནི་གྲངས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུར་བགྲང་དུ་མེད་པས་ན་གྲངས་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲངས་མེད་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་བརྩི་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཅིག་བཅུ

བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་དང་། །ས་ཡ་བྷེ་ཏ་དུང་འཕྱང་རྣམས། །རྒྱང་པའི་གྲངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཆེན་པོའི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ནི། །ཐེར་འབུམ་ཁྲག་ཁྲིག་རབ་བཀྲམ་དང་། །གཏམ་དཀྲིག་མི་འཁྲུག་ཁྲད་ཕྱིན་དང་། །པང་སྟེང་དེར་འདེན་མཐའ་

སྣང་དང་། །རྒྱུ་རིག་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། །ལེགས་ཕྱིན་རྟོག་འགྲོ་འབྱིན་རྩལ་དང་། །རྒྱ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བརྡའ་ཤེས་དང་། །རྣམ་འབྱང་སྟོབས་མིག་ཉི་ཤུ་གཅིག །བར་དུ་བརྒྱད་ནི་མ་རྣེད་པས། །རང་གི་མིང་གང་རུང་བ་གཞུག །བྱངས་

མེད་བར་དུ་བཅུ་འགྱུར་བསྒྲེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་བཅུ་འགྱུར་བ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུང་འཕྱང་བཅུ་ལ་ཐེར་འབུམ་གཅིག །དེ་བཅུ་ལ་ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་གཅིག །དེ་བཅུ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག་གཅིག །དེ་བཅུ་ལ་ཁྲག་ཁྲིག

ཆེན་པོ་གཅིག་ཀུ་འཛོག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འབྱེལ་ལས་སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་བྱངས་མེད་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་སྦྱི་འབྱོལ་དེའི་རྗེས་སུ་ཚད་མེད་བཞིའི་མིང་ཅན་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ནས་བྱངས་མེད་གཅིག་དང་། དེ་ནས་བཅུ་འགྱུར་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་

གཉིས་དང་། དེ་གསུམ་དུ་འཛོག་པ་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ། བར་དུ་བརྒྱད་ནི་མ་རྟེད་པས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་མང་སྟེ། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དང་ཕལ་ཆེན་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་གནས་བརྒྱ་

ཉེ་བ་གསུམ་དང་། སྟོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་བཞི་བཅུ་དང་། ཡང་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཞད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་གྲངས་མེད་གསུམ་ལས་ཀྱང་ལྷག་སྟེ། དེས་གྲངས་མེད་གྲངས་མེད་པ་ཡང་བརྗོ་ནུས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྱུང་

@99A ཞེས། །བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཡར་འཕེལ་བའི་ཚེ་སེམས་ཅན་སྐྱོ་ཤས་ཆུང་བས་མི་འབྱོན་ལ། མར་འགྲིབ་པ་ཡི་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྱུབ་སྟེ། བརྒྱ་ཕྱིན་ཆད་ཀ་ཅང་སྨིགས་མ་ལྟ་བུའོ་བའི་དབང་

གིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ། །བས་ཟུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུས། །ཞེས་བྱུང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཡར་འཕེལ་མར་འགྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཆོག་སྟོད་བས་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་བས་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད་བའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུ་ཆོག་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་བས་རྒྱལ་བའི་རྒྱུད་རྒྱལ་སྟོབ་པ་ནི་རང་

གི་བྱང་ཆུབ་ཀུ་རིགས་ངེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འཁོར་སྐྱར་འབྱུང་ཚུལ་ལ། ཆོག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། འབྱུང་བའི་དུས། དབྱེ་བ། འཁོར་ལོས་སྐྱར་ཚུལ། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་

བཞི། དང་པོ་ནི། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྱི། །ཞེས་བྱུང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྱུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཆོ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་ཁོ་ནར་འབྱུང་གི། དེ་ཕྱིན་ཚད་སྟོད་མིན་

པས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྐྲ་དོན་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོའི་སྟོ་ནས་སྐྱེ་བོ་ལ་དབང་སྐྱར་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གསེར་དཏྭལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །དེ་དག་གྲིང་གཅིག་གྲིང་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམ་

བཞེན། །ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞེན། །ཞེས་བྱུང་། འཁོར་སྐྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རིགས་བཞི་ཡོད་དེ། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོད་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་སྐྱུར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབྱལ་དང་ཟངས་དང་ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་

@99B དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་མས་རིམ་བཞིན་དུ་གསེར་གྱི་འཁོར་སྐྱུར་གྱིས་གྲིང་བཞི་དང་། དབྱལ་གྱིས་གྲིང་གསུམ་དང་། ཟངས་ཀྱིས་གྲིང་གཉིས་དང་། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་སྐྱུར་གྱིས་གྲིང་གཅིག་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་དང་ཉེ་བའི་

མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གང་ལས་ཀཱཏ་ཆུལ་ཡོད་དེ། གདགས་པ་ལས་བསྟན་ཅིང་། མདོ་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་ཀཱཏ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་སྐྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྲིང་གཅིག་ལ་ལྷན་ཅིག་གམ་དུས་གཅིག་ཏུ་གཉིས་མི་

འབྱུང་སྟེ། འགྲན་རྩྭ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་བསྟན་པ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་བཞེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་། ཞིང་གཞན་གྱི་སངས་རྒྱས་ནི་ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་དུང་འབྱོན་པ་

ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཕས་བསུ་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམས་དང་། །མཆོད་བརྒམས་པས་རྒྱལ་གཤེད་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། འཁོར་སྐྱེར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཞེས་ས་ལ་དབང་བསྒྲུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་སྒྲུར་བའི་རྒྱལ་པོ་རང་

ལ་རྒྱལ་ཕྱན་རྣམས་ཀྱིས་ཕས་ནས་བསུས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བྱེད། དངུལ་ལ་ནི་རང་ཉིད་དེར་འགྲོ་བ་སྟེ་སོང་ནས་འདུད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་བྱེད། ཟངས་ལ་ནི་གཡུལ་བཤམས་པ་ཙམ་གྱིས་འདུད། ལྕགས་ལ་ནི་མཆོག་འདེབས་བརྒམས་པ་ཙམ་གྱིས་འདུད་ཅིང་དབང་བྱ་

འབྱུང་བས་གཞན་ལ་གཅོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཐུབ་མཆོག་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྟོགས་པས་འཕགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འཁོར་སྐྱེར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཐུབ་པ་ལ་མཆོག་བཟང་ཡོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཁྱད་པར་

ཡོད་དེ། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོག་ནི་གནས་འབྱས་པར་ཡུལ་ན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་དང་། འོད་གསལ་ཞིང་ཆ་རྫོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ། རྒྱུ་དང་དུས་དང་འབྱུང་

@100A ཀཀ། །ཚུལ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་དགོས་པ་གང་གི་ཚེད་དུ་འབྱུང་བ་དང་ལྡ། དང་པོ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཚེན་པོ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དྲུས་ཡོད་དེ། རྟོགས་ལྡན་མ་གཏོགས་མི་འབྱུང་བར་བཤད་

ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་པའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་དུས་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པ་ན། གསེར་འཁོར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩེ་བས་སྟོང་ཡོད་པ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་

པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྟེར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོན་ཏན་ནམ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྲིད་རིན་ཆེན་བདུན་དང་། ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་དང་། ཡོ་བྱད་ཀྱི་རིན་ཆེན་བདུན་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་ལོ་རིན་བྱ་

སོགས་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་རྒྱས་པ་ནི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་དང་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་དང་མངོན་འབྱུང་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་འདིར་མི་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རལ་གྲི་དང་ལྡགས་པ་དང་།

ཁང་པ་དང་གོས་དང་ནགས་ཚལ་དང་མལ་ཆ་དང་(LHVA)མ་སྟེ་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་གཞན་དུ་ཤེས། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡུ་སལ་གར་ཐྲ་དང་། བོ་ཊྲེ་ི་དང་གསེར་དང་དངུལ་དང་སྐུ་ཉིག་དང་ཤེལ་དང་རྡོའི་སྐྱིང་པོ་སྟེ་བདུད་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་མང་པོ་དག་བཙུ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་སྐྱུར་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བྱང་སེམས་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལམ་མ་ཞུགས་ནའང་དེར་འགྱུར་བ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་དགེ་རྩ་འདི་བྱས་ན་འཁོར་སྐྱུར་དུ་འགྱུར་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་སྐྱུར་དངོས་གནས་པར་དགོངས་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞལ་ཆེར་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་སྐྱུར་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ཤིང་། ལ་ལ་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཙམ་

@100B ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ※ །དགྱ་པ་སྟོད་བཙུད་ཀྱི་ཁྲད་ཆོས་ལ། དངོས་དང་། འཇིག་བསྐལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་ཁྲད་པར། དེ་ལས་འགྲིབ་ཚུལ། མཐར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་

པོ་ནི། སྔར་བྱུང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། སྔར་བསྐལ་པ་དང་པོར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་མི་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་བཞིན་ཏེ། གཟུགས་མཇོས་པ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཚང་བ། རང་ལ་འོད་ཡོད་པ། དགའ་

བ་ཟས་སུ་ཟ་བ། ཆོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པར་མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། །ལེ་ལོས་གསོག་འཇོག་བྱས་ནས་ནི། །འཇིག་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་སྐྱབས། །དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྟག

པས། །ཆོ་ཐུང་ལོ་ནི་བཟུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འགྲིབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་འདྲ་བ་དེ་དག་གིས་སའི་ཞག་དང་རོ་སྣང་རྩི་འི་རོ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་སོགས་སྐྱངས་པས་རོ་ལ་ཆགས་ཤིང་

ལེ་ལོས་གསོག་འཇོག་བྱས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བཏབ་སྟེ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་རྩྭ་བྱུང་ནས་དཔོན་དུ་མང་པོས་བཀུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བསྐོས། དེ་ལ་

ཀུན་གྱིས་ཞིང་གི་དག་ཆ་བསྣབས་པར་བྱས་པས་རྒྱལ་རིགས་

ཀྱི་ཐོག་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནས་རིགས་ལྔག་མ་རྣམས་དང་ལས་ལམ་བྱང་ཆུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་ཁྱིམ་ལས་བྱོལ་ནས་ནགས་ཁྲོད་སོགས་སུ་རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཟ་ཞིང་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ལ་བྱམ་ཟེ་དང་། ཁྱིམ་དུ་གནས་ཀྱང་ཀུ་སོགས་མི་

བྱེད་པའི་འབྱོར་ཅན་ལ་རྟེ་རིགས་དང་། སོ་རོམ་དང་ཀུ་དང་སྲོག་གཅོད་སོགས་བྱེད་པ་ལ་དམངས་རིགས་དང་གདོལ་པའི་རིགས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་རྩུན་དང་སྲོག་གཅོད་སོགས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྔག་པ་སྟེ་འཕེལ་བས།

@101A ཞེས། །རིམ་གྱིས་ཆོ་ཏྲེ་ནས་ལོ་ནི་ཐུང་བ་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྐལ་པ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི། །སྐུ་གེ་དག་གིས་ཚར་ཕྱིན་ཏོ། །ཞག་རྣམས་དང་ནི་ཟླ་བ་དང་། །ལོ་བདུན་དག་ཏུ་

གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཆུལ་ཡོད་དེ། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནི་མཚོན་དང་ནད་དང་སྐྱེའི་བསྐལ་པ་བར་མ་གསུམ་པོ་དག་གིས་ཚར་ཕྱིན་པ་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ཡུན་

ཚད་ཡོད་དེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཆོག་གྱི་བསྐལ་པ་ཞག་བདུན་རྣམས་དང་། དེའི་སྟོན་དུ་ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་ཞག་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་དང་། དེའི་སྟོན་དུ་སྐུ་གཤེའི་བསྐལ་པ་ལོ་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་ཞག་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀུ་མི་སྐྱེ་བའི་

ཐབས་ཡོད་དེ། ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྲོག་གཅོད་སྡུང་བའི་སྟོམ་པ་བསྲུངས་པས་མཆོག་བསྐལ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་ཞལ་རྩ་རསོགས་སྨན་ཕུལ་བས་ནད་བསྐལ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བསོད་སྙོམས་ཕུལ་བས་སྐུ་གཤེའི་བསྐལ་པར་མི་སྐྱེ་བར་བཤད་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཇིག་བསྐལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན། འཇིག་བྱ། འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཇི་ལྟར་འཇིག་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་དག་གིས། །འཇིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན། །ཞེས་

བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་འཇིག་རྟེན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ད་ལྟའི་ཉི་མ་འདི་དང་ཉི་མ་གཞན་དུག་རིམ་གྱིས་བྱུང་ནས་མེ་དང་། ཆར་ཆེན་པོ་འབབ་པའི་ཆུ་དང་། དུག་པོའི་རླུང་དག་གིས་ འཇིག་པ་དག་ནི་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཞེས་སྨོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐུ་སྟེགས་པས་རྟུལ་ཐུབ་མི་འཇིག་པར་འདོད་ཀྱང་འདིར་དེ་ཡང་འཇིག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །དེ་དག་གི་ཚོ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་།

@101B ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་གསུམ་གྱི་འཇིག་བྱ་དང་གང་ལུས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། སོགས་ཀྱིས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གསུམ་གྱི་འོག་མན་ཆད་མི་ཆུ་སྐྱང་གསུམ་གྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྩེ་མོ་སྟེ་གོང་མ་གསུམ་དེའི་

ཚོ་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་དང་། ཆུས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་དང་། སྐྱང་གིས་རང་གི་འཇིག་བྱ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཇིག་ཅིང་། རང་རང་གི་གོང་མ་ལུས་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་

དང་བཞི་པ་རྣམས་མི་འཇིག་པའི་ཚུལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཡི་སྐྱོན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་འབྱུང་འཇིག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་བྱེད་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱོན་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་དེ་དང་དེའི་ནང་གི་སྐྱོན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་རྟོག་དཔྱོད་མེ་ལྟ་བུ་

དང་། གཉིས་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དགའ་བའི་ཚུ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ན་དེའི་སྐྱོན་དབུགས་འབྱུང་རྟ་ཀྱི་རླུང་ཡོད་པས་ན་ཕྱི་རྒྱུན་དེ་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བླུབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་ཡིད་མེ་ལྟར་

གདུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བླུབ་སྟེ། ཤེན་སྦྱངས་ཀྱི་དགའ་བ་དེས་ལུས་མཉེན་ཅིང་ཆུ་ལྟར་རླན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བླུབ་སྟེ། དབུགས་ཀྱི་འབྱུང་རྟུབ་རླུང་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འཇིག་པ་དེ་

གསུམ་མེད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། སྐྱོན་དེ་དག་གིས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དག་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པ་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་

@102A ཀཽཾ། །ཅིག་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་སྟོང་ཉམས་སྐར་མ་ལྔར་མ་འབྲེལ་བར་སོ་སོར་གནས་པས་སོ་སོ་ལས་ཐུན་མོང་དུ་འཇིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག །དེ་ལྟར་ཆུ་

བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་། །མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་དེ་ནས་ནི། །མཉུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ནས་འཇིག་བྱེད་གསུམ་གྱི་འཇིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མེ་ཡིས་འཇིག་པའི་ཚུལ་བདུན་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ཆུ་ཡིས་

འཇིག་པ་གཅིག་འབྱུང་། དེ་ལྟར་མེ་འཇིག་བདུན་རེའི་མཉུག་ཏུ་ཆུ་འཇིག་རེ་རེ་འབྱུང་ཞིང་ཆུ་འཇིག་བདུན་ཐལ་ནས་ནི། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་ཡིས་འཇིག་པ་བདུན་དང་། དེ་ནས་ནི་མཉུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མེ་འཇིག་གི་ཚེ་ཉི་མ་གཅིག་པོ་འདི་བདུན་འགྱུར་གྱི་ཚ་བར་སོང་ནས་འཇིག་པ་དང་། ཉི་མ་གཞན་དྲུག་ལོགས་སུ་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་སྨྲ་བ་ལས་ཕྱི་མ་ལྟར་མངོན་ནོ། །མེས་འཇིག་པ་མང་ཞིང་དེ་ལས་ཆུས་འཇིག་པ་ཉུང་བ་དང་

རླུང་གིས་འཇིག་པ་གཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚངས་ཆེན་དང་འོད་གསལ་དང་དགེ་རྒྱས་པའི་ཚེ་ཚད་ཀྱི་ཁྲུད་པར་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བསྐལ་ཆེན་རེ་བཞིན་རླུང་འཇིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མེས་འཇིག་བདུན་ཚན་བརྒྱད་

དང་ཆུས་འཇིག་བདུན་ཚན་གཅིག་དང་། དེ་ནས་རླུང་གིས་འཇིག་པ་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།། ༥ །།ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་བཞི་པའི་རྣམ་བཤད་བཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་སྣང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉན་ལ་དབབ་པ་ལ།

ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པ་བཤད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པའི་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་ལས་ལས་

@102B སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་རྒྱུ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ལས་སྐྱེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ལས་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལུས་ངག་གི་ལས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ཡིན་ན།

གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཡིད་ལས་སེམས་པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སྣའོ། །ཁ་ཅིག །ལས་ཡིན་ན། བདེ་སྡུག་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཚོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། དེ་གསུམ་གང་རུང་སྐྱོང་ངེས་ཡིན་

པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྨིན་མི་འབྱིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་རྣམས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལུས་ངག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་ན། ཟག

བཅས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དབྱ་བཙོམ་པའི་ལུས་ལས་སྐྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སླབ་པོ། །གཉིས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པ་དང་། མདོ་ནས་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རིག་བྱེད་མིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་ངོས་བཟུང་བ། རིག་བྱེད་དང་དེ་མིན་པ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་འཇོག་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་

@103A ཞེས། །ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་བསྒྲིད་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལས་དེ་ནི་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་པའི་ལས་དང་། དེས་བྱས་པ་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱིས་བསྟུབས་ལ་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པའི་ལས་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེས་བསྟེན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུས་དང་ངག་གིས་གཙོ་བོར་བསྟུབས་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་

བ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དང་དབུ་མ་པ་ཅིག་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད། དབུ་མ་པ་གཞན་དང་སེམས་ཙམ་པ་དང་མདོ་སྡེ་པས་ལས་རྣམས་སེམས་བྱུང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ལུས་ངག་གི་ལས་

གཉིས་ལ་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རྣམ་བྱངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག

བྱེད་ནི་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་སྡོད་ཚུལ་ཙམ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་ཀྱིས་བསྡད་པའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཀྱིས་དབང་མིན་པར་རླུང་ལྟ་བུའི་དབང་

ཙམ་གྱིས་ལུས་དེ་ལྟར་བསྟད་པའི་དབྱིབས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་མི་འགྱུར་བར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟོན་པ་ལེན་པ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་ལུས་ཚད་མའི་དབྱིབས་ཙམ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་

@103B སུ་འཛིག་ཅིང་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་ལྟས་བཞིན་འགྱུར་བ་དང་པུས་མོ་འཕྱག་པ་དང་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ཆུལ་ཁྱད་པར་བཞིག ༥ རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་

འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནི། ནང་གི་ཀུན་སློང་རིག་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་ལག་པ་ཐལ་མོ་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ནང་གི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་སོགས་དང་

ལྟན་པར་རིག་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་ནུས་སུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་ན། ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་ན། ལོག་ལྟ་ཚོས་ཅན། དེར་

ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྣམ་སྨིན་ནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྩ་བར། གནོད་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་

དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རེ་རེ་ལའང་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུས་དང་ངག་གི་རིག་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ། བྱ་བྱག་སྣ་བའི་ལུགས་བཞག །གནས་མ་བྱ་བའི་ལུགས་དགག །མདོར་སྟོ་བའི་ལུགས་བརྗོད་

པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་འདོད་དེ། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ཚུལ་སོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགྲེ་

@104A ཞེས། །མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི། །སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་འཇིག་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མེད་པ་ལས་འགའ་མི་འབྱུང་། །རྒྱུ་ཡང་འཇིག་པ་ཡོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། གནས་མ་བྱུ་པ་ན་རེ། ལུས་སྐད་ཅིག་གིས་མ་འགག

པར་ལུས་གཞན་དུ་འགྲོ་བའི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ལུས་ཆོས་ཅན། སྐད་ཅིག་གིས་མ་འགག་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་རྣམས་སྐད་ཅིག་མར་གསུངས་པས་ན་ལྷོས་མེད་དུ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་གློག་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་ཀྱི། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པ་མིན་ཏེ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱིར་འབྱུང་

གི་འཇིག་རྒྱུ་ཐོ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དོན་གཞན་པའི་འཇིག་རྒྱུ་མེད་པ་ལ་འཇིག་པ་འགའ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྒྱུ་དོན་གཞན་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།

ཀློག་དང་མར་མེ་སོགས་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་ཞན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐོ་བས་བྱམ་པའི་དབྱིབས་སོགས་གཞན་དུ་སྣང་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་བྱམ་པའི་འཇིག་རྟུ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་ཇ་བྱམ་གྱི་རྟུ་ཇ་མ་ཁན་དང་མེ་ལྟེ་ལ་སོགས་པ་

ཡང་དེའི་འཇིག་པ་ཡོར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཇ་བྱམ་དེ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཞན་དུ་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕན་འདོགས་བྱེད་དང་གཅོད་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ །གསུམ་པ་ནི། གཉིས་གཟུང་འགྱུར་

ཏེ་རྟུལ་ལ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དབྱིབས་ཇས་སུ་མེད་དེ། དེ་ལྟོས་ཏེ་བཞག་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཇས་སུ་ཡོད་ན། མིག་དང་ལུས་དབང་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་

@104B ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་མིག་གི་དབང་པོའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་གྱི། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་མིན་པས་ལུས་དབང་གི་གཟུང་བྱར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་

དབྱིབས་ནི་རྩ་སྐུ་མེད་དེ། ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་དབྱིབས་གླུ་བཞི་བཅོམ་པའི་རྟུལ་ཕྱན་ལ་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དབྱིབས་གླུ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ལ་དབྱིབས་མེད་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་དབྱིབས་རྒྱུམ་པོར་

བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྟུལ་ཕྱན་ཆ་མེད་འདོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་རྟུལ་ཕྱ་རབ་བདུན་རྟུལ་ཕྱ་རབ་མིན་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཐམས་ཅད་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟུལ་ཕྱ་རབ་བདུན་འདུས་པའི་གོང་བུ་དེ་

རྟུལ་ཕྱ་རབ་མིན་ཡང་། དེ་བདུན་དེ་ཡིན་པའི་ཁྲུང་པར་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཡུངས་ཀར་བརྒྱ་ཡུངས་ཀར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་བརྒྱ་མི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ངག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ངག་སྨྲ། །ཞེས་བྱུང་།

ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཚོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ངག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ། སྒྲུབ་བྱེད། ཁྱད་ཚོས་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་གསུམ་དྲི་མེད་གཟུགས་

གསུངས་དང་། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དབྱི་ན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྔོམ་པ་དང་སྔོམ་མིན་དང་བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གསུམ་མམ་བསྡུན་ཡོད་སོགས་གསུམ་དང་། དྲི་མེད་ཀྱི་གཟུགས་

ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིར་རྣམ་རིག་མིན་པ་ལ་བསྡུན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཌཱཧ་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བསྡུན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

@105A ཞེས། །ནི། འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས་བསྡུན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་དང་། བསྡུན་མེད་ཐོགས་བཅས་དང་བསྡུན་

མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གང་ཞེག །ཕྱི་མ་དེ་རྣམ་རིག་མིན་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཇས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་གསུངས་པ་དང་། རང་གིས་མ་བྱས་པར་སྦོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་

སོགས་འབྲེལ་པ་ཡོད་པས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མེད་ན་དེ་མི་རྟང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ། རྒྱུ་དང་ས་དང་ངོ་བོ་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། འདོད་གཏུགས་རྣམ་རིག་མིན་སྣང་ཚེག ।ཕྱིན་

ཚད་འདས་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེས། ।ཞེས་བྱུང་། འདོད་གཏུགས་ཀྱི་རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྣད་ཅིག་དང་པོ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ས་སོགས་འབྱུང་བཞི་དང་ལྡ་བ་ཁོ་ན་དང་། དང་པོ་ཕྱིན་

ཚད་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བཞི་དང་རང་གི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བཞི་དལྡ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་དེའི་རིགས་འདྲ་འདས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྟོན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་འབྱུང་བཞི་

སོང་ཞིང་ད་ལྟ་བས་ནི་རྒྱུན་མི་ཚད་པའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་འབྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་འབྱུང་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ལུས་ཀྱི་ཤ་རྩས་སོགས་ས་དང་ཁྲག་སོགས་ཆུ་དང་དྲོད་མེ་དང་དབུགས་

སོགས་རྒྱང་གི་ཁམས་སུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཟག་བཅས་ལུས་དང་ངག་གི་ལས། །རང་གི་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས། །ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་

@105B དང་ངག་གི་ལས་རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་སའི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྐྱེ་སྟེ། འབྱུང་བ་དེ་དག་གིས་ཁྱོད་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་

ཚོས་ཅན། གང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སས་བསྡུས་མེད་ཀྱང་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་དེའི་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང་། །རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་སེམས་ཅན་སྟོན། ।

ཞེས་བྱུང་། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཚོས་ཅན། ཁྱད་ཚོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། མ་ཟིན་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྒྱུ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྱུང་ལས་སྐྱེ། ।ཉིང་འཛིན་སྐྱེས་འབྱུང་

མ་ཟིན་དང་། །རྒྱས་བྱུང་ཐ་དད་མིན་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་དེ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་དང་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོན་པ་ལྟ་བུ་

ནི་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་དང་རྒྱས་བྱུང་ལས་སྐྱེ། སོ་ཐར་ལྟ་བུ་ནི་འབྱུང་བ་རིགས་གཞན་ཐ་དད་ལས་སྐྱེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྔོན་པ་ནི་འབྱུང་བ་བཞི་ཚན་རིགས་ཐ་དད་མིན་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། དགེ་སོགས་གསུམ་

གྱི་དབྱེ་བ། ཀུན་སློང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡཁད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་མིན་མེད། །གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་མི་དགེ་ནི། །འདོད་ནའོ་གཟུགས་ནའང་རྣམ་རིག་མིན། །རྣམ་རིག་བྱེད་དང་བཅས་དག་ནི། ༥ །འདོད་པ་ན་ཡང་སྤྲིན་པ་མེད། ।

གང་ཕྱིར་ཀུན་སློང་མེད་ཅེས་བྱུང་། རྣམ་རིག་མིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་རིས་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་

@106A ཞེས། །ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མེད་དེ། འདོད་པ་ཁོ་ནའི་སས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ནའང་ཆོས་ཅན། ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག

བྱེད་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ན་དེ་གཉིས་མེད་དེ། དེར་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཡིན་ན་མེད་དེ། དེའི་ཀུན་སློང་དེ་ན་

མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་ཡང་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེར་དེའི་ཀུན་སློང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐར་པ། །དམ་པའི་དོན་དུ་དག་རྟ་བ། །ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་

ལྡན་གྱི། །བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་སློང་བས། །བརྒྱ་པ་མི་དགེ་དོན་དམ་པར། །ལུང་མ་བསྟན་པ་བསྟན་པ་དག །ཅེས་བྱུང་། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། དམ་པའི་དོན་དུ་དག་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་བདེ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་། ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ངོ་བོར་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་

སེམས་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱོགས་ཅན་གྱི་དབང་གིས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་ནས་སྐྱོང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བསྟུང་བའི་ལས་དང་ཐོབ་པ་དང་

སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་སྐྱོང་གི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཀུན་སྐྱོང་གི་སྐོ་ནས་དེར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ལས་བརྒྱུད་པ་འཁོར་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནས་དམ་པ་ཡིན་

@106B པའི་ཕྱིར། དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ལངོ་པ་ཀུན་སྐྱོང་གཅོ་ཆེ་ཡང་དེ་ཁོ་ནའི་སྐོ་ནས་མིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀ་ལ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་ཀུན་སྐྱོང་གི་སྐོ་ནས་ལངོ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་

དགེ་མི་དགེ་ལ་དགེ་མི་དགེས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཛོར་འདས་གཉིས་དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་འདྲས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པའི་ལུང་

མ་བསྟན་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ལུང་མ་བསྟན་དང་། སྨྲ་བའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཕལ་ཆེར་དག་དོན་དམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྨིན་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་འབྱིན་པར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རིགས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཀུན་སློང་གི་དབྱེ་བ་དང་། སྡུ་བཞིའི་སྐོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་

སློང་རྣམ་གཉིས་རྒྱུ་དང་ནི། །དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སློང་ཞེས་བྱ། །གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད། །གཉིས་པ་རྟེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དང་དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་

ཀུན་སློང་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལས་བརྒྱད་ནས་རབ་ཏུ་འཕེན་པའི་ཀུན་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྣ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ལས་

དེ་དང་དུས་མཐུན་པར་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཀུན་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྣ་བཞི་དང་། དགེ་སོགས་དགུར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཡིད་ནི། །སྐྱོམ་པས་

@107A ཞེས། །སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན། །ལྟ་ནི་རྣམ་སྣ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འཇུག་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྣ་བཞི་ཡོད་དེ། རབ་འཇུག་ཡིན་ལ་རྣམ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་སྣ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྣ། གཉིས་

ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྣ། རྣམ་འཇུག་ཡིན་ལ་རབ་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་སྣ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱོམ་པས་སྤང་

བར་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གླུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གླུབ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ནི་རྟོག་བཅད་ཁོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་སོགས་ལས། །རྟེས་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་འགྱུར། །ཐུབ་པའི་འདྲ་བའམ་དེ་དགེ་བ། །རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་མི་དགེ་སོགས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་

ལས་ཀྱང་རྟེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་དགུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རབ་འཇུག་དང་རྟེས་འཇུག་འབྲ་མི་འབྲ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དེའི་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་བ་ལ་རྟེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་དགེ་བ་ཁོན་འབྱུང་ལ། དེ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་དགེ་བའམ་ལུང་མ་བསྟན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། འཇུག་བྱེད་གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། ཀུན་སློང་ལ་མ་ལྟོས་ཤིང་

སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟཱཊ་པ་ལ། མདོར་བསྡུན་པ་དང་། རྒྱས་པར་ཟཱཊ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྟོམ་དང་སྟོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་བྱོང་།

@107B རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་བར་མ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྟོམ་པ་ཟཱཊ་པ་དང་། གསུམ་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་ཟཱཊ་

པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྡུན་པ་དང་རྒྱས་པར་ཟཱཊ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོམ་པ་སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་སྐྱེས། །ཞེས་བྱོང་། སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སོ་སོར་

ཐར་ཅེས་བྱ་བའི་སྟོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྟོམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད། སྟོམ་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཟཱཊ་པ་

དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། བསྟུ་བ། ལྡན་ཚུལ། ངོ་བོ། རྣམ་གྲངས། སྒྲ་ཡཁད། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡཁད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ་རྣམ་བཅུད། །ཅེས་བྱུང་། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ་བའི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཅུད་ཡོད་དེ། དགེ་སློང་ཕ་མའི་དང་། དགེ་ཚུལ་ཕ་མ། དགེ་སློབ་མ། དགེ་བསྙེན་ཕ་མ། བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་བཅུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དེས་འབྱུང་གིས་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན།

སྡོམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེས་འབྱུང་གིས་ཟིན་པའི་བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་གྱི་བར་མ་ཞེག་ལ་བར་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ས་ཐོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྣིང་པོ་ལས། ལྷོག་པ་དེ་ཡང་ལུས་

@108A ཀཱཾ། །ངག་ལས། །གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གཞན་དག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་མཛོད་ལུགས་འཛིན་པའི་ཁ་ཅེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་སྟོན་ཀྱི། ཉི་འོག་པའི་ལུགས་ལས་

ཐར་ལ་གཟུགས་ཅན་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུང་། ཁ་ཅིག །སོ་ཐར་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ན། སྤྲུང་བདུན་འཚོར་བཅས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྤྲུང་བ་རེ་རེ་བའི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་

དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲོག་གཅོད་སྤྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་ལས་རེ་རེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སོ་ཐར་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་

མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སོ་ཐར་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བསམ་

གཏན་དང་ཟག་མེད་གང་རྟང་ལ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པས་ཁྱབ་ཟིར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་འདིར་གཟུགས་ཅན་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཅོོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་གསུང་། ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་སེམས་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

དེ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྟེས་འབྲང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གཉིས་པ་བསྟུ་བ་ནི། ཕུས་སུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །མཚན་ལས་མིང་ནི་འཐོ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་།

@108B སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། ཕུས་སུ་བསྟུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དགེ་སློང་ཕ་མའི་སྟོམ་པ་ཕུས་རིགས་གཅིག །དགེ་ཚུལ་ཕ་མ་དང་དགེ་སློབ་མའི་སྟོམ་པ་ཕུས་རིགས་གཅིག །དགེ་བསྙེན་ཕ་མའི་སྟོམ་པ་ཕུས་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཞེང་།

བསྟེན་གནས་ཀྱི་དེ་དང་བཞིར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་སློང་ཕ་མཚན་འགྱུར་བ་ལས་དགེ་སློང་མར་མིང་ནི་འཕོ་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཚེ་དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་མི་གཏོང་ཞིང་། དགེ་ཚུལ་སོགས་ལའང་འདུ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།

ཐ་དད་དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྡོམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བླངས་པའི་ཚེ་སྡོག་གཅོད་སློང་བའི་སློང་བ་རིགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཐ་དད་པ་གསུམ་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ། སྟ་མ་གཅིག་པོ་དེ་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་

ཞེ་ན། དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་སོ་སོར་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་སྟེ། དགེ་སློང་ཕུལ་ནས་དགེ་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་སློང་བ་ཕྱས་ཐ་དད་པ་གསུམ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་ཡོད་པ་འགལ་འོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་

མེད་དེ། བསླབ་པའི་གཞིའི་དབང་གིས་ཕྱས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་ཚོགས་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་མ་སྟ་མའི་གཏོང་རྒྱུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ངོ་བོ་ནི། སྤང་བྱ་ལྟ་བརྒྱད་བཅུ་དང་ནི། །ཐམས་ཅད་སློང་བར་མནོས་པ་

ལས། །དགེ་བསྙེན་དང་ནི་བསྙེན་གནས་དང་། །དགེ་ཚུལ་ཆེད་དང་དགེ་སློང་ཉིད། །ཅེས་བྱུང་། སྔོན་པ་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྡང་བྱ་སྲོག་གཅོད། མ་བྱིན་ལེན། འདོད་ལོག །རྫུན་སྨྲ། ཚང་ལྟ་སྤྱོང་བར་ཁས་

བླངས་པའི་ཆ་ནས་དང་། རྟ་བཞི་དང་གར་སོགས་ཕྱེང་སོགས་གཅིག་དང་། མལ་ཆེ་མཐོ་གཅིག །ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་གཅིག །ཚང་དང་བཅས་བརྒྱད་སྤྱོང་བའི་ཆ་ནས་དང་། རྟ་བཞི་ཚང་དང་གར་སོགས་གཅིག །ཕྱེང་སོགས་གཅིག །མལ་ཆེ་

@109A ྱྱ། །མཐོ་གཅིག །གསེར་དངུལ་ལེན་པ་གཅིག །ཕྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་ཟ་བ་དང་བཅུ་སྤྱོང་བའི་ཆ་ནས་དང་། གཞན་གཉེད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོང་བར་མཛོས་པ་སྟེ་ཁས་བླངས་པའི་ཆ་ནས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་

དགེ་བསྙེན་དང་བསྙེན་གནས་དང་དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་སློང་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་སྔོན་པ་དེ་དག་བླངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྤྱད་དང་། །ལས་དང་སྔོན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་

བྱུང་། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ལེགས་སྤྱད་དང་། ལས་དང་། སྡོམ་པ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཆལ་ཚུལ་གྱི་གདུང་བསེལ་བ་དང་། དམ་པས་བསྟན་པར་

འོས་པ་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ཉེས་སྤྱོད་ལས་སྡོམ་པར་བྱེད་པས་ན་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ། །ཞེས་བྱུང་། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་སྐད་

ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་དང་རྣམ་རིག་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་ཐར་པ་དང་བྱ་བའི་ལམ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སྡོམ་མིན་ལས་སོ་སོར་ཏེ་དང་པོར་ཐར་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་

སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སོ་ཐར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། སོ་སོར་ཐར་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདི་ནི་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །བདུན་པ་ནི། སོ་སོར་ཐར་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

@109B གཞན་སྡེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་སོ་ཐར་མེད་ཅིང་། འདིར་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་རིགས་བརྒྱད་དུ་དེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་སྐྱེས་དང་དེ་ལྡན་པ། །ཟག་མེད་

འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྡོམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། གང་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཟག་བཅས་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་

ཁྱོད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྡོམ་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིའང་རུང་མངོན་དུ་བྱུང་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྡོམ་པ་ཞེས་བཞིད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལྟར་དེ་གཉིས་གང་

རྒང་གིས་བསྡུས་པའི་ཚུལ་ཁྱིམས་ཞེས་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་སྨོབ་མི་སྨོབ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཡིན་ན། དེ་དང་ལྡན་

པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ། རྟེས་འབྱང་ཡིན་མིན་སོགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྟེས་འབྱང་། །ཞེས་བྱུང་། སྡོམ་པ་གསུམ་ལས་

སེམས་ཀྱི་རྟེས་འབྱང་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ནི་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྟེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་པས་སེམས་ཀྱི་རྟེས་འབྱང་ཡིན་ལ། སོ་ཐར་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བར་

ཚད་མེད་ལམ་སྐྱེས་དེ་གཉིས། །མི་སྡུག་གས་མེད་ལ་སྡུང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རེ་རེ་ལའང་སྡུང་སྡོམ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱི་ཚོགས་པར་སྐྱེས་པའི་དེ་

@110A ཞེས། །གཉིས་སྤྲོང་སྤྲོམ་ཡིན་ཞིང་། དངོས་གཞི་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དེ་གཉིས་སྤྲོང་སྤྲོམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐོབ་པའི་དུས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྡོགས་མེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་བར་

ཚད་མེད་ལམ་སྐབས་བསམ་གཏན་གྱི་སྤྲོང་སྤྲོམ་དང་། དེའི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྐབས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོང་སྤྲོམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགྲ་ཚོན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་འཆལ་ཚུལ་དང་ཉེན་

མོངས་རྟེ་སྤྲོང་བའི་སྤྲོང་སྤྲོམ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཤེས་བཞིན་དང་ནི་དན་དགེ་གཉིས། །ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྤྲོམ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྤྲོམ་པ་ཡོད་དེ། ཤེས་བཞིན་དང་

དྲན་པ་དགེ་གཉིས་ནི་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་ལས་སྤྲོམ་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོམ་པ་དངོས་ཡིན་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ། ལྟན་ཚུལ། ཐོབ་ཚུལ། གཏོང་

རྒྱུ་ ལྷན་པའི་གང་ཟག་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལྷན་ཚུལ་དང་། རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་ཚུལ། སྟོམ་མིན་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སྡུ་བཞིའི་སྟོབ་ནས་དོགས་པ་དཔྱད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་དང་། བར་མའི་

ལྷན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་སོར་ཐར་གནས་ཇི་སྲིད་དུ། །མ་བཏང་བར་དག་ད་ལྟར་གྱི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྷན་སྐད་ཅིག་མ། །དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་། །སྟོམ་མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འདྲ། །བསམ་གཏན་སྟོམ་དང་ལྡན་པ་ནི། །རྟག

ཏུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང་། །འཕགས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་མིན། །མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །དེ་ལྟར་དང་ལྷན་ཞེས་བྱང་། ས་ཐར་གྱི་སྟོམ་པའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཚོས་ཅན། ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་སོར་ཐར་པ་གནས་

@110B པ་ནི་ཐོབ་ནས་ཇི་སྲིད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་རྟག་ཏུ་ལྟར་གྱི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་མ་བཏང་དུ་ད་ལྟ་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

སྟོམ་མིན་ལ་གནས་པའང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྡ་མ་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་རྒྱུ་ཉུང་ལདན་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་རིག

མིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་ཐོབ་ནས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ནི་དལྷར་བ་མི་ལྷན་ཅིང་གཞན་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་འདས་པའི་རྣམ་རིག

མིན་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་ལ། མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་བསམ་གཏན་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་ལ་གནས་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྷན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ད་ལྟར་བའི་རྣམ་རིག

མིན་པ་དང་དུས་སུ་ལྡན་ལ། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་ཚེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བར་གནས་ལ། །ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང་། །ཕྱིན་ཆད་དུས་ནི་གཉིས་དང་། །སྟོམ་མིན་གནས་པ་དག་བ་དང་། །སྟོམ་ལ་གནས་པ་མི་

དགེ་བའི། །རྣམ་རིག་མིན་ལྡན་ཇི་སྲིད་དུ། །རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྡན་པར། །ཞེས་བྱུང་། བར་མ་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་ཁྱིམས་ཆོས་ཅན། ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྲོད་རྒྱུད་ལྡན་ལ་རྣམ་རིག་མིན་པ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། གལ་ཏེ་

ཡོད་ན་མ་བཏང་བར་དུ་དང་པོར་དུས་སུམ་གྱི་བར་གྱི་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ལ། དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་དུས་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་མིན་ལ་གནས་པ་ལ་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་། སྟོམ་པ་ལ་གནས་

@111A ཞེས། །པ་ལ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པའི་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡོད་པར་མ་ངེས་ཀྱང་ཡོད་ན་སྟོམ་མིན་ཅན་གྱིས་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཚེ་གང་ཟག་དེ་དང་གུས་རབ་ཀྱ་ཆེ་ན་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་། སྟོམ་ལྡན་གྱིས་

ཉོན་མོངས་ཤུགས་དག་པོ་ལྡན་པས་སྟོག་གཅོད་སོགས་བྱེད་པའི་ཚེ་མི་དགེ་བའི་རིག་མིན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཇི་སྲིད་དུ་ལས་དེ་དག་ལ་གནས་ཀྱི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་ནི། རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་

ཐམས་ཅད་ལ། །བྱེད་པ་དག་ལ་དུ་ལྟར་ལྡན། །མ་བཏང་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ། །ཕྱིན་ཆད་འདས་ལྡན་མ་འོངས་མེད། །བསྒྲིགས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིགས་པ། །འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད། །ཅེས་བྱུང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཚོས་ཅན། ལྡན་

ཚུལ་ཁྲད་པར་བ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྟོོམ་པ་དང་སྟོོམ་མིན་དང་བར་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དག་ལ་དུ་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པས་ཁྲབ་ལ། དེ་ཡང་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་བར་དུ་ལྡན་ཞིང་། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་

འདས་པ་དང་ལྡན་གྱི། མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོོམ་པའི་རིག་བྱེད་ནི་བསླབ་པ་ཉམས་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་བཏང་བ་དང་། སྟོོམ་མིན་ནི་སྟོོམ་པ་བླངས་པས་མ་བཏང་བ་དང་། བར་མ་ནི་དད་སོགས་ཀྱིས་

མ་བཏང་བར་དུ་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་དང་མ་སྒྲིབ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཚོས་ཅན། དེ་མ་འོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པར་མ་ཟད། འདས་པ་དག་དང་ལྡན་པའང་མེད་དེ། ཤེན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཚོས་ཉམ་ཆུང་བས་

ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་ཆུང་བས་རྟེས་སུ་འབྲེལ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྟོམ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ནི། སྟོམ་པ་མིན་དང་ཉེས་སྤྱད་དང་། །འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་དེའི་ལམ། །ཞེས་བྱུང་། སྟོམ་མིན་ཚོས་ཅན། མིང་གི་རྣམ་

@111B གྲངས་ཡོད་དེ། ལུས་ངག་མི་སྟོམ་པའི་སྟོམ་མིན་དང་། དམ་པས་སྨད་པའི་ཉེས་སྤྱད་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚུལ་འཆལ་དང་། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་ལས་དང་། སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞིས་བསྟུས་པས་

ལས་དེའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་ན་མེད་དེ། དེར་དེའི་ཀུན་སྦྱོང་མེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྐུ་བཞིའི་སྒོ་ནས་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ནི། བར་མ་དོར་གནས་སེམས་ཞན་པས། །བྱེད་ན་རྣམ་

རིག་ཉིད་དང་ལྡན། །རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་སྐྱེས་པའི། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་ལྡན་མི་ལྡན་ལ་སྐུ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ཞིང་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་མི་

ལྷན་པ་དང་དེ་ལས་བརྒྱ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་དང་གཉིས་ཀ་མི་ལྷན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔར་རྣམ་རིག་མིན་པ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོམ་སྟོམ་མིན་གྱི་བར་མ་དོར་གནས་པའི་སེམས་ཞན་པས་ལས་ལམ་དང་རྫས་ལས་བྱུང་བ་

མིན་པའི་དགེ་མི་དགེ་བྱེད་ན་དང་པོ་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྷན་ལ། ཚོ་སྟ་མའི་རྣམ་རིག་བཏང་བ་དང་ཕྱི་མའི་རྣམ་རིག་མ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཉིད་ཡིན་པ་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་མ་ཐག་པའི་དགེ་སློང་ནི་གསུམ་

པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ས་སྐྱེ་ནི་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་བྱང་སྟེ། དེའི་ཚེ་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ། རྒྱུ་

གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞི་གང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། ས་ཐར་རྒྱུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། །ས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་ཟག

@112A ཞེས། །མེད་ནི། །འཕགས་དེས་ཞེས་བྱང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོབས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་བསམ་གཏན་ལས་སྒྲིས་པ་དེའི་སྟོབས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱིས་དྲུག་ཅེ་རིགས་

པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོབས་པ་ནི་ཟག་མེད་ས་དྲུག་གང་རུང་དང་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་དེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་ལྡོག་མེད་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟ་བུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སྒྲིང་བསྟན་པ་དང་། བྱ་བྲག་ཀུ་བཞད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་པ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱང་། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་པའི་སྟོབས་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ།

གཞན་དག་འདུན་ནམ་མཁན་སློབ་སོགས་གང་ཟག་གི་ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སོགས་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་ག་ལྟ་བུ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དག་འདུན་ལས་

ཐོབ་པ་དང་གང་ཟག་ལས་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་སློང་ཕ་མ་དང་དགེ་སློབ་མའི་སྟོམ་པ་གསུམ་ནི་དགེ་འདུན་དང་། གཞན་ལྟ་གང་ཟག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དགེ་སློང་གི་སྟོམ་

པ་ནི་སྟོན་དང་དཀོན་གང་རྟུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་ཞེས་བྱ་ཡང་དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཚུར་ཤོག་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་སོགས་ཀྱིས་ཞེས་པས་ཀྱང་སྡུད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

དེས་སྟོན་ཆོག་བཟུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྡུད་པར་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཉལ་ཏེ། དེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དུས་ཀྱི་དང་། བསྟེན་གནས། དགེ་བསྟེན། ཆེ་ཆུང་གི་དབྱེ་བ།

@112B རྟེན་སྐྱབས་འགྲོ། བསྟབ་བྱའི་ཁྱད་པར་དྲུག །དང་པོ་ནི། ཇི་སྲིད་འཆི་དང་ཉིན་ཞག་ཏུ། །སྟོམ་པ་ཡང་དག་ལྡང་བར་བྱ། །ཉིན་ཞག་པ་ཡི་སྟོམ་མིན་མེད། །དེ་དེ་ལྟར་ནོད་མེད་ཅེས་བྱག །ཅེས་བྱུང་། སོ་ཐར་རིགས་བརྒྱད་པོ་དེ་ཆོས་ཅན།

ལེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོམ་པ་གཞན་བདུན་ཿསྡིད་འཆོ་བའི་བར་དུ་ལེན་པ་དང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པར་བླང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིན་ཞག་གཅིག་པའི་སྟོམ་མིན་ནི་མེད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་ནོད་

པ་མེད་ཅེས་བྱག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལེན་ཚུལ། བསྒྲབ་བྱ། ལེན་པའི་གང་ཟག་ལ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམའ་བར་འདུག་སྟེས་བཟློས་པ་ཡིས། །མི་རྟུན་ནམ་ནི་ལངས་པར་དུ། །བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་ཚང་

བར་ནི། །ནང་པར་གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱ། །ཞེས་བྱང་། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཁྲད་པར་བཞི་ཡོད་དེ། ཀུན་སྤྱོད་སྐྱན་དམའ་བར་འདུག་ཅིང་གནས། ལེན་ཚུལ་གཞན་གྱིས་སྟེས་བའི་རྗེས་བྱེད་པ་

ཡིས་དང་། རྟུན་གསར་དུ་མི་འདོགས་པ་དང་། དུས་ནམ་ལངས་ནས་ཉི་མ་ཤར་བར་དུ་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁྲད་པར་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྟུད་ཚང་བར་ནི་ནངས་པར་ལེན་པའི་ཡུལ་སྟོམ་ལྡན་གཞན་ལ་ནོད་པར་བྱ་དགོས་

པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་ཚེ་རྒྱ་ཕྱེད་ཀྱི་བར་སྐབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པ་འདི་ཇི་ལྟར་འཐད་ཅེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཚོ་འཕྲལ་རྒྱ་བའི་ཡར་ངོའི་ཚོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་སྐབས་གཅིག་བྱངས་ཀྱང་ཚོས་གཅིག་གི་

བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་དེ་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་ནམ་ལངས་པའི་ཚེ་གཏོང་ཞིང་། དེ་མ་ཐག་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཅོ་ལྔའི་བར་འབྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་ཉ་སྟོང་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་

@113A ཞེས། །དུས་གསུམ་དུ་བསྟེན་གནས་སྤུང་བར་ཁས་བླངས་ཀྱང་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྔར་བླངས་པའི་ཚོ་ག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཉ་སྟོང་ཚོས་བརྒྱད་བྱུང་རེས་ཀྱི་ནང་པར་སྤུང་འདོད་ཡོད་ན་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་

ཕྱིར། ལེན་པའི་ཡུལ་དགེ་སློང་སོགས་རབ་བྱུང་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། ཁྱིམ་པ་སྡོམ་ལྡན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཀྱང་འབོགས་རྩང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས་ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་དེ་གཞན་ལ་འབོག་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བག་ཡོད་པའི། །ཡན་ལག་བརྟུལ་ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ། །གཞི་གཅིག་དེ་བཞི་གསུམ་རིམ་བཞིན། །དེ་ཡིས་དྲན་ཉམས་དྲིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་རྣ་བ་བཞི་

སྒོང་བ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་འཆལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆང་སྒོང་བ་གཅིག་པུ་ཆོས་ཅན། བག་ཡོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། བག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གང་སོགས་གསུམ་སྒོང་བ་ཆོས་ཅན། བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། བརྟུལ་ཞུགས་སམ་སྤྱོད་པ་ངན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། བཞི་གཅིག་གསུམ་ནི་ཚུལ་

ཁྲིམས་བག་ཡོད་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་རིམ་པར་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣ་བཞིན་མ་ཟད། ཡན་ལག་དེ་དག་ཀྱང་སྒོང་དགོས་ཏེ། མ་སྒངས་ན་ནི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆང་འཐུང་བ་དེ་ཡིས་བྱ་བ་དང་བྱ་

བ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དུས་མིན་གྱི་ཟས་ཟོས་པས་སྐྱོ་བ་དང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་དྲན་པ་ཉམས་པར་བྱེད་ལ། ཁྱི་སྤྲན་ཆེ་མཐོ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་དེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞན་

@113B ལའང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི། །སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། བསྟེན་གནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགེ་བསྟེན་གྱིས་གཅོ་བོར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། ཁྱིམ་པ་གཞན་ལའང་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དགོན་མཆོག

ལ་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་ནི་མེད་དེ། སྐྱབས་འགྲོ་དེ་ནི་སྟོམ་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་ངེས་པར་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིར་སྐྱབས་འགྲོ་རྩོམ་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དགེ་བསྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དགེ་བསྟེན་

ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས། །སྟོམ་པ་བསྟན་པ་དགེ་སློང་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོམ་ཡིན་ན། །སྣ་གཅིག་སྦྱོད་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ། །དེ་སྡུང་བ་ལ་སྡུང་ཞེས་བྱག །ཅེས་བྱུང་། ཁ་ཅིག་མདོ་ལས་སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་བྱས་པས་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་

བར་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དམ་ཞེན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བརྟེ། དེ་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དགེ་བསྟེན་ཉིད་དུ་ཁས་ཟློང་པ་ལས་དེའི་སྡོམ་པ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་པ་བསྟན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཟློང་དོར་ཤེས་པའི་ཚེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དགེ་སློང་གི་གདམས་ངག་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཉི་འོག་པས་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་དེ་ཁྲུད་པར་རོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བསྟེན་ཐམས་ཅད་སྡོམ་པས་བསྡམས་པ་ཡིན་ན་འོ་ན། མདོ་

ལས་སྣ་གཅིག་སྨྲོད་པ་དང་། སྣ་འགའ་སྨྲོད་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་བསྟེན་ཟཱཊ་པ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོར་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་གཅིག་གམ་གཉིས་སོགས་གང་སྡུད་ཀྱས་པར་ཁས་ཟློང་བའི་སྡུང་བར་བྱེད་པ་ལ་སྣ་གཅིག་སྨྲོད་

སོགས་སུ་གསུངས་ཞེས་བྱག་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བས་དང་པོར་སྡོམ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྡུད་བར་ཁས་ཟློང་ནས་ཕྱིས་དེ་གང་རུང་གཅིག་སྡུད་བ་ལ་སྣ་གཅིག་སྨྲོད་པ་སོགས་སུ་འདོད་ཀྱང་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ནི་དེ་མིན་ཏེ། ཚིག་དོན་

@114A ཞེས། །བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཅི་བ་ལྟར་དགེ་བསྙེན་གྱི་རྩ་བ་བཞི་སྡུང་བར་ཁས་བླངས་ནས་མི་སྡུང་བར་སྨྲ་གཅིག་ཙམ་སྡུང་བར་བྱེད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱག་ཅེས་པ་

ནི་ཁ་ཅི་བའི་འདོད་པ་དེ་ལ་མ་རངས་པའི་གསུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་ཡིད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལེན་འདོད་ཀུན་སློང་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་ལ་སོགས་

པའི་ཡིད་གསུམ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོམ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །སྡུ་ཌན་འདས་ལ་སྐྱབས་

སུ་འགྲོ་ །ཞེས་བྱུང་། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སློབ་པ་དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སློབ་མི་

སློབ་གཉེས་ཀ་དང་། ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སྐྱབས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བྱག་སྨན་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཏུ་མི་འདོད་པར་ཟཱཊ་ཀྱང་། སངས་

རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཞེས་དེ་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་མི་འདོད་ཟེར་ན། དེ་

ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། ལོག་གཡེམ་ཞེན་ཏུ་སྨད་ཕྱིར་དང་། །

@114B སྐྱ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །སྟོམ་པ་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་བཞིན། །འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །བསླབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་ཀྱང་ཀྱང་། །བརྟུན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། །སྟོང་འགྱུར་ལས་གཞན་སྲུང་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་བྱུང་། དགེ་བསྟེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྐབ་པའི་ཡན་ལག་ཀུ་མི་ཚངས་སྤྱོད་སྤྱོང་བ་མི་འཛེག་པར་ལོག་གཡེམ་སྤྱོང་བ་འཛེག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞན་ཀྱི་ཆུང་མར་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་ཤིན་དུ་སྨད་པའི་ཕྱིར་དག

ཁྱིམ་པས་དེ་སྤྱོང་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། འཕགས་པ་ནི་རྒྱ་ཀུ་དེ་མི་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དགེ་བསྟེན་གྱིས་གཞན་ཀྱི་ཆུང་མ་ཡིན་པ་ཞེག་འཐད་ལྡན་དུ་རང་གི་ཆུང་མར་བླངས་ནས་སྤྱད་ཀྱང་སྡོམ་པ་མི་གཏོང་སྟེ།

དེའི་ཚེ་བྱད་མེད་དེ་རང་གི་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ཆུང་མར་གྱུར་ན་སྡོམ་པ་གཏོང་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡོམ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཚེ་གཞན་ཀྱི་བྱད་མེད་ལ་ལོག་གཡེམ་བྱེད་པ་སྤྱོང་ཞེས་ཇི་ལྟར་

ཁས་བླངས་པ་ལྟར་ཐོབ་ཀྱི། རང་གི་བྱད་མེད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་མ་བླངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་ལས་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སྤྱོང་བ་བསྐབ་པའི་ཡན་ལག་ཀུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་

འདས་ཀྱང་མ་འདས་སོ་རྫོགས་དུ་སྣང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དགག་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལས་སྐྱོས་འགྱུར་སྤོང་བ་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་གཞན་སྤུང་བར་

བྱེད་པའི་ཚེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཚང་འཕྱང་བའི་ཉེས་པ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤོམ་ལྡན་ནད་པ་ལའང་དེ་འཕྱང་

@115A ྅། །བར་མ་གནད་བའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་ཚང་ངུང་ཟད་རེ་འཕྱང་བས་རོ་ལ་ཞེན་ནས་མང་པོ་འཕྱང་བ་འབྱུང་ལ། དེ་ནས་ར་རོ་བ་སོགས་བག་མེད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་

ཞུགས་ནས་ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཆེར་གསོག་པར་

འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས་མ་གནང་བ་ཡིན་གྱི། ཉུང་ཟད་འཕྱང་བ་ཙམ་གྱིས་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་ཆེ་བ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་

པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་

གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ལ། སྟོམ་པ་དང་། སྟོམ་མིན་དང་། བར་མ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། །དེ་

ལྟར་བ་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ལས་ལམ་སྟོང་དངོས་འཛུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། གཞི་སེམས་ཅན་

དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། དུས་ད་ལྟ་བའི་གདགས་གཞི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དག་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྟོམ་པ་ནི། །དངོས་དང་དུས་ནི་ཐམས་

ཅད་ལས། །སྟོམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། །ཡན་ལག་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་དངོས་གཞི་སྤྲོང་བ་ལས་

ཐོབ་པ་དང་། དུས་ནི་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་སོ་ཐར་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དེ་གཞི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཆོ་བ་སྟོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཐོབ་

@115B དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་རྒྱུ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དགེ་སློང་གི་སྡོམ་པ་ནི་ཡན་ལག་སྟེ་སྐྱང་བྱའི་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ལས་ཐོབ། ཞལ་ཆེར་དང་འགའ་ཞིག་སྟོང་བ་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་སོགས་

ཐོབ་ཅིང་། རྒྱུ་ཡང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དགེ་རྩ་དང་སེམས་ཀྱིས་བླངས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྡོམ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །ཡན་ལག་ཀུན་ལས་རྒྱས་མིན་ནོ། །སྡོམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ། །ཁས་ལེན་པ་

ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། སྡོམ་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ཀུན་ལས་ཐོབ་ཀྱི། རྒྱུ་འགའ་ཞིག་ཙམ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། སྟོམ་པ་མིན་པ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་དེ་ཤན་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ནས་སྡོག་གཅོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའམ། དེའི་རིགས་མིན་ཀྱང་དོང་ནས་སྡོག་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱིས་འཆི་བར་བྱའོ་ཞེས་

ཁས་ལེན་པ་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལྷག་མའི་རྣམ་རིག་མིན་ཞིང་དང་། །ལེན་དང་གྲུས་པར་བྱེད་པས་ཐོབ། །ཅེས་བྱུང་། སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་ཀྱི་ལྷག་མ་བར་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཆོས་ཅན།

ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་དགའ་ར་བ་འབྱལ་བ་སོགས་ཇས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་ལྡུ་བུ་ཞིང་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་ཕྱག་མ་བྱས་པར་ཟས་མི་ཟ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དད་ཅིང་གྲུས་པར་བྱེད་པ་

ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གཉིང་ཚུལ་ལ། སྟོམ་པ་དང་སྟོམ་མིན་དང་བར་མ་དང་ཞར་ལ་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་གཞན་གཉིང་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། སོ་ཐར་དང་། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་གཉིང་རྒྱུ་གཉིས། དང་

@116A ྈ྅། །པོ་ནི། བསྒྲབ་པ་ཕུལ་དང་ཕེ་འཐོས་དང་། །མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱང་བ་དང་། །རྩ་བ་ཆད་དང་མཚན་འདས་ལས། །སོ་སོ་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་། །ཁ་ཅིག་ལྷུང་བར་འགྱུར་ལས་སྨོ། །གཞན་དག་དམ་ཚོས་

ནུབ་པ་ལས། །ཁ་ཆེ་རྣམས་ནི་བྱང་བ་ལས། །བྱ་ལོན་ནོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་བྱང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་སྟེ་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཏོང་བའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བསམ་པ་ཐག་པས་བསྒྲུབ་པ་ཕུལ་བ་དང་། ཕེ་འཐོས་

པ་དང་། མཚན་གཉིས་དག་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་བྱང་བ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་པ་དེ་མི་སྡུང་བར་དམ་བཅས་ཤིང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་པའི་

རྟེན་ཞིག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་པའི་རྟེན་ཉམས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སྡོམ་པ་གནས་པའི་གཞི་ཆད་པའི་ཕྱིར། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱུ་ལྡོག་ཡོད་དེ། སྡོམ་བཞིའི་སྟེང་

དུ་ཞག་དེའི་མཚན་མོ་འདས་པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕེན་པའི་དུས་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཉི་འོག་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏོང་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་དེ། རྟ་བའི་ལྟུང་བར་གྱུར་པ་ལས་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་

སྨྲ་ལ། གོས་དམར་སྡེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ། དམ་པའི་ཆོས་ནུབ་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། དེའི་ཚེ་བསྟན་པའི་བཅས་མཚམས་དང་ཆོ་ག་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། སློབ་དཔོན་ན་རེ། འདི་མི་འཐད་དེ། དེའི་སྟོན་པ་གསར་

ཐོབ་མེད་ཀྱང་སྡུར་ཡོད་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་གསུང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། རྟ་བཞི་གང་རུང་བྱུང་བས་སྟོམ་པ་མི་གཏོང་སྟེ། དེ་གང་རུང་བྱུང་བ་ལ་ནི་བྱ་ལོན་ཅན་དང་ཧོར་ཅན་བཞིན་དུ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དང་ཚུལ་

@116B ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་གཉིས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ནི་སྟོམ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉམས་ཀྱང་ཀུན་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། སློབ་དཔོན་དང་ཉི་འོག་པ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་མ་ཡིན་དགེ་

སྟོང་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་གསུང་། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། །ས་འཕེས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་གཏོགས་འཕགས་པ། །འབྲས་བུ་ཐོབ་

སྟྲངས་ཉམས་པ་ལས། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་སྟེ་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ས་འཕེས་པ་དང་སྐྱེམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བསམ་

གཏན་དང་པོ་བ་ལྟ་བུ་གོང་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེས་པ་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་མི་གཏོང་ཡང་དང་པོའི་སས་བསྡུས་རྣམས་གཏོང་། དེ་འདོད་པར་སྐྱེས་ན་ཐམས་ཅད་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དེ་

བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་ལའང་འདྲའོ། །འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གོང་མ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། དབང་རྟུལ་གྱིས་དབང་པོ་སྟྲངས་ནས་རྣོན་པར་གྱུར་པ་དང་།

འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཉམས་པ་ལས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། འདིར་གཏོང་བ་ནི་སྟོམ་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བ་གཞན་ཕལ་ཆེར་ལའང་འབྲས་བུས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྟོམ་

མིན་སྟོམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། །ཤི་དང་མཚན་གཉིས་བྱུང་བ་དང་། །ཞེས་བྱུང་། སྟོམ་མིན་ཚོས་ཅན། གཏོང་རྒྱུ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཉེན་པོ་སྟོམ་པ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་པ་དང་། ཤི་འཕོས་པ་དང་། མཚན་གཉིས་ཀིག

@117A ཞེས། །ཅར་དུ་བྱུང་བས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བར་མ་ཤུགས་བླངས་བྱ་བ་དང་། །དོན་ཚོ་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས། །ཞེས་བྱུང་། བར་མའི་དགེ་བ་ཚོས་ཅན། གཏོང་རྒྱུ་བྱུག་ཡོད་དེ། འཕེན་

པའི་བློ་ཤུགས་ཆད་པ་དང་། ཁས་བླངས་པ་དོར་ནས་ཆད་པ་དང་། ཁས་བླངས་པའི་བྱ་བ་དེ་མ་བྱས་པས་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་། གཞུག་ལག་ཁང་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་དོན་ཆད་པ་དང་། ཚེ་ཟད་ནས་ཆད་པ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་རྣམས་

ཀྱིས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། འདོད་གཏོགས་དགེ་བ་གཟུགས་མིན་ནི། །རྟ་ཆད་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། །གཉིན་པོ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཉམས་འབྱུར། །ཞེས་བྱང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་

དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཏོང་བའི་རྒྱུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གང་རུང་སྐྱེས་པ་ལས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ཁམས་གསུམ་བྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་

ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། རང་གི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལས་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྔན་པའི་གང་ཟག་ལྟོམ་མིན་དང་། སྟོམ་པ་ལྔན་པའི་གང་ཟག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཟ་མ་

མ་ནིང་སྒྲ་མི་སྐན། །མཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ལ། །སྟོམ་མིན་ཞེས་བྱང་། སྟོམ་མིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྔན་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ཡོད་དེ། མཚན་མེད་པའི་ཟ་མ་དང་ཡོད་ཀྱང་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པའི་མ་ནིང་དང་།

མཚན་གཉིས་ཅིག་ཅར་བྱུང་བ་དང་། སྒྲ་མི་སྙན་པ་མ་གཏོགས་པའི་གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྔོན་པའང་དེ་བཞིན་ལ། །ལྷ་ལའང་མི་རྣམས་ལ་གསུམ་མོ། །འདོད་དང་གཟུགས་སྤྱི་

@117B ལྷ་རྣམས་ལ། །བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཡོད་ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་ལྷུང་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་བྱུང་། སྔོན་པ་ཆོས་ཅན། ལྷོད་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། ལྷོད་ལའང་སྔོན་མིན་

དེ་བཞིན་དུ་ཟ་མ་སོགས་མ་གཏོགས་པའི་མི་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལའང་སྔོན་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྔོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལྷོད་ལ་སྔོན་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སོ་ཐར་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་

སྔོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྔོན་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་སྔོན་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལྷུང་པར་

ཅན་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ། ཐུན་མོང་དུ་ཟཁད་པ་དང་། སོ་སོར་ཟཁད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་

འབྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ། ལས་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཟཁད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། གཉིས་ཀའི་

སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགེ་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བསོད་ནམས་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་

དང་གཞན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ལས་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་

@118A ཞེས། །འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། བར་མའི་ལས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་བདེ་སྡུག་གང་རུང་མི་འབྱིན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་

པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། །བདེ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། ལས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་བསོད་

ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་དང་ལ་སོགས་ཏེ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱོང་འགྱུར་བར་མ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་

ལས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ནི། བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི། །གང་ཕྱིར་སེ་དེ་དག་ཀུ། །ལས་རྣམས་སྨིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། ལས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་

ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སོགས་

གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་དེ་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་དང་། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་ལས་དེ་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྱུབ་སྟེ། གང་

གི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི་གོང་མའི་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་ཕྱིར་ན་ས་གཞན་དུ་རྣམ་སྨིན་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་ལས་ནི་རྣམ་སྨིན་གཞན་དུ་གཡོ་

བས་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། རྒྱང་འགྲུར་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ལྟར་དབྱེ་བ། ལས་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་ལུགས་དང་གཞན་གྱི་འདོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་

@118B གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །བདེ་བ་རྒྱང་འགྲུར་དེ་ཡན་ཆད། །སྡུག་མིན་བདེ་མིན་རྒྱང་འགྲུར་བ། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱང་འགྲུར་འདིའི་མི་དགེ། །ཞེས་བྱང་། ལས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱར་བདེ་ལུགས ། བཏང་སྙོམས་རྒྱང་འགྲུར་གསུམ་

བཤད་པ་དེའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་ལས་དགེ་བ་དེ་བའི་བ་སྐྱོང་འགྱུར་དང་། གསུམ་པ་དེ་ཡན་ཆད་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ལས་དེ་སྤྱག་མིན་བའི་མིན་སྐྱོང་འགྱུར་དང་། འདོད་ཁམས་

འདིའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ནི་སྤྱག་བསྟུལ་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོག་ན་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། །ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །བསམ་གཏན་ཁྱད་ཕར་རྣམ་སྨིན་ལས། །སྟུ་ཕྱིར་མེད་གསུམ་སྨིན་འདོད་

ཕྱིར། །ཞེས་བྱང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འོག་གསུམ་པ་མན་ཆའང་བའི་སྤྱག་གི་བར་མ་བཏང་སྙོམས་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་

གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་མེད་ན་བའི་སྤྱག་མེད་པས་རྣམ་སྨིན་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན། སྟ་ཕྱི་མེད་པར་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཚོར་བ་བའི་སྤྱག

བཀང་སྟོམས་གསུམ་སྨིན་པ་ཡོད་ཅེས་འདོད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། སྟོབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ན་སྡུག་བསྔལ་རྒྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་གསུང་། གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། །དམིགས་པ་

དང་ནི་རྣམ་སྨིན་དང་། །མངོན་སུམ་དུ་ནི་འགྱུར་བ་ལས། །རྒྱུ་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུ་འགྱུར་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རེག

@119A ྱྱ། །པ་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་དམིགས་པས་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་སྡུག་རྣམ་སྨིན་གྱིས་རྒྱུ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་རྒྱུ་བར་

འགྱུར་བའི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་རིས་དང་མ་རིས་པ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུ་འགྱུར་གྱི་ལས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རེ་རེ་

ལའང་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེས་པ་དང་མ་དེས་པའི་ལས་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བསྟོན་བསྟན་པ། ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ། རྒྱུ་འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།

དངོས་དང་། སྟེ་པ་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ། །སྲོང་འཕྲུང་ཕྱིར་ན་དེས་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། མདོན་སུམ་དུ་སྲོང་བར་འཕྲུང་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེས་པ་

རྣམ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་རྣམ་སྨིན་འགོ་ཟུག་ནས་སྲོང་འཕྲུང་དང་། ལ་སོགས་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྐྱེས་ནས་སྲོང་བ་དང་། ཆེ་གསུམ་པ་སོགས་ལ་རྣམ་སྨིན་འགོ་རྩོམ་ནས་ལན་གྲངས་

གཞན་ལ་སྲོང་འཕྲུང་གྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞིར་དབྱེར་ཡང་རུང་སྟེ། རྒྱུ་གཞན་གྱིས་མ་དེས་པར་འཕྲུང་བ་ཞེག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཤགས་པ་སོགས་ཀྱིས་སྲོང་དེས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་འདྲགས་

ནུས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ནི་རྣམ་སྨིན་འགོ་རྩོམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཆོ་རབས་གཞན་དག་ན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། རྩོམ་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་

@119B བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ལས་རྣམ་ལྟ་ཞེས་ཟེར། །གཞན་དག་སྐུ་ནི་བཞི་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་བྱུང་། སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ལས་དེ་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། ངེས་པའི་ལས་གསུམ་དང་། མ་ངེས་པ་ལ་

གནས་སྐབས་མ་ངེས་ཤིང་རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་སྟེ་མདོ་སྟེ་པ་ན་རེ། ལས་ལ་སྐུ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་མ་ངེས་ལ་རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་དེ་ལས་བརྗོག་པ།

གཉིས་ཀ་ངེས་པ། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཞེང་། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་མྱོང་བར་ངེས་ཀྱང་གནས་སྐབས་མཐོང་ཆོས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མྱོང་བ་མ་ངེས་པའི་ལས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་

རིགས་འགྲོའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྡུ་བརྒྱད་དུའང་འགྱུར་ཏེ། ངེས་མ་ངེས་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རྟ་བའི་ལས་བཞི་བྱེད་པའང་སྲིད་དེ། མི་ཚངས་སྤྱོད་རང་གིས་བྱེད་ཅིང་སྲོག་གཅོད་སོགས་གསུམ་གཞན་

ལ་བཅོལ་བས་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ཅིག་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་བཞི། །དམྱལ་བ་ན་ནི་དག་བའི་གསུམ། །གང་ལ་འདོད་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི། །བྱིས་པ་དེར་

སྐྱེས་སྐྱོང་མི་བྱེད། །འཕགས་པ་གཞན་དུའང་སྐྱོང་མི་བྱེད། །འདོད་རྩེའི་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན། །སྲིད་པ་བར་མ་འདོད་ཁམས་སུ། །འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །དེ་ནི་མཐོང་ཚོས་འབྲས་བུ་ཡིན། །དེ་ནི་རིམ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན། །

ཞེས་བྱོང་། ཡན་གྱངས་གཞན་དང་སྐྱེས་ནས་སྐྱོང་བ་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གསུམ་གྱིས་རང་གི་རིས་མཐུན་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི། རིས་མི་མཐུན་མི་འཕེན་ཏེ། ལས་དེ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་པོའི་རྒྱུན་ལས་གཞན་

@120A ཞེས། །པའི་རིས་མཐུན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་སོགས་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་ལྔ་ནི་ཆོས་ཅན། འཕེན་པ་བཞི་ཡོད་དེ། མཐོང་ཆོས་དང་སྐྱེས་གནས་དང་ལན་གྱངས་

གཞན་དང་མ་ངེས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམྱལ་བ་ན་ནི་མི་དགེ་བ་བཞིག་ཡོད་ཀྱི ཅིང་དགེ་བའི་འཕེན་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ནི་མེད་དེ། དེར་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པ་མེད་པའི་

ཕྱིར། ས་གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པར་བྱས་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། ས་དེར་སྐྱེ་བས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་གསར་གསོག་མི་བྱེད་དེ། ས་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་

ལས་གཞན་གསུམ་བྱེད་སྲིད་པར་འཕངས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་མ་ཟད་ལན་གྱངས་གཞན་རྣམས་སུའང་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བརྟན་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདིས་མ་ངེས་པ་དང་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་ལས་བྱེད་སྲིད་པར་འཕངས་པར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འདོད་པ་དང་སྲིད་ཞྱེ་ལ་ཆགས་བྱལ་མི་བརྟན་པ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་ཀྱི་འཕགས་པ་ཡང་ཚོས་ཅན། ས་དིར་སྐྱོང་འགྱུར་ཀྱི་

ལས་མི་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ཡང་ལས་དེ་མི་གསོག་པའི་ཕྱིར། བར་མ་དོན་ཡང་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་བར་མ་བ་དེ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་བར་དོ་དང་མངལ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་བཅས་

པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་དང་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ར་རེ་ལའང་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཏེ། འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉར་གཉིས་ལས་ངེས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། མཐོང་ཚོས་ལ་སྐྱོང་བའི་འབྲས་བུ་

@120B ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་རིས་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་བར་དོ་དང་ལྡན་མ་བཅུ་ནི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། སྐྱོང་ངེས་སྨྲིར་བསྟན་པ། མཐོང་ཚོས་ལ་

རྒྱོང་དེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཨཱཌ་པ། ཞར་བྱུང་གི་དོན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རབ་དང་དྲག་པོ་དང་། །ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་རྒྱུན་ཆགས་སུ། །བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། །ཚ་མ་གསོད་གང་དེ་དེས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ངེས་པའི་

ལས་ཆོས་ཅན། དྲུག་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་རབ་ཏུ་དྲག་པོས་མི་དགེ་བ་དང་། དད་པ་རབ་ཏུ་དྲག་པོས་དགེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སོགས་ལ་ཕན་གནོད་དང་། དྲས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་

དང་། ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཚ་མ་གསོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམ་སྨིན་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས། །ཞིང་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས། །ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བྱལ་ཕྱིར།

རྣམ་སྨིན་ངེས་ཚ་གང་ཡིན་པའོ། །གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །མཐོང་དང་དག་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ། །དེ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ཡི། །འབྲས་བུ་འཕྲལ་ཐ་དད་བར་ལྡུར། །ཞེས་བྱུང་། མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་

ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞིང་གི་ཁྱད་པར་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བྱད་མེད་ཅེས་སྨྲར་པ་བཏབ་པས་ཆོ་དེ་ལ་མཚན་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱང་གི་མཚན་གཅོད་པ་ལས་ཐར་

བར་བྱས་པ་ལས་ཆོ་དེར་སྐྱེས་པར་ཐྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་གཏན་ནས་བྲལ་བའི་ཆོ་ས་དེའི་དགེ་མི་དགེ་རྣམ་སྨིན་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་

@121A ཞེས། །མ་ངེས་པ་ནི་ད་ས་དེར་མི་སྐྱེ་བས་རྣམ་སྨིན་ངེས་པ་མཐོང་ཆོས་ཉིད་དུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲངས་གཞན་དྲུག་ཡོད་དེ། གཞན་གང་དག་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་

དང་། བྱམས་པ་ཚད་མེད་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་ཕན་གནོད་གང་བྱས་པའི་རྣམ་སྨིན་

གྱི་འབྲས་བུ་ཆོ་འདིར་འཕལ་དུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ལས་གང་གི་འབྲས་བུ་དང་། གཡེང་བའི་སེམས་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ནི། །སེམས་

ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད། །མི་དགེ་བའི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་བསམ་གཏན་ཁྲིད་པར་ཅན་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོར་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དེ།

དེའི་བར་གྱི་སས་བསྟུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ནི་ལུས་ཆོར་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཆོར་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་སེམས་ཆོར་ནི་རྣམ་སྨིན་དུ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཡེང་བའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་

ལ། ཅི་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །སྐྲག་གཅོད་མ་མཉམ་མྱ་ངན་གྱིས། །སྨྲ་མི་སྨན་མིན་འདོད་ལྟན་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། གཡེང་བ་སྟེ་སྐྱོས་པའི་སེམས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོའི་ཁྲོད་པར་ཡིད་ཀྱི་

སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནི་རྒྱུ་སྟོན་གཞན་སྣོར་བཅུག་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཡིན་པ་དང་། མི་མ་ཡིན་གྱིས་སྤྲག་པར་བྱས་པ་དང་། དེས་གནོད་པ་དང་། འབྱུང་བ་ཆ་མི་མཉམ་པ་དང་། སྐུ་དན་གྱིས་གཟིར་བ་ལྟ་བུའི་

@121B རྒྱུན་དང་ལྡན་ཞིང་། རྟེན་སྤྲུ་མི་སྐྱན་པར་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣོ་སེམས་ལ་དབང་ཤེས་རྣམས་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱུའི་སྐོར་ནས་དབྱེ་

བ་ནི། ཡོན་སྟོན་སྐྱེགས་མར་གསུངས་པ་ནི། །གཡོ་དང་ཞེ་སྡང་འདོད་ཆགས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱང་། མདོ་ལས་ཡོན་ཏོ་དང་སྟོན་ཅན་ཀྱི་ལས་དང་སྐྱེགས་མར་གསུངས་པའི་ལས་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། གཡོ་སྒྱུ་དང་ཞེ་སྡང་

དང་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་བྱུང་། ལས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བ་གཟུགས་ཀྱི་ལས་དང་། གནག་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག་པ་མི་དགེ་བ་དང་། ལ་སོགས་ཏེ་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་འདོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དང་།

མི་དཀར་མི་གནག་ཅིང་རྣམ་སྨིན་མེད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་བཅས་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ས་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་སྨྲོས་བསྟན་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། གཞན་ཀྱི་འདོད་

པ་བརྗོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། མི་དགེ་གཟུགས་དང་འདོད་གཅོགས་པའི། །དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །ཞེས་བྱུང་། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྨྲོས་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན།

གནག་ལ་རྣམ་སྨིན་གནག་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་གནག་ཅིང་། རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱིན་པས་གནག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། དཀར་ལ་རྣམ་སྨིན་དཀར་བའི་ལས་

@122A ཞེས། །ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་མི་དགེ་བ་དང་མ་འདྲེས་ཤིང་། རྣམ་སྨིན་ཀུང་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱིན་པས་དཀར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དཀར་ནག་གཉིས་ཀ

འདྲེས་མའི་ལས་སུ་ཟཁད་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་དཀར་བ་ཡིན་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པས་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་དང་། རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པས་དཀར་ཡང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་འདྲེས་ནས་འཇུག་པས་

དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་འདྲེས་མའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀར་ནག་འདྲེས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་དགེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་མིན་ཏེ། དཀར་པོའི་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་ཀུང་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་འདྲེས་མ་མ་

ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྨིན་ནག་པོ་འབྱིན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། །ཆོས་བཟོད་འོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡི། །བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་གང་། །སེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །ནག

པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས། །དགྱུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དཀར་ནག་ཟད་བྱེད་ཡིན། །དཀར་པོ་བསམ་གཏན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཐ་མས། །ཞེས་བྱུང་། ནག་པོའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སེམས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སེམས་པ་བཞི་དང་། འདོད་པ་ལ་

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡི་སྐོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་བརྒྱད་དེ་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནག་པོ་མི་དགེ་བ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་བར་

@122B ཆད་མེད་ལམ་དགྱུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དཀར་ནག་འདྲེས་མའི་ལས་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་འཇོམས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་ས་དགྱུ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་

བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟག་མེད་དགུ་དགུ་སྐྱེས་པའི་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་པའི་དཀར་པོའི་ལས་འཕོར་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དེ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོང་བར་བྱེད་

པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དཀར་པོའི་ལས་སྤྱོང་བ་དང་ཟད་པར་བྱེད་མི་རིགས་པས་སྣབས་འདིར་ཞིབ་ཆ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་དགེ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་སྐྱོན་སྤྱོང་བར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་

བ་དེའི་ངོ་བོ་སྤྱོང་བ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་སྤྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞན་ནི་དམྱལ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་དང་། །འདོད་གཞན་སྐྱོང་འགྱུར་གཉིས་སུ་རིགས། །

གཞན་ནི་མཐོང་བའི་སྤང་བྱ་གནག །འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་གཞན་དཀར་ནག །ཅེས་བྱང་། སྤྲོབ་དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། ལས་དཀར་ནག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ་སྐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་ནག་ལ་རྣམ་སྨིན་ནག

པ་དང་། གཞན་འདོད་པའི་རྩོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་དཀར་ནག་གཉིས་འདྲེས་མར་རིགས་ཞེས་འདོད་པ་དང་། ཡང་གཞན་དག་ནི་མཐོང་བ་སྟེ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ནི་གནག་པའི་ལས་དང་། འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་མཐོང་སྤང་ལས་

གཞན་སྣོམ་སྤང་ནི་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དམྱལ་བར་འཕེན་རྩོགས་ཀྱི་ལས་གཉིས་གནག །འདོད་པ་ན་གཞན་དུ་དེ་གཉིས་ཀ་དཀར་ནག་འདྲེས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་།

@123A ཞེས། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་ལ་དགེ་བ་མེད་པ་ནག་ཅིང་། སྣོམ་སྤང་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་གཡོད་པས་འདྲེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ། དབྱེ་བ་སྟོན་

བསྟན་པ་དང་། ལས་ལམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་སྡུག་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། །ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ན། །གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་

སོགས་མི་དགེ་བ། །ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་གསུམ་དུ་འདོད། །བརྒྱོག་པ་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་ཐུབ་པའི་ལས་གསུམ་ཡོད་

དེ། མི་སྐྱོབ་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉིད་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཐུབ་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་གསུམ་དུ་འཇོག་ལ། མི་སྐྱོབ་པའི་ཡིད་ཁོན་ལ་ཐུབ་པར་འཇོག་ཀྱང་དེ་ལས་ཡིན་པར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། སྐྱོ་གསུམ་

ཀྱི་ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་དག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་ཏེ་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཚོས་ཅན། ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དེ།

སྐྱོ་གསུམ་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྣབ་སེམས་ལ་སོགས་ཏེ་གནོད་སེམས་འོག་ལྟ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ལས་མིན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། དེའི་ཉེས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་

གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་གསུམ་ལས་བཟློག་པའི་བྱ་བ་བརྟན་སེམས་སོགས་དང་བྲལ་བའི་ལེགས་སྤྱད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་

@123B ལས་ཆེ་ལོང་བསྟུས་ནས་ནི། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གཉིས། ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་

སྤྱད་དེ་ལས་ཆེ་ལོང་སྟེ་རགས་པ་བསྟུས་ནས་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་ནི་བཅུར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་སྤྱད་ཅི་རིགས་བསྟུས་ནས་དགེ་བ་བཅུ་དང་མི་དགེ་བ་བཅུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །སྐྲག་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་ན། ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟིར་ན། བརྟན་སེམས་སོགས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་བཅུ་པོ་གང་རྟང་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བརྟན་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོག་ལྟ་ཉོན་མོངས་

ཡིན་པ་གང་ཞེག །གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ལོག་ལྟ་མཐར་ལྟ་སོགས་ལྟ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་མི་དགེ་བ་བཟུང་པོ་ལས་ཡིན་པས། ལས་

ཉོན་གཉིས་མི་འགལ་བར་འདོད་དེ། བརྟན་སེམས་སོགས་གསུམ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་གསུང་། ཁ་ཅིག །རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གཉིས་གང་རུང་མི་དགེ་བས་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་ན། མི་དགེ་བའི་ལས་

ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟིར་ན། རྒྱུའི་ཀུན་སློང་དགེ་བ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཞེ་སྡང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ།

@124A ཀ།། །དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བས་རྒྱའི་ཀུན་སློང་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྒཱས་གྱུར་སྟེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་དེད་དཔོན་སྐྱིང་རྡེ་

ཅན་གྱིས་བསད་པའི་ཚོ་དེ་ལ་ཉེས་པ་མ་བྱུང་བར་ཕན་ཡོན་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ལ། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་ཡིན་པ་ངོས་བཟུང་བ། རྫ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། རྫོགས་བྱེད་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་

ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། དངོས་གཞི་ལ་དོགས་གཅོད་དང་། སྨྲོས་མཚུགས་ལ་དོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དགེ་དུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །གཅིག་རྣམ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་། །བྱེད་ན་དགེ་བ་བདུན་

རྣམ་གཉིས། །ཉིང་འཛིན་ལས་སྐྱེས་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ངག་གི་ལས་བཞི་དང་། སྡོག་གསོད་མ་བྱིན་ལེན་ཀ་མི་དགེ་བ་དུག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གིས་མི་བྱེད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་

ཡིན་པ་ཉིད་གཅོ་ཆེ་སྟེ། གཞན་

ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་ཚེ་དངོས་གཞི་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་པོ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཅིག་འདོད་ལོག་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདི་

ནི་བཅོལ་བས་མི་རྟོགས་ཏེ། རང་གི་བྱེད་པ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གིས་བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་ཏེ། མཚོན་འདེབས་པ་དང་རྫུན་དུ་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་རྣམ་རིག་དང་ལྡན་ལ།

དངོས་གཞི་ལ་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་གི་དག་བ་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་སྟེ། སྤོག་གཅོད་ལས་ལུས་གཟུང་བ་དང་ངག་གི་བདེན་པར་སྨྲ་

@124B བ་སོགས་ཀྱི་ཚོ་རྣམ་རིག་དང་། དེ་ལས་གཞན་གྱི་ཚོ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཅིག་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་རིག་མིན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་

ཉེར་བསྡོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འགྱུར་བའམ། །མ་ཡིན་བརྗོག་པ་མཇུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་མི་དགེ་ཉེར་བསྡོགས་ཏེ་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་ཏེ། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཅི་རིགས་ལ་ལྟོས་

པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་སམ་དང་བ་དག་པོས་འཇུག་པའི་ཚེ། རྣམ་རིག་དུ་མ་ཟད་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའམ། ཡང་དེ་

མ་ཡིན་པར་སྦྱོར་བ་ཞན་ཤ་པ་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པོ་དེ་དག་གི་མཇུག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་ཉེར་བསྡོགས་ལས་བརྗོག་པ་རང་རང་གི་མཇུག་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱོར་བ་

ལས་བརྗོག་པ་སྟེ་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང་ངེས་པར་ལྡན་ལ། རིག་བྱེད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས། །དེ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །བརྣབ་སེམས་སོགས་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས།།

དགེ་བ་སྤྱོད་དང་མཇུག་བཅས་རྣམས། །ཚགས་སྡང་གཉི་སྐྱ་མེད་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང་། མི་དགེ་བ་བཅུའི་སྤྱོད་བ་ཆོས་ཅན། དང་པོའི་ཀུན་སློང་དུག་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་གསུམ་གང་རུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་བའི་

ཕྱིར། བརྣབ་སེམས་དང་ལ་སོགས་པ་གནོད་སེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དུག་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་གང་རུང་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། དགེ་བ་བཅུའི་སྤྱོད་བ་མཇུག་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཚགས་སྡང་གཉི་སྐྱ་མེད་པ་ལས་

@125A ཞེས། །སྐྱེས་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྗོགས་བྱེད་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ། དངོས་དང་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཆོག་རྣུབ་བོ། །ཞེ་སྡང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད། །ལོག་གཡེམ་

བརྣབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན། །ཚགས་པ་ཡིས་ནི་རྗོགས་པར་བྱེད། །ལོག་པར་ལྟ་བ་གཉི་སྐྱ་གིས། །ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་རྗོགས་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་གང་གིས་རྗོགས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་

དེ། གསོད་པ་དང་གནོད་སེམས་དང་ཚོགས་རྒྱབ་བོ་གསུམ་ནི་ཞེ་སྡང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ལ། ལོག་གཡེམ་དང་བརྣབ་སེམས་དང་མ་བྱིན་ལེན་གསུམ་ནི་ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་གཏི་མུག་གིས་རྫོགས་

པར་བྱེད་ལ། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་རྣུན་ཐུ་མ་ངག་གྱལ་གསུམ་ནི་དུག་གསུམ་ཆར་གྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། ལས་

ལམ་བཅུ་ལ་ཆ་བཞིར་བྱས་པའི་དང་པོ་གསོད་དང་གནོད་སེམས་ཚོགས་རྒྱབ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱེད་པའི་གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོག་གཅོད་པ་སོགས་ལས་འགྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལོག་གཡེམ་བརྣབ་སེམས་

མ་བྱིན་ལེན་ཆོས་ཅན། གཞི་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལོག་ལྟ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཡོད་དེ། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་དག་མི་དག་སོགས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་པ་ལས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ངག་གི་བཞི་ཆོས་ཅན། གཞི་

ཡོད་དེ། མིང་གི་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཉར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལ། ལས་ལམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། སེམས་པ་གང་ལས་ལམ་དུ་དང་ལྡན་ཚེགས་འབྱུང་བ། འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉར་བྱུང་དང་བཅས་

@125B པ་བཞི། དང་པོ་ལ། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྲོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་འོག་གཡེམ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྡུ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། །དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ། །དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་ཕྱིར། །

ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྟན། །སྲོག་གཅོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ། །མ་ནོར་བ་ནི་གཞན་གསོད་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཕ་རོལ་པོ་འཆིང་བ་སོགས་གསོད་པའི་སྡོང་བ་བྱས་ནས་གསོད་བྱེད་གསད་བྱའི་སྡུ་ཤི་བ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ་ནི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་

འབྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བའི་རྟེན་ཞེག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐལ། དེའི་ཚེ་སྡོང་བ་བྱེད་པའི་ལུས་རྟེན་དང་རྒྱུན་མི་གཅིག་པའི་ལུས་གཞན་ཞེག་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དམག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་

གཅིག་གིས་སྲོག་གཅོད་བྱས་ནའང་དེ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་ལས་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་གསོད་པའི་དོན་གཅིག་ལ་ཞུགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་གསོད་སེམས་གཏན་མེད་ན་

དངོས་གཞི་མེད་དེ། གསོད་འདོད་མེད་པ་ཡན་ལག་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། སྲོག་གཅོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་འབྱུང་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། གསོད་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་གསད་བྱ་གཞན་བསམ་བཞིན་དུ་མ་ནོར་བར་བསད་པའི་

ཚེ་དེར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ནོར། །མཐུ་དང་འཇབ་བུས་བདག་གིར་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། མ་བྱིན་ལེན་པའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་བརྟུང་བའི་ནོར་མཐུས་འཕྲོག་པ་དང་། འཇམ་བུས་

བརྐུས་ནས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བསྒོད་མིན་བསྒོད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། ལོག་གཡེམ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བསྒོད་བྱ་མིན་པ་ལ་བསྒོད་པར་འདོད་པ་ཡི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་

@126A ཞེས། །ལས་ལམ་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་གཡེམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། བཙོད་བྱ་མིན་པ་ཡུལ་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་སོགས་དང་། ཁ་དང་ཚའང་ལམ་སོགས་ལམ་མིན་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་

སོགས་གནས་མིན་པ་དང་། སྨྲམ་མ་དང་བསྟེན་གནས་སོགས་དུས་མ་ཡིན་པར་བཙོད་པ་རྣམས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྩུན་ཕྲ་མ་ཆོག་རྩྭ་ངག་ཀྱལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩུན་ཆོག་འདུ་

ཤེས་གཞན་བསྒྲུར་བའི། །ཆོག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། རྩུན་ཆོག་གི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྨྲ་བ་པོས་སྨྲ་བྱའི་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདུ་ཤེས་བསྒྲུར་ཏེ་བསམ་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པར་སྨྲས་པའི་ཆོག་དོན་ཚ་རོལ་པོས་མངོན་

པར་གོ་བའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིག་རྣ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། །གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ། །མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། །རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་བྱུང་། རྩུན་ལ་ཐ་སྙད་བཞུ་

དྲུག་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྟོགས་པ་བཞི་ལ་མ་མཐོང་སོགས་སུ་སྨྲ་བ་བཞི་དང་། མ་མཐོང་བ་སོགས་བཞི་ལ་མཐོང་བ་སོགས་སྨྲ་བ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ནི་ལོག་རྟོག་ཡིན་ལ། དེ་དག་བདེན་པར་

སྨྲ་བའི་བཞི་ཚན་གཉིས་ཀ་བརྒྱད་ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་ཅན་ཏེ་འདིར་སྟོ་མ་ཅི་རིགས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བས་ཐོས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་

པ་དང་། སྣ་ལྟེ་ལུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཕྱ་མ་ནི། ཕྱ་མ་ཕ་རོལ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོག །ཅེས་བྱུང་།

@126B ཕྱ་མའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཕ་རོལ་མཐུན་པའི་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་དུ་མ་འཕྲལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོག་གང་ཡིན་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཆོག་རྫུབ་པོ་ནི་མི་སྐྱན་པ། །ཞེས་བྱུང་། ཆོག་རྫུབ་ཀྱི་ལས་

ལམ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མ་འཁྲུལ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ངག་མི་སྨན་པར་སྨྲ་བའི་དོན་ཞ་རོལ་པོས་གོ་བའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གང་སྨྲེལ་ལས། དེ་

ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕན་སེམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་ཀྱལ་པ་ཉིད། །གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས། །ཁ་གསག་གྲུ་དང་རྒྱོས་

གར་བཞིན། །བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན་ཞེས་བྱང་། ཆོག་ཀྱལ་པའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཆོག་ཀུན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོ་པ་གཞན་ན་རེ། དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྫུན་སོགས་གསུམ་པོ་

དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། བཀུར་སྟི་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁ་གསག་བྱེད་པ་དང་། ཚགས་པས་གྲུ་ལེན་པ་དང་རྒྱོས་གར་དང་བཞད་གད་བྱེད་པ་གསུམ་བཞིན་དང་། ཕྱིའི་

བསྟན་བཅོས་ངན་པ་འདོན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། བརྟག་ཤེམས་གཅོད་ཤེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བརྟག་ཤེམས་ནི། །ལོག་པས་གཞན་གྱི་ཆོར་ལ་ཆགས། །ཞེས་བྱུང་། བརྟག་ཤེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ངོ་

བོ་ཡོད་དེ། ལོག་པས་གཞན་གྱི་ཆོར་ལ་ཆགས་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཅོད་ཤེམས་ཤེམས་ཅན་ལ་སྣང་བ། །ཞེས་བྱུང་། གཅོད་ཤེམས་ཀྱི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཞེ་སྡང་བས་ཤེམས་ཅན་གཞན་ལ་གཅོད་

@127A ཀྱི། །པར་བསམ་པའི་ལས་ལམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགེ་དང་མི་དགེ་མེད་ལྟ་བ། །ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱུང་། ལོག་པར་ལྟ་བའི་ལས་ལམ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་

ཡོད་དེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ལྟ་བས་མཚོན་པའི་ཆོས་ཅི་རིགས་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱེན་མོངས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་གྲངས་མང་སྟེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་དང་། ས་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་

ཞ་རོལ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པ་དང་། སྟོད་བཀྲ་དབང་ཕྱུག་དང་ཚངས་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པར་ལྟ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། འདི་ལ། །གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བརྟག་སེམས་

སོགས་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ཚོས་ཅན། ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་བྱེ་སེམས་པ་ཡུལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་པས་དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་གི་ལས་

བདུན་ནི་ཚོས་ཅན། ལས་ལམ་དུ་མ་ཟད་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱན་ནས་སྟོང་བའི་སེམས་པ་ནི་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པས་ན་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ། ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་ལས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་བདུན་ལ་དངོས་

གཞིས་ཁྲབ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྟོང་བ་བདུན་ནི་ལས་ལམ་གྱི་ཆེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་ལས་ལམ་མ་ཚང་། མཇུག་བདུན་ནི་ལས་ལམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཅོད་ཚུལ་དང་། འཚམས་སྟུང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མེད་

པར་ལྟ་བས་རྟ་བ་གཅོད། །འདོད་གཏེགས་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས། །རྒྱུ་དང་འབྲས་ལ་སྐུར་འདེབས་པས། །ཀུན་གྱིས་རིམ་གྱིས་མི་ནང་དུ། །སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཅོད་དོ། །ལྟ་སྤྱོད་དེ་ནི་མི་ལྡན་པའོ། །ཞེས་བྱ་

@127B ཚོས་ཅན། མི་དགེ་བ་གང་གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སོགས་ལ་མེད་ཅེས་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟས་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་གཅོད་པ་ཡོད་དེ། འདོད་གཏེགས་ཀྱི་དགེ་རྩ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམས་གཅོད་

ཀྱི། གོང་མའི་དགེ་རྩ་མི་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པས་མི་གཅོད་པ་མིན་ཏེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀུན་ལ་དམིགས་ཀྱང་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་གྱིས་དོན་ལོག་ལྟ་ཀུན་གྱིས་ཞེས་མི་སྨྲོར་རོ། །གཅོད་ཚུལ་ནི་ཅིག་ཅར་

དུ་མིན་ཏེ། ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་རིམས་ཀྱིས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པར་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཅོད་པར་བྱེད་ཀྱི། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་སོགས་ཀྱིས་མི་གཅོད་དེ། དེ་རྣམས་བསམ་པ་མི་བརྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ལྟ་བསྒྲུབ་པས་གཅོད་ཀྱི། སྲིད་པ་སྒྲུབ་པས་མི་གཅོད་དེ། དེ་བསམ་པ་གཡོ་བའི་ཕྱིར། དགེ་རྩ་བཅད་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དགེ་རྩ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དང་བཟལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཚམས་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ལྟ་བས། །

འཚམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་རྩ་ཆད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྣང་འཚམས་སྤྱོད་བའི་དུས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡོད་དམ་སྐམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡོད་པར་རེས་པའི་ལྟ་བ་གང་རུང་གིས་འཚམས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། འཚམས་མེད་

བྱེད་པའི་དགེ་རྩ་ཆོས་ཅན། ཚེ་འདི་ལ་འཚམས་སྤྱོད་བ་མིན་ཡང་སྤྱོད་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཚེ་འཕོས་ནས་འཚམས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སེམས་པ་གང་ལས་ལམ་དུ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་དཔྱད་པ་ལ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དགེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང་། །སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། སེམས་པ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་དུ་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྤྲོག་གཅོད་པ་སོགས་མི་དགེ་བ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་

@128A ཀ།། །ཀྱི་བར་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ངག་གི་བདུན་དང་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་བཅུ་ཡི་བར་དག་དང་། །གཅིག

དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་མིན། །ཅེས་བྱུང་། སེམས་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། གཅིག་ནས་བཅུ་ཡི་བར་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲོག་གཅོད་སྤྱོད་བ་སོགས་བཅུ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། སྟོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཅིག་ཏུ་དང་། ལྔ་ཏུ་ན་དང་། བརྒྱད་ཏུ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྣ་གཅིག་ཏུ་ནའི་སྟོམ་པ་གཟུགས་ཅན་མེད་

པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་བ་གསུམ་དང་ལྔ་ཙམ་གྱི་སྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་དཔྱད་པ་ལ། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དམྱལ་བ་ན་ནི་ཀུལ་པ་དང་། །ཚོགས་རྩྭ་བ་ཞེད་སེམས་

རྣམ་གཉིས་སོ། །བརྟན་སེམས་འོག་ལྟ་ལྡན་པས་སོ། །སྒྲ་མི་སྐྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། །དེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང་། །འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགེ་བཅུ། །ཞེས་བྱུང་། དམྱལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ན་མི་དགེ་བ་གསུམ་ཡོད་དེ།

ཆོག་ཀྱལ་པ་དང་ཆོག་རྫུ་དང་གཅོད་སེམས་གསུམ་མངོན་བྱང་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་སྐོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་མི་དགེ་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བརྟན་སེམས་དང་འོག་ལྟ་ལྡན་པའི་སྐོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་

མི་སྐྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། བརྟན་སེམས་གཅོད་སེམས་འོག་ལྟ་གསུམ་ས་བོན་ལྡན་པའི་སྐོ་ནས་ཡོད་ལ། དེ་ན་བདུན་པ་ངག་ཀྱལ་མངོན་བྱུང་དུ་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པ་དེ་གཉིས་ན་གཞན་ཕྱོགས་མཐུན་

@128B ལྟ་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་པ་ན་མི་དགེ་བཅུ་མངོན་བྱུང་དུ་ཡོད་དེ། གཉིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་ཡི་$_{\text{DVAGS}}$་དང་དུད་འགྲོ་དང་ལྷ་མིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ཅིང་།

ལྷ་ལའང་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །རྟེན་དང་མངོན་དུ་བྱར་སྐྲོག་ནས། །གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། །རྟེན་པས་བདུན་ཡོད་ལྷག་བྱས་ན། །མངོན་དུ་བྱར་པའི་སྐོ་ནས་ཀྱང་། །

དམྱལ་བཅས་སྐྲ་མི་སྐན་མ་གཏོགས། །ཞེས་བྱུང་། ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་དང་འགྲོ་བ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ན་རྟེན་པ་དང་མངོན་དུ་བྱར་བ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཡོད། གཟུགས་མེད་དང་འདུ་ཤེས་

མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་རྟེན་པ་སྟེ་ལྷན་པའི་སྐོ་ནས་ཡོད། དེ་དག་གི་ལྷག་མར་བྱས་པའི་ཁམས་དང་། འགྲོ་བ་དག་ན་ལུས་ངག་གི་བདུན་མངོན་དུ་བྱར་པའི་སྐོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཡིན་གྱི། བདུན་པོ་སྟ་མ་དང་མི་སྡུག་རོ། །ཡི་$_{\text{DVAGS}}$

དང་དུད་འགྲོ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་སྟོམ་པས་བསྡུས་པའི་དེ་གསུམ་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ན་སྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དམྱལ་བ་དང་བཅས་པའི་སྐྲ་མི་སྐན་པ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་མངོན་བྱང་དུ་མེད་

པར་ཁའད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལ། འབྲས་བུ་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱུ་མཐུན་དང་། །རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་འདོད། །སྨྲ་བསྟལ་ཕྱིར་དང་བསད་ཕྱིར་དང་། །གཟི་

བྱིན་མེད་ཕྱིར་འབྲས་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཚོས་ཅན། སྟོང་དངོས་མཚུག་གསུམ་བྱིས་འབྲས་བུ་སོ་སོར་འབྱིན་པར་འདོད་དེ། སྟོང་བས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། དངོས་གཞིས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་

@129A ཞེས། །དང་། མཚུག་གིས་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡོག་གཅོད་ཀྱིས་མཚོན་ན་སྟོང་བའི་ཚེ་གཞན་སྡུག་བསྔལ་བར་བྱས་པས་རྣམ་སྨིན་སྡུག་བསྔལ་བའི་ལུས་འགྲུབ། དངོས་གཞིའི་ཚེ་བསད་པས་རྒྱུ་མཐུན་ཚེ་ཐུང་། མཚུག

ཏུ་གསད་བྱ་དེ་གཟི་བྱིན་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་བདག་འབྲས་ས་ཕྱོགས་དང་སྣུན་གཟི་མཐུ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་གཞན་དང་དེ་ལས་བརྒྱུག་པའི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ལའང་ཅི་རིགས་སྟོང་ཏེ། འདི་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

ལུས་དང་ངག་དང་ཚགས་ལས་སྐྱེས། །འོག་འཆི་སྣང་ས་དཀའ་ཕྱིར་འོགས་ཤེག །བསྟན་ཏོ་གལ་ཏེ་ཡོ་བྱད་ལ། །ཚགས་བསྣང་མདོ་དང་འགལ་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་བྱུང་། འོག་འཆི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལུས་དང་ངག་གི་ལས་འོག་པར་ཚགས་པ་ལས་

སྐྱེས་པ་ཞེག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོག་འཆི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འོགས་ཤེག་ཏུ་བཀར་ནས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སོ་སྐྱེས་སྣང་ས་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཅིག་ཡོ་བྱད་ལ་ཚགས་པས་ཀུན་ནས་བསྣངས་པའི་ལུས་ངག་ཁོ་ན་ལ་

འོག་འཆི་འཇིག་གོ་སྐྱམ་ན། འཐད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མདོར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེར་གྲང་ཆེན་འཐབ་པ་དང་སྟོབས་འགྱེད་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཡེང་བ་ལ་ལྟད་མོ་ལྟ་བ་ཡང་འོག་འཆི་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་ལས་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་འགྲུབ་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དྲིར་བཅས་སྒྲོང་བའི་ལམ་དག་གི། ལས་ནི་ལྟ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས། །དྲི་མེད་བཞི་ཡིས་ཟག་བཅས་གཞན། །དགེ་དང་མི་དགེ་གང་ཡིན་པའང་། །ཟག་པ་

མེད་པ་ལྷག་མ་དང་། །ལུང་བསྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། དེར་བཅས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་སྤྱོང་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོམ་ལམ་དག་གི་སེམས་པའི་བཞི་ཚོས་ཅན། ལྟ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་།

@129B སྒྲུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། འོག་མའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྱལ་འབྲས་དང་། བདག་འབྲས་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་སྟར་མ་བྱུང་བ་འགྲུབ་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་སྤྱོང་ལམ་ཟག་མེད་བར་

ཚད་མེད་ལམ་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་མ་གཏོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། སྤྱོང་ལམ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་གང་ཡིན་པའང་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། བྱལ་འབྲས་མ་གཏོགས་

བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ལྷག་མ་དང་ལུང་བསྟན་མིན་པའི་ལས་གང་ཚོས་ཅན། འབྲས་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་དང་བྱལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དགེ་སོགས་

གསུམ་དུ་བཞད་པ། དུས་གསུམ་དུ་བཞད་པ། ཁམས་གསུམ་དུ་བཞད་པ། སྣོད་སོགས་གསུམ་དུ་བཞད་པ། མཐོང་སྤང་སོགས་གསུམ་དུ་འབྲས་བུ་དུ་དང་བཅས་པ་དང་ལྡ། དང་པོ་ནི། དགེ་བའི་དགེ་ལ་སོགས་པ་ནི། །བཞི་དང་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་

གསུམ། །མི་དགེའི་དགེ་སོགས་གཉིས་དང་ནི། གསུམ་དང་བཞི་སྟོང་རེམ་པ་བཞིན། །ལྔང་མ་བསྟན་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །དེ་དག་གཉིས་དང་གསུམ་དང་ཅ་ གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དགེ་བ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་

ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཅ་ ལ་སོགས་པས་ནི་དེའི་མི་དགེ་བ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྔང་མ་བསྟན་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཐུན་དང་

བྱལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དགེ་སོགས་གསུམ་ལས་ཅི་ཙམ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་རྒྱུ་བདག་སྐྱེས་གསུམ་དང་། ལྔང་མ་

@130A ཞེས། །བསྟན་ལ་བྱལ་འབྱས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་སྐྱེས་བདག་རྟོག་སྟོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་བསྟན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྱས་བུ་དགེ་སོགས་དེ་དག་གསུམ་ལས་ཅི་ཙམ་

འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་འབྱས་བུ་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་རྒྱུ་བདག་སྐྱེས་གསུམ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ལ་རྒྱུ་མཐུན་བྱེད་འབྱས་རྟམ་སྨིན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། འདས་ད་ལྟར་མ་འོངས་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ། །བར་མ་ཡི་ནི་མ་འོངས་པའང་། །བར་མ་གཉིས་སོ་མ་སྐྱེས་པའི། །འབྱས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འདས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྱས་བུ་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཞེན་

དེ་རྟམས་ནི་འབྱས་བུ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱལ་འབྱས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བར་མ་ད་ལྟར་བ་ཡི་ལས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྱས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡིས་ཀྱང་ བཞི་ཡོད་དེ། བྱལ་འབྱས་མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། བར་མ་དུ་ལྟར་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་དུ་ལྟར་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བདག་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་པ་སྟེ་མ་འོངས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་

གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ས་ཡ་ པའི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ས་པའི་གསུམ་དང་གཉིས། །ཞེས་བྱང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ས་པའི་ འབྲས་བུ་འགྱུབ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྲལ་འབྲས་མིན་

པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ས་པའི་ལས་འགྱུབ་པ་ལ་གསུམ་མམ། གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཞིག་གྱུབ་ན་རྣམ་སྨིན་དང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་ གསུམ་དང་། ཟག་བཅས་གྱུབ་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་

@130B འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། སྣོད་པ་དང་། མི་སྣོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྣོད་པའི་སྣོད་ལ་སོགས་པ་གསུམ། །མི་སྣོད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། །སྣོད་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ལ་སོགས། །གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་

འབྲས་བུནི། །སྒོབ་སོགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལྡུ། །ཞེས་བྱུང་། སྒོབ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྒོབ་པ་ལ་སོགས་གསུམ་ལས་གང་སྐྱེས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སྒོབ་པ་འབྱུབ་ན་རྒྱུ་སྐྱེས་བདག་གསུམ་དང་། སོགས་པས་མི་

སྒོབ་པ་འབྱུབ་ན་ཡང་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་དང་། སྒོབ་མི་སྒོབ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་འབྱུབ་ན་སྐྱེས་བདག་བྱལ་འབྲས་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་སྒོབ་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་སྒོབ་སོགས་གསུམ་ལ་ཅི་ཙམ་སྐྱེས་པ་ཡོད་དེ། སྒོབ་པའི་ཆོས་

སྐྱེས་ན་བདག་འབྲས་གཅིག་པུ་དང་། སོགས་པས་མི་སྒོབ་པ་སྐྱེས་ན་རྒྱུ་བདག་སྐྱེས་གསུམ་དང་། སྒོབ་མི་སྒོབ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་སྐྱེས་ན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒོབ་མི་སྒོབ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ལས་

ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་ཅི་ཙམ་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒོབ་པ་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་སོགས་ཀྱིས་མི་སྒོབ་པ་ལའང་དེ་གཉིས་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ལ་འབྲས་བུ་ལྡུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྡུ་པ་ནི། མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་དེ་ལ་སོགས།

གསུམ་དང་བཞི་དང་གཅིག་ཡིན་ནོ། །སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་ལས་ཀྱི། དེ་དག་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ། །སྤང་བྱ་མིན་པའི་དེ་དག་གཅིག །གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་

ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་ལས་གང་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ལ་རྒྱུ་སྐྱེས་བདག་གསུམ་དང་། སོགས་ཀྱིས་སྒོམ་སྤང་ལ་བལ་འབྲས་མིན་པའི་བཞི་དང་། སྤང་བྱ་མིན་པ་ལ་བདག་འབྲས་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

@131A ཞེས། །སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་གསུམ་ལས་གང་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་། སྒོམ་སྤང་ལ་བལ་འབྲས་མིན་པའི་བཞི་དང་། སྤང་བྱ་མིན་པ་ལ་སྐྱེས་

བདག་བལ་འབྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་མིན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་གང་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྤང་ལ་བདག་འབྲས་གཅིག་པུ་དང་། སྒོམ་སྤང་ལ་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་།

སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་སྨིན་མིན་པའི་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ནི། རིགས་མིན་བསྒྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཁ་ཅིག་ཆོ་གའ་ཉམས་ཞེའོ། །གཅིག་གིས་སྒྲུབ་པ་གཅིག་འཕེན་ནོ། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་བྱེད་དུ་མ་ཡིན། །སེམས་

མེད་སྨོམས་པར་འཇུག་པ་དག །འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཐོབ་པའང་མིན། །ཞེས་བྱུང་། རིགས་མི་རིགས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ལས་གསུམ་ལས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་བསྒྲིད་པའི་ལས་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་

ཅིག་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ། སྡུམའི་སྟེང་དུ་འགྲོ་འདུག་ཟས་སོགས་ལ་ཆོ་ག་ལྟར་མ་བྱས་པའི་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོ་ག་ཉམས་པའི་ལས་མི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེའོ། །གོང་དུ་བཤད་པའི་ལས་གཅིག་གིས་སྒྲུབ་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་

ཞེ་ན། བྱ་སྣའི་གྲུབ་མཐའ་འདིར་ལས་གཅིག་ཁོ་ནས་སྒྲུབ་གཅིག་འཕེན་གྱི། དུ་མ་མི་འཕེན་ལ། དུ་མས་ཀྱང་གཅིག་ཙམ་ལས་འཕེན་པར་མི་འདོད་དེ། དེ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ་རིགས་པ་ནི་གང་སྨིལ་ལས་སོ། །འོན་མདོ་

ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་པར་ཡཤད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེན། ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ལས་གཞན་གྱི་ས་བོན་གསོ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འཕེན་བྱེད་གཅིག་ཡིན་ཡང་

@131B ཡོངས་སུ་རྫོགས་བྱེད་དུ་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། རི་མོ་མཁན་གཅིག་གིས་བྲིས་པ་ལ་ཚོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྟར། འཕེན་བྱེད་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་ཚང་མ་ཚང་སོགས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་འགོག་པ་དང་འདྲ་

ཤེས་མེད་པའི་སྐྱེམས་པར་འཇུག་པ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་ཀྱང་རིས་མཐུན་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ལྡན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ལྡན་ཅིག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐོབ་པའང་འཕེན་བྱེད་མིན་ཏེ། ལས་དང་ལྡན་ཅིག་ཀྱང་སེམས་མེད་པས་སྟོངས་

ཚུང་བའི་ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྤྲིལ་པ་གསུམ། བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་གསུམ། ཚ་མཐུན་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། འབྱོ་བ་གང་ན་སྤྲིལ་པ་དུ་ཡོད་དང་། ལས་སྤྲིལ་བྱེ་

བག་ཆུ་ཚའོད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང་། །ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་ངན་འགྲོ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །སྐུ་མི་སྣང་སྤྲིད་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། སྤྲིད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་

དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་འདོད་དེ། ལས་ཀྱི་སྤྲིད་པ། ཉོན་མོངས་པའི་སྤྲིད་པ། རྣམ་སྨིན་གྱི་སྤྲིད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང་པོ་དང་། ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་པོའི་སྤྲིད་པ་རྣམས་གཉིས་པ་དང་། ངན་འགྲོ་

བ་རྣམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་སྐུ་མི་སྣང་པ་རྣམས་གསུམ་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་གང་ལ་སྤྲིད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོོམ་པ་དང་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་ཅི་རིགས་སྐྱེ་བ་ལ་སྤྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་

ཆེ་ཆུང་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་གསུམ་སྟ་མ་སྟ་མ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། མཚམས་མེད་ལས་སྟོོབས་ཆུང་བའི་ཉོན་མོངས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚམས་མེད་སྨིང་གསུམ་

@132A ཞེས། །དག་ན་ཡོད། །ཐ་མ་སོགས་ལ་མི་འདོད་དོ། །ཕན་དང་ངོ་ཚ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། །ལྷག་མ་འགྲོ་བ་ལྟ་དག་ན། །ཞེས་བྱུང་། མཚམས་མེད་ལྟ་རོས་ཅན། གང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་སྣུན་མིན་པའི་

གྲིང་གསུམ་གྱི་མི་དག་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཐ་མ་དང་སོགས་ཀྱིས་མ་ནིང་ལྷ་བུ་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕན་སེམས་ཆུང་ཞིང་རྒྱུད་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལྷག་མ་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱིབ་

པ་ཅོས་ཅན། གང་ན་ཡོད་པ་ནི་ཕྱོགས་རེ་བ་མིན་ཏེ། འགྲོ་བ་ལྟ་པོ་ཐམས་ཅད་དག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། མཚམས་མེད་དངོས་དང་། ཉེ་བའི་མཚམས་མེད་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་།

དེ་དག་མཚམས་མེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན། དེ་ལ་གཞན་གྱི་དོགས་པ་སྤང་བ། དག་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་ཆོ་ཚད་བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་དངོས་དང་། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་ཁྱད་

ཆོས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི། །རང་བཞིན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཆོས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་

ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་མི་འཕྲོད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་མིན་པའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བའང་

མིན་ཏེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་མིན་པ་ནི་ཤེས་སྣའོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་དེ་དང་དེ་ཕྱི་བའི་དགེ་འདུན་ཕན་ཚུན་གཉིས་དང་ཡང་དག་ལྡན་གྱི། འབྱེད་པ་པོ་ལ་མི་

@132B ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྟག །དེ་དང་འབྱེད་པོ་ཡང་དག་ལྡན། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེ་གྱི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་སྡེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་

ཐོ་བའི་རྩྭན་ཆེན་པོའི་མཚམས་མེད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། གང་ལ་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། དེ་དང་འབྲེལ་པ་པོ་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཡིན་ན་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་མ་ཁྲབས་སྟེ། དེའི་མཚམས་མེད་

ཀྱི་ལས་རྣམས་ལྷང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་མི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེའི་ཁྲད་ཚོས་ལ། འབྲས་བུའི་ཁྲད་པར་དང་། གང་ཟག་གི་དང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དང་། གནས་ཀྱི་ཁྲད་པར་དང་། དུས་ནམ་

གྱི་ཚོ་བྱེད་པ་ལྟ། དང་པོ་ནི། བསྐལ་པར་མནར་མེད་པར་སྨིན་འགྱུར། །ལྷག་པས་གཅེད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། འཁོར་ལོའི་མཚམས་མེད་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་པོ་བར་གྱི་བསྐལ་

པར་མནར་མེད་པའི་དམྱལ་བར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་གཅིག་དང་མང་པོ་བྱས་པ་ལ་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། གཅིག་ལས་ལྷག་བྱས་པ་དེའི་ལུས་ཇེ་ཆེར་སྐྱེས་ནས་མཚམས་མེད་ཀྱི་གྲངས་བཞིན་དུ།

སྡུག་བསྔལ་གྱི་གནོད་པ་ཡང་གཉིས་སོགས་ཆེས་ལྷག་པར་རྒྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགེ་སློང་ལྟ་སྤྱོད་ཚུལ་ལྡན་པས། །འབྱེད་དོ་ཞེས་བྱང་། དབྱེན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱེད་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡོད་དེ། དགེ་སློང་ཡིན་པ། ལྟ་

བ་གཅོོ་བོར་སྤྱོད་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་པས་མི་རྟུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞན་དུའོ་བྱིས་པ་རྣམས། །སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ། །ཕྱེད་པའོ་དེ་ནི་མི་གནས་སོ། །དེ་ནི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་

@133A ཞེས། །དུ་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱིས་པ་སྟེ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་འབྱེད་དགོས་ཏེ། སྟོན་པ་བཞུགས་པར་གཅིག་བརྟེན་མི་བཟོད་ཅིང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་འབྱེད་མི་

རྟུས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་ལས་གཞན་པའི་ལྷས་བྱིན་ལ་དད་པ་དང་། སྟོན་པས་བཅས་པའི་ལམ་ལས་གཞན་བསླབ་ཚིག་ལྟ་ལ་བཟོད་པ་སྟེ་འདོད་ཅིང་དང་དུ་བླངས་པ་ན་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

ཀྱི་ཡུན་ཚད་ཡོད་དེ། ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་མི་གནས་པར་འདུམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དབྱེ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོའི་དབྱེ་བྱ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འདུམ་བར་བྱ་ལམ་གསར་པ་མི་སྐྱེ་ཞིང་ཆོས་འཁོར་ཡང་བྱེ་བས་ན་དེ་ལྟར་བྱ་

བརྟེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། འཇམ་བྱ་གྲིང་ནའོ་དགུ་སོགས་ཀྱིས། །ལས་ཀྱི་དབྱེ་ནི་གྲིང་གསུམ་ན། །དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང་། འཁོར་ལོའི་དབྱེ་དེ་ཆོས་ཅན། འཇམ་གྲིང་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ན་མེད་དེ། འགྲན་ཟླ་

སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲངས་ཉུང་མཐའ་ཡང་དག་སྟོང་དགུ་སོགས་དགོས་ཏེ། དག་འདུན་སྡེ་གཉིས་ལ་དག་སྟོང་བརྒྱད་དང་འབྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཀྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཀྱི་དབྱེ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གྲིང་གསུམ་ན་ཡོད་དེ། བསྟན་

པ་གནས་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དག་སྟོང་བཞི་ཚན་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོ་གས་སྟེ། འབྱེད་པ་པོ་རྣམ་དུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། དང་པོ་མཐའ་སྐྱོན་རྣང་གཅིག་གི། །སྟ་རོལ་ཐུབ་པ་ནོངས་པ་

པ་དང་། །མཚམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་། །འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་བྱུང་། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཆོས་ཅན། དུས་དྲུག་ཏུ་མི་འབྱུང་སྟེ། སྟོན་པ་དང་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་དང་། མཐའ་སྟེ་ཕྱིས་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་ཁ་དང་། བར་དུའང་

@133B བསྟན་པ་ལ་སྐྱོན་མ་བྱུང་བའི་བར་དང་། ཉན་ཐོས་མཆོག་ཟུང་གཅིག་མ་བྱུང་བའི་སྔ་རོལ་དང་། ཐུབ་པ་ནོངས་པ་སྟེ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་དང་། འཚམས་པོ་ཆེ་མ་བཅད་པའི་ནང་དག་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གཞན་རྣམས་སྨྲ་ཞེང་། བཞི་པ་

གྱུབ་སྟེ། དབྱེན་དེ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་གིས་འདུམ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་གྱུབ་སྟེ། མཚམས་ནང་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞེང་། །སྣང་དང་མེད་པར་བྱས་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། ཕ་མ་བསད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། འཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་ཁྲད་པར་བ་བསམ་པས་སྣང་སའིང་སྟོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་བསད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་

དང་སངས་རྒྱས་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བའི་ལས་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཚམས་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཁྲུད་པར་ཅན་སྣང་སེང་མེད་པ་དང་ཉམས་པ་སྡུར་ལྡུར་བྱས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཚན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཀྱང་

འགྱུར། །གང་གི་རྒྱུ་མཚན་ལས་བྱུང་མ། །སངས་རྒྱས་བཟེག་པར་སེམས་ལ་མིན། །བསྟན་འོག་དགྲ་བཅོམ་ལ་མ་ཡིན། །འཚམས་མེད་སྡུག་བ་བྱས་པ་ལ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཞ་མ་མཚན་

གྱུར་པ་བསད་ནའང་འཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞ་བྱད་མེད་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གཉིས་ལ་ཡང་འཚམས་མེད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱད་མེད་ཁ་ཅིག་རང་གི་མངལ་གྱི་རྒྱུན་རྒྱུར་པོ་དེ་བྱད་མེད་གཞན་གྱི་མངལ་དུ་ཟླུགས་ནས་

བཙས་པའི་བུ་དེའི་མ་དངོས་གནས་པ་གང་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གང་གི་རྒྱུ་མཚན་ལས་བྱུང་བའི་བྱད་མེད་དེ་དེའི་མ་དངོས་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་བསད་ན་འཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།

@134A ཞེས། །སྤྱིར་མ་ཙམ་ལ་ནི་སྐྱེད་བྱེད་དང་། གསོ་བྱེད་ཀྱི་མ་སོགས་དུ་མར་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟག་པར་སེམས་པ་ཙམ་ལ་ནི་འཚམས་མེད་མི་འབྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཀྱོང་འདོད་མེད་ན་དེ་མི་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་མ་ཐོབ་གོང་དུ་མཆོག་སྦྱིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་དགྲ་བཅོམ་བཀྱོང་བའི་འཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་བ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་དེས་དགྲ་བཅོམ་བཀྱོང་བའི་སྤྱོད་བ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཚམས་མེད་ཀྱི་

སྤྱོད་བ་བྱས་པ་དེས་བསམ་པ་དེ་མ་ལོག་གི་བར་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་བཞི་གང་རུང་ཐོབ་མི་སྲིད་དེ། ལས་སྨིན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་བ་ལ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་བསད་པའི་ལས་ཡིན་ན་འཚམས་

མེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། མ་བསམས་པ་དང་ནོར་ནས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་བསད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཕ་མ་བསད་པའི་ལས་ལ་ཡང་འཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གསོད་འདོད་

གཏན་མེད་པར་སྟེས་དབང་གིས་བསད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཙོ་ལག་མཁན་གྱི་བུས་སྒྲང་བུ་བསད་པར་འདོད་ནས་ཕ་བསད་ཀྱང་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཕ་ཡང་ཡིན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་

བསད་ན་འཚམས་མེད་གཅིག་བྱས་པར་འཇོག་སྟེ། རྟེན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་གི །གཉིས་འབྱུང་བའི་དོན་མེད་དེ། གསད་བྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མཚམས་མེད་གཉིས་

ཀྱི་ནང་ནས་གང་དུ་འཇོག་ཅེ་ན། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གཉིས་ཀར་འཇོག་རུང་ཡང་བྱེ་སྟྲུལ་ལྟར་ན་གཅིག་ཏུ་འཇོག་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་ཀྱིས་རྩུང་ཟད་མི་

@134B འདུ་བ་རེ་ཡོད་དོ། །བཞི་པ་དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་ཆེ་ཚད་དོས་བཟུང་བ་ནི། དགེ་འདུན་དབྱེན་ཕྱིར་རྫུན་སྨྲ་བ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་རབ་ཆེར་འདོད། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ལ། །སྲིད་རྩེའི་སེམས་པ་འབྲས་རབ་ཆེ། །ཞེས་བྱུང་། འཚམས་མེད་ཀྱི་ནང་ནས་

དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩྭན་རྩྭས་པོ་སྣ་བའི་འཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། འཚམས་མེད་གཞན་བཞི་ལས་ཀྱང་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་དང་། དགྲ་བཅོམ་

བསད་པ་དང་། མ་དང་ཕ་བསད་པ་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ཆེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱོད་སྡིག་ཆེ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ལ་ནི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཁྲི་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གནས་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཉེ་བའི་འཚམས་མེད་དངོས་དང་། ལས་ལམ་གྱི་གེགས་དོས་བཟུང་བ་དང་། བྱང་སེམས་དེས་གནས་ཚའད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མ་དགྲ་བཅོམ་མ་སྡུག་བྱས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་གནས་དང་། །སློབ་པ་

གསོད་དང་དགེ་འདུན་གྱི། །འདུ་བའི་སྐོ་ནི་འཕྲོག་པ་དག །མཚམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ། །སྡུ་པ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། འཚམས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ཆ་འདྲ་བའི་ཉེ་བའི་འཚམས་མེད་ལྡ་ཡོད་དེ། མ་དགྲ་བཅོམ་མ་ལ་མི་

ཚངས་པར་སྤྱད་པས་སུན་ཕྱུང་བར་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་གསོད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྟོབ་པ་གསོད་པ་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་ཞལ་གྱི་འདུ་བའི་སྐོ་འཕྲོག་པ་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མ་དང་ཕ་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་

གསོད་པ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེ་ན་བྱས་པའི་འཚམས་མེད་དང་ཆ་འདྲ་ཞིང་། ལྷ་པ་མཆོད་རྟེན་འཇིག་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱི་ཁྲག་འབྱིན་པ་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཅོད་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དག་

@135A ཞེས། །བཅོམ། །འཕོབ་ལ་ལས་གེགས་ཤིན་ཏུ་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྲད་པར་འགའ་ཞིག་འཕོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྐྱོར་ལམ་བཅོད་པ་ཕོབ་པ་ལ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་

ཕྱིར་མི་འོང་ཕོབ་པ་ལ་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་། དགྲ་བཅོམ་ཕོབ་པ་ལ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཕོབ་ན་དེ་རྣམས་སུ་གཏན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བྱང་སེམས་དེས་གནས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། སྟོན་བྱེད་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཟཱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན། །གང་ནས་མཚན་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ། །བདེ་འགྲོར་རིགས་མཐོར་སྐྱེ་དབང་

ཚང་། །ཕོར་བྱུར་ཆོ་རབས་དྲན་མི་ལྡོག །དེ་ནི་འཛམ་གླིང་ཕོར་བྱུར་ཉིད། །མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ། །བསམ་པ་ལས་བྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱ། །ལུས་པ་དག་ཏུ་འཕེན་པར་བྱེད། །རེ་རེ་འང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་

བྱང་། དུས་གང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་གནས་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། གང་ཕན་ཆད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཅན་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དམིགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལ་དེས་པར་

གཞོལ་ཅིང་སྨོན་ལམ་བཏབ་པའི་ནུས་པ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་དེས་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ཕན་ཆད་དུ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་ཞིང་། རིགས་མཐོན་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། དབང་པོ་ཚང་བ་དང་། ཕོ་ཁོ་ནར་འགྱུར་

བ་དང་། ཆོ་ཙབས་དྲན་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མཚན་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ལས་སུ་བཞད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། གཉས་འཛམ་གླིང་དང་། རྒྱེན་ཕོར་བྱུང་བ་ཉིད་དང་། ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་པའི་སངས་

@135B རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་པ་དང་། དམིགས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བར་སེམས་པ་དང་། ལས་དེའི་ངོ་བོ་ནི་བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། དུས་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལྷས་པ་དག་ཏུ་འཕེན་གྱི། དེ་ལས་མི་མང་བའི་ཕྱིར།

མཚན་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དེ་རིའང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱ་འདྲེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་དེ། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་སེམས་པ་བརྒྱ་དང་། ལས་ལམ་བཟུ་ལ་རྒྱུ་ལྷས་དམིགས་པའི་སེམས་པ་བརྒྱ་དང་།

ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་བརྒྱ་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱོང་རྗེའི་སེམས་པ་བརྒྱར་འདོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བསོད་ནམས་བསགས་ཚུལ་དང་། ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག བྱངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་། །དང་པོ་ཤ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་སློབ་ལམ་ནས་ཆོགས་གང་ཇི་ལྟར་རྫོགས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱངས་མེད་

གསུམ་གྱི་དང་པོར་ཤ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྫ་མཁན་གྱི་ཁྱེའུ་སྣང་བྱིར་བྱུང་པའི་ཚེ་བསྐེན་བཀུར་དང་བསྟོད་ནས་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྐེན་བཀུར་བའི་མཐར་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་གྱི་ཚེ་བྱངས་མེད་དང་པོའི་ཚོགས་

རྫོགས། གཉིས་པར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ལ་བསྐེན་བཀུར་བའི་ཐ་མར་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་ཚེ་བྱངས་མེད་གཉིས་པའི་ཚོགས་རྫོགས། གསུམ་པར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྐེན་བཀུར་བའི་ཐ་མར་རྣམ་གཟིགས་

ཀྱི་ཚེ་བྱངས་མེད་གསུམ་པའི་ཚོགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྐྱེང་རྗེ་ཡིས། །སྨྲེན་པར་བྱེད་པས་སྨྲེན་པ་རྗེས། །ཚགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི། །མི་འཁྲུགས་བཟོད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི། ।

@136A ཞེས། །སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་བརྩེན་འགྱུར་ཀྱི། །དེ་མ་ཐག་ལ་ཉིང་འཛིན་བློའི། །ཞེས་བྱང་། ཕར་ཕྱིན་རྩོགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་སྤྲོལ་བྱེ་ཆོ་ཀུན་ལ་སྣིང་རྗེས་སྤྱིན་པ་བྱིན་པས་སྤྱིན་པ་དང་། ཆགས་བཅས་

བཟོད་པ་སྣ་བའི་ཆེ་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་བཟོད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྐར་རྒྱལ་ལ་བསྟོད་པས་བརྩེན་འགྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོན་དེར་བསམ་གཏན་ནམ་ཏིང་འཛིན་དང་བློ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་ཀྱི་གཞི་གསུམ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། ཞར་བྱུང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསུམ་པོ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང་། །དེའི་གཞི་དཔེར་ན་ལས་ལམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་

གཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གསུམ་ལ། བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཀྱང་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་སྤྱིན་ཡིད་འོང་

འབྱིན་པས་བསོད་ནམས། ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བྱ་བ། ཀུན་སློང་གི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་དེའི་གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེཡིར་ན་ལས་དང་ལམ་བཞིན་ནོ། །ཁྲུད་པར་ཡོད་དེ། སྒྲིན་པའི་ལུས་ངག་གི་བདུན་པོ་དེ་བསོད་ནམས་དང་

བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་གা་ཡིན་ལ། བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་རྩེ་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྒྲིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཞི་གསུམ། དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་དང་ཁྱད་ཆོས་དང་ཞར་བྱུང་

དང་བཞི། དང་པོ་ནི། གང་གིས་སྒྲིན་བྱེད་དེ་སྒྲིན་པ། །མཆོད་དང་ཕན་གདགས་འདོད་པ་ཡིས། །ལུས་དང་ངག་ལས་སློང་དང་བཅས། །དེ་འབྲས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། སྒྲིན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། །

@136B སྒྲིན་བྱའི་དངོས་པོ་གང་གིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཀུན་སློང་ཡོད་དེ། ཚགས་པས་སྒྲིན་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲིན་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་མཆོད་པ་དང་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པ་ཡིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ལུས་

དང་ངག་གི་ལས་ཀུན་སྡོང་དང་བཅས་པས་བྱིན་ཀ། སྨྱན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཟཁད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར། །གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་ཕྱིར་སྨྱིན། །ཞེས་བྱང་། སྨྱིན་པ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་ཏོ་ན་དང་། གཞན་ཏོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དང་། བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྨྱིན་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སྐྱེས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་དང་པོ་དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཆགས་

བཅས་སོ་སྐྱེ་ལ་སྨྱིན་པ་གཉིས་པ་དང་། ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པས་གཞན་ལ་སྨྱིན་པ་གསུམ་པ་དང་། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕུལ་བ་དེ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་འདི་སྨྱིན་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། བསམ་པའི་དབང་

ཙམ་མིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་ཀྱང་སྨྱིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སྨྱིན་བདག་དང་། །དངོས་དང་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས། །ཞེས་བྱང་།

སྨིན་པ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། སྨིན་བདག་དང་སྨིན་བྱའི་དངོས་པོ་དང་། སྨིན་ཡུལ་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་ལས་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྨིན་བདག །དངོས་པོ་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི།

སྨིན་བདག་ཁྱད་འཕགས་དང་སོགས་ཀྱིས། །གུས་ལ་སོགས་པས་སྨིན་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བཀྲ་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་དང་། །དྲས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེད། །ཅེས་བྱུང་། སྨིན་བདག་ཁྱད་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དད་པ་ཅན་དང་སོགས་

@137A ཞེས། །ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྨིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དད་གུས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སྨིན་པར་

བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། སྨིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་བཞིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གུས་པས་སྟེར་བས་རང་ལ་བཀུར་སྟི་དང་། རང་གི་ལག་གིས་སྟེར་བས་ལོངས་

སྨྱོད་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དང་། དུས་སུ་སྐྱེར་བས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་མི་ཡོལ་བ་དང་། གཞན་ལ་མི་གནོད་པར་སྐྱེར་བས་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཕུན་སུམ་དངོས། །དེ་ལས་གཟུགས་

བཟང་གྲགས་དང་ལྡན། །དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན། །དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལུས་འབྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། སྤྲིན་བྱའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཕགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་དྲི་ཟེ་རེག་བྱ་བཟང་

བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱིན་པས་སྤྲིན་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྲིན་བྱ་ཁ་དོག་བཟང་བ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་གཟུགས་བཟང་། དྲི་བཟང་བ་ལས་གྲགས་པ་རྒྱས་

པ་ལྟན། རོ་བཟང་བ་ལས་དཀའ་བར་འགྱུར། རེག་བྱ་བཟང་བ་ལས་ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་ཅན་དང་དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་ལུས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འཛོམ་དང་སྟུག་བསྔལ་ཕན་འདོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་

ཞིང་ཁྲད་འཕགས། །མཆོག་ནི་བྱོལ་བས་བྱོལ་བའམ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་བརྒྱད་པ། །འཕགས་པ་མིན་ཡང་ཕ་མ་དང་། །ཤེས་པ་དང་ནི་ཆོས་སྣ་དང་། །སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་

@137B བྱང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣྲིན་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འགྲོ་བའི་སྐོ་ནས་སྣྲིན་ཡུལ་དུད་འགྲོ་ལ་བྱིན་ན་རྣམ་སྨིན་བརྒྱ་འགྱུར་དང་། ཚུལ་འཆལ་གྱི་མི་ལ་སྡོང་འགྱུར་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྐོ་ནས་ནད་པ་དང་མཁོན་མེད་ལ་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་

དང་། ཕན་འདོགས་པའི་སྐོ་ནས་ཕ་མ་སྤྲོབ་དཔོན་སོགས་ལ་རྣམ་སྨིན་གཞལ་མེད་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་སྐོ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལ་རྣམ་སྨིན་འབྱམ་འགྱུར་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཕུལ་ན་རྣམ་སྨིན་དེ་བས་ཀྱང་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་

པའི་ཕྱིར། སྣྲིན་པའི་མཆོག་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། གྲོལ་བ་དབྱ་བཅོམ་པས་གྲོལ་བ་དབྱ་བཅོམ་པ་ལ་ཟང་ཟིང་སྣྲིན་པ་དང་། གྲོལ་བ་མིན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

ཡིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྲོལ་ཕྱིར་སྣྲིན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་སྟེ་

སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་བརྒྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཉ་བ་ལ་སྦྱིན་པ། འཇིགས་པས་སྦྱིན་པ། བདག་ལ་བྱིན་ནས་སྦྱིན་པ། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ། ཞ་མ་སོགས་ཀྱིས་བྱིན་པས་

སྦྱིན་པ། མཐོ་རིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་པ། བྱགས་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་ཡོ་བྱད་དང་རྟལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་དང་དོན་གྱི་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།

སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་རྫུ་འཕྲུལ་དང་། ཡོ་བྱད་འཕགས་ལམ་བརྒྱད་དང་། རྟལ་འབྱོར་གྱི་ཚོགས་ཞི་གནས་དང་། དོན་གྱི་མཆོག་དག་བཅོམ་གྱི་གོ་འཕང་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་ཡུལ་འཕགས་པ་མིན་ཡང་རྣམ་སྨིན་ཆེ་བ་ལྟ་ཡོད་དེ།

ཞ་མ་གཉིས་དང་ནད་པ་དང་ཚོས་སྨྲ་བའི་གང་ཟག་དང་སྐྱེ་མཐའི་བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ལྟ་ལ་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་སྨྲ་བ་ནི་ཕན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཕུལ་བ་

@138A ཞེས། །ཕན་ཡོན་ཆེ་ལ། ཁྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྨྲབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་

པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཞར་བྱུང་ལ། ལས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཇུག་དང་ཞིང་དང་གཞི་དང་ནི། །སྟོར་དང་སེམས་པ་

བསམ་པ་སྟེ། །དེ་དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས། །ལས་ཀྱང་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ཉིད། །ཅེས་བྱང་། ལས་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྷི་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། མཇུག་ཏུ་ལས་དེ་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཕན་འདོགས་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཞིང་དང་། ལས་ལམ་དེ་བྱེད་

པའི་ཡུལ་གཞི་དང་། ལས་ལམ་དེའི་སྟོར་བ་དང་། རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། ཀུན་སློང་གི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་དུག་པོ་དེ་དག་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བ་ལས། ལས་ཀྱང་སྟོབས་ཆུང་བ་

དང་ཆེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་

བཞིན་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་། །མི་འཁྲུགས་པ་དང་། །འཕོངས་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས། །བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བསགས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། མཇུག

རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། ལས་ངན་པ་དེ་ལ་མི་འཁྲུད་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། ལས་མི་དགེ་བ་ལ་འཕོར་ཡང་མི་དགེ་བ། དཔེར་ན་སྲོག་བཅད་ནས་ནོར་འཕྲོག་པའམ་དགེ་བ་ལ་སྲོག་མི་གཅོད་ཅིང་ནོར་སྦྱིར་བ་ལྟ་བུ

དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་འབྱིན་ངེས་པའི་ལས་དྲུག་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བརྒྱག་པ་དྲུག་ལམ་བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་ན་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ

@138B སྟེ། གོམས་པ་ལང་ཚོར་གྱི་རྟུན་བབ་ཅོལ་དུ་བྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་དེར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་མ་རྫོགས་པ་ཡང་བསགས་པའི་ལས་མིན་པར་ཟཱཧད་པའི་ཕྱིར། དགེ་མི་དགེའི་འཕོར་ཁྱད་པར་བ་ཡོད་དེ། དེ་གང་རུང་བྱས་ནས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་རྣམས་དེ

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱས་བྱང་བའི། །བསོད་ནམས་ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་བཞིན། །རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འཐུལ་ཕྱིར། །ངན་བའི་ཞིང་ལས་འབྲས་ཡིད་འོང་། །ཞེས་བྱང་། འདི་ལ་ཕལ་ཆེན་སྟེ་པ་དག

ན་ར། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ་ལ་སྨྱིན་པ་བྱིན་པ་ལ་བསོད་ནམས་མེད་དེ། དེས་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་ཅིང་བདག་གི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་བྱིན་པའང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མཆོད་རྟེན་དང་སྐུ་གཟུགས་ལྟ་བུ

དེ་ལེན་པ་མེད་ཀྱང་བཏང་བའི་རྒྱུ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམས་པ་དང་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་རྒྱས་པ་ལས་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གཅེར་བུ་པ་ན་རེ། ཆོམ་རྐུན་ལྟ་བུ་ལ་བྱིན་ན་ཕན་

ཡོན་མེད་དོ་ཞེན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་ངན་པའི་ཞིང་ལའང་ཕན་སེམས་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་འོང་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་དག་བ་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་འབྱུང་

བ་མི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞེང་བཟང་ཡང་སྲོག་གཅོད་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྨྱག་བསྟལ་འབྱུང་གི་བདེ་བ་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ནི། འཆལ་

པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགེའི་གཟུགས། །དེ་སྲོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བཅས་པ་ཡང་། །རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྡན་ནོ། །འཆལ་ཁྲིམས་དེ་རྒྱུ་འཕེན་མ་

བྱུང་། །དེ་གཉེན་པོ་དང་གཞི་ལ་རྟེན། །ཞེས་བྱུང་།

@139A ཞེས། །འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱུ་བྲལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པས་བསྟས་པའི་མི་དགེ་བའི་གཟུགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྲོང་བའི་ཚུལ་

ཁྲིམས་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དེས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཙམ་སྲོང་བ་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དུས་མིན་གྱི་ཟས་

ཟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡང་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་རང་ལ་འཕེན་པ་སྟེ་སྐྱོན་མ་བྱུང་བ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཉེན་མོངས་ཀྱིས་སྐྱོན་མ་བྱུང་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དྲན་

ཤེས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞི་སྙང་འདས་དོན་གཉེར་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ནི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །བསྒོམ་པའོ་སེམས་ལ་བསྒོ་ཕྱིར་

རོ། །མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྒོམ་གཅོའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་དགེ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། བསྒོམ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་

ཏན་བསྒོ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བསྒོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཅོ་བོ་དང་། ཉོན་མོངས་དང་འབྲལ་བ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་

དོན་དུ་བསྒོམ་པ་གཙོ་བོར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཞར་བྱུང་ལ། ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྐལ་པར་མཐོ་རིས་གནས་དགའི་ཕྱིར། །བཞི་ཡི་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན། །

@139B ཞེས་བྱུང་། ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྔར་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཕུལ་ནས་དེ་ཉིད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་

བྱེད་པ་དང་། དགེ་འདུན་བྱེ་བ་འདུམ་པ་དང་། བྱམས་པ་ཚད་མེད་བསྒོམ་པའི་བསོད་ནམས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚངས་པ་འདུན་ན་འདོན་དང་ཆོ་ཅིང་

ཐུང་མཉམ་པར་བསྐལ་པར་མཐོ་རིས་སུ་གནས་པར་དཀའ་བའི་གང་ཟག་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་སྤྲིན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས། །མདོ་སོགས་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་སྟོན། །ཞེས་

བྱུང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། སེམས་རྟེད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་བྲག་ཤ་དང་ཁྱིམ་བཟའ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་མདོ་དང་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚོགས་དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་ནི། བསོད་ནམས་སྐྱ་ངན་འདས་པ་དང་། །དེས་འབྲེལ་ཆ་མཐུན་དགེ་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྐྱང་འདས་ཀྱི་བསམ་

པས་མ་ཟིན་པའི་དགེ་བ་ནི་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་དང་། སྟོང་ལམ་མ་ཐོབ་གོང་གི་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དོན་གཉིར་གྱི་བསམ་པས་ཟིན་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ནི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་ཉོས་སམ་དེའི་སྟེར་གཏོགས་དང་། སྟོང་ལམ་བཞི་ཅས་འབྲེལ་ཆ་

མཐུན་གྱི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དངོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་བསྟན་ནས་མཇུག་བསྡུ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

@140A ཞེས། །རིགས་པས་རབ་ཏུ་བཅུག་པའི་ལས། །རྣམ་གསུམ་ཀུན་སྤོང་བཅས་པ་ནི། །ཡིག་འབྲུ་རྒུ་དང་བགྲང་བཅས་པའི། །སྨན་དག་གྲངས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། རིགས་པས་ཏེ་ཐབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེད་དུ་བཅུག

པའི་ལས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རིགས་པ་སྤྲོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཀུན་སྤོང་དང་བཅས་པ་གསུམ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐབས་ཀྱིས་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་འབྲུའི་

གཟུགས་འབྱི་བ་དང་ལྡ་ལྡ་བྱའི་རྒྱ་ཆོ་བ་ལྟས་ཀྱི་ལས་དང་། བགྲང་བ་རྩིས་དང་བཅས་པའི་སྨན་དག་ནི་དག་གི་ལས་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྦྱད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲིབ་ངན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། །ཉོན་

མོངས་ཅན་ཆོས་དྲི་མེད་དག། །བྱ་ནོམ་འདུས་བྱས་དག་བསྟེན་བྱ། །ཐར་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་པ་དང་། ངན་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོབ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། ལམ་ལ་སྐྱིབ་བྱེད་དང་། འདོར་བྱ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལྡན་ཚེགས་གནས་པའི་ཕྱིར། དྲི་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། གྲུ་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་

ཅན། རྣམ་གྲངས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལ་བསྟེན་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་སྐང་འདས་ཆོས་ཅན། བླ་ན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གཞན་ནི་བླ་ན་ཡོད་པ་དང་བཅས་ལ། ཁྱོད་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་

ཅིང་། གཅིག་ཏུ་དགེ་ཞིང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་བཞི་པའི་ཚིག་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །། ༥ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་སྦ་པའི་ཚིག་འགྲེལ་བཞུགས་སོ།། གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་

@140B འབྱུང་བཤད་པ་ལ། སྒང་བྱ་ཕྱ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་བཤད་པ། དེ་ཇི་ལྟར་སྒོང་ཚུལ་བཤད་པ། སྒངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ། རྣམ་གྲངས་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།

ངོ་བོའི་སྟོང་ཉས། རྣམ་པའི་སྟོང་ཉས། བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྟོང་ཉས་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡང་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩ་བ་དང་། ཤད་ཚན་དང་། གཉེན་པོའི་སྟོང་ཉས་དབྱེ་བ་

གསུམ། དང་པོ་ལ། ཆོག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཕྲ་རྒྱས་བྱུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོད་དང་། །ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་དང་། །ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ཏེ་དེ་བྱུག་ཀྱང་། །འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་

བདུན་དུ་བཤད། །ཁམས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་སྲིད་འདོད་ཆགས། །ཁ་ནི་ནང་དུ་བལྟས་ཕྱིར་དེར། །ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བརྒྱ་ཕྱིར་བཤད། །ཅེས་བྱུང་། སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་ངོ་བོའི་སྟོང་ཉས་བྱུག་ཡོད་དེ། ཕྲ་རྒྱས་བྱུག་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ཕྲ་རྒྱས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁོང་ཁྲོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་པ་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱུག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་བདུན་དུའང་

བཤད་དེ། འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱ་སྟེ། ཞལ་ཆེར་སློམས་འཇུག་ལ་ཆགས་པའི་ཁ་ནི་

ནང་དུ་བལྟས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཐུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་སྟེ་འཁོར་བའི་ཁྱད་པར་ལ་ཆགས་ཀྱང་དེར་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བས་དེ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

@141A ཞེས། །གཉིས་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒྲ་བཤད། བྱེད་ལས། དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ཡོད་དེ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་རྒྱུད་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་

མཚན་ཉིད་དུ་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་བློད་བློང་པོར་བྱེད་པས་སམ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཞེས་བྱ་ལ། རྟེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཕུ་བའང་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ན་ཕུ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་བརྟན་པ་དང་། གནས་པར་བྱེད་པ་སོགས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ངོ་བོའི་སྣོ་ནས་རྟོག་བྱེད་དང་། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་དང་། རྣམ་པའི་སྣོ་ནས་བཅུ་དང་། ཁམས་ཀྱི་སྣོ་ནས་གོ་བརྒྱད་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རྩ་ཉོན་བྱེད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཕྱ་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ཉོན་མོངས་བྱེད་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་ཉོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

ན་མིན་ཏེ། གཞན་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཆད་ཁ་མའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱེ་སྨོས་ཉོན་

མོངས་ལ་འདོད། གནས་མ་བྱ་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་དེར་བཀག་པར་འདོད། སྒོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་དེར་བཀག་པར་འདོད་ཅེས་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་ཕྱ་རྒྱས་

ལ་སྒོམ་སྤང་གིས་ཁྱབ་ཟིར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་འདི་དེ་གཉིས་ཐུན་མོང་དུ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་བ་ལྟ་སྤྱི་འཇིག་ཚོགས་དང་། །ལོག་དང་

@141B མཐར་འཇོན་ལྟ་བ་དང་། །ལྟ་བ་དང་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཇོན་དང་བཅུ། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནང་ཚན་གྱིས་དབྱེ་བ་བཅུ་ཡོད་དེ། ལྟ་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་། མཐར་འཇོན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་འཇོན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཇོན་གྱི་ལྟ་བ་སྟེ་ལྟ་དང་། ལྟ་མིན་ལྟ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་གླུབ་སྟེ། བཤད་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དངོས་དང་། གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་དང་

སྒོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ལྷ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྤྲུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ན་ཕྱ་རྒྱས་

དེ་དག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྤྲུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ལ་ལྷ་བ་ལྔ་དང་ལྷ་མིན་ལྔ་སྟེ་བཅུ་དང་། སོགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ལ་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྷ་བ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་བདུན་བདུན་དང་།

ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཕྱ་རྒྱས་དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཞི་ནི་སྐོམ་པའི་

སྤང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོང་རྒྱལ་མ་རིག་པ་བཞི་ནི་ཆོས་ཅན། སྐོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་ཀྱི། ཕྱིས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་བཅུ་དང་བདུན་

@142A ཞེས། །བདུན་བརྒྱད། །ཅེས་པའི་གཞུང་གིས་མཐོང་སྤང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉིད་དངོས་སུ་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་སྤང་ཡིན་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྒོམ་

སྤང་དེ་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིས་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉིད་འཆད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་སས་བསྡུས་པའི་དེ་བཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སས་བསྡུས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་

དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་བྱང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཕུ་རྒྱས་སྒོམ་སྤང་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་སོ་གཅིག་རེ་ཡོད་དེ། ཁོང་ཁྲོ་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་གཅིག་དེ་དག་ཉིད་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ནའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་

ཕྱིར། དེ་ལྟར་དག་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་ནི་དོན་བསྡུ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ན་སོ་དྲུག་དང་གོང་མ་གཉིས་ན་སོ་གཅིག་རེ་ཡོད་པའི་ཁྲོན་བསྡོམས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འབྱུང་འགོག་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་

མི་འོང་སྟེ། འཇིག་ལྟས་ནི་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག །མཐར་ལྟས་ཕྱང་པོ་དེ་དག་རྐག་ཆད་གང་རུང་ལྟ། ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་འདུག་ཀྱོལ་སོགས་སུ་ལྟ་བས་སྟུག་བདེན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་མཐོང་

སྣང་ལ་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་གཉིས་མི་འཇོག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཀྱང་མི་འཇོག་སྟེ། དེས་ལམ་ངན་པ་ལ་ལམ་མཆོག་ཏུ་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྲིད་རྩེ་ལས་

སྐྱེས་བཟོད་པ་ཡིས། །གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྣང་བྱ་ཉིད། །ལྟག་སྐྱེས་མཐོང་དང་སྐོམ་གཉིས་ཀྱིས། །བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྐོམ་ཁོ་ནས། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་མི་ནུས་པས། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྲིད་རྩེ་ལས་སྐྱེས་

@142B པའི་སྟུག་ཀུན་འགོག་ལམ་བཞིའི་མཐོང་སྣང་ཕྱ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། མཐོང་བས་སྣང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡིས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཙམ་

བྱིས་ཁོད་སྤྲོང་རྒས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་རྩེའི་ལྷག་མ་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲོང་བར་བྱེད་དེ། འདས་ལམ་བྱིས་སྤྲོང་བའི་ཚེ་མཐོང་ལམ་བྱིས་སྤྲོང་ཞིང་། སོ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་

པའི་སྒོམ་ལམ་བྱིས་སྤྲོང་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་བཟོད་པས་གཞོམ་བྱ་མིན་པའི་ལྟ་མིན་བཞི་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དང་འདས་པའི་སྒོམ་ལམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།

སྟ་མས་སྲིད་རྩེའི་དེ་སྤྲོང་མི་རྒས་ཤིང་། ཕྱི་མས་ཐམས་ཅད་སྤྲོང་རྒས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བཞད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདག་དང་བདག་གིར་རྟག་ཆད་དང་། །མེད་དང་

དམན་ལ་མཆོག་ལྟ་དང་། །རྒྱུ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བ། །དེ་དག་ལྟ་བ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལྟ་བ་ངན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱུང་པོ་ལ་

དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་ལྟ་བའི་ཞེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་འཇིག་ལྟ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་རྟག་ཆད་གང་རུང་ལྟ་བའི་ཞེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་མཐར་ལྟ། ལས་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་ཡོད་པའི་དོན་ལ་མེད་པར་ལྟ་བའི་ཞེས་རབ་ཉོན་མོངས་

ཅན་དེ་ལོག་ལྟ། ལྟ་བ་དམན་པ་ལ་དམིགས་ནས་འདག་པ་དང་གྲོལ་བྱེད་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་དན་དེ་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ། དབང་ཕྱུག་སོགས་སྐྱེད་བཟུང་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པ་སོགས་ལམ་མིན་པ་ལ་རྒྱུ་དང་ལམ་དེར་

@143A ཞེས། །ལྟ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྩུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྩུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་

ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ངན་པ་ཙམ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་ངན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྟགས་སོ། །ཁ་

ཅིག །ལྷ་བ་ལྷ་པོ་དེ་ལྷ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། རེ་ཞིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷ་ངན་ལྷ་བར་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཤེས་རབ་ཀུ་མི་རྟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལོག་ལྷ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་ཤེས་

རབ་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་སྐྱམ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། དེ་ལྟ་ལྷ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་སྟེལ་ལས། ལོག་པར་དམིགས་

པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ལྷ་བར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལམ་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གང་རུང་ཡིན་ན། འགོག་ལམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་ལོག་པར་

འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།

འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས་ང་རྒྱལ་ལྷ་བུས་དེ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མ་དམིགས་པར་ཟད་

བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྒྱུན་མངོན་ཞེན་པ། །རྟག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན། །རབ་ཏུ་འཇུག་པས་དེ་ཕྱིར་དེ། །ལྷ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག །བཞི་ཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཕྱིར་དང་། །དེས་རྟོག་ཕྱིན་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིར། །སེམས་དང་འདུ་

@143B ཤེས་དེའི་དབང་གིས། །ཞེས་བྱང་། དབང་ཕྱུག་སོགས་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མིན་པ་ལ་རྒྱུར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་

ལོག་པར་ཞེན་པ་ཡིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་ཐོག་ལྟ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་སྟེ་ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱི་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་

རྟག་པ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། མི་གཙང་བ་ལག་ཙང་བར་ལྟ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་བདེ་བར་ལྟ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ལྟ་ལ་རྟག

འཛིན། མཆོག་འཛིན་ལ་གཙང་བདེའི་འཛིན་པ་གཉིས། འཇིག་ལྟ་ལ་བདག་ལྟ་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཚན་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་དང་།

དེར་ངེས་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། ལྟ་བ་གཞན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲོ་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་འདྲ་ཞེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་

མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེའི་དབང་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ང་རྒྱལ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། སྤོང་ཚུལ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ང་རྒྱལ་བདུན་ནམ་དགུ་གསུམ་མོ། །ཞེས་

བྱུང་། ང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། བདུན་ནམ་དགུ་ཡོད་དེ། འདི་དང་བདག་རིགས་སོགས་མཉམ་མོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་མཉམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། དེ་ལས་བདག་ལྷག་གོ་སྙམ་པའི་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཁྱད་པར་འཕགས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་བདག་འཕགས་

@144A ཀ།། །སོ་སྐམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལས་ང་རྒྱལ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཐོབ་བོ་སྙམ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཁྱད་འཕགས་དེ་ལས་

ཆུང་ཟད་དམན་ནོ་སྙམ་པའི་ཆུང་ཟད་སྐམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་ཅན་མིན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་རྟོག་པའི་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་བདུན་ཡོད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་དག་ལས། བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་འདྲའོ། །བདག་དམན་ནོ། །བདག

པས་མཆོག་གོ། བདག་པས་དམན་ནོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །བདག་པས་དམན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་དགྲ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི། ང་རྒྱལ་དང་ལྡན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་

ཆུང་ཟད་སྐམ་པའི་ང་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་བསྟས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་འགའ་ཞིག་ནི་ང་རྒྱལ་དངོས་མིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ང་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་དུ་འགྱོ་བ་ལ་ཉེན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། བདག་མཆོག

གོ་སྐམ་པ་ལྟ་བུ་ཙོམ་ནི་ང་རྒྱལ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ལའང་ང་རྒྱལ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་དང་སྒོམ་པས་ཟད་བྱ་བ། །སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། །གསོད་སོགས་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པའོ། །དེ་བཞིན་འཇིག

སྲེད་འཕགས་པ་ལ། །རྣམ་སོགས་ངའོ་སྙམ་མི་འབྱུང་། །ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །མི་དགེའི་འགྲོ་པའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། ང་རྒྱལ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་

གྲིས་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་རྣམས་མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་སྤང་རྣམས་སྒོམ་ལམ་གྲིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་རྣམས་

@144B དང་། དེ་དག་གི་ཀུན་སྒོང་ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྙུར་དུ་ཤེན་སྐམ་པའི་འཇིག་སྲེད་དང་། སྡུར་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་དང་། སོགས་ཀྱིས་བདག་བྱད་མེད་ལྟ་བུར་སྐྱེས་ན་སྐམ་པའི་སྐྱེ་སྲེད་དང་། ངའོ་སྐམ་པའི་ང་རྒྱལ་རྣམས་

འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་ཡང་སྒོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་འཕགས་པ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལ་མི་དགེ་བའི་འགྲོད་པའང་མངོན་གྱུར་དུ་མི་

འབྱུང་སྟེ། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་མ་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས། མི་དགེ་བ་དང་ལྡང་མ་

བསྟན་གྱི་སྒོ་ནས། དུས་གསུམ་ལ་ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་ལྡ། དང་པོ་ནི། སྟུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྟ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཚོམ་དང་། །གང་དེ་ལྟན་ཅིག་མ་འདྲེས་པའི། །མ་རིག་གང་ཡིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། །དེ་དག་ལས་དགྲ་གོང་དུ་དམིགས། །ལྟ་བ་

གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པའི། །དེ་དག་དང་ནི་ལྟན་ཅིག་གང་། །འབྱུང་དེའང་ཀུན་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས། །ཞེས་བྱུང་། སྟུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་ལྟ་དང་། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་ལོག་ལྟ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་གཉིས་རེ་དང་། དེ་

བཞེན་དུ་སྨྲག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གི་ཐ་ཚོམ་གཉིས་ཏེ་དང་། ཐ་ཚོམ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་མ་རིག་པ་དང་། རྩ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཏེ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ན་བཅུ་གཅིག་ཏེ་ཡོད་པའི་སོ་གསུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རང་སའི་

སྤང་བྱ་རིགས་ལྟ་ལ་འགྲོ་བའི་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱས་པར་འཇུང་བའི་ཕྱིར། བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལས་དགུ་ཁམས་གོང་དུ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དེར་

@145A ཞེས། །དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཚོས་ཅན། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་དམིགས་རྣམ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་འགྲོ་དེ་དག་གི་ཐོབ་

པ་ཚོས་ཅན། ཐ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོར་མ་གཏོགས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་འབྲས་བུ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་དམིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །

འོག་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་དེ་དག་དང་། །ལྡན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་། །དུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ཡིན་པས། །ས་དྲུག་ས་དགུའི་ལམ་ནི་དེའི། །སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་།

འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོག་ལྟ་དང་། ཐ་ཚོམ་དེ་དག་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། འབའ་ཞིག་པ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་དྲུག་ནི་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ས་པའི་འགོག

པ་དང་། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་ཉོག་ལྟ་སོགས་དྲུག་གི་དམིགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་ལྡོགས་མེད་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་ཆོས་ཉེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་

ཅད་དང་། ཁམས་གོང་གི་དེས་ལམ་ལ་དམིགས་པ་ནས་མི་ལྡོགས་མེད་པ་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་བར་གྱིས་དགྱའི་རྗེས་ཉེས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པའི་གོང་གི་ལམ་རྣམས་ལ་དམིགས། ས་དྲུག་དང་ས་དགྱའི་ལམ་ནི་རང་རང་གིས་དེའི་ཕན་ཚུན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་

སྨྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྣང་བྱའི་ཕྱིར། །གནོད་མི་བྱེད་ཕྱིར་ཞེ་སྡང་མིན། །ཞེ་དང་དག་དང་མཆོག་གྱུར་ཕྱིར། །ང་རྒྱལ་མ་ཡིན་མཆོག་འཛིན་མིན། །ཞེས་བྱང་། འདོད་ཆགས་

@145B ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། ཁྱོད་ཟག་བཅས་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་པས་ཐར་འདོད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་སྡང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། འགོག་ལམ་ནི་གནོད་པ་

མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ནི་གནོད་པར་སེམས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགོག་ལམ་ནི་ཞི་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ནི་ཁེངས་པའི་རྟམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཞུགས་

མཆོག་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། འགོག་ལམ་རྟམ་པར་དག་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་མ་དག་ལ་གཙོ་བོར་དམིགས་ནས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་ལམ་ལ་

དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་སྐོན་ནས་དབྱེ་བ་ནི། ཕྱ་རྒྱས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི། ।

དམིགས་པའི་སྐོན་ནང་གི་ས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སུ། །ཟག་མད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། །བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །གང་ཞིག་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་པ། །དེ་ནི་དེ་མཚུངས་

ལྡན་སྐོན་ནས། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱ་རྒྱས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྐོན་ཁམས་རང་གི་ས་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་དེ་རྣམས་ནི་ལྟ་བས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྐོན་རང་གི་སར་རང་གི་རིས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི། རིས་གཞན་དུ་མི་རྒྱས་ཏེ། སྨྲ་བསྟལ་མཐོང་སྤོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྣམས་རང་སའི་སྨྲ་བསྟལ་མཐོང་སྤོམ་གྱི་སྤང་བྱའི་

@146A ཞེས། །རིས་ཁོན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དང་། གོང་མ་ལ་དམིགས་

པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་ནི་བདག་ལྟས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱ་རྒྱས་གང་ཞེག་སེམས་

བྱང་ཆོར་བ་སོགས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ས་མང་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱ་རྒྱས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། དབྱེ་བ་སྟོར་བསྟན་པ།

དེ་དག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྩ་བ་ངོས་བཟུང་བ། དྲི་བ་དང་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་། །མཐར་འཛིན་ལྟན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ལྟག་མ་རྣམས་འདིར་མི་

དགེ་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚོགས་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཡང་།

དུས་དེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པས་བཏུལ་བས་རྣམ་སྨིན་སྤྱོད་བསྟལ་འབྱིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་དང་། དེ་གཉིས་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་

ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་མི་འབྱིན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་འདིར་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྨིན་སྤྱོད་བསྟལ་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་

@146B དཔྱད་པ་ལ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན། མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་ཁྲལ་ཟེར་ན། དེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱ་རྒྱས་ན་

རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདོད་ཚགས་ཡིན་ན། མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གོང་མའི་འདོད་ཚགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་སྟེ། ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ན། རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བཞགས་པས་འདགས་དེས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།

ཁམས་གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ་འོ། །གཉིས་པ་ལ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་དགེ་བ་དང་། ཁམས་གོང་གི་ཉོན་མོངས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་འདོད་ཚགས་ཁོང་ཁྲོ་དང་། རྩོངས་པ་

རྣམས་མི་དགེའི་རྒྱ་བ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་། འདོད་པ་ན་མི་དགེ་བའི་རྒྱ་བ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དེའི་འདོད་ཚགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ལྡན་བ་དང་པོ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་རྩོངས་པ་རྣམས་དེའི་རྒྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཁ་ཅི་བའི་ལུགས་དང་།

འོག་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྣ་བ་གསུམ། །དེ་ནི་སྡེད་དང་མ་རིག་བློ། །རྣམ་གཉིས་མཐོང་འཇུག་ཕྱིར་དེ་ལས། །གཞན་མིན་ཞེས་བྱུང་། ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྣ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་

སྡེད་པ་དང་དེའི་མ་རིག་པ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་བློ་ཞེས་རབ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་ཐ་ཆོམ་དང་ང་རྒྱལ་ནི། དེའི་རྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཅིང་། ཕྱི་མ་ནི་རྣམ་པ་མཐོ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

@147A ཞེས། །གཉིས་པ་ནི། བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །དེ་དག་སྡེད་ལྟ་ང་རྒྱལ་རྣོངས། །བསམ་གཏན་པ་གསུམ་མ་རིག་ལས། །ཞེས་བྱུང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྟ་བ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྡེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་

ང་རྒྱལ་དང་རྣོངས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡེད་ལྟ་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་གསུམ་ཡང་མ་རིག་པའི་དབང་ལས་དེ་ལྟར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་དྲྭ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི། མགོ་གཅིག་པ་དང་རྣམ་

ཕྱེ་དང་། །དྲི་དང་བཞག་པ་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྐྱེ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་དྲི་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་

ལུང་བསྟན་པ་དང་། དྲི་བས་ལུང་བསྟན་པ་དང་། གཞག་པར་བྱ་བའི་དྲི་ཟ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་འདྲི་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཁོན་མོངས་ཀྱིས་སྐྱེའམ་ཞེ་ན་ཁོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དེའི་དབང་གིས་སྐྱེའི། ཁོན་མོངས་སྤྲངས་པ་རྣམས་ནི་མི་སྐྱེ་ཞེས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཅི་མི་འདི་

དམན་ནམ་ཁྱད་པར་འཕགས་ཞེས་འདྲིན། གང་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ནས་ལྷ་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཟེར་ན་དམན་ལ། ངན་སོང་ལ་ལྷོས་ཏེ་ཟེར་ན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཞེས་ལུང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ།

ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ལས་གཞན་ནམ་གཞན་མིན་ཞེས་སོགས་བྱང་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལ་བསམས་ནས་འདྲི་བའི་ཚེ་ལན་ལྔང་མི་སྟོན་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པས་

@147B དེར་གྱུབ་པའི་བདག་ནི་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་དུས་གསུམ་ལ་ཕྱ་རྒྱས་ལྟན་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ཕྱ་རྒྱས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ། དུས་གསུམ་ལྟན་ཚུལ་ལམ་དེའི་རྣམ་གཞག

བསྟན་ལ། སྤང་བྱལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅཤད་པ། སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་། ངེས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཚགས་

དང་། །ཁོང་ཁྲོང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི། །གང་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་སྤྲངས་པའི། །དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་དེ་དག་མ་འོངས་པས། །ཀུན་དང་གཞན་གྱི་རང་དུས་པ། །མི་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དང་། །ཞེས་བྱུང་། འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བར་ཉེ་བར་གནས་

པའི་རྣམ་ཤེས་བྱག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གང་ལ་རང་ཉིད་སྐྱེས་ནས་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ཡུལ་འདོད་ཆགས་སོགས་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྡན་པར་བྱེད་

པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུལ་མ་འོངས་པའི་དུས་གསུམ་པོ་ཀུན་དང་ལྡན་པར་

བྱེད་དེ། ཡུལ་གང་ལ་དེ་སྐྱེས་ལ་མ་སྤངས་ཤིང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དུས་སོ་

སོ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། མ་འོངས་པས་མ་འོངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་བ་དང་འདས་པ་ལའང་སོ་སོར་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་དབང་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་

@148A ཞེས། །པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་བྱེད་དེ། ཡུལ་དེ་གསུམ་ལ་དམིགས་པས་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་དང་ལྡན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་དག་གི་ལྷག་མ་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་

རིག་པ་ཀུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ཡུལ་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་སྐྱེས་ལ་མ་སྤངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་ཙམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། དུས་གསུམ་ཇུས་ཡོད་དུ་གྱུར་ཚུལ། དུས་གསུམ་གྱི་

འཇོག་ཚུལ། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པས་གཅོད་བྱེད་བཙོད་པ། བྱ་བྲག་སྣ་བས་ལན་བཏབ་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ལུང་དང་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་བཞད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། དུས་གསུམ་

པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཇུས་སུ་ཡོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་གལ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་ཞེག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ཇུས་ཡོད་དུ་བཞད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་

ཕྱིར་འབྲས་ཕྱིར། །དེ་ཡོད་སྣ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད། །ཡོད་པར་སྣ་བར་འདོད། ཅེས་བྱང་། ད་ལྟ་བར་མ་ཟད། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཇས་སུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དངོས་པོ་བ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར་དང་། འདས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པ་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣ་བས་དུས་གསུམ་ཇས་ཡོད་དུ་འདོད་དེ། དེ་ཇས་ཡོད་དུ་འདོད་པར་ཁ་ཆེ་བས་སྣ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག ། །རྣམ་བཞི་

དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། །གནས་སྐབས་གཞན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། །གསུམ་པ་བཟང་སྤྱི་བྱ་བ་ཡིས། །དུས་རྣམས་རྣམ་གཞག་ཅེས་བྱང་། ཡོད་སྣའི་ལུགས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞིར་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་གཞན་

@148B དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་དང་། གནས་སྐབས་དང་། སྔ་ཕྱི་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་སྣ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེས་སྨྲ་གྲུ་ལྟ་བུ་འདས་པ་ནས་དུ་ལྟར་བ་

དང་དུ་ལྟ་བ་ནས་མ་འོངས་པར་འཇུག་པའི་ཚོ་རྩས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གསེར་སྣོད་བཅོམ་ནས་རྒྱུན་བྱས་ཚོ་གསེར་གྱི་མདོག་མི་འགྱུར་བ་དང་། འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བའི་ཚེ་ངོ་རྒྱས་འགྱུར་

ཡང་ཁ་དོག་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚོ་སྐུ་གུ་དེ་དུས་གསུམ་ཆར་ལྟན་ཡང་མཚན་ཉིད་གང་ཞས་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།

སྐྱེས་པ་གཅིག་བུད་མེད་གཅིག་ལ་ཆགས་པའི་ཚེ་བུད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་ཡང་དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དུས་གསུམ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྩས་གཞན་

དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྔར་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚོ་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱ་བ་སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་དེ་ལྟར་བ་དང་། བྱ་བ་ཞིག་པ་འདས་པ་སྟེ་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩོས་ཀྱི་རིལ་བུ་གཅིག

ནི་གཅིག་དང་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་ཀྱི་ཤོ་མིག་གི་གོ་སར་བཞག་པ་ན་གཅིག་དང་བརྒྱ་སོགས་སུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལྷའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཚོ་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་ལ་འདས་མ་འོངས་དང་ལྡན་བ་གསུམ་

དུ་འཇོག་པས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱད་མེད་གཅིག་རང་གི་མ་ལ་ལྷོས་ནས་བུ་མོ་དང་རང་གི་བུ་མོ་ལ་ལྷོས་ནས་མ་དང་རང་ཉིད་དེའི་བར་དུ་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་དང་པོ་མི་འཐད་དེ།

@149A ཞེས། །ཕྱི་རོལ་གྱངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དུས་གསུམ་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་

ཚར་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གསུམ་པ་ནི་ཟུང་ཟད་བཟང་སྟེ། བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་མ་འོངས་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཚེ་ད་ལྟ་བ་དང་། བྱས་ནས་འགགས་པ་འདས་པ་དང་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་སྐོ་ནས་དུས་གསུམ་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་

བཞག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གེགས་སུ་བྱེད། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་གཞན་མ་ཡིན། །དུས་སུ་མི་རྟང་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་ཞེག །ཅེས་བྱུང་། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། གསུམ་པ་དེ་ཆུང་ཟད་བཟང་ཡང་སྐྱོན་ཡོད་དེ། འདས་མ་

འོངས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་འདས་མ་འོངས་དུ་ལྷར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་ཡང་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། འདས་པ་སོགས་གང་ཡང་མིན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་བ་འདས་ཟིན་ནས་མེད་པ་དེ་དུས་སུ་རྟང་ཞིང་། གང་ལ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་མ་འོངས་པ་ནི་དངོས་པོར་བརྗོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་མ་

འོངས་པ་ནི་མ་སྐྱེས་ཤིང་འདས་པ་ནི་ཞིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། བཞི་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་པའི་རྩོད་པ་དེ་ཁོ་ནོ་

ཅག་ལ་མི་གནོད་པར་ཐལ། འདས་མ་འོངས་དེ་ལྟར་འཇིག་ཀྱ་ཡོད་པའི་ཚེས་ཉིད་དེ་གནས་ལུགས་ལ་ནི་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་ཟབ་པ་ཡིན་པས་རྟོག་གེ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་སྣང་བལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྟུག

@149B བསྟལ་མཐོང་སྣང་བ་སྣང་ས་ཀུང་། །ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྡན། །དང་པོའི་རྣམ་པ་སྣང་ས་ཀུང་དེའི། །ཡུལ་ཅན་དེ་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་བྱུང་། སྐབས་འདིར་སྣང་བ་དེ་དང་བལ་ན་སྣང་ས་གཞན་ཁྱབ་ཀུང་། སྣང་ས་ན་བལ་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ།

སྟུག་བསྟལ་ཞེས་པ་གཉིས་སྐྱེས་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་སྟུག་བསྟལ་མཐོང་སྣང་སྣང་ས་ཀུང་། ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྣང་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་སྟུག་བསྟལ་
མཐོང་སྣང་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཐོང་སྣང་གཉན་ལ་འགྲེ་

བའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཚེ་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་པའི་སྒོམ་སྣང་དང་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་སྣང་ས་ཀུང་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྣང་ཆེན་པོ་དེའི་
ཡུལ་ཅན་ལྷག་མ་ཆུང་ངུའི་སྒོམ་སྣང་རྣམས་མ་སྣང་བར་དུ་དེ་དག

གིས་དམིགས་པས་ཆེན་པོ་དང་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་བཤད་པ་ནི། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་མཐོང་གོམས་པ་ལས། །སྤང་བྱ་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ། །རང་གི་གསུམ་དང་གཟུགས་གཉིས་གཅིག །དེ་

མེད་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །གཟུགས་ཁམས་ལས་སྐྱེས་རང་གི་དང་། །འོག་གསུམ་གོང་གཅིག་དེ་མེད་ཀྱིའང་། །གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་ཁམས་གསུམ་གཉིས། །གསུམ་དང་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་

ཀུན། །རང་གིས་བླངས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་མཐའ་གསུམ་དང་། །ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སོགས་སྤང་བྱ་ རིགས་ལྔ་ལྔ་སྟེ་བཅོ་ལྔ་དང་ཟག་མེད་དང་བཅས་པའི་

ཚོས་བཅུ་བྱུག་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་བཅུ་བྱུག་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་དང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དང་། གོམས་པ་སྟེ་སྤོམ་པ་ཡི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ཡ་ འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་ཚོས་ཅན་

@150A ཞེས། །སེམས་ལྡའི་སྤྲོད་ཡུལ་ལམ་དམིགས་པ་སྟེ། འདོད་པ་རང་གི་སས་བསྡུས་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་འདོད་པའི་སྐོམ་སྤང་སྟེ་གསུམ་དང་། གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་སྐོམ་སྤང་གཅིག་དང་། དྲི་མེད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོད་ཡུལ་རང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པའི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་དང་སྐོམ་སྤང་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་སའི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་གཉིས་དང་སྐོམ་སྤང་གི་སེམས་གཅིག་སྟེ་

གསུམ་དང་། འོག་མའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་ཀུན་འབྱོ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་སྐོམ་སྤང་གི་སེམས་གཅིག་སྟེ་གསུམ་དང་། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་གཅིག་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྤྲོད་ཡུལ་འང་གཅིག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤང་བྱ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་བཅུའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་སྡུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་གཉིས་དང་སྐོམ་སྤང་གཅིག་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཀུན་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་དུ་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྐྱར་བཞག་པའི་སེམས་ལྟའི་སྟེང་དུ་འགོག་ལམ་རང་གི་སེམས་བླགས་པ་སྟེ་བསྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱད་བཞག་པའི་སྟེང་

དུ་རང་གི་དེ་བསྟན་པས་དགུ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བཅུ་བཞག་པའི་སྟེང་དུ་རང་གི་དེ་བསྟན་པས་བཅུ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་བཅུའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ན་སྤང་བྱ་མཐའ་སྟེ་ཐ་མ་འགོག་ལམ་མཐོང་

སྤང་གཉིས་དང་སྒོམ་སྤང་གཅིག་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་ཕྲ་རྒྱས་བཅས་རྣམ་གཉིས། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྲུར་གྱིས། །ཞེས་བྱང་།

@150B ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྲ་རྒྱས་དེ་རྒྱས་པར་འགྲུར་བ་དང་། མི་རྒྱས་ཀྱང་ཕྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ཡོད་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་པ་ནི་རྒྱས་པ་མིན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་མ་སྤང་པ་ནི་རྒྱས་པར་

འགྲུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་བའི་གོ་རིམ་དང་དེའི་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩོངས་ལས་ཐེ་ཚོམ་དེ་ནས་ནི། །ལོག་ལྟ་དེ་ནས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ། །དེ་ནས་མཐར་འཛིན་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་དེ་ནས་ལྟ། །རང་གི་ལྟ་ལ་ང་རྒྱལ་

ཆགས། །གཞན་ལ་ཞེ་སྡང་དེ་ལྟར་རིམ། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཕྲ་རྒྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བདེན་བཞིའི་དོན་ལ་རྩོངས་པ་སྟེ། དེ་ལས་དེ་ཡོད་དམ་མེད་ཡིན་ནམ་མིན་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་སྟེ། དེ་ནས་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་

བརྟེན་ནས་དེ་དག་མེད་པ་དང་མིན་སྙམ་པའི་ལོག་ལྟ་སྟེ། དེ་ནས་ཕུང་པོ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ནས་དེ་ལ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བའི་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་སྟེ། དེ་ནས་དེས་དག་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་སྟེ།

དེ་ནས་ལྟ་ངན་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་འདོད་ཆགས་དང་། གཞན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྡང་དེ་ལྟར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཕྲ་རྒྱས་སྣང་བ་མ་ཡིན་དང་། །ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་

དང་། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས། །ཉོན་མོངས་རྒྱུ་ནི་ཚང་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཕ་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་ཡུལ་དང་སྤྱོར་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། ཕ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཡིན་ཞིང་ལྡན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་གཟུགས་སྟུག

མི་སྟུག་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱོར་བ་དང་རྒྱུ་ནི་གསུམ་ཚང་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་པ། བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་པ། ཞར་བྱུང་མཚུངས་ལྡན་བཤད་པ། སྤྱོང་

@151A ྱྀ། །བྱ་སྤྲིན་པ་ལྟ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ངེས་ཚིག་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟག་པ་དང་། ཆུ་བོ་སྤྱོར་བ། ཉེར་ལེན་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་དང་སྲིད་པ་དང་མ་རིག

པའི་ཟག་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འདོད་ན་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི། ཉོན་མོངས་ཀུན་དང་དཀྱིས་བཅས་ཟག །ཅེས་བྱུང་། འདོད་པ་ན་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་སོ་གཅིག་དང་ཀུན་དཀྱིས་བཅུ་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ཟག

པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་འཁོར་བར་ཟག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོན་ཞེ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་བཞི། ཚགས་སྡང་ང་རྒྱལ་གསུམ་ལ་ལྟ་སྟེ་སོ་གཅིག་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་མེད་སོགས་བཅུ་རྣམས་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་ནི་མེད་པ་ན། །ཕྲ་རྒྱས་ཁོ་ན་སྲིད་པའི་ཟག །དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཁ་ནང་བལྟས། །མཉམ་གཞག་སེམས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱས། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་མ་རིག་པ་བཅུ་བོར་པའི་ལྷག་མ་ཕྲ་

རྒྱས་ལྔ་བ་བཅུ་གཉིས། ཐེ་ཚོམ་བཞི། འདོད་ཆགས་ང་རྒྱལ་ལྟ་སྟེ་ཉོན་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྲ་རྒྱས་ལྟ་བཅུ་རྩ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕལ་ཆེར་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ནའི་

དོན་ཡོད་དེ། ཀུན་དཀྲིས་གཅོད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོངས་གཉིས་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་ལ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་སྤྲིངས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདུ་ཞིང་། ཁ་ནང་དུ་བསྐྱས་ཤ་ལ་བ་དང་། མཉམ་བཞག་གི་

བར་ཡང་འདུ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྫ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན། །འོག་ཤེག་དུ་ནི་ཟག་པར་བསྟན། །ཞེས་བྱུང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་ལྟ་ལྟ་སྟེ་ཁ བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་

@151B ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འོག་ཤེག་ཏུ་ཟག་པར་བསྟན་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆུ་བོ་སྒྲོར་བཞང་དེ་བཞིན་དུ། །ལྟ་རྣམས་གསལ་ཕྱིར་འོག་ཤེག་བསྟན། །ཟག་པ་མ་ཡིན་

བྱོགས་མེད་རྣམས། །འཇོག་པའི་རྟེས་སུ་མཐུན་འོ། །ཞེས་བྱུང་། ཆུ་བོ་དང་སྒྲོར་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། ཟག་པར་འདོད་པ་དང་སྲིད་པ་དང་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་སྲིད་མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ་གསུམ་དང་།

དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་བ་གསུམ་དང་། ལྟ་བའི་ཆུ་བོ་དང་སྒྲོར་བ་རེ་རེ་བསྟན་ནས་བཞི་བཞིར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་རྣམས་ནི་ལྟ་བའི་ཆུ་བོ་དང་སྒྲོར་བ་ཞེས་འོག་ཤེག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། དམིགས་རྣམ་གསལ་བའི་ཚུལ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ཟག་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ལོག་སྤྱ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་པའི་ངེས་ཚིག་ནི་འཇིག་ཚྭེད་ཡིན་ལ། བློག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་འཇོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སྨོད་དཔོན་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་

མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་ཉིད་མ་རིག་བཅས། །ཉེར་ལེན་རྣམ་གཉིས་ལྟ་རྣམ་གཉིས། །ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་མ་རིག་པ། །འཇོག་པ་བྱེད་པ་མིན་ཕྱིར་བསྟས། །ཞེས་བྱང་། ཉེར་ལེན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། གོང་

དུ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པའི་སྒོར་བ་ཉེར་དགུ་མ་རིག་པ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་སོ་བཞི་པོ་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། སྲིད་པའི་སྒོར་བ་ཉེར་བརྒྱད་མ་རིག་པ་བཟུ་དང་བཅས་པའི་སོ་བརྒྱད་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ལྟ་བའི་

སྒོར་བ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་དྲུག་དོར་བའི་ལྷག་མ་སྲུམ་ཙུ་ནི་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དྲུག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

@152A ཞེས། །མ་རིག་པ་འདོད་པ་དང་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉིར་ལེན་གཉིས་སུ་བསྟེས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉིར་ལེན་ནི་སྲིད་པ་འཛིན་པའི་དོན་ཡིན་པས། མ་རིག་པ་རྒྱང་པས་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། དེ་མི་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ངེས་ཚིག་ནི། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ཐུ་བ་དང་། །རྟེས་འབྲེལ་རྣམ་གཉིས་རྒྱས་འགྱུར་དང་། །རྟེས་སུ་འབྱང་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཐུ་རྒྱས་དག་ཏུ་ཟཁད་པ་ཡིན། །དེ་དག་འཛོག་བྱེད་ཟག

བྱེད་དང་། །འཕྲོར་བར་བྱེད་དང་འཕྱར་བྱེད་དང་། །ཉེ་བར་འཛིན་ཕྱིར་ཟག་ལ་སོགས། །དེ་དག་གི་ནི་ངེས་ཚིག་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། རྣ་ཉོན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཐུ་རྒྱས་དག་ཏུ་ཟཁད་པའི་ངེས་ཚིག་གི་དོན་ཡོད་དེ། རྟོགས་དཀའ་བས་ཐུ་བ་དང་། ཐོབ་

བ་དང་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྒྱག་པ་ལ་འབད་ཀྱང་རྟེས་སུ་འབྱང་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟག་པ་སོགས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་

མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་(BJO)ག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཟག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་གནས་བཞིར་འཕྱེར་བ་དང་། དེར་འཛིན་བསམ་འབྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཉེ་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཟག་པ་དང་སོགས་པས་ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་

པ་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་གི་ངེས་ཚིག་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀཁད་པའི་རྣམ་གྲངས་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་ཀཁད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི། །དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་སྣང་ཀཁད་དོ།།

ཞེས་བྱུང་། ཕྲ་རྒྱས་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཡང་རྣམ་པ་ལྔར་ཀཁད་དེ། ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་། སོགས་ཀྱིས་འཆིང་བ་དང་། ཕྲ་རྒྱས་དང་། ཉེ་ཉོན་དང་། ཀུན་དཀྱིས་ཀྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་དུ་ཀཁད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཀུན་སྦྱོར། འཆིང་བ། ཉེ་

@152B ཉོན། ཀུན་དཀྱིས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཇས་དང་མཚོག་འཛིན་འབྲ་བའི་ཕྱིར། །ལྟ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་གཞན་ནོ། །གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་ནི། །མི་དག་རང་དབང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་དེ་

དག་ལས། །འོག་ཤིག་ཏུ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་བསྟན། །ཞེས་བྱུང་། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལྟ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བ་གཞན་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་ཡཁད་པའི་རྒྱུ་མཚན་

ཡོད་དེ། ལྟ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་གཞན་དག་དང་རྩས་བཅོ་བརྒྱད་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འདྲ་བ་དང་། རྩས་དང་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་འདྲ་བས་ཀུན་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་ཆོས་ཅན། ཀུན་སྤྱོད་བརྒྱད་ཡཁད་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལོག་ས་

ཤིག་ཏུ་ཀུན་སྤྱོད་དགུའི་བྱངས་གཉིས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གཉིས་ཀ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ། ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལྟ། ཀུན་སྤྱོད་གསུམ། གོང་མའི་ཚ་

མཐུན་ལྟ་ཡཁད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐ་མའི་ཚ་དང་མཐུན་རྣམ་ལྟ། །གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་རྒྱོག་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། ཀུན་སྤྱོད་ལ་ཐ་མའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་

སེམས་དང་། འཇིག་ལྟ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཁམས་

གོང་མར་ལན་གཅིག་སྐྱེས་ཀྱང་འདོད་པར་ཕྱིར་ཟློག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བྱེ་སྨྲ་དང་མདོ་སྡེ་པའི་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྐོ་དང་རྩ་བས་བསྡུས་ཕྱིར་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀུན་སྤྱོད་ཐ་མ་གསུམ་བྱི་མ་ཐོང་སྣང་

@153A ཞེས། །སྤྲང་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྨྲ་བདེན་སོགས་ཡུལ་བྱེ་རྣམ་པ་ནི་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཚན་བྱས་པའི་སྐོ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་སྤྱོད་དེ་གསུམ་ནི་མཐོང་སྤང་གི་རྩ་བ་ཡིན་

པས་དེས་བསྡུས་པར་བྱགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དེ་སྟེད་ཅེག །ཐར་པར་བགྲོད་ལ་གེགས་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་ཀུན་སྤྱོད་དེ་གསུམ་

སྣང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཐར་པར་བགྲོད་པའི་གེགས་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་སྐྱེད་ཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་ལྟས་ཐར་པར་འགྲོ་མི་འདོད་པར་བྱེད་

པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་གྱིས་ལམ་ནོར་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་ལྟ་

ཉིད། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི། །འདོད་ཆགས་

གཉིས་ཚོད་ང་རྒྱལ་རྣོངས། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་བ་གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྟ་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་དང་། ཚོད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། རྣོངས་པ་མ་རིག་པ་རྣམས་

སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཆིང་བ་བཞད་པ་ནི། ཚོར་བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། འཆིང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་བའི་བའི་དབང་གིས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འཆིང་བ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་གིས་ཞེ་སྡང་གི་འཆིང་

བ། བཀང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་གིས་གཏི་མུག་གི་འཆིང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཉེ་ཉོན་ནི། ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཕུང་ཞེས་པ། །གང་དེའང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དེ། །དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ། །

@153B ཞེས་བྱུང་། རྟ་བའི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་ཨཱདཱ་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཁྲོ་བ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་སོགས་ཉི་ཤུ་གང་ཡིན་པ་དེའང་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་རྟ་བའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། རྟ་ཉོན་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཀུན་དགྱེས་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་དྲི་མ་དྲུག་ཨཱདཱ་པ་དང་། ཁྲོད་ཆོས་ཨཱདཱ་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་

དང་། རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྟན་བཅས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནས་ཨཱདཱ་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་སྟེ་བའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངོ་ཚ་མེད་དང་ཁྲེལ་མེད་དང་། །ཕྲག་དོག་སེར་སྣ་ཚོད་པ་དང་། །འཇོད་དང་རྒྱུགས་དང་གཉིད་དང་ནི། །ཀུན་ནས་

དཀྱིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང་། ཀུན་དཀྱིས་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། ཕྲག་དོག་དང་། སེར་སྣ་དང་། རྐོད་པ་དང་། འཇོད་པ་དང་། རྣུགས་པ་དང་། གཉིས་དང་བཅས་པའི་ཀུན་ནས་དཀྱིས་པ་རྣམ་

པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཁྲོ་དང་འཚབ་པའོ་ཞེས་བྱུང་། བྱེ་སྨ་ན་རེ། དེ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ཁྲོ་བ་དང་འཚབ་པ་གཉིས་བསྣན་པས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱིས། །ངོ་ཚ་མེད་རྐོད་སེར་སྣ་

བསྣང་། །འཚབ་པ་རྩོད་དོ་མ་རིག་ལས། །རྣུགས་དང་གཉིས་དང་ཁྲེལ་མེད་དོ། །ཐེ་ཚོམ་ལས་འཇོད་ཁྲོ་བ་དང་། །ཕྲག་དོག་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་རྐོད་པ་དང་སེར་སྣ་གསུམ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ་འདོད་

ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྣང་བས་དེ་དང་ཉེ་ཞིང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཚབ་པའི་རྒྱུ་ལ་རྩོད་དེ། ཁ་ཅིག་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་ཟེར་ལ། གཞན་དག་སྲིད་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལས་ཀྱང་བྱུང་ཞེས་ཟེར་བའི་ཕྱིར། རྣུགས་པ་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་།

@154A ཞེས། །གསུམ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་ཆོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་བ་ཕུག་དོག་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་སྟེ། དེས་

ཀུན་ནས་བསླང་ཞིང་དེ་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་དྲི་མ་དྲུག །སྡུག་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཆོག་དང་འཁོན་འཛིན་དང་། །རྣམ་འཆིའོ་ཞེས་བྱང་། ཀུན་དཀྲིས་བཅུ་ལས་

གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྡུ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་འཆོག་པ་དང་འཁོན་འཛིན་དང་རྣམ་པར་འཆེ་བ་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་

དྲུག་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལུས་ལས་དྲི་ངན་འབྱུང་བ་ལྟར་

ཁྲོད་རྩ་ཉོན་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། སྡུ་ནི་གཞན་འདྲེད་པ་དང་། གཡོ་རྐེ་སེམས་ཀྱི་ཀྱ་བྱུང་། འཆོག་པ་རྐེ་ཉེས་པ་དམ་པོར་འཛིན་པ་དང་། འཁོན་འཛིན་ནི་མནར་སེམས་དང་། རྣམ་འཆི་ནི་གཞན་ལ་ཐོ་འཚམ་

པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རྒྱུ་ནི། སྒྲུ་དང་རྒྱགས་པ་ནི། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་འཁོན་འཛིན་དང་། །རྣམ་འཚེ་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྐྱེས་སོ། །འཆོག་པ་ལྟར་བ་མཆོག་འཛིན་ལས། །གཡོ་ནི་ལྟ་བས་ཀུན་ནས་བསྒང་། །ཞེས་བྱུང་། དེ་དྲྭག་ཆོས་ཅན།

རྒྱུ་རྩ་ཉོན་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། སྒྲུ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས། འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་རྣམ་འཚེ་ནི་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྐྱེས། འཆོག་པ་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལས་སྐྱེས། གཡོ་ནི་ལྟ་བ་ངན་པས་ཀུན་ནས་བསྒང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་

ཁྲད་ཆོས་ལ། མཐོང་སྤོམ་གྱི་སྤང་བྱའི་ཁྲད་པར། དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྲད་པར། ཁམས་དང་སའི་ཁྲད་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། །ཁྲེལ་མེད་རྒྱགས་གཉིད་ཆོད་རྣམ་གཉིས། །དེ་ལས་གཞན་ནི་སྤོམ་སྤང་བྱ། །རང་དབང་དེ་

@154B བཞིན་དྲི་མ་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དང་རྒྱགས་གཉིད་དང་ཆོད་པ་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་མཐོང་སྤོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤོམ་རང་རང་གྱི་སྤང་བྱ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཡོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་ཕྲག་དོག་སེར་

སྣ་ཁྲོ་བ་འཆབ་པ་འགྱོད་པ་ལྟ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་པས་སྣང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཡོ་དང་སྐྱུ་སོགས་དྲི་མ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྣང་ཡིན་ཏེ། རང་དབང་

ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ན་མི་དགེ་གསུམ་རྣམ་གཉིས། །དེ་ཡན་ཆད་ནི་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་བྱུང་། དེ་དག་ལས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དེ་ཉིད་རྟུགས་ཆོད་པ་ཙ

གསུམ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཚ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡན་ཆད་དེ་ཁམས་གོང་ན་ནི་ཀུན་དཀྲིས་དང་དྲི་མ་རྣམས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན། །གཡོ་སྐྱུ་ཚངས་པས་འདྲི་

ཕྱིར་རོ། །རྟུགས་ཆོད་རྒྱུགས་པ་ཁམས་གསུམ་ན། །གཞན་དག་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་དཀྲིས་དང་དྲི་མ་དེ་དག་ལས་ཁམས་གང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཡོ་སྐྱུ་གཉིས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་ཡོད་ཅིང་།

དང་པོ་དེར་ཚངས་པས་གསོ་སྦྱོས་གཞན་འདྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱས་རྣོད་རྒྱས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་དང་། དེ་ལྟ་ལས་གཞན་ངོ་ཚ་མེད་པ་སོགས་བཅུ་གཅིག་དག་ནི་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཚུངས་ལྡན་ལ།

གཅོ་སེམས་གང་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་བྱ་གཉིད་ང་རྒྱལ་བཅས། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་པ་ཡིན། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཡང་། གཞན་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་རྟེན་ཅན། །ཞེས་

@155A ཞེས། །བྱུང་། ཉོན་མོངས་དེ་དག་ལས་མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་སྐོམ་སྤང་གཉིད་དང་ང་རྒྱལ་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་

དབང་ཅན་ཐག་རིང་བ་ལྟ་བུ་ཆད་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་དེའི་ཕྱིར། གཞན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་སོགས་རྟ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་ངོ་ཚ་མེད་ཁྲེལ་མེད་རྒྱས་རྣོད་བག་མེད་ལེ་ལོ་མ་དད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་དྲུག

གི་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྩ་ཉོན་ཆོར་བ་གང་དང་། ཉེ་ཉོན་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སྤྱ། །མཚུངས་ལྡན་ཞེ་སྡང་བཟློག་པའོ། །མ་རིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་དང་། །མེད་ལྟ་ཡིད་བདེ་སྤྱག་བསྟལ་དང་། །ཡིད་མི་བདེ་དང་ཐ་ཆོམ་མོ། །གཞན་ཡིད་བདེ་དང་འདོད་ལས་སྐྱེས། །བཏང་སྙོམས་

དང་ཀུན་ཞེས་བྱང་། རྩ་ཉོན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་སོགས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ནི་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་ཡོད། ཞེ་སྡང་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་

སྤྱག་བསྟལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་དང་། མ་རིག་པ་དག་ནི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྙོམས་ཐམས་ཅད་དང་། མེད་ལྟ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྟལ་གཉིས་དང་། ཐ་ཆོམ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། གཞན་རྩ་ཉོན་གཞན་པ་ལྟ་བ་བཞི་དང་ང་རྒྱལ་ནི་རང་གི་

བོགས་ཡིད་བདེ་དང་ལྡན་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁམས་གང་དུ་སྐྱེས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ཆོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཕྱ་རྒྱས་བཅུ་པོ་ཀུན་དང་སོ་སོར་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་

@155B བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དམིགས་རྣམ་མི་བསལ་བས་དེ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ས་གོང་མ། །ས་ཇི་བཞིན་དུ་རང་རང་དང་། །ཞེས་བྱུང་། ས་གོང་མ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཕྱ་རྒྱས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ས་གང་ན་ཆོར་

བའི་དབང་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རང་རང་གི་བོགས་ཆོར་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་མིག་རྟ་བ་ལུས་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བདེ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་ལ། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕལ་ཆེར་དང་ཆོར་བ་བཏང་

སྙོམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགྲོད་དང་ཕྲག་དོག་ཁྲོ་བ་དང་། །རྣམ་འཚེ་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། །འཆིག་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། །སེར་སྣ་དག་ནི་བརྒྱག་པ་ཡིན། །གཡོ་དང་སྒྱུ་དང་འཆབ་དང་གཉིད། །གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་བདེ་དག་དང་།

རྒྱས་པ་བཏང་སྙོམས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ།བཞི་པོ་གཞན་ནི་ལྟ་དག་དང་། །ཞེས་བྱུང་། ཉེ་ཉོན་ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འགྲོད་པ་དང་ཕྲག་དོག་དང་ཁྲོ་བ་དང་རྣམ་འཚེ་དང་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་འཆིག་པ་དྲུག་ནི་རང་གི་

གྲོགས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག །སེར་སྣ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིད་བདེ་དང་། གཡོ་དང་སྒྱུ་དང་འཆབ་པ་དང་གཉིད་བཞི་ནི་སྐབས་འགར་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་གཉིས་ཀ་གང་ཟུང་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཡིད་

བདེ་དང་། གསུམ་པར་བདེ་བའི་དབང་པོ་དག་དང་རྒྱགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་། གཞན་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཁྲེལ་མེད་རྨུགས་ཆོད་བཞི་པོ་ནི་ཚོར་བ་ལྟ་པོ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་

ངོ་ །བཞི་པ་སྤྲིན་པ་ལྟ་ནི། འདོད་ན་སྤྲིན་རྣམས་མི་མཐུན་གདང་། །ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་གཅིག་ཕུང་པོ་གནོད་བྱེད་དང་། །ཞི་ཚོམ་ཕྱིར་ན་ལྟ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་སྤྲིན་པ་ལྟ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་

@156A ཞེས། །པ་དང་། གཙོད་སེམས་དང་། གཉིད་རྨུགས་དང་། རྩོད་འགྱེད་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིད་རྨུགས་གཉིས་པོ་ནི་འདིར་སྤྲིབ་པ་རིགས་གཅིག་ཏུ་འཇོག་ཅིང་། འགྱོད་རྩོད་གཉིས་ཀྱང་

གཅིག་ཏུ་འདྲེན་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་འགལ་རྐྱེན་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་གཉེན་པོ་དང་ཟས་དང་བྲལ་གསུམ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིད་རྨུགས་གཉིས་ཀྱི་དེ་གསུམ་གཅིག་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཁྱད་པར་བ་ནི་སྣང་བའི་འདུ་

ཤེས་སྤུགཅིག །ཟས་རྨྱུ་བ་དང་མི་དགའ་བ་དང་བྲ་རྨྱུང་དང་ཁ་ཟས་ཆོད་མི་ཟིན་པ་བཞི་ཡང་གཅིག །བྲ་བ་ཡང་སེམས་ཞུམ་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འགྱོད་རྩོད་གཉིས་ཀྱི་དེ་གསུམ་ཡང་གཅིག་སྟེ། གཉེན་པོ་ནི་ཞི་གནས། ཟས་ནི།

སྐར་དགོད་བ་དང་རྩེས་པ་སོགས་དྲན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་གཅིག །བྲ་བ་ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། སྤྲིབ་པ་ལྟ་པོ་དེ་ལས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་སོགས་གསུམ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་འདུན་

གྱི་གཉེན་པོ་མི་སྡུག་པ། ཟས་སྡུག་པའི་མཚན་མ། གནོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱམས་པ། ཟས་ཁོང་ཁྲོ། ཞི་ཚོམ་གྱི་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ། ཟས་དུག་གསུམ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲིད་པ་རྒྱས་པ་དང་། སེམས་མ་ཞི་བར་

བྱེད་པ་དང་། ཡིན་ཚུལ་མི་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་ལ་ལྟ་ཉིད་དུ་འཛིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་འདུན་དང་གནོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། གཉིད་རྒྱགས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་གནོད། འཆོད་རྟོད་གཉིས་

ཀྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད། ཞི་ཚོམ་གཅིག་གིས་ནི་དེ་གསུམ་ལ་གནོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟོང་བྱེད་གཉེན་པོ་བཤད་པ་ལ། གཉེན་པོ་གང་གིས་སྟང་བྱ་གང་སྟོང་བ། གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། ཐག་སྲིད་

@156B པའི་གཉེན་པོ། རྟེན་གྱི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར། །ཟད་དང་དམིགས་པ་སྟངས་པས་སོ། །གཉེན་པོ་སྟེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་དེ་

རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྲོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤྲོང་བ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་སྤྲོང་བས་ཟད་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པ་སྤངས་བའི་སྒོ་ནས་སྤྲོང་བ་དང་གཉིས་པོ་

སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤྲོང་བ་དང་། །གཞི་དང་སྲིད་ཉིད་རྣམ་པར་ནི། །སྡུག་འབྱིན་ཞེས་བྱ་དམིགས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ།

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་དང་། གཞིའི་གཉེན་པོ་དང་། ཐག་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་སྣང་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་

སྤྲོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལས་སྣང་བར་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་རྣམས་སྤྲོང་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་

ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་གཞིའི་གཉེན་པོ། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཉེས་མ་གཏོགས་པ་ཡན་ཆད་ནི་ཐག་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ། ཁམས་གང་ལ་སློབ་དུ་མཐོང་ནས་ཉོན་མོངས་དེ་སྤོང་བའི་ལམ་ནི་སྡུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོར་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ནི། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཡུལ་རྣམ་ཆད་དང་དུས་ཀྱིས་ཏེ། །འབྱུང་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱོགས་དང་ནི། །དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྡུ་བ། །ལན་ཅིག་ཏུ་ཟད་དེ་དག་ནི། །བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་། །གཉེན་པོ་སྐྱེས་

@157A ཞེས། །དང་འབྲས་ཐོབ་དང་། །དབང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་རྣམས་སུ། །ཞེས་བྱུང་། ཐག་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་རིང་བ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་རིང་བ། ཡུལ་རྣམ་པར་ཆད་

པས་རིང་བ། དུས་ཀྱི་སྐོར་ནས་རིང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བ་བཞི་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་འཆལ་ཚུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚོ་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་དང་། དུས་འདས་མ་འོངས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུ་

བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ནི་ཟད་ཀྱང་གཉེན་པོས་ཡང་ཡང་སྤོང་བ་མིན་གྱི་ལན་གཅིག་ཏུ་ཟད་པར་བྱེད་ལ། འོན་ཀྱང་བྱལ་བ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་སྟེ། གཉེན་པོ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་དུས་དང་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་

བུ་བཞི་ཐོབ་དུས་དང་། དབང་པོ་རྣུལ་པོ་དབང་རྣོན་དུ་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་དུས་རྣམས་སུ་བྱལ་ཐོབ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ལ། དབྱེ་བ། ལམ་གང་གི་སྤང་བྱ་གང་ཡིན་པ། གྲངས་ངེས། གང་ཟག་གང་

ལ་ལྡན་པ། ཐོབ་གཏོང་ཚ཰ད་པ་དང་ལྡ། དང་པོ་ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་དགུ་འདོད་པ་ན། །དང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཟད་ལ་གཅིག །གཉིས་ཟད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་གོང་མའི་དེ་གསུམ་ཉིད། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་སྟེ། །ཐ་མའི་ཚ་དང་

མཐུན་གཟུགས་དང་། །ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཅེས་བྱུང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་སྐྲས་བརྩོད་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་དང་། སྤྲངས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲངས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་དགྱེ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་དང་པོ་སྨྲ་ཀུན་མཐོང་སྤང་རྣམ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གཉིས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་དེ་གཉིས། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་དེ་གསུམ་ཉིད་དང་། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་

@157B གཞན་སྣོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཐ་མའི་ཚ་དང་མཐུན་པ་ལྟ་སྤངས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དྲུག་བཟོད་འབྲས། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་ཡིན། །མི་ལྟོགས་མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད་ནོ། །བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལྷའམ་བརྒྱད། །ཉེ་བར་བསྟོགས་པའི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་གསུམ་གྱི་ཡང་། །ཐམས་ཅད་

འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པའི་གཉིས་རྟེས་ཀྱི་ཡང་། །ཆོས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དྲྭ་དང་ལྡ། །ཞེས་བྱུང་། སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དྲྭ་ཆོས་ཅན། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་དེའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

དེའི་བྱལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་སྐྱོམ་སྤྱང་སྤྱངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེའི་བྱལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྡོགས་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱལ་

འབྲས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོངས་ཤེས་དགྲ་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱལ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་ལྷ་ལྷ་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་གི་མཐོང་སྤྱང་སྤྱངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་

གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་དེ་གཅིག་དང་། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་དེ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཟེར། དབྱངས་སྨོན་གཞི་ན་ར། དེའི་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྔ་མ་ལྟའི་སྟེང་དུ་འདོད་པའི་མཐོང་སྤྱང་སྤྱངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉེ་བར་བསྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱལ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱལ་འབྲས་ཡང་གཅིག

@158A ཞེས། །ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ཀུན་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཡོངས་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་བྱལ་འབྲས་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་བྱུག

མཐོང་ལམ་གྱི་དང་ཕྱི་མ་གསུམ་སྤོམ་ལམ་གྱི་བྱལ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤོམ་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཐ་མའི་

ཆ་མཐུན་ལྟ་སྤངས་པ་དང་།

གཟུགས་ཀྱི་སྤོམ་སྤང་སྤངས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤོམ་ལམ་རྣེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། སྤོམ་ལམ་

ཆོས་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དགྲའི་ཐ་མ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན། གཟུགས་ཀྱི་ཟག་པ། ཟག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤོམ་ལམ་ཆོས་ཤེས་

དེའི་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་རྣམས་དང་ཆོས་ཤེས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་སྤོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་

གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟེས་ཤེས་ཀྱི་

ཕྱོགས་མཐུན་རྟེས་བཟོད་རྟེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བླ་འབྲས་ཡོངས་ཤེས་ལྟ་ཡོད་དེ། གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་དང་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱངས་

ངེས་ནི། བླ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་། །སྲིད་རྩེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། །རྒྱུ་གཉིས་ཀུན་ཆུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས། །ཞེས་བྱུང་། སོ་སྐྱེས་ཡོངས་ཤེས་མི་འཇོག་ཅིང་

@158B ཡོངས་ཤེས་དགྲ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་བྱལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་རྣེད་པ་དང་། སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་རེ་ཉམས་པ་སྤྲ་སྤངས་པར་བྱས་པ་དང་། སྲིད་རྩེའི་སྤྲུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ཀུན་འགྲའི་རྒྱུ་གཉིས་བཅོམ་པའི་

(FRGYU)་མཚན་གསུམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་བྱུག་དང་། རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དང་རྒྱུ་བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་སོ་སོ་ལས་འདས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། བཞི་

པ་ནི། གཅིག་མིན་མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི། །ལྟ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྡན། །སྒོམ་ལ་གནས་པ་དྲུག་གམ་ནི། །གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་དོ། །ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྱལ་བ་དང་། །འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་བསྟོམས། །

ཞེས་བྱུང་། རེ་ཞིག་པ་གཅིག་སྟེ་སོ་སྐྱེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བྱལ་ཐོབ་ཟག་མེད་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ནས་ལྷའི་བར་ཅི་རིགས་ཡང་དག་པར་

ལྡན་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བར་རྒྱུ་གཉིས་བཅོམ་པ་མེད་པས་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྡན་ཅེང་། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ལྡན། ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་པ་སྟ་མ་དང་སྤྱག་ཀུན་མཐོང་སྤང་སྤངས་

པའི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན། འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་པ་སྟ་མ་གཉིས་དང་རང་དེ་དང་གསུམ་དང་ལྡན། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་པ་སྟ་མ་གསུམ་དང་རང་དེ་དང་བཞི་དང་ལྡན། ལམ་རྗེས་

བཟོད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་འདོད་པའི་

ལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ་ལྟ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་ཤེས་དྲུག་གམ་ཡང་ན་གཅིག་གམ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། བཅུ་དྲུག་པ་ལོ་རྩེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་དང་ཡོངས་སུ་ཉོས་པ་ནི་མཐོང་སྤང་སྤངས་

@159A ཞེས། །པའི་དེ་དྲུག་དང་། །ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ལམ་རྩེས་ཤེས་པ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་དེ་གཅིག་དང་རིམ་གྱིས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ཚེ་དང་། དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་

དང་བྲལ་བའི་ཚེ་ཐ་མ་དང་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་གཉིས་སྤངས་པའི་དེ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་

ནས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་དང་མ་བྲལ་བར་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེ་དག་གཅིག་ཏུ་དང་། དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཀུན་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་ཤེས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་པར་བྱས་

པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། ལ་ལ་གཅིག

གཉིས་ལྷ་དང་བྲག ।གཏོང་སྟེ་ཐོབ་པ་ལྷ་མིན་ནོ། ।ཞེས་བྱུང་། གང་ཟག་ལ་ལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་རྟས་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་ཀུན་ཟད་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཏོང་ཞིང་། ཕྱིར་མི་

འོང་ཉམས་པས་ཀྱང་ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་སྣང་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ལ་ལ་གཉིས་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འདོད་ཁྲེན་གྱིས་

ཉམས་པའི་ཚེ་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་གཏོང་

བའི་ཕྱིར། ལ་ལ་ལྷ་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལམ་རྟེས་ཤེས་པས་ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་ལྷ་སྣང་པའི་དེ་ཐོབ་པའི་ཚེ་མཐོང་སྣང་སྣང་པའི་ཡོངས་ཤེས་ལྷ་གཏོང་

བའི་ཕྱིར། ལ་ལ་བྱུག་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། འདོད་པ་

ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་མཐར་ཀྱིས་པ་ཉམས་རྟས་ཕྱིར་འོང་དུ་གནས་འགྱུར་བའི་ཚེ་མཐོང་སྣང་སྣང་པའི་ཡོངས་ཤེས་བྱུག་གཏོང་བའི་ཕྱིར། ཐོབ་པའི་ཚེ་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བྱུག་ཐོབ་

པ་གསུམ་ལས་གཅིག་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུན་

@159B ཞུགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཚེ་ཡོངས་ཤེས་དགྲའི་དང་པོ་གཅིག་ཐོབ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་པས་ཐ་མའི ཚ་མཐུན་སྤངས་པའི་གཅིག་ཐོབ། སྐོམ་ལམ་ལ་རིམ་ཀྱིས་

པས་འདོད་ཁོན་སྤངས་པའི་ཚེ་ཡང་ཆ་མཐུན་དེ་སྤངས་པའི་གཅིག་ཐོབ། དབྱ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་དགྲ་པ་གཅིག་པུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དབྱ་བཅོམ་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁོན་མོངས་

ཁོ་ནས་ཉམས་ན་ཐ་མའི་ཚ་མཐུན་སྤངས་པའི་དེ་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པའི་དེ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དྲུག་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབྱ་བཅོམ་པ་དང་འབྲས་བུ་རིམ་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་ཁོན་

ཀྱིས་ཉམས་པ་ན་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་དྲུག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉེར་སྤྲེ་འཐོབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱི། ཉམས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ལྷ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ནི་ཡོད་པ་

མིན་ཏེ། འདོད་པ་དང་

ཚགས་བཟལ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་ན། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཁམས་འོག་མའི་མཐོང་

སྤང་སྤངས་ཀྱང་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་དག་གི་དངོས་བསྟན་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་ནི་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་གཅོ་ཆེ་ཡང་ཡོངས་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་

འདོད་པ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དེ། ཁ་

ཅིག་ཡི་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་ནི་ཡོངས་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱི། སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ནི་དེར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞེད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བཞེད་ཀྱང་སྤྱ་མ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་ལྟ་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

@160A ཞེས། །ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་བྱེད་པའི་ཚིག་དོན་བཞུགས་སོ། །གསུམ་པ་ཐོབ་བྱ་འགོག་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་གཉན་ལ་དབབ་པ་ལ། ལམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག །ཉེན་གང་ཟག་གི་རྣམ་

གཞག །ལམ་གྱི་ཁྱད་

ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་གྱི་ངོ་བོ། །དམིགས་པ། སྟོམ་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་མཐོང་དང་བསྟོམས་པ་ལས། །ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པ། །སྟོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །

མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཆོག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། རྟོགས་ཟིན་བསྟོམས་པར་

བྱས་པའི་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྲུལ་བརྟེད་རེགས་ཀྱི་སྟོབ་ཉས་ལའོག་ཏུ་པའི་ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་དང་། ལའོག

ཏུན་ལས་འདས་པའི་ཟག་མེད་སྟོམ་ལམ་གཉིས་ཡོད་ཕྱིར། མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཟག་མེད་འདས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་

ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་

པ་ལ། ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་རྟེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་བཅུ་དྲུག་པ་སྟོམ་ལམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་

ལ་མཉམ་གཞག་གིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སྤུ་གྲྭར་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །ཁ་ཅིག

@160B ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་དེ་སྟོམ་ལམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཟག་མེད་འཕགས་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྟོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟུག་བདེན་ཡིན་ན། སྟུག་བསྔལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་

ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་

དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་

བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དགེ་བ་བྱས་པའི་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་སྐྱོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་

ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རྟུས་ཏེ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། བདེན་བཞི་དང་། བདེན་གཉིས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཟག་བཅས་རྣམས་སྤྱག་བདེན་དུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་

པོ་ནི། བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །སྤྱག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །འགོག་དང་ལམ་སྟེ་ལྔར་ན། །དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་བདེན་པ་དག་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞིར་བཤད་དེ། སྤྱག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ།

ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་བདེན་བཞིའི་

ཡུལ་ཅན་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྟན་

པའི་ཕྱིར། འདིར་བཤད་མ་ཐག་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་འདི་སྙུག་བསྔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་

@161A ལྟོ། །འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་། །དེ་ལས་ཟག་བཅས་གཞན་རྣམས་ཏེད། །སྡུག་བསྔལ་ཉིད་གསུམ་ལྡན་པའི་ཕྱིར། །ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ཡིད་

དུ་མི་འོང་བ་སྟེ་མི་བདེ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་དང་། གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་རྣམས་གསུམ་དང་། མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མ་ལུས་པ་ཚོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་མདོ་ལས་བཤད་

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ཉིད་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་ཞིང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཀྱི། སྡུག་བསྔལ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་ལ་བཅོམ་དང་བློ་ཡིས་གཞན། ।

བསལ་ན་དེ་བློ་མི་འཇུག་པ། ।བྱམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ।ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། ।ཞེས་བྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གང་ལ་བཅོམ་པའམ་བློ་ཡིས་ཆོས་གཞན་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་དེར་

འཇིན་ཀྱི་བློ་མི་འཇུག་པའི་ཆོས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུར་ཚད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམ་པ་དང་། བྱམ་ནང་གི་ཆུ་བཞིན་ཏེ། བྱམ་པ་ནི་ཐོ་བས་བཅོམ་པ་ན་བྱམ་པའི་བློ་འདོར། བྱམ་ཆུ་ཡང་ཆུ་དེའི་ཁ་དོག་དྲི་ཞོ་

རེག་བྱ་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་ཆུར་འཇིན་པའི་བློ་འདོར་བའི་ཕྱིར་རོ། ।དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདིར་ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་འཕྲུལ་མ་འཕྲུལ་ཅི་རིགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་དེའི་ངོ་བོར་བདེན་པས་ཀུན་

རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྱུར་ཚད་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྟ་མ་ལས་གཞན་བཅོམ་

བསལ་གང་རྟང་གིས་དེར་འཛོན་པའི་བློ་

@161B མི་འདོར་བའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ནི། གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་སོགས་སེམས་སེམས་བྱུང་རང་རྐྱ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་གཞིག་བྱས་ཀྱང་གཟུགས་ཚོར་སོགས་ཀྱི་བློ་མི་འདོར་

པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཚོར་སོགས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་ཅིང་བདེན་པ་ས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་ལ། ལམ་

ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལམ་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། བསྒོམ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། ཐོས་སོས་ལས་བྱང་བློ་རྣམས་ནི། །མིང་དང་

གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། །ཅེས་བྱུང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཁོ་ནར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་དགོས། དེ་ནས་

བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་

དང་། དེ་ནས་དེའི་དོན་ལ་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོས་པ་དང་སོགས་པས་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བློ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཞིག

ཏུ་ཡོད་དེ། གཞུང་དེའི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། དེའི་མིང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། དོན་ཙོ་ན་དམིགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་

གྱི་ཤེས་རབ་དེ་བསྒོམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བྱ་སྤྱ་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། སྒོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཡོད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཚད་མ་ལས་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཐོས་བྱུང་དང་དེ་ནས་རྟགས་ཤིང་དཔྱད་པ་ལས་བྱུང་

@162A ྈ།། །བའི་ཤེས་རབ་དེ་བསམ་བྱུང་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞི་གནས་ཡན་ཆད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་བསྒོམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལམ་སྒྲོམ་པའི་གང་

ཟག །སྒོམ་པའི་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་

པོ་ལ། གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བཅས་པ། དེ་ལ་ལྟན་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་རིགས་སུ་འཇོག་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསྟིང་གཉིས་ལྡན་ཚོག་མི་ཤེས་དང་། །འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །རྣེད་ལ་ཡང་སྲེད་ཚོག་མི་

ཤེས། །མ་རྟེན་ལ་འདོད་འདོད་ཆེན་ཅན། །ཞེས་བྱང་། སྒོམ་ལ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒོམ་པ་རྫོགས་པའི་ཐབས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུ་འཛི་ཐག་བསྟིང་ནས་གཅིག་པུར་གནས་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཐག་བསྟིང་བ་

གཉིས་དང་ལྡན་ན་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ལ་སྣུ་ཞིང་། གང་ཟག་གང་ལ་དཀའ་བ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་དཀའ་ཞིང་སྣུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་བ་ན་རེ། ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་འདོད་

ཆེན་ཅན་གྱིས་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྣེད་པ་གང་གྱབ་ཀྱིས་མི་ཚོག་པར་བཟང་པོ་ཡང་ཡང་འདོད་ཅིང་སྲེད་པ་ནི་ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་རྟེད་པ་དག་ལ་གདུང་ཞིང་འདོད་པ་ཆེ་བ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཟེར། སྒོབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

ཡོད་དེ། བཟང་པོ་དང་མང་པོ་མ་རྟེད་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་མ་རྟེད་པས་དེ་ལ་འདོད་ཞེན་ཆེ་བ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་པར་གསུང་། གཉིས་པ་ནི། བརྒྱག་པ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་དག །དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་དྲི་

མེད། །ཅེས་བྱུང་། དེ་ལས་བརྒྱག་པ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དག་ཆོས་ཅན། བརྒྱག་ཟླ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་དངོས་སུ་འཇོམས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ལ་

གཉིས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས།

@162B པ་རེ་དང་དྲི་མེད་འཕགས་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རིགས་སུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། མ་ཚགས་འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས། །གསུམ་ནི་ཆོག་ཤེས་བདག་ཉིད་

དོ། །གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མའི་ལས། །བདག

གི་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་ཚགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚགས་པའི་འགལ་ཟླ་སྟེ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། མ་ཚགས་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་

རིགས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དང་དེའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་རིགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་གོས་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསོད་སྙོམས་དང་། གནས་མལ་ངན་ངོན་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། སྨོང་བ་

དང་སྤྲོམ་པ་ལ་དགའ་བའི་འཕགས་རིགས་བཞི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་ཚགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འཕགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་

ལ། ཐ་མ་སྨོང་བ་དང་སྤྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་འདོད་པ་དེ་ཡི་དུས་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་གཏན་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་ལ། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཆོས་

གོས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདག་གིར་འཛིན་པའི་འདོད་པ་ཉིད་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྲོམ་ཚུལ་དངོས་ལ། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་སྤྲོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ།

མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྤྱག་པ། །དབུགས་རྩུབ་དབུགས་འབྱུང་དན་པ་ཡི། །འདོད་ཆགས་རྣམ་རྟོག་ལྷག་རྣམས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚོག་དོན་དང་། སྒྲིབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་དང་ལྡན་པས། བསྒོམ་པ་དེ་ལ་

@163A ཞེས། །འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཞས་ཆེ་བས་མི་སྤྱག་བསྒོམ་པ་ལ་འཇུག །རྣམ་རྟོག་ཞས་ལྷག་པར་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། དབུགས་ཚུར་རྩུབ་པ་དང་ཕྱིར་འབྱུང་བ་དན་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐར་པར་བགྲོད་པའི་གཉེགས་ཤུལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྦྱར་བཞད་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་ནི་ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་ལམ་གསུམ། དེ་རེ་རེ་ལའང་ཚོགས་ལམ་སོགས་ལྷ་ཡ་ལྟ་ཡོད་ཅིང་།

འདིར་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕྱང་པོ་ལྟ་པ་ཅན་ནོ། །ཚོགས་ལམ་ལ་ནི་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་ཤུགས་ཆེ་ཡང་། དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་བསྒོམས་བྱུང་གཅོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེར་ཞི་གནས་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སྒོར་

ལམ་སོགས་གསུམ་ལ་ནི་བསྒོམས་བྱང་གཙོ་ཆེ་ཡང་ཐོས་བསམ་མེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྤྲོབ་པ་ཐོས་བསམ་ལའང་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་

རོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་ཚུལ་དང་།

དབུགས་རྩྭ་འབྱང་དན་པ་སྒོམ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དེ་སྒོམ་ཚུལ་དང་། དེའི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀེང་རུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། །རུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ནི། །སྒྲོ་

ཞིང་སྡུད་པ་ལས་དང་པོ། །ཤིང་རུས་ནས་ནི་ཐོད་བྱེད་

བར། །བཏང་བས་སྦྱང་པ་བྱས་པར་བཤད། །སྨིན་མའི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པས། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྗེགས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྒོམ་པའི་ཡུལ་

ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་བསྟོས་པ་དང་། རྣམ་

པར་ཟོས་པའམ་འཐོར་བ་དང་། རྣམ་པར་འབྱས་གཞིག་པ་དང་། རོ་ལ་དམིགས་ནས་སྒོམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་གང་གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་དང་

དབྱིབས་དང་རེག་བྱ་དང་བསྟེན་བཀུར་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་

@163B པོར་སྣོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་གིས་སྣོམ་པ་ཡོད་དེ། ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐོམ་པར་བྱར་དུར་བའི་ཕྱིར། སྣོམ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་གི་ཤུང་པའི་མཐེ་བོང་དམ་དབབ་བའི་རྩས་པ་ཟགས་ནས་ལྟུང་བའི་རྗེས་

ཀྱི་རྩས་པ་ཀོང་རྩས་ལྟར་དཀར་ལྟག་གིར་ཤ ཡོད་པར་མོས་ཤིང་། དེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་རྩས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལྟ་བུ་ནས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ཀོང་རྩས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་སྤྲོ་ཞིང་། སྟུད་པའི་ཚེ་ཚུར་རིམ་གྱིས་བསྡུས་ནས་རང་ཉིད་

གཅིག་པུའི་ལུས་ཀོང་རྩས་སུ་མིས་པར་བྱེད་པ་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་སྣོམ་ཚུལ་དང་། ཤར་རྩས་བོང་ནས་ལྟག་མར་མོས་ཤིང་དེ་བཞིན་དུ་ཐོད་བའི་ཕྱེད་ཀ་བཏང་སྟེ་ཕྱེད་ཀ་གཞན་སྣོམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བར་བྱས་པའི་སྣོམ་ཚུལ་དུ་བཤད། ཐོད་

པའི་ཕྱེད་སྣོམ་པ་ཡང་བོར་ནས་སྨིན་མའི་བར་ཙམ་ཀོང་རྩས་སུ་སེམས་འཇོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣོམ་པ་ནི། མི་སྤྱག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་རྟལ་འབྱོར་སྣོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་

པ་ནི། མི་སྡུག་མ་ཆགས་ས་བཅུ་ངང་། །དཀའ་གས་

པ་འདོད་སྣང་མིས་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། མི་སྡུག་པ་སྣོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་དང་སེམས་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་ལུས་རྟེན་བཅས་བཞི་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་མ་ཆགས་པ་དང་། སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་བཞི་དང་དེའི་ཉིར་

བསྟོགས་བཞི་དང་བསམ་གཏན་ཁྲུད་པར་ཅན་དང་འདོད་སེམས་ཏེ་ས་བཅུ་དང་། དམིགས་པ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་འདོད་པའི་སྣང་བ་ཁ་དོག་སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྟེན་གྲིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། འདིར་

གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མི་སྡུག་པ་སྣོམ་ཚུལ་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་སྡུག་པ་སྣོམ་པ་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དབུགས་རྔུབ་འབྱུང་དྲན་པ་

@164A ཞེས། །སྣོམ་པ་ལ། དེའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྣོམ་ཚུལ་དུག་བཤད་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དབུགས་རྔུབ་དབུགས་འབྱུང་དྲན་པ་ནི། །ཤེས་རབ་ས་ལྟ་

སྨོད་ཡུལ་རྒྱང་། །འདོད་རྔེན་ཕྱི་བའི་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། དབུགས་ནི་ཆུང་ཡིན་ལ། རྟག་པ་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་། འབྱང་བ་ཕྱིར་འབྱང་བ་སྟེ་ལྟར་དེན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་དུག་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་བོ་ཁེས་རབ་དང་། སེམས་རྔེན་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་བསམ་

གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདོད་པའི་ས་ལྟ་དང་། སྨོད་ཡུལ་ལམ་དམིགས་པ་ཆུང་དང་། ལུས་རྔེན་འདོད་པ་དང་། ཐོབ་ཆུལ་སྨོར་བྱང་དང་། ཡིད་བྱེད་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་ཆུལ་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་པས་འདི་སྒོམ་པ་མིན་ཏེ། ནང་པ་

ཁོ་ནའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒོམ་ཆུལ་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ནི། བཀང་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པ་དྲུག །ཅེས་བྱང་། དབུགས་རྟུབ་འབྱང་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ཆུལ་ཁྱད་པར་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། བཀང་བ་དང་ལ་སོགས་པས་རྗེས་འགྲོ་དང་། འཇོག་པ་དང་།

ཉེར་རྟོག་དང་། ཡོངས་སུ་སྨྱང་བ་དང་། ཡོངས་དག་དང་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བཀང་བ་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རླུང་བའི་གངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། རྗེས་འགྲོ་ནི་

འབྱུང་རྒྱ་ཀྱི་འབྲོས་གནས་པ་ལ་དེ་གཉིད་དེ་ནས་འཛོག་པ་ནི་

རླུང་སྣ་རྩེ་ནས་ཤང་པའི་བར་དུ་གནས་པ་ལ་དང་། ཉེ་བར་རྟོག་པ་ནི་འབྱུང་བཞིའི་རླུང་དང་ཕུང་པོ་ལྔར་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་ནི་རླུང་ལ་དམིགས་ནས་བློ་བསྒྲུངས་ཏེ་དེན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱིས་སྐོམ་

པ་དང་། ཡོངས་དག་ནི་ལྔར་བསྒོམས་པས་མཐོང་སྤོམ་གྱི་དྲི་མ་དག་པ་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དབུགས་རྩུབ་དབུགས་འབྱུང་གང་ལས་ལུས། །སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་མ་ཟིན་པའོ། །རྒྱུ་མཐུན་ལས་

@164B བྱུང་འོག་མ་ཡི། །ཡིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། དབུགས་རྩུབ་པ་དང་འབྱུང་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ས་ལུས་གང་གང་དུ་གཏོགས་པ་དེར་གཏོགས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་བཞི་དང་

ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དབང་པོས་མ་ཟིན་པ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ས་འོག་མ་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་སྤྲུལ་པའི་ཡིད་ཀྱིས་མི་

རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟག

མཐོང་སྤོམ་ཚུལ་ལ། ཐོག་མར་དྲན་པ་ཉིར་གཞག །དེ་ནས་དོད་སོགས་བཞི། དེ་ནས་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་སྤོམ་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཞི་གནས་གྲུབ་

བར་གྱུར་པ་ཡིས། །དྲན་པ་ཉིར་གཞག་བསྟོམ་པར་བྱ། །ལུས་ཚོར་སེམས་དང་ཆོས་རྣམས་ལ། །མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །ཤེས་རབ་ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་པ། །གཞན་ནི་འབྱེལ་དང་དམིགས་པ་ལས། །རིམ་ནི་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཞིན། །

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཞི་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ནས་ལྟག་མཐོང་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེས་ལྟག་མཐོང་འགྲུབ་པར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཉིར་གཞག་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྟོན་གཞི་ཡོད་དེ། ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་

རང་མཚན་དང་། དེ་དག་གི་བྱས་མི་རྟག་བདག་མེད་པའི་

སྟོའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་སྐོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དུན་པ་ཉིར་གཞག །འབྲེལ་པ་དུན་པ་ཉིར་

གཞག །དམིགས་པ་དུན་པ་ཉིར་གཞག་གསུམ་ཡོད་

@165A ྱ།། །པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ལུས་སོགས་ལ་རྟེས་སུ་ལྷ་བའི་ཤེས་རབ་ཐོས་སོགས་ཏེ་བསམ་པ་དང་བསྒོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་པོ་དང་། གཞན་དེ་

དག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་

སེམས་བྱུང་འདུ་ཤེས་སོགས་གཉིས་པ། འབྲེལ་པ་དུན་པ་ཉིར་གཞག་དང་། རང་བཞིན་གྱི་དུན་པ་ཉིར་གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་དུན་པ་ཉིར་གཞག་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་$_{(pA)}$འི་དུན་པ་ཉིར་གཞག་

དེ་དམིགས་པ་དུན་པ་ཉིར་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་

པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཇི་ཙི་ལའང་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་གསུམ་

ཡོད་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་གོ་རིམ་ནི་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟར་

སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་བར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔ་མ་སྔ་མ་རགས་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཐུ་བའི་ཕྱིར། བཞིར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཙང་བའི་རྟག་བདག་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་གཉེན་པོར་རིམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་

དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནི་ལུས་གཙང་འཇོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དང་། ཚོར་བ་དྲན་ཉེ་ནི་བདེར་འཇོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དང་། སེམས་དྲན་ཉེ་ནི་རྟག་འཇོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་དང་། ཆོས་དྲན་ཉེ་ནི་བདག་འཇོག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་ཆོས་དྲན་ཉེར་གཞག་པ། །སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། །དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་དང་། །སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་པར་ལྟ། །ཞེས་བྱུང་། ལུས་དྲན་ཉེ་སོགས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་མ་འདྲེས་པ་

ཡིན་ལ། ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནི་ཆོས་ཅན། འདྲེས་པའི་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་གནས་ཏེ། ལུས་སོགས་དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བའི་

ཕྱིར། དེ་དག་ནི་ཆོག་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་བསྟོམ་

@165B བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྟོང་ལམ་སྐབས་ཀྱི་སྟོམ་ཚུལ། དོད་སོགས་སྐྱེ་རིམ་གྱི་སྟོམ་ཚུལ་དང་ཁྱད་ཆོས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྐྱེ་རིམ་གྱི་ཚུལ་དང་། ཕུང་པོ་དུ་ཡོད་དང་། ངེས་

ཆོག་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལས་དྲོ་བར་གྱུར་པ་འབྱུང་། །དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། །རྣམ་པ་བཅུ་དུག་དྲོ་བ་ལས། །རྩེ་མོ་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ། །གཉིས་ཀ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཏོད། །གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱེད། །དེ་ལས་བཟོད་

པ་གཉིས་དེ་བཞིན། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད། །ཆེན་པོ་འདོད་གཏོགས་སྟུག་བསྔལ་ཡུལ། །དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །ཆོས་མཆོག་ཅེས་བྱུང་། སྟོང་ལམ་བཞིའི་དང་པོ་སྟོང་ལམ་ངོ་བོ་ཉིད་བྱང་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་

དེ། ཆོག་ལམ་དུ་ཆོས་དན་པ་ཉིད་གཞག་བསྟོམས་པ་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ལམ་དོད་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པ་དང་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་བདེན་བཞིའི་སྟུག་

ཡུལ་ཅན་དང་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བློ་རིགས་ལ་

དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོ་བ་དེ་ལས་སྣོང་ལམ་རྩེ་མོ་འབྱུང་ཞིང་། རྩེ་མོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྣོང་ལམ་དོད་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དོད་རྩེ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་དྲན་པ་ཉིར་གཞག

གི་རྣམ་པ་གཏོད་པའམ་འགོད་ལ། དན་པ་ཉིར་གཞག་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱེད་དེ། ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྣོང་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། རྩེ་མོ་དེ་ལས་ཁྱོད་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་

རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཟོད་པ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལས་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྟ་མ་རྩེ་མོ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣོང་ལམ་བཟོད་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། གང་གིས་འཕེལ་བར་

@166A ཞེས། །བྱེད་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་གིས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྣོང་ལམ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྡུག་

བསྟལ་གྱི་བདེན་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་རྣམ་

པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། དམིགས་

རྣམ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་འདོད་པའི་སྟུག་བདེན་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སྟུག་བསྟལ་སྟོང་བ་བདག་མེད་བཞི་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ལ། རྒྱུན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་

ལམ་བཞི་སོ་སོའི་སྐྱེ་དོན་ཡོད་དེ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྐོམ་བྱང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེའི་དྲོད་འབྱུང་བས་དྲོད་དང་། དག་བ་གཡོ་བའི་རྩེ་མོར་ཕྱིན་པས་རྩེ་མོ་དང་། བདེན་པ་ལ་བཟོད་པའི་མི་སྐྱག་པས་བཟོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་

མཆོག་ཡིན་པས་ན་ཆོས་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོ་ནས་བཞི་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་དང་། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ལམ་དང་པོ་

གསུམ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྣོ་

ནས་ཕྱི་ན་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་ཚོས་མཚོག་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱུང་། དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་གྱི་གཙོ་བོ་དྲན་པ་

ཉེར་གཞག་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ཡིན་ཡང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་དག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་གྱི་ཐོབ་པ་ཚོས་ཅན། དེས་འབྱེད་དེར་མ་གཏོགས་ཏེ།

@166B འཕགས་པ་ལའང་ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ངེས་ཚིག་ནི། དེ་ལྟར་ན། །ངེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་རྣམ་པ་བཞི། །ཉེས་བྱུང་། སྤྱོད་ལམ་བཞི་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། དེས་འབྱེད་ཚ་མཐུན་ཉེས་བྱ་སྟེ། དེས་འབྱེད་ནི་འཕགས་ལམ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚ་ཤས་

མཐོང་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་མཐོང་ལམ་དེ་འདྲེན་བྱེད་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བྱངས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ངོ་བོའི་

ཁྱད་པར། རྟེན་གྱི་དང་། བྱལ་ཐོབ་ཀྱི་དང་། དེ་

ལྷན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལམ་གཞན་དུ་འཇུག་ཚུལ་ལྟ། དང་པོ་ནི། བསྒོམས་བྱང་། ཞེས་བྱང་། སྔར་ཚའོད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྲོར་ལམ་བཞི་ཚོས་ཅན། ཐོས་བྱང་བསམ་བྱང་བསྒོམས་བྱང་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ཏེ། བསྒོམས་

བྱང་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སེམས་རྟེན་དང་། ལུས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། །ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པའོ། །གཉིས་ནི་འོག་ནའང་ཡོད་པའམ། །ཞེས་བྱང་། སྤྲོར་ལམ་ཚོས་ཅན། ས་གང་ལ་

བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་ས་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྟོད་རྩེ་གཉིས་འོག་ས་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་པའང་

ཡོད་ཅེས་འདོད་དེ། འམ་ནི་དཔྱད་བྱར་བཞེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་རྟེན་ཚོས་མཆོག་བྱད་མེད་ཀྱི། །གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱང་། སྤྲོར་ལམ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞིག་

གསུམ་གྱི་མིའི་རྟེན་ལ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་དང་། ཕྱི་མས་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དང་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནི་ལྷའི་ནང་དུ་འང་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན།

@167A ཞེས། །ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྔར་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པས་ནི་ཕྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྔར་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པས་ནི་ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་སྐྱེས་པ་བྱད་མེད་

གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཅིང་། སྐྱེ་བ་བརྟེས་པ་དང་མཚན་འགྱུར་བ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱལ་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། འཕགས་པས་དེ་དག་ས་བོར་ནས། །གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་

སོ། ཇི་བོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པས་ཀྱང་། །དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང་། །རྣམ་པར་ཉམས་ན་སྟོན་མེད་ཐོབ། །ཉམས་པ་གཉིས་ནི་མི་ལྡན་པ། །ཞེས་བྱང་། སྤྲོར་ལམ་དེ་དག་

ཆོས་ཅན། གང་གིས་གཏོང་བ་ཡོད་དེ། འཕགས་

པས་ནི་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དེ་དག་བོར་ནས་སམ་འཕོས་ནས་ཐོབ་པ་གཏོང་། འཕགས་མིན་སོ་སྐྱེས་ནི་འཆི་འཕོས་པས་སྤྲུལ་ལམ་དེའི་ཐོབ་པ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་ལམ་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཏོང་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་དེ། འོག

ལྷས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་གཏོང་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་ལམ་ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་སྐྱོ་ཤས་ཆེ་བས་མཐོང་ལམ་དུ་ཆོ་དེར་འཇུག་ཀྱས་པའི་

ཕྱིར། རྣམ་པར་ཉམས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། སྣར་ཐོབ་པའི་ཚོ་སྟོན་མེད་པ་ཉིད་འཐོབ་ཀྱི་བཏང་བ་ནི་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། མ་འདྲིས་པ་དང་འབད་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་པ་ཆོས་ཅན། སྣར་ཐོབ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གང་ཉམས་

པའི་འཕྲོ་ནས་སྐྱེད་པ་དང་། གང་ཉམས་པ་དེ་སྣར་གཞི་ནས་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་ཉམས་དང་རྣམ་ཉམས་ཀྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་ལམ་གང་ཉམས་པ་དེ་དང་མི་

ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

@167B པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་རྣམ་མི་ཚད། །བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོའོ། །ཞེས་བྱུང་། སྟོན་ལམ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་དོན་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ལྟ་ཞེག །ཉམས་ཀྱང་སོར་ཆུད་དེ་

སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། རྩེ་མོ་ཐོབ་པ་ནི་མཚམས་མེད་སོགས་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་དགེ་རྩ་མི་ཚད། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མི་གསོག་པས་ངན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་ཚེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། ལྟ་

པ་ནི། གཉིས་སྣོད་རིགས་ལས་བརྒྱོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཉན་གསུམ་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། དོད་དང་རྩེ་མོ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། སྣོད་མ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བརྒྱོག་ནས་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གང་རུང་དུ་

རིགས་ངེས་བས་མ་ཁྱབ་པས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོད་རྩེ་བཟོད་པ་གསུམ་ལ་གདས་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རིགས་ལས་ལོག་ནས་གཉན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་དེ།

རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཟེགས་པ་གསུམ་

གྱི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ནི། སྟོན་དང་བསེ་རྡུ་བྱང་ཆུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །སྒྲུབ་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཐར། །ཐོས་བསམ་ལས་བྱང་ལས་གསུམ་མོ། །མི་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱང་།

རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་དང་བསེ་རྡུ་ལྟ་བུ་ནི་རིགས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་དེ། སྟོན་པ་དང་བསེ་རྡུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་དྲོད་ནས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་གྱི་ལམ་ཀུན་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་གཅིག་ལ་

སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཚོགས་ལམ་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་བརྩེན་འགྲུས་ཤེན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྲིད་པ་སྟེ་ཆོ་གསུམ་གྱིས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་

@168A ྅།། །།བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོ་དང་པོར་ཐར་ཆ། གཉིས་པ་ལ་ངེས་ཆ། གསུམ་པ་ལ་འཕགས་ལམ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དེ་ཆོས་ཅན། དོ་བོ་ཡོད་དེ། ཐོས་

བསམ་ལས་བྱུང་བ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེ་

ཆོས་ཅན། ལས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་ལས་གཙོ་ཆེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་འདོད་པའི་ཡིད་ལས་ཉིད་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གང་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཁྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡི་ནང་དུ་འཕེན་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་རིམ། གྲངས་ངེས། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ། སྤྱོང་གཉེན་གྱི་ལམ་གང་ཡིན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ལས། །ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད། །འདོད་སྤྱག

བསྟལ་ལ་དེ་ནས་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཤེས་དེ་བཞིན། །སྤྱག་བསྟལ་ལྷག་ལ་རྗེས་བཟོད་ཤེས། །བདེན་པ་གསུམ་ལ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་

སྐྱེ་སྟེ། དང་པོར་སྤྱག་བསྟལ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པ་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྟལ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ནས་ནི་སྤྱག་བདེན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱག་བསྟལ་

ཆོས་ཤེས་སྐྱེ། དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ལྷག་མ་ཁམས་གོང་

གི་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་བཟོད་སྐྱེ། དེ་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་ཤེས་སྐྱེ་ལ། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་

དང་། ཀུན་འབྱུང་ཆོས་ཤེས། དེ་ནས་ཁམས་གོང་མའི་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་དང་། ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས། དེ་ནས་འདོད་པའི་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས། དེ་ནས་གོང་མའི་འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས། དེ་ནས་འདོད་པའི་ལམ་

@168B ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས། དེ་ནས་གོང་མའི་ལམ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ནི། དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི། །སེམས་བཅུ་དྲུག་གོ་རྣམ་གསུམ་མོ། །མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་

བྱའོ། །ཞེས་བྱང་། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གསུམ་

གསུམ་དུའང་འབྱུར་ཏེ། མཐོང་བའི་མངོན་རྟོགས།

དམིགས་པའི་མངོན་རྟོགས། བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་དང་པོ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་གཉིས་པ། བྱ་བ་ཉིད་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དོན་བྱིས་བཞག་ན་འདོད་ཚུལ་མང་ཡང་། སྐྱེ་ཚུལ་ལ། འདིར་མངོན་རྟོགས་བཟུང་བྱ་ཐོ་མས་ཅད་དེམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདྲའོ། །གསུམ་

པ་སེམས་རྟེན་ནི། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག །ཅེས་བྱུང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། སྤྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དང་སེམས་རྟེན་ས་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ཅིང་།

ཆོས་མཆོག་དང་མཉམ་གཞག་སྦྱན་གཅིག་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གཉིས་པོ་དང་སྤྱོད་ལམ་བཞད་པ་ནི། བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན། །བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །དེ་

ལས་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་

ལམ། །ཞེས་བྱུང་། སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་འདུ་བ་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་བརྒྱད་ནི་རང་གི་སྡང་བྱ་དངོས་སུ་སྟོང་

@169A ཉིད། །བ་ལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་གཅོད་མི་ནུས་ཤིང་། ཕྱི་མ་བརྒྱད་ནི་སྡང་བྱ་དེ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐོ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་སྐད་ཅིག་སྟ་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ། བདེན་

པའི་རྣམ་པ་སྣང་མངོན་སུམ་མ་མཐོང་བ་གསར་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་མིན་ཏེ། མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གཉིས་པོ་དང་སྟོང་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་

བརྒྱད་ནི་སྡང་བྱའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་གཉེན་པོའི་ལམ་དང་། ཤེས་པ་བརྒྱད་ནི་སྡངས་པ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བས་སྟོང་ལམ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ། ཞུགས་

གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། ནང་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་བདུན་

དུ་དབྱེ་བ། གང་ཟག་གི་རིགས་བསྡུས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཚགས་བཟལ་སྟོན་སོང་གི་རྣམ་གཞག་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་དེ་དག་ཀུ། །དད་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །

སྒོམ་པའི་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་པ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །རྣམ་ལྔའི་བར་བཅོམ་གཉིས་པ་ལ། །དགྲ་པ་ཚུན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན། །འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལས། །ཆགས་བཟལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། །གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། །བཅུ་

བྱུག་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས། །དེ་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་དག །དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་གྱི། །ལམ་ཐོབ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མི་བསྐྱེ་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མངོན་རྟོགས་དེ་དག་ཀུ་གནས་པའི་གང་ཟག

ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྣོ་བ་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དབང་རྩུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་སྟོན་སྒོམ་པའི་སྤང་བྱ་གཅིག

ཀུང་མ་སྣང་བ་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་

@169B ལ། དེ་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་ལྔའི་བར་བཅོམ་པ་དེ་ཡང་དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འདོད་པའི་སྐོམ་སྣང་དུག་པ་ནས་དགུ་པ་ཚུན་ཆད་དེ་བརྒྱད་པ་ཟད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ཕྱིར་

འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའམ། ཡང་ན་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞུགས་པ་དེ་གསུམ་པོ་གང་ཞེག་འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་གང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེའི་

ཚེ་འབྲས་གནས་གསུམ་དུ་རིམ་པར་འཐོབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐོབ་པར་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་དབང་པོ་རྣོ་རྩུལ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དད་པ་དང་

ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དབང་རྟུལ་ལ་དད་

པས་མོས་པ་དང་དབང་རྣོན་ལ་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་ནི་འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་བརྩོན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་གནས་གོང་མ་དེའི་ཞུགས་པ་མ་

ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་ཞུགས་པའི་

ལམ་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྣང་བ་སྣང་ཚུལ་དང་། ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ས་དང་ས་ན་ཉེས་རྣམ་དགུ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་

རྣམས། །ཚུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེ་རྣམས་ཀྱི། །ཚུང་ངུ་ལ་སོགས་ཐ་

དད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་ས་དང་ས་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ན་ཉེས་པ་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་ཡོད་ད། སྐོམ་སྣང་ཚུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་

ཚུང་ངུའི་ཚུང་ངུ་ནས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་

@170A ཞེས། །བཞིན་དུ་སྐོམ་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། དགུ་རྣམས་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རེ་རེ་ལའང་། ཚུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚུང་ངུའི་ཚུང་

དུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་དུ་ཕྱེས་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས། ཕྱིར་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་། དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་གནས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་ཉཱད་ཟིན་ཅིང་། འབྲས་གནས་ལ། ཙམ་པོ་ད་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས། དང་

པོ་ནི། འབྲས་གནས་སྤོས་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །ཞེས་བྱང་། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །སྤོས་པའི་སྤང་བྱ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཟད་པ་

དེ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་དེ་ལྟར་ཐོགས་པ་སྟེ་མཚོག་ཏུའམ་རབ་ཏུ་ཐོགས་ན་འདོད་པར་སྐྱེ་སྲིད་ལན་བདུན་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་ཡོད། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་སྐྲ་དོན་ཡོད་དེ། ཐར་ལམ་གྱི་རྒྱུན་

ལ་དང་པོར་ཞུགས་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པས་ན་དེར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་བྱོལ་བ། །ཚེ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་བྱང་། རྒྱུན་ཞུགས་

རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ཚེས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།

འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་ཞུགས་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་སྐོམ་སྲང་ཉོན་མོངས་རྣམ་པ་གསུམ་མམ། རྣམ་པ་བཞི་ལས་བྱོལ་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་པའི་ལྷའམ་མིའི་ཚོ་གཉིས་སམ་གསུམ་ལུས་

ཤིང་། ལྷ་མི་གང་རུང་གི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་བར་བཅོམ་པ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་ཡིན། །

@170B ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞུགས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་གང་ཞིག །སྐོམ་སྲང་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་ལྔའི་བར་བཅོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཙམ་པོ་བ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་

གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་པ། །ཞེས་གྱུར། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་གནས་ཚོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་གནས་བཞི་གང་ཟུང་

གང་ཞིག །སྐྱོམ་སྦྱང་རྣམ་པ་དྲུག་པ་ཟད་པར་

བྱུར་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉེས་�infty ཆ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཚེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་འོང་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཚོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཉེས་པའི་ཆ་

བདུན་ནམ་བརྒྱད་ཟད་པ། དེའི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ཚེ་གཅིག་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་བར་ཆད་གཅིག་གིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་འོང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི་

གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དེ་ཆོས་ཅན། གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པའང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་

པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཟད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲ་གནས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་པའི་དུས་ཡོད་དེ། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་

པར་ཅན་དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་ཤིང་ཟད་པའི་ཚེ་ཁྱོད་དུ་

གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། གཟུགས་ཉིར་འགྲོ་ |གཟུགས་མེད་ཉིར་འགྲོ་ |མཐོང་ཚོས་ཞི། ཉིར་འགྲོ་དགུར་དབྱེ་བ། ཚེ་ཡོངས་གྱུར། ལུས་མངོན་བྱེད་དང་བྲལ་ |དང་པོ་ལ། རྫ་བའི་སྒོ་ནས་ལྟང་དབྱེ་བ་དང་། གོང་འཕོ་བྱེ་ཕྲག་ཏུ་ཟཁད་པ་

@171A ཞི། |གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་བར་སྐྱེས་འདུ་བྱེད་དང་། |འདུ་བྱེད་མེད་ཡོངས་སུ་དན་འདའ། |གོང་དུ་འཕོ་པ་རྣམས་ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ། བར་དོའི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་

པའི་བར་འདའ་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་དང་། སྐྱེས་ནས་འབད་བརྩོན་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་པས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དང་། འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་མེད་པར་དེ་མངོན་དུ་

བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སུ་སྐྱང་ནས་འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་དང་ལྡན་མས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ནི་གཞན་དུ་ཤེས་སོ། |གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི། |བསམ་གཏན་སྒོམ་

ནས་འོག་མིན་འགྲོ་ །དེ་འཕར་ཕྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ། །

འཆི་འཕོ་གཞན་སྲིད་རྩེ་མོར་འགྲོ་ །ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་སྟེལ་སྐོམ་བྱས་ནས་འོག་མིན་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་དང་། གཞན་དེ་མ་བྱས་པར་སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་བར་འགྲོ་བ་གཉིས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་གནས་གཉིས་གསུམ་ཙམ་བཟུང་ནས་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འཕར་བ་དང་། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་འགའ་ཞིག

བརྒལ་ནས་འོག་མིན་དུ་འཕྲུག་པའི་ཕྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། ཚངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕོས་ནས་འོག་མིན་དུ་འཕྲུག་པའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན་ནི་གཟུགས་

མེད་འགྲོ་རྣམ་བཞི། ཞེས་བྱུང་། གཞན་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐྱེ་འདའ་བ་ནས་གོང་འཕོའི་བར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐོང་

ཆོས་ཞི་ནི། གཞན་ནི་འདི་ལ་སྐྱ་ངན་འདའ། །ཞེས་

@171B བྱུང་། གཞན་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཉིར་འགྲོ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆོ་འདི་ལ་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། དགྲ་བཅོད་པ་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་དང་།

དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསུམ་ལའང་རྣམ་པ་གསུམ་ཕྱི་ནས། །གཟུགས་སུ་ཉིར་འགྲོ་དགྲ་བཅོད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་སུ་ཉིར་འགྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་དགྲ་ཡོད་པར་བཅོད་དེ། བར་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་

འདའ་བ་དང་། གོང་དུ་འཕོ་བ་གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱི་ནས་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་ལ་སྐྱར་བར་དང་། སྐྱར་བ་མིན་པར་དང་། དུས་རིང་ནས་འདའ་བ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་

བཅས་ཏེ་དང་། འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་གསུམ། གསུམ་པ་ལ་འཕང་བ་དང་། ཕྱེད་འཕར་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་ནི་ཁྱད་

པར་རྣམས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་ལ། །ཞེས་བྱུང་།

ཕྱིར་མི་འོང་དགྱེ་དེ་དག་གི་ཚོས་ཅན། ཁྱད་པར་རྣམས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལས་དང་དབང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱེ་བྲག་ལས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གསུམ་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ལས་ཀྱི་དང་། བར་པ་གསུམ་སྐྱེས་ནས་སྟོང་

འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ན་གྲངས་གཞན་ལ་སྟོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་དང་། ཡང་རིམ་པ་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།

གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་ཕྱེ་བར། །དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད། །དམ་པ་དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག། །སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་དེ། །ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་བསྟན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། སྔར་གྱི་དགྱེ་བ་དེ་ལས་གོང་

@172A ཞེས། །དུ་འཕོ་བ་མ་ཕྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་བགྲང་བས་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དམ་པ་དག་བ་ཁོ་ནར་འཇུག་ཅིང་། དམ་མིན་མི་དག་བ་ལ་མི་འཇུག་

པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལས་

སོན་ཞིང་རང་ས་དང་འོག་སར་ཆོ་ཕྱི་མར་སྣར་མི་འོང་བའི་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་པའི་འཕགས། །ཁམས་གཉན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་དང་གོང་མར་

སྐྱེས་པ་ནི། །ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་བསྟེན། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གང་རུང་ཐོབ་ནས་འདོད་པའི་ཆོ་གཉིས་པར་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་

བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞེག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གཉན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད་དེ། འདོད་པའི་ཆོ་དེ་ཉིད་ལ་སྡུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་དབང་

པོ་འཕོ་བ་མི་བསྟེན་ཏེ། མི་ཉམས་པ་དང་དབང་པོ་མི་འཕོ་བའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་བཞི་པ་སྤྲོལ་བར་བྱེད། །སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྟེས་པས་འགྲུབ། །སྐྱེ་དང་

གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་དང་། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིག་ཕྱིར་

ཡང་། །དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་ཕྱིར། །གནས་གཞོང་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཁོ་ན། །ཞེས་བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་དང་དགྲ་བཅོམ་ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་སྤྲེལ་སྒོམ་བྱེད་པའི་ཚེ་དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྤྲེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་

གཞན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་བཅས་དང་། དེ་ལས་བརྒྱག་པ་སོགས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་བཞིན་བསྲེས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གནས་གཞོང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་

@172B བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་དབང་ཉུལ་འགྲོ་ཞིག་ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིག་པ་དེ་ཞི་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསྒོམ་ཚུལ་ལྟར་བྱས་ཏེ། གནས་གཞོང་མར་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་མི་ཆེ་བ་སོགས་ལྟ་ཁོ་

ན་ཡིན་པས་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་བསམ་གཏན་སྤྲེལ་སྒོམ་བྱེད་ཚུལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྤྲེལ་སྒོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཆུང་ངུ་གསུམ་དུ་སྤྲེལ་བ། འབྲིང་བྱུག་ཏུ་སྤྲེལ་

བ། ཆེན་པོ་དགུར་སྤེལ་བ། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་

སྤེལ་བ། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་བཅོ་ལྔར་སྤེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ནི། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་བྱེད་པར་འདོད། །ཅེས་བྱུང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འགོག

པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་སམ་ཚོར་འདུ་འགག་པའི་ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམས་འཇུག་དེ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྤྱིར་

ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དབྱེ་ན་ཁྱིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་སོགས་རིགས་ལྔ་པོ་རེ་རེ་ལའང་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་ལ། ཞུགས་པ་

དང་། འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྲིད་རྩེའི་བར་ཆ་བརྒྱད་ཟད་པ། །དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། །དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་། །དེ་ནི་རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་།

དབྱ་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་

གཏན་དང་པོའི་སྐོམ་སྤང་གཅིག་སྤངས་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་སྐོམ་སྤང་གི་ཆ་བརྒྱད་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་རྣམས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྲིད་ཅོན་དབྱ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་གནས་

@173A ཞེས། །གཞན་དེ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལྷར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཆོས་དང་། ཁྱད་ཆོས་དང་། དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་ཚེ་དེ་མི་སློབ་དབྱ་བཅོམ། །ཞེས་བྱུང་། དབྱ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་པའི་

དུས་ཡོད་དེ། སྲིད་ཅོན་དབྱ་པ་དེ་ཟད་པའི་བྱལ་བ་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞུགས་པ་དེས་ལམ་དེའི་གོང་དུ་སློབ་

མི་དགོས་པའི་རང་ལམ་གྱི་མི་སློབ་པའི་ལམ་གསར་དུ་

ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཚགས་བྱལ་བྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། གང་གིས་ཚགས་པ་དང་བྱལ་བའི་ལམ་དང་། བྱལ་ཐོབ་སྐྱེ་ཚུལ། ས་གང་གི་གང་ལ་ཚགས་པ་དང་བྱལ་བ། འཇིག་རྟེན་པའི་

ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་བཞད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་རྩེ་ལས། །ཚགས་བྱལ་གཞན་ལས་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལམ་གང་གིས་གང་ལ་ཚགས་པ་དང་བྱལ་བར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་

ལས་འདས་པའི་སྐོམ་ལམ་ཀྱིས་སྲིད་རྩེ་ལས་ཚགས་པ་དང་བྱལ་བར་བྱེད་པ། སྲིད་རྩེ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་སྐོམ་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཚགས་བྱལ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚགས་བྱལ་བའི། །འཕགས་ལ་བྱལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། །བཏང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་ཕྱིར། །སྲིད་རྩེའི་ཕྱིད་ལས་རྣམ་གྲོལ་

དང་། །གོང་དུ་སྐྱེས་པ་བཞིན་མི་ལྡན། །ཞེས་བྱུང་། འཕགས་

@173B པ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཕགས་པའི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཞི་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་

འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལམ་གོང་མ་བཏང་བ་ལ་དེའི་ཉོན་མོངས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ཟེར་ན། མ་ཁྲབས་སྟེ། འདས་ལམ་གྱིས་སྲིད་རྩེའི་ཕྱིད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་འཕོས་པ་ན་ལམ་སྟ་མ་བཏང་ཞིང་འཇིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་སླར་མི་ལྡན་པ་དང་། འདོད་པར་ཆགས་

བྲལ་གྱི་སོ་སྐྱེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་གྱི་གོང་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་བཏང་བས་བྲལ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་འདོད་ཉོན་སླར་མི་ལྡན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡིས། །ཐམས་

ཅད་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཏན་ནམ། །ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། །གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མིན་འཕགས། །བརྒྱད་ཀྱིས་རང་

གོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་བྱང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་དགྲ་ཡོད་

དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་དང་། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཙམ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དང་། གཟུགས་མེད་

གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་གསུམ་དང་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་བསམ་

གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡིས་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ནས་སྟེད་རྩེའི་བར་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རུས་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་

དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་འདོད་པ་དང་

@174A ཞེས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ས་འོག་མ་གསུམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཚེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཐོབ་སྟེ། བསམ་གཏན་

བྱི་དངོས་གཞི་འམ། ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐར་

སྟེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་མའི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་གོང་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཚོས་ཅན། ཐ་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ཟག་མེད་

ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་དང་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་བརྒྱད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཀྱི། འོག་ས་ལས་མིན་ཏེ། དེ་ལས་སྟོང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དམིགས་རྣམ་

ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐར་གྱོལ་ལམ་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྱོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམ་བཞིན། །ཞི་སོགས་རིགས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན། །གོང་དང་འོག

མའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྱོལ་ལམ་དང་དེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཚོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་ཡོད་དེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟ་མས་ས་གོང་མ་ལ་ཞི་བ་དང་བྱ་

ནོམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་

བྱེད་ལ། ཕྱི་མས་ནི་ས་འོག་མ་ལ་རིགས་པ་དང་དམན་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྐོར་ནས་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མི་གཡོའི་ཟད་ཤེས་ལས། །མི་སྐྱེའི་བློ་གྲོས་གལ་ཏེ་མིན། །ཟད་པ་ཤེས་སམ་མི་སློབ་ལྟེ། །དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཐམས་ཅད་ལ། །

ཞེས་བྱུང་། གལ་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་ཚོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ན་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་བློ་གྲོས་ཏེ་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། གལ་ཏེ་དེ་མིན་ན་དེ་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ནམ། མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གང་རུང་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་

@174B བའི་རྒྱུ་ཚང་བའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་ལའང་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དག་སྤྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ། ངོ་བོ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། མདོ་དང་འགལ་བའི་

རྟོད་པ་སྤང་པ་དང་། དོགས་གཅོད་དང་། འཕེབ་པའི་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ནི། དགེ་སྤྲོང་ཚུལ་ནི་དྲི་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུའོ། །གྲོལ་ལམ་

ཟད་པ་རྣམས་དང་བཅས། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་

སྟོང་གི་ཚུལ་ཁོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དེ་མེད་དེ་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁོས་ཅན། དགེ་སྟོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྟོང་དུ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཏེ་ལམ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དགེ་སྟོང་ཚུལ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རེ་རེ་ལའང་བརྒྱད་ཕྱེ་རྣ་དགུ་རེ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་

རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་དང་། ས་དགུའི་སྟོམ་སྤང་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་དགུ་བརྒྱད་ཕྱེ་རྣ་གཅིག །ཟད་པ་འགོག་བདེན་དང་བདེན་པ་རྣམས་ལའང་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟྲི་དོན་གྱིས་ཕྱེད་ཟད་བཤད་ན། དགེ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་

ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་རྣམས་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་སྟོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ།

དགེ་སློང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་

ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་སོ་སྐྱེ་མེད་དེ། འདིར་ཞུགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལའང་འཕགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་མེད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་སློམ་ལམ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

@175A ཞེས། །དེར་ཐལ། འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་ལ་སློམ་ལམ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་གནས་ལ་བཟུ་དྲུག་པ་ལམ་རྟེས་ཤེས་ཐོབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཉིད་སྐབས་འདིར་སློམ་ལམ་དུ་འཛིག་པའི་

ཕྱིར། འབྲས་བུ་བཞི་གང་རུང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བསྒོམ་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན། དེ་གང་རུང་གི་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཐོབ་ཕྱིར་བསྒོམ་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་

འོང་གང་རུང་གི་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་པའི་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། སློམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་

ཅན་དང་། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་

ལ་སྐོམ་ལམ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་བཞག་པ་ནི། །རྒྱུ་ལྟ་དག་ནི་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྟོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྟོམས་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བཅུ་བླུག

ཐོབ་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་དགུར་བཤད་པ་དེ་ཚོས་ཅན། མདོ་ལས་འབྲས་བུ་བཞིར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། བཞིར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དག་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྡིད་པའི་ཕྱིར། གང་ཞེ་ན་ཡོད་དེ།

འབྲས་བུ་ལ་རང་གི་ཉགས་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་། ཉགས་པ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་བསྟོམས་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་རྟེད་པ་དང་། སྤྲུག་བསྔལ་ཆོས་ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། རྣམ་

པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བླུག་རྟོགས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོགས་གཅོད་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྟེས་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཇོམ་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་ཚངས་

ཚུལ་ཚངས་པ་ཡི། །འཁོར་ལོ་ཚངས་པས་བསྐོར་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱིས་

@175B འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། བར་འགྲོ་སོགས་རྟེ་བས་ཤ་ སོགས་ཀྱིས། ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བར་ཤ་ པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་དག་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་ཇི་ལྟར་རྟེན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དག་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་མི་

རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འཇིག་པའི་ཐོབ་འབྲས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐོབ་འབྲས་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་དེར་བསྟས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དག་སྟོང་གི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཚངས་པའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

སྡུང་འདས་ནི་ཚངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ལམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཆོས་ཅན། སྐོར་བ་པོ་ཡོད་དེ། ཚངས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་

ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱ་སྟེ། འཁོར་ལོས་བསྒྲུབ་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་བདང་།

སྡུད་ཅིང་སྡུར་བར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་། གཅོད་པར་

བྱེད་པའི་རྩིབས་སོགས་གསུམ་པ་དེ་བཞི་དུ། འདིར་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་གསུམ་སྟེ་བ་དང་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རྟོག་པ་རྩོལ་བ་གསུམ་ནི་རྩིབས་དང་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་ཏན་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ནི་སྒྲུབ་དང་

མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཚུལ་ནི། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། གསུམ་དུའོ་གོད་ན་མཐོང་ལམ་མེད། མི་སྐྱོ་ལུང་ལས་འདིར་རྩོམ་ཞིང་། །དེ་མཐར་ཕྱིན་ཅས་འབྲུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་གང་གི་

རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། འདོད་འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་ཐོབ་ཅིང་འབྲས་བུ་ཐ་མ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་དང་པོ་དང་ཚགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བར་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ཁམས་གོང་དུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེ་

@176A ཞེས། །དེ། དེ་ན་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་སྐྱོ་ཤས་ཆེན་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རིགས་པའི་སྐབས་བྱེད་ཡིན་ལ། ལུང་གི་སྐབས་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དེ། མདོ་

ལས་ཕྱིར་མི་འོང་བར་དོར་འདའ་བ་སོགས་ལྟ་ཞོ་

འདིར་ལམ་ལ་རྩོམ་ཞིང་ལམ་གོང་མ་དེར་མཐར་ཕྱིན་ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ། མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ། གཉིས་སུ་བསྟུ་བ། རིགས་དང་འབྲས་བུ་གང་ལས་ཉམས་པ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་

དེ་གཞན་ལ་སྣང་བ། ཉམས་པའི་དབྱེ་བ། དབང་པོ་འཕོ་ཚུལ། དག་བཅོམ་དགྱར་དབྱེ་བ་དང་བདུན། དང་པོ་ནི། དག་བཅོམ་དྲུག་འདོད་ཅེས་བྱང་། དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན།

འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་སྲུང་བའི་ཆོས་ཅན། གནས་པས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས། །ལྟ་ནི་དད་པའི་མོས་ལས་སྐྱེས། །དེ་དག

རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར། །མི་གཡོ་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །དེ་ཕྱིར་དེ་དུས་མི་སྦྱོར་གྲོལ། །དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་། །ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས། །ཁ་ཅིག་སྦྱངས་པ་ལས་བྱུང་

ཏོ། །ཞེས་བྱུང་། དབྱ་བཅོམ་དེ་དག་རྣམས་ལས་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་

ཅན་མ་གཏོགས་པའི་དང་པོ་ལྟ་ཚེས་ཅན། རྒྱུ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུ་དང་པས་མོས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཡོ་བྱད་དང་ནད་མེད་པ་དང་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་

ཕྱིར། མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་ཚེས་ཅན། རྣམ་གྲོལ་དུས་དང་མི་སྤྱོད་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་པོ་མི་གཡོ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་མི་གཡོ་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཚེས་ཅན། གང་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

@176B དྲུག་བདེ་དག་ཚེས་ཅན། དང་པོ་ནས་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཅན་དུ་མ་ངེས་ཏེ། ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་དང་། ཁ་ཅིག་དང་པོ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཡང་དབང་པོ་སྤྱང་བ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིད་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྟ་འབྲས་ལས། ཉམས་འགྱུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། དབྱ་བཅོམ་ལྟ་ཚེས་ཅན། རིགས་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ཆུང་གྱི་ཁྱད་

པར་ཡོད་དེ། བཤད་ཚུལ་གཉིས་སྣང་བ་ལས་གཅིག

ནི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་བཞི་ནི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད། ལྟ་པོ་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་འབྲས་བུ་གང་དང་པོར་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཤད་ཚུལ་ཅུང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་

དེ། དང་པོ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རིགས་དམའ་ཞོས་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཉམས་པ་མེད་ཅིང་། འཆི་བར་སེམས་པ་སོགས་བཞི་རིགས་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ནི་རང་འབྲས་དང་མཐུན་ནོ། །བཞི་པ་ལ། དངོས་དང་། ཡམ་གང་ལས་དབང་པོ་འཕོ་བ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོབ་དང་འཕགས་མིན་རིག་དྲུག་ལྟན། །ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་སྟོབ་པ་དང་འཕགས་མིན་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནས་མི་གཡོ་བའི་བར་རིགས་དྲུག་དང་ལྡན་ཏེ། དབྱ་བཅོམ་དྲུག་གི་རིགས་ཅན་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ནི། མཐོང་བ་ལ་ནི་འཕོ་བ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། ཡམ་གཞན་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཡམ་ཆོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་གནས་པ་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་དེ། ཡུན་ཐུང་བས་དབང་པོ་མི་

འཕོ་ཞིང་དེའི་སྤྲོར་བ་མེད་བའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རེར་

སྣང་ལས། །ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྟོན་ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་ལ། བར་མའང་གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་མོ། །འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། །བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མི་བྱེད། །ཅེས་བྱུང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་

@177A ཞེས། །ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཤོར་བ་ནི་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཐོབ་བྱ་མ་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་ཚོས་ཅན།

དེ་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་ཉེར་སྤྱད་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཡལ་བར་མི་འདོར་བའི་སྨིང་རྗེ་ཆེན་པོས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་དབྱ་བཅོམ་ཚོས་ཅན།

བར་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་སོགས་མ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱ་བཅོམ་གཞན་ཚོས་ཅན། ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་

ལས་ཉམས་པ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཉམས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྲིད་དམ་སྙམ་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་སོར་མ་ཆུང་བར་དུ་འཆི་བ་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་མི་བྱེད་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་པོ་ཆེ་འདྲེད་ཀྱང་རྟེག་མི་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ། །དྲུག་པ་དབང་པོ་འཕོ་ཚུལ་ནི། མི་གཡོ་རྣམ་གྲོལ་བར་ཆད་མེད། །ལམ་དགུའོ་ཤེན་ཏུ་བསྟེན་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བས་ཐོབ་ལ་རེ་རེའོ། །ཟག་མེད་མི་ཡིན་ནང་དུ་འཛེལ། །མི་སློབ་ས་དགུ་

ལ་བརྟེན་ཏེ། །སློབ་པ་དྲུག་ལ་གང་གི་ཕྱིར། །འཕེལ་བ་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན། །བཏང་སྙོམ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། གོང་གི་དགྲ་བཅོམ་དེ་དག་ལས་གང་གིས་འཕོ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། རྟོགས་པའི་སྐལ་པ་ཅན་མི་གཡོ་བར་དབང་པོ་

འཕོ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་དགོས་ཏེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་རྣུལ་པོའི་རིགས་ཏེ་གོམས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས་བརྒྱོག་དཀའ་

བའི་ཕྱིར། དད་མོས་པ་མཐོང་ཐོབ་བར་དབང་པོ་འཕོ་

@177B བ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་རུང་རེ་རེས་ཆོག་སྟེ། དབང་པོ་འཕོ་སྟ་བའི་ཕྱིར། སྟོབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་འཕོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོ་ཞིང་། རྟེན་མིའི་ནང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་

བའི་ཕྱིར། མི་སྟོབ་པ་ཆོས་ཅན། གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ཚུན་ཆྱི་ས་དགུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོ་བའི་ཕྱིར། སྟོབ་པ་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་དང་མོས་པ་

གཉིས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་འཕོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་འཕོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དབང་རྣུལ་གྱི་དབང་པོ་

འཕེལ་བས་རང་གི་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ཐུབ་པར་ཅན་བཏང་སྟེ་དབང་རྩོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདུན་པ་དགྲ་བཅོམ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི། དེ་དགུ་དབང་པོ་རྣམ་དགུ་

ཅན། །གང་ཟག་བདུན་པོ་སྤྲོར་བ་དང་། །དབང་པོ་སྐྱེམས་འཇུག་རྣམ་

བྱོལ་དང་། །གཉིས་ཀས་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱུང་། དགྲ་བཅོམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གི་དགུར་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུ་དགྲ་བཅོམ་དང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགྲ་པོ་

དེ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་རྣམ་པ་དགུ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་ཆུང་ངུའི་བར་ནོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་བདུན་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། སྤྲོར་བ་དང་དབང་པོ་དང་སྐྱེམས་འཇུག་དང་རྣམ་བྱོལ་དང་གཉིས་ཀའི་

ཆ་ནས་རྫོགས་པའམ་ཞེས་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་སྤྲོར་བ་དང་། དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་དབང་པོ་དང་། ལུས་མངོན་བྱེད་སྐྱེམས་འཇུག་དང་། ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་བྱོལ་བ་ཙམ་ནི་ཞེས་

@178A ཞེས། །རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་བྱོལ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ལས་བྱོལ་བ་དང་འགོག་པ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་བྱོལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

པ་ལ་གང་ཟག་གི་རིགས་

བསྟུ་བ་དང་། རྣམ་བྱོལ་གྱི་ཁྱད་པར་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་བྱུག །འདི་ལྟར་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། གང་ཟག་བདུན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཇས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བྱུག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐོང་སྤོམ་

མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ལ་རྟེས་འབྲང་གཉིས། སྤོམ་ལམ་ལ་དད་མོས་དང་མཐོང་ཐོབ་གཉིས། མི་སློབ་ལམ་ལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་དང་། དུས་མི་སྟྲོར་ཀྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་

གཉིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཞེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། འགོག་པའི་སྐྱེམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་དབྱ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཀའི་ཚ་ནས་རྣམ་པར་

གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཤིང་སྐྱེམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཙམ་སྤངས་པའི་དབྱ་བཅོམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅིག་ཤོས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

རྣམ་པར་བྱོལ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་

རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཙམ་ལས་བྱོལ་བའི་དབྱ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡན་ལག་གི་རྫོགས་ཚུལ་ནི། སྟོམས་འཇུག་དབང་པོ་འབྲས་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོབ་པ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་ཀྱིས་མི་སྟོབ་ཡོངས་སུ་

རྫོགས། །ཞེས་བྱང་། སྟོབ་པ་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོམས་འཇུག་དང་དབང་པོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་པ་ལྷས་མའོ་

@178B བྱེད་མིན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནས་རྫོགས། མཐོང་ཐོབ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་ནི་དབང་པོ་ཁོ་ནས་རྫོགས། ལུས་མངོན་བྱེད་མིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་དང་དབང་པོས་རྫོགས། དད་མོས་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་འབྲས་བུ་

དང་སྟོམས་འཇུག་གིས་རྫོགས། མཐོང་ཐོབ་ལུས་མངོན་བྱེད་ནི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་སྟོམས་འཇུག་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། མི་སྟོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཆོས་གཉིས་ཀྱིས་རྫོགས་ཏེ། དབང་པོ་

དང་སྐོམས་འཇུག་གིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཞད་པ་ལ། ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ། ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རིགས་

བསྟན་བཞིར་བཞད་པ་དང་། དཀའ་སྤྲུངས་སྐྱེ་བྱེད་བཞིར་བཞད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ཁྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་སྦྱོར་ཞེས་བྱ། །ཞེས་བྱུང་། ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་

མང་དུ་བཞད་པ་དག་ལས་མདོར་བསྟན་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡན་ཆད་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་ནི་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། བར་པ་གཉིས་སྟ་

བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་

དག་གི་ལམ་རྣམས་སྟ། །ས་གཞན་དག་ནི་དགའ་བ་ཡིན། །ཐོབ་རྣལ་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་སྟེ། །ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ནི་མངོན་ཤེས་སྐྱར། །ཞེས་བྱུང་། ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགའ་སྟ་སྐྱར་བྱལ་བཞི་ཡོད་དེ། ས་མས་རྟེན་དང་དབང་པོའི་སྟོ་ནས་དེ་ལྟར་

@179A ཞེས། །ཡོད་པའི་ཕྱིར། སའི་སྟོ་ནས་དགའ་སྟ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡན་ལག་གིས་ཟིན་པ་དང་ཞི་ལྟག་ཆ་སྟེམས་པ་ནི་ལམ་རྣམས་བསྒྲིད་པ་སོགས་སྟ་ལ། ས་གཞན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་

དང་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད་དག་ནི་ལྟག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བས་ལམ་དགའ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ནི་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་ལམ་དགའ་བའི་ཕྱིར། དགའ་སྟ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱར་བྱལ་གཉིས་རེ་ཡོད་དེ། བློ་རྟུལ་པོ་ནི་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་

སྟེ། ཅིག་ཤོས་རྣོན་པོ་ནི་མངོན་ཤེས་སྐྱར་བ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མིང་གི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། ཇས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བསྟུ་བ། སྟེ་ཚན་ཀྱི་གོ་རིམ། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། ས་གང་གིས་

བསྡུས་པ། ཞར་བྱུང་ཤེས་རབ་དང་པ་ཐོབ་ཚུལ་དང་བྱུག །དང་

པོ་ནི། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །སྐུམ་ཙུ་རུ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན། །མིང་གི་སྒོ་ནས་ཞེས་བྱང་། ཐེག་གསུམ་རང་རང་གི་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་བྱ་

སྟེ། རང་རང་གི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཤིང་ཐོབ་བྱ་རྫོགས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུན་པ་ཉིར་གཞག་སོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་སྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཉིད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། སོ་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། མིང་གི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུན་པ་ཉིར་གཞག་བཞི་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྗས་སུ་བཟུ། །དད་དང་བརྩོན་འགྲུས་དྲན་པ་དང་། །ཤེས་རབ་ཀྱིང་

འཇིན་བཏང་སྙོམས་དགག། །རྟོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །དུན་པ་ཉིར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་འཇོག་ཅེས་བྱ། །རྗུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་ཀྱིང་འཇིན་ཏོ། །གཅོ་བོ་

སྣོས་པ་དེ་དག་ནི། །སྡོུར་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱུར་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་

@179B བྱང་། སོ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཇས་སུ་བཙུར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྙོམས་དང་། དག་འབྱེད་དང་། རྟོག་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བཅས་

འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཤེས་རབ་དང་། ཡང་དག་སྤོང་བ་བཞི་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བཞི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུ་འདུ་ཞེང་། དད་སོགས་དབང་སྟོབས་ཀྱི་ཇས་ལྟ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལྔའི་ཇས་དང་བཅུར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དྲན་ཉེ་

ཤེས་རབ་ཀུ་བའཛད་པ་སོགས་ནི་གཅོ་བོ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི་དེར་ངེས་ནས་ནི་མིན་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་དེ་དག་ནི་རང་རང་གི་སྤྱོད་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་སེམས་བྱུང་ཀུན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྟེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། ।

ལས་ནི་དང་པོ་བདག་དང་། ।དེས་འབྱེད་ཅ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། ।མཐོང་དང་སྒོམ་ལ་རབ་ཏུ་ཕྱེ། ।ཞེས་བྱང་། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། སོ་བདུན་ཀྱི་སྟེ་ཚན་བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། འཇོག་པའི་གོ་རིམ་ཡོད་

དེ། ལས་ནི་དང་པོ་ལ་ཚོགས་ལམ་པ་དག་དང་། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་

དང་། མཐོང་ལམ་དང་། སྒོམ་ལམ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲན་ཉེ་ཚོགས་ལམ། ཡང་དག་སྤྲོང་བ་དྲོད་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་ཤང་པ་རྟེ་མོ་དང་། དབང་པོ་བཟོད་པ་དང་། སྟོབས་རྣམས་ཆོས་མཆོག་ནས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྒོམ་

ལམ་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་མཐོང་ལམ་ལ་རབ་ཀྱུ་ཕྱེ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་སོགས་ན་རེ། གོ་རིམ་ཡོད་དེ། གཞན་ཐལ་ཆེར་འདྲ་བ་ལ་དྲན་ཉེ་སོགས་སྟོ་ཚན་གསུམ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། དབང་སྟོབས་གཉིས་དྲོད་

དང་བཟོད་པ་ནས་སྐྱེ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག །ཟག་པ་མེད་གཞན་རྣམ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་

@180A ཞེས། །ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བདེན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། བསམ་

གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། །མི་ལྟོགས་མེད་ན་དགའ་མ་

གཏོགས། །གཉིས་པ་ན་ནི་རྟོག་མ་གཏོགས། །གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །བསམ་གཏན་བར་ནའང་གཟུགས་མེད་པ། །གསུམ་ནའང་དེ་དང་ཚུལ་ཡན་ལག །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །མ་གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྤྲིད་རྩེ་ན། །ཞེས་བྱུང་། སྟེ་

ཚན་བདུན་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་དང་ས་གང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད། མི་ལྟོགས་མེད་ན་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་

དྲུག །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་

དྲུག །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ན་དགའ་རྟོག་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་སོ་ལྔ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་བར་ཉིར་བསྡོགས་གསུམ་དང་དང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་

གསུམ་ནའང་དེ་དང་འདྲ་ལ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནའང་ཡང་

དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་སྟེ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོར་བྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་གསུམ་དང་དགའ་རྟོག་གཉིས་མིན་པ་སོ་གཉིས། འདོད་ཁམས་དང་

སྲིད་རྩེ་ན་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གཉིས་མ་

གཉོགས་པའི་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཟཱཊ་པ་ནི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་དང་འཕགས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོན་མིན་ལ། གཟུགས་མེད་ན་ཡང་དག་པའི་ངག་སོགས་

གསུམ་མེད་པར་ཟཱཊ་པ་ནི། ལུགས་འདིར་ཏེ་གསུམ་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེབ་ཆ་གྱིས་ཤིག །དྲུག་པ་ནི། བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །ཆོས་ལ་ཤེས་རས་དད་པ་འཐོབ། །ལམ་མངོན་རྟོགས་ན་

@180B སངས་རྒྱས་དང་། །དེ་ཡི་དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡང་། །ཆོས་བདེན་གསུམ་དང་རང་སངས་རྒྱས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །རྫས་སུ་གཉིས་ཏེ་དད་པ་དང་། །ཚུལ་ཁྲིམས་དྲི་མ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མདོ་ལས་ཆོས་ལ་ཤེས་རས་དད་པ་ཐོབ་

ཚུལ་ལ་བཞི་ཟཱཊ་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ན་འཕགས་པ་དག་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཆོས་ལ་ཤེས་རས་དད་པ་འཐོབ། ལམ་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་སངས་

རྒྱས་དང་དེ་ཡི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་བདུན་དག་ལ་ཡང་ཞེས་རས་དད་པ་

ཐོབ་པར་བཞད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཚོས་ཚོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་རྣམས་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཚོས་ཅན། བཞིར་བཞག་

ཀྱང་ཇས་སུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་དད་པ་ནི་དད་པའི་རང་བཞིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དད་པ་ཚོས་ཅན། ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་

ཡིད་ཆེས་པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ། ཐོབ་ཚུལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ། ཡིད་འབྱུང་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་བཞི། དང་

པོ་ནི། བཅིངས་ཕྱིར་སྒྲོབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ། །རྣམ་གྲོལ་མ་བཞད་དེ་རྣམ་གཉིས། །ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས། །མོས་པ་འདུས་བྱས་ཡན་ལག་ནི། །དེ་ཡིན་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་

གཉིས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒོབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་

ཡང་དག་པའི་རྣམ་བྱེ་ལ་ལམ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་མ་ཚཁད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒོབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་བཅིངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་འདིར་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འཛིག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་

@181A ཞེས། །ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་རྣམས་བཅོམ་པའི་འདུས་མ་བྱས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། མི་སྒྲུབ་པའི་མོས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་སྒྲུབ་པའི་མོས་པ་རྣམ་གྲོལ་

ལམ་ཆོས་ཅན། མི་སྒྲུབ་པའི་ལམ་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་

ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སེམས་གང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ལམ་གང་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱད་བཞད་ཤེས་པ། །མི་སྒྲུབ་སེམས་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་

བ། །སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་།

སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་གྲོལ་བའི་དུས་ཚོས་ཅན། སོ་སོར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་ཌི་སྙིང་ཟཱད་པའི་ཤེས་པ་མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་དུས་གསུམ་ལས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་དེ་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་ལ།

མི་སློབ་པའི་སེམས་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཚེ་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་རྫོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེས་པ་ན་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཡིན་ལ། དེས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ན་

དེ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལམ་གང་གིས་མི་སློབ་ལམ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རྫོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་

ལམ་འགག་བཞིན་པ་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །འདོད་ཆགས་ཀུན་འདས་ཥ

འདོད་ཆགས་བྱལ། །སྣང་བའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ །

@181B འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྣང་བའི་ཁམས་དང་། འདོད་ཆགས་ཀུན་ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། དེ་ལས་

གཞན་པའི་ཟག་བཅས་སྣང་བའི་ཁམས་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་སྣང་བའི་སྣང་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཁྱིར་གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀུན་སྣང་བའི་སྣང་པ་དེ་

དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་སྣང་བའི་སྣང་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད། གཞིའི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྣང་བའི་འགོག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་གཞི་ཞེས་པ་བྱང་ཀྱི་བཞི་ལ་བྱེད་པ་དང་། འགོག་པའི་ཁམས་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདེན་མི་འདེན་གཉིས་སྣང་སྟེ་བརྟག །བཞི་བ་ནི། སྨྲག་བསྡལ་རྒྱུ་བཟོད་

ཞེས་རྣམས་ཀྱིས། །ཡིད་འབྱུང་གང་གིས་སྤོང་འགྱུར་བ། །

ཀུན་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་བྱལ་བར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ན་ནི་སྡུ་བཞི་སྲིད། །ཅེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཚེས་ཅན། སྤང་བྱ་གང་ལ་ལམ་གང་གིས་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེད་ཅིང་སྤོང་བ་ཡོད་དེ། སྡུ་བསྟལ་བདེན་པ་ལ་ཆེས་བཟོད་དང་ཆེས་ཞེས་དང་། རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་

བཟོད་དང་རྗེས་ཞེས་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་ངོ་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཀུན་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མངོན་

རྟོགས་དེ་ལ་ལིང་འབྱུང་ཞིང་ཉོན་མོངས་མི་སྤྱོངས་དང་། དེ་ལས་བརྒྱག་པ་

དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་སྡུ་རྟེ་བཞི་སྲིད་དེ། སྡུག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་ཞེས་པ་བཞི་རྟེ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ལམ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་མ་ཡིན། སྡུག་ཀུན་གྱི་

བཟོད་པ་བཞི་རྟེ་གཉིས་ཀ་ཡིན། འགོག་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བཞི་རྟེ་

@182A ྱྱ། །ཆགས་བྱལ་གྱི་ལམ་ཡིན་ལ། ཡིད་འབྱུང་བའི་ལམ་མ་ཡིན། འགོག་ལམ་གྱི་ཞེས་པ་བཞི་རྟེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྡུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་དྲུག་པ་བཤད་ཟིན་

ཏོ།། །། ༄ ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་བདུན་པའི་ཚིག

འགྲེལ་བཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་ཚུལ་དང་ཐོབ་ཚུལ་དང་

ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། བཅོད་ཤེས་དང་ལྡ་བའི་ཁྱད་པར། ཤེས་པ་བཅུའི་རྣམ་གཞག །དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དྲི་མེད་བཅོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །ཟད་དང་མི་སྐྱེའི་བློ་ལྡ་མིན། །དེ་ལས་གཞན་འཕགས་བློ་གཉིས་

ཀ། །གཞན་ཤེས་དྲུག་ནི་ལྡ་བའང་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། འདིར་བཅོད་པ་དང་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་ལྡ་བ་ཞེས་བཤད་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྡར་ཞེ་ན། དྲི་མེད་ཟག་མེད་བཅོད་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བཅོད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་

ནས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་མི་སླུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་སྤྱངས་པའི་ངེས་པའི་ངོ་བོར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ངོ་སྤྲལ་གྱི་སྤྱང་བྱའི་ཐེ་ཚོམ་སྤོང་བྱེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེ་བར་རྟོག

ཅིང་འཆོལ་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བློ་ཚོས་ཅན། ལྟ་བ་མིན་ཏེ། ཉེ་བར་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སོར་རྟོག་པ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པས་ཡོངས་སུ་

འཆོལ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟ་མ་དེ་དག་ལས་གཞན་འཕགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཚོས་ཤེས་སོགས་བརྒྱད་ཀྱི་བློ་ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། བཟོད་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྤྱངས་པའི་ངེས་པ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པའི་ངོ་

@182B བོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ལས་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དག་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ལྟ་བ་མིན་ཏེ། ལྟ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་

དམིགས་བསལ་འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་ལྟ་བ་ལྡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་དྲུག་ནི་ཚོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་མ་ཟད། ལྟ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བའང་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ལ་རྟོག་

ཅིང་འཚོལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་

པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཙུ་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་སྦྱག་བསྟལ་ཤེས་པ་

དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཤེས་པ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་བཙུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཙུ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། བསྟུན་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་

སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཟཁད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། །ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཆོས་དང་ནི། །རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་

ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཉེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་

ཡུལ་ནི། །འདོད་སྦྱག་བསྟལ་སོགས་རྗེས་ཤེས་པའི། །སྤྱོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྦྱག་བསྟལ་སོགས། །ཉེས་བྱུང་། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་ཤེས་བཙུའི་ཤེས་པ་གསུམ་དུ་

འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤེས་པ་དང་པོ་ཟག་བཅས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཞེས་

བྱ་ལ། ཟག་མེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏོ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དམིགས་ཡུལ་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་

ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་པ་

@183A ཞེས། །ཞེས་བྱ་བའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྨྱོད་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སྤྲུལ་བསྟལ་དང་སོགས་ཀྱི་སྒྲས་ཀུན་འབྱུང་འགོག་ལམ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་

ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་སྨྱོད་ཡུལ་ནི་གོང་མའི་སྤྲུལ་བསྟལ་སོགས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་

པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གཉིས་ལས་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་ལས་བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་ཉིད་བདེན་བྱེ་བྲག་གིས། །བཞི་སྟེ་ཞེས་བྱང་། ཆོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་

དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། བདེན་

བཞིའི་བྱེ་བྲག་གིས་རིམ་བཞིན་དུ་འོག་མ་དང་གོང་མའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། །མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་གཉིས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་ནི། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་རྗེས་

ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། བདེན་བཞིའི་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་། རྗེས་ཤེས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཞིག་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་བྱ་བའི་ཟད་པ་ཤེས་པ་བཞི་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་

བཞི་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་སྐྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ནི་སྡུག་ཀུན་རྗེས་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་དང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་རྩེའི་སྐྲོམ་སྦུང་དགུ་པ་དང་

སྡུག་ཀུན་ལ་དམིགས་ནས། རྗོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་རྗེས་སུ་དང་པོར་ཟད་པ་ཤེས་ཤིང་། དེ་ནས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་ནས་སྣར་ཤེས་པར་བྱར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བཞི་ལས་ཕ་

རོལ་སེམས་རིགས་པ། །དེས་ནི་ས་དབང་གང་ཟག་འདས། །

@183B ཞེག་དང་མ་སྐྱེས་མི་རིག་གོ །ཆོས་རྣམ་བློ་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་མིན། །ཉན་ཐོས་མཐོང་བའི་སྣང་ཅིག་གཉིས། །རིག་སྟེ་བས་ཏ་ལྟ་བུས་གསུམ། །སངས་རྒྱས་སྨྲོང་བ་མེད་པར་ཀུན། །ཞེས་བྱང་། ཞ་རོལ་གྱི་སེམས་རིགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བཞི་ལས་བྱང་སྟེ། ཆོས་ཉེས་

རྣམ་ཤེས་ལམ་ཤེས་ཀུན་རྟོག་ཤེས་པ་བཞི་ལས་བྱང་ཞིང་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་ཀུན་རིག་པ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱིས་ས་འདས་པ་གོང་མའི་སེམས་མི་རིག །དབང་པོ་རྣུལ་བ་དང་མོས་ལྟ་བུས་རྟོ

བ་མཐོང་ཐོབ་ལྟ་བུའི་སེམས་མི་རིག །གང་ཟག་སྟོབ་པས་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་མི་རིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ད་ལྟར་བ་རིག་གི་ཞ་རོལ་གྱི་སེམས་འདས་ནས་ཞེག་པ་དང་

མ་སྐྱེས་པའི་མ་འོངས་པ་མི་རིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཕན་ཚུན་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉེས་དང་རྟེན་ཉེས་བློའི་ཕྱོགས་ལ་དམིགས་པས་ཕན་ཚུན་ཉེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེས་པ་དེ་

གཉིས་ཁམས་འོག་མ་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ལ་སོ་སོར་དམིགས་

པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ལ་ཕ་རོལ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་མེད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ཤེས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་དེས་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་རིག་ལ། གཞན་

མི་རིག །བས་ཟུ་ལྷ་བྱའི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་དང་པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་ཀུན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་དང་གསུམ་རིག་ཅིང་གཞན་མི་རིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་འབད་རྩོལ་ཀྱི་སྤྲོར་བ་མེད་པར་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཟད་པ་ཤེས་པ་བདེན་རྣམས་ལ། །

ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་ངེས་པའོ། །ཡོངས་ཤེས་བྱང་མེད་ཅེས་ལ་སོགས། །མི་སྐྱེ་བ་ཡི་བློར་འདོད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལས་སྤྲུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་

@184A ཇོ། །ཤེས་སོ། །ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་སྒོམ་མོ་ཞེས་ངེས་པ་ཡིན་ལ། སྤྲུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཏེ་སྤང་ཡོངས་སུ་

ཞེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་པ་དང་། ལ་སོགས་ཀྱིས་

ཀུན་འབྱུང་སྣང་སོ་སྣར་སྣང་བར་བྱར་མེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྣར་མངོན་དུ་བྱར་མེད། ལམ་བསྒོམས་ཏེ་སྣར་བསྒོམ་པར་བྱར་མེད་ཅེས་ཞེས་པའི་ཡེ་ཞེས་དེ་མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་བྱོ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཞེས་པ་ནི་ཤ མཉམ་གཞག་གི་

སྐབས་སུ་མིན་ཏེ། མཉམ་གཞག་དེས་དྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་དེ་འདྲ་རྟེས་ཐོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱེ་སྟེ་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ། ཤེས་པ་བཅུར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་དང་ནི་གཉེན་པོ་དང་། །རྣམ་པ་རྣམ་པ་སྟོང་ཡུལ་དང་། །སྟོང་དང་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང་། །རྒྱུ་རྒྱས་པ་ལས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱང་། འདིར་བསྟན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བསྟོམ་ན་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་བཅུར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ།

རང་ཤ བཞིན་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། གཉེན་པོ་ལས་ཆོས་ཤེས་དང་རྟེས་ཤེས། རྣམ་པ་ལས་སྨྲ་བསྟལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་པ་དང་སྟོང་ཡུལ་ཏེ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་

ལས་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་དང་། སྟོང་ཐ་ལས་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་

ཤེས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱས་པ་ཉིད་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་པ་ལས་ནི་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་དེས་རང་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཤེས། གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་དང་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན། གསུམ་པ་

དེ་གཉིས་དམིགས་པ་སྤྱག་བདེན་ལ་དམིགས་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐ་དད། བཞི་པ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད། ལྔ་པ་ནི་སེམས་སོ་སོ་ལ་སྟོང་པ་སོ་སོར་དགོས། དྲུག་པ་ནི་བྱ་བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྐྱེ། བདུན་པ་ནི་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེ་པ་ལས་

@184B བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པའམ། །ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། མཐོང་ལམ་ཆོས་ཤེས་འདོད་པ་དང་རྗེས་ཤེས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་

ཀྱང་། སྐོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེར་མ་ངེས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་འགོག་པའམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་སྟེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཏེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་སྐོམ་སྤང་རྣམས་ཆོས་ཤེས་

གྱིས་རིམ་པར་སྤངས་ནས་གོང་མའི་སྐོམ་སྤང་རྣམས་སྐར་འདྲིས་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྒྲིད་ནས་སྤོང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྟོགས་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་འདོད་པར་གཉེན་པོ་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཤེས་

བཅུའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལ། ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་དང་། རྣམ་པའི་གྲངས་ངེས། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར། ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། །རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཀུན་རྫོབ་ནི། །དེ་བཞིན་གཞན་དུའང་རང་རང་གི །བདེན་

པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞ་རོལ་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་ཀྱང་། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་དང་བཅས་ནི། །ཤེས་བྱའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །རྫས་རེ་རེ་ཞིག་སྣོད་ཡུལ་ལོ། །སྣ་ཚོགས་མ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་

ཅན། །སྟོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་

རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཅན་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྐྱོར་ལམ་དྲོད་

རྩེའི་སྐབས་སུ་སྟ་མ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག

ཅན་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུའང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞ་རོལ་ཡིད་

@185A ཞེས། །ཤེས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་བྱལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཡིད་ཤེས་དྲི་མེད་དེ་ཟག་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞ་རོལ་

གྱི་ཡིད་ཤེས་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཤེས་བྱའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་མཚན་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞ་རོལ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྫས་ནི་རེ་རེ་ཞེག་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་གི་ཚེ་འདི་སེམས་སོ་སྐྱེ་

དུ་འཛིན་པའི་ཚེ་སེམས་བྱུང་ངོ་སྐྱེ་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་པའི་ལྷག་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ལས་སྤྲོང་

དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་བཅུ་བཞི་ལ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས། །ཇུས་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ །ཞེས་བྱུང་། འདིར་ལུགས་གཉིས་ལས་ཁ་ཅི་བ་རྣམས་ན་རེ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་མ་

གཏོགས་པ་གཞན་མེད་ཅེས་ཟེར་ལ། དེ་ལ་ཉི་འོག་པ་ན་རེ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་ཡོད་ཅེས་སྨྲ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་སྐོར་ནས་མི་རྟག་པ་དང་ཞེས་པ་ནས་རྒྱས་ཏེ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

སྟེ། གནས་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང་། གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་རྒྱུ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་འདི་ཅི་མིང་གི་སྐོར་ནས་ཐམ་ཇུས་སུ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཇུས་སུ་

ཡང་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་རྣམ་པ་སོ་སོར་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཡིན་མོད། དེ་ཙམ་ཞིག་མིན་ཏེ། བདེན་བཞིར་

དོན་མི་འདྲ་བའི་ལྡོག་པ་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་

@185B གྱིས་འཇིག་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། བདེ་བའི་རང་བཞིན་མིན་པ་དང་། སྐྱེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པ་དང་། བདག་གིས་སྟོང་བ་སོགས་དོན་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི། །དམིགས་དང་བཅས་པས་འཇོམ་པར་

གྱིད། ༄ །ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བྱ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་སྐབས་འདིའི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཞེས་བྱ་སྟེ་ན་དེ་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡུལ་འཇོམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་འཇོམ་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་

བཅས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཀུན་གྱིས་འཇོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩས་བཏགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། གཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ། ངོ་བོ་དང་རྟེན་

དང་བྲན་པ་ཉིར་གཞག་དང་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དང་པོས་རྣམ་གསུམ་གཞན་རྣམ་དག། ཞེས་བྱུང་། །བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དག་སོགས་གང་

འཇོག་པའི་ཐུང་བར་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལ་དགེ་མི་དགེ་

ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཤེས་པ་གཞན་རྣམ་པ་དགུ་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བློ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བློ་སྟེ། སེམས་ཤེས་ནི་བསྒོམས་བྱུང་དང་

ཤེས་པ་གཞན་རྣམས་ཟག་མེད་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སེམས་དང་ལུས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། དང་པོ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན། །དྲུག་ན་ཚོས་ཤེས་བྱ་བ་དགུ །རྗེས་ཤེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དྲུག །གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། དང་པོ་ཀུན་

རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་སྤྱིད་རྩེའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། ས་དྲུག་ན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་མི་ལྷོག་མེད་དང་བསམ་གཏན་ཐུང་བར་ཅན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་

@186A ྱོད། །པ་ཆོས་ཅན། ས་དགུ་ན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་པོ་དེ་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲུག་ཀུན་འགོག་ལམ་བཞི་དང་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་

ཞེས་པ་དྲྭ་ཚོས་ཅན། སྔར་ཨཱད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་

དེ། ས་དྲྭ་དང་དགུ་ནཱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཞེས་རྣམས་ས་དྲྭ་དང་རྡོས་ཞེས་རྣམས་ས་དགུ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡིད་ཞེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། འོན་ཀྱང་ཉེར་བསྡོགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་རྟེན་ཅན། །ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་གཞན། །ཞེས་བྱང་། གཞན་སེམས་ཞེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་

སྤྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེའི་ཁམས་གོང་ན་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དེ། དེ་ན་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བདེན་བཞི་ཞེས་པ་དང་རྡོས་ཞེས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཞེས་པ་དང་ཟད་

དང་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁམས་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འགོག་བྱོ་བྲན་པ་ཉིར་གཞག་པ། །གཅིག་སྟེ་ཐ་རོལ་

སེམས་བློ་ན། །གསུམ་མོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། འགོག

པ་ཤེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། དན་པ་ཉིར་གཞག་གཅིག་དང་ལྡན་ཏེ། ཆོས་དན་པ་ཉིར་གཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞ་རོལ་ཀྱི་སེམས་བློ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དན་ཉི་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ལུས་དན་ཉི་མ་གཉིགས་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མའི་ཤེས་པ་བརྒྱད་

ཆོས་ཅན། དན་ཉི་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ཀ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ལ། ཤེས་པ་ནང་ཕན་ཚུན་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ། ཆོས་བཅུ་དང་ཤེས་བཅུ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྣང་བ། ཆོས་གང་

@186B རིག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཆོས་བློའི་སྤྲོད་ཡུལ་དགུ་ཡིན་ནོ། །ལམ་རྟེས་བློ་ཡི་དགུ་ཡིན་ནོ། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་བློའི་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བཞི་ཡི་བཅུ་ཡིན་གཅིག་གི་མིན། །ཞེས་བྱུང་། ཆོས་ཤེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཡུལ་ལམ་དམིག་པ་ཡོད་དེ། རྟེས་ཤེས་མ་

གཉིག་པའི་དགུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་པ་དང་རྟེས་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མ་གཉིགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་

ཆོས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟུག་བསྔལ་དང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་

ཤེས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཕ་རོལ་ཀྱི་སེམས་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་དང་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་དང་མི་སློ་ཤེས་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་བཅུ

པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ངེས་པ་ཅན་མིན་ཞིང་། བདེན་བཞི་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

གཅིག་པུའི་དམིགས་པ་ལ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་བཅུ་དག་ནི་སྣང་བར་བྱ། །ཁམས་གསུམ་པ་དང་དྲི་མེད་ཆོས། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གཉིས་གཉིས་སོ། །

ཞེས་བྱང་། ཤེས་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཆོས་བཅུ་དག་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་སྣོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་བཅུ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་དེ་ལ་ལྟ། རྗེས་ཤེས་

ཀྱི་དེར་བདུན། སྨྲག་ཀུན་ཤེས་པའི་དེར་བྱག །འགོག་པ་ཤེས་

པའི་དེར་གཅིག །ལམ་ཤེས་པའི་དེར་གཉིས། གཞན་རྣམས་ཀྱི་དེར་གསུམ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་དམིགས་པར་དགུ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྣང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་བཅུ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟར་ལྟར་བཅུ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆོས་དང་། དྲི་མེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི་

@187A ཞེས། །ལ་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་མིན་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བརྒྱད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་དགེ་བར་བཏགས་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བས་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་གཅིག་པུས་རང་ཚོགས་ལས། །གཞན་ནི་

བདག་མེད་ཉིད་རིག་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་པུ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཅུ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་པའི་ཚོར་འདུ་སོགས་ཤ་ཅང་ཉེ་བས་མི་འཛིན་ཏེ། འཛིན་པའི་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པ་

འཇུག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ནི་དེས་རིག་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟན་

ཚུལ་ནི། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། །ཚགས་ཅན་ཞེས་པ་གཅིག

དང་ལྡན། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡན་ཆད་ནི། གཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་དང་ལྡན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གང་ཞེས་པ་གང་དང་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ཆགས་ཅན་སྤྱིག་བསྟལ་ཆོས་བཟོད་པ་ནི། ཀུན་

རྟོག་ཞེས་པ་གཅིག་པུ་དང་ལྡན། གཉིས་པ་སྤྱིག་བསྟལ་རྗེས་བཟོད་ལ་གནས་པ་ནི་ཀུན་རྟོག་དང་ཆོས་དང་སྤྱིག་བསྟལ་ཞེས་པ་གསུམ་དང་ལྡན། དེ་ཡན་ཆད་ནི་སྟ་མ་གསུམ་དང་སེམས་ཞེས་བཞི་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྱིག་བསྟལ་རྗེས་ཤེས་དྲས་སུ་ཆགས་ཅན་

རྗེས་ཤེས་དང་བཞི། ཆགས་བྲལ་ལྟ་དང་ལྡན་པའི་སྟེང་དུ་རེ་རེ་འཕེལ་བ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པར་ཆགས་བཅས་ལྟ་དང་ཆགས་བྲལ་དྲུག །འགོག་པ་ཤེས་པར་ཆགས་ཅན་དྲུག་ཆགས་བྲལ་བདུན། ལམ་ཤེས་པར་ཆགས་བཅས་བདུན་ཆགས་བྲལ་བརྒྱད་དང་ལྡན་

པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྟོག་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་མང་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐོབ་ཚུལ་ལ། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་

པ་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་

@187B གསུམ། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་དུ་དང་། སྒོམ་ལམ་དུ་དང་། ཁཁད་པའི་ལྷག་མ་དུ་ཐོབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམས། མ་འོངས་པ་ཐོབ་དེ་ཉིད་ལ། །རྗེས་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་། །དེ་ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་མཐའ་

ཞེས་བྱ། །དེ་ནི་མི་སྐྱེའི་ཚོས་ཅན་ཡིན། །རང་དང་འོག་ས་འགོག་པའི་མཐའ། །རང་བདེན་རྣམ་ཅན་འབད་ལས་བྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐབས་གང་དུ་ལམ་གང་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་པ་

རྣམས་རང་གི་རིགས་འདྲ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་ཟིན་སྐུར་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་ལམ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱག་ཀུན་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་ཐོབ་ཕར་འགྱུར་ཏེ། དེ་

རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐོབ་ཀྱི་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཚེ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་པ་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་

ཆོ་བྱང་བ་དེའི་ཕྱིར། རྗེས་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་

མངོན་གྱུར་དུ་མི་འབྱུང་སྟེ། མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ སངས་དང་འོག་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་གསུམ་

ཆོས་ཅན། དུན་པ་ཉིར་གཞག་གང་དུ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་དུན་ཉེ་དང་། ལྷག་མ་གཉིས་ལ་དུན་ཉེ་བཞི་ཀ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ གསུམ་ཆོས་ཅན། དམིགས་རྣམ་ཡོད་དེ། རང་གི་བདེན་པའི་དམིགས་

རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབད་རྩོལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་རྗེས་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟོམ་ལམ་དུ་ཐོབ་པ་ནི། ཚགས་བཅས་བཟུ ངྒུག་པ་ལ་དྲྭ། །འདོད་ལས་ཚགས་དང་བྲལ་བས་བདུན། །དེ་ཡི་

@188A ཞེས། །གོང་མ་ཚགས་བཅས་ཀྱིས། །སྟོམ་པའི་LAm་ལ་བདུན་འཐོབ་བོ། །ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་དང་། །མི་གཡོ་འཐོབ་དང་སྦྱིལ་བསྟོམ་པའི། །བར་ཆད་མེད་པའི་

ལམ་དག་དང་། །གོང་མའི་བྱོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་ལའང་། །སྟོབ་པ་སྦྱོང་བའི་

བྱོལ་བ་ལ། །ཞེས་པ་དྲུག་དང་བདུན་འཐོབ་པའམ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དྲུག །དེ་བཞིན་སྲིད་རྩེ་རྣམ་རྒྱལ་ལའང་། །ཟད་པ་ཞེས་པ་ལ་དགྱེའོ། །མི་གཡོ་བས་ནི་བསྒྲུབའོ་

བོ། །དེར་འཕོ་བྱོལ་བའི་ཐ་མ་ལའང་། །ཞེས་བྱུང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བཅས་ཀྱི་འཕགས་པ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྒྲུགས་པ་ལམ་རྣེས་ཞེས་ལ་གནས་པའི་ཆོ་ཞེས་པ་དྲུག་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། ཆོས་རྣེས་གཉིས་དང་བདེན་བཞི་ཞེས་པ་དང་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་

བྲལ་པའི་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དེའི་ཚེ་བདུན་ཐོབ་པར་བྱེད་དེ། སྟ་མ་

དྲུག་དང་སེམས་ཞེས་བཅས་བདུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་གོང་མའི་སྟོམ་ལམ་པ་ཆགས་བཅས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པ་དེ་སྲིད་དུ་སྟོམ་པའི་ལམ་

ལ་གནས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཞེས་རྣེས་ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཞེས་པ་གསུམ་དང་བདེན་བཞི་

ཞེས་པ་བཞི་སྟེ་བདུན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་བདུན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བ་དག་དང་། མངོན་ཞེས་ལྔ་དང་། དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་

མེད་པའི་ལམ་དག་དང་གོང་མ་སྤྱིད་རྩེ་ལས་བྱོལ་བའི་རྣམ་བྱོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་

ལ་གནས་པའང་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བདུན་ཐོབ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པ་བདུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། བསམ་གཏན་སྤེལ་སྟོམ་ལ་བསྟོམ་ལ་བརྩོམ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་ལ་གནས་

པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་བདུན་བདུན་འཐོབ་སྟེ། སྔ་མས་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ཟད་ཤེས་དང་བདུན་དང་། ཕྱི་མས་འགོག་ལམ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བདུན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་མ་སྤྱིད་

@188B རྩེའི་ས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་བྱོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལའང་ཤེས་པ་བདུན་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་སེམས་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སློབ་པ་ཆགས་བཅས་དབང་པོ་སྦྱོད་པའི་བྱོལ་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

ཤེས་པ་དྲུག་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དང་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཆགས་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདུན་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། སྔ་མ་དྲུག་གི་སྟེང་དུ་སེམས་ཤེས་

དང་བདུན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྟོབ་པ་དབང་པོ་སྟོང་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་

གནས་པའི་འཕགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་རྩེའི་ཉོན་མོངས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའང་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་དྲུག་རེ་ཐོབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྲིད་རྩེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་ཟད་པ་ཤེས་

པ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་དགུ་ཐོབ་སྟེ། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་དགུ་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དབང་རྟོན་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ་དེར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་མ་དགུ་པ་གཉིས་ལ་གནས་པའང་ཆོས་ཅན། ཤེས་

པ་བཅུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སྐྱེ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བཞད་པའི་ལྷག་མ་ལ་བརྒྱད་ཐོབ། །ཅེས་བྱུང་། སྔར་བཞད་པའི་ལྷག་མ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཚགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་དང་མངོན་ཤེས་དང་སྦྱོར་སྒོམ་བྱེད་པ་གསུམ་ཆོས་

ཅན། ཤེས་པ་བརྒྱད་བརྒྱད་ཐོབ་སྟེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱད་རེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ས་གང་དུ་ཤེས་པ་དུ་ཐོབ་པ་ནི། གང་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱ་ཕྱིར་གང་། །ཐོབ་

པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་འཐོབ། །ཟད་པ་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱང་། །ས་

ཀུན་སྤྱོད་རྣོད་མི་ཐོབ་བོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལམ་གང་གི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་དུ་འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་འོག་མ་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོར་ལམ་སོགས་དང་འདས་ལམ་གྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་གིས་ས་འོག་མས་བསྡུས་པའི་

@189A ཞེས། །ལམ་གང་ཐོབ་པ་དེར་ཡང་རང་ས་དང་འོག་མའི་སས་བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ཚོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཐོབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ཟད་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་སྤྱག་པ་

སྒོམ་པ་དང་དབྱགས་རྟུབ་འབྱུང་དང་། དན་ཉེ་དང་། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་། གཟུགས་མེད་དང་བཅས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་ཀུན་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་ཀུན་ལས་སྤྱོན་མ་རྣེད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱི། རྣེད་ཟིན་མི་འཐོབ་སྟེ། ཐོབ་ཟིན་སླད་མི་

ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། རྣེད་དང་བསྟེན་ཅེས་བྱ་བ་ནི། །དགེ་བ་འདུས་བྱས་འཐོབ་པའོ། །གཉེན་པོ་དང་ནི་ཐག་བསྲིང་བའི། །ཐོབ་པ་ཟག་དང་བཅས་པའི་ཡིན། །ཞེས་

བྱུང་། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྣེད་པའི་ཐོབ་པ། བསྟེན་

པའི་ཐོབ་པ། གཉེན་པོའི་ཐོབ་པ། ཐག་བསྲིང་བའི་ཐོབ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྔར་མེད་གསར་དུ་རྣེད་པ་དེ་དང་པོ་དང་། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དུ་

ཡང་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀའང་དག་བ་

འདུས་བྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་བཞིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་གསུམ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ལས་གྲོལ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དེ་བཞི་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་

པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་

དེ། དག་བ་ཟག་བཅས་ལ་ཐོབ་པ་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་དོན་དྲུའང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དག་བ་འདུས་བྱས་ལ་རྣེད་བསྟེན་གྱི་ཐོབ་པ་གཉིས། ཟག་བཅས་ལ་གཉེན་པོ་

དང་ཐག་བསྲིང་པ་གཉིས། ཟག་མེད་ལ་རྣེད་བསྟེན་གཉིས། ཉོན་མོངས་

ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་གཉེན་པོ་དང་ཐག་བསྲིང་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས།

དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ།

@189B དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། བྱ་སྨན་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མི་འཇིགས་པ་བཞི། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལུགས་གཞན་ལྟ་ངན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རྟོགས་སམ་འདྲེས་པ་དྲུག །སྐྱོད་པ་མ་འདྲེས་པ་དྲུག །འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

ལ། སྟོབས་དང་། ཡིད་ཇིགས་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་། ཐུགས་རྗེས་ཆེན་པོ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། སྐྱེ་སྟོབས་གཉིས། དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ས་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་། སྒྲ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། གནས་དང་གནས་

མིན་ཤེས་པ་བཞི། །ལས་འབྲས་ལ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་སོགས། །དབང་པོ་མོས་དང་ཁམས་ལ་ནི། །དགུའོ་ལམ་དབྱ་ལམ་བཅུ་འམ། །གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཟད་པ་དྲུག་

གམ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། སྟོབས་དང་པོ་དྲུག་ཚོས་ཅན། ཤེས་པ་བཅུས་

བསྡུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་བཅུས་བསྡུས། ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་འགྲོ་ལམ་བྱེ་ཤེས་པ་གཉིས་མིན་པའི་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས། བསམ་གཏན་དང་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་རྣམ་ཐར་སོགས་

མཁྱེན་པ་དང་དབང་པོ་མཆོག་དམན་དང་མོས་པ་དང་ཁམས་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་བཞི་ནི་འགྲོ་ཤེས་མིན་པའི་ཤེས་པ་དགུས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། སྟོབས་ཕྱི་མ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་གང་གིས་བསྡུས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་ན་ཐམས་

ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དག་ལ་ཤེས་པ་བཅུ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའམ། རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགྲོ་ཤེས་མིན་པའི་དགུས་བསྡུས། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་

@190A ྱྀ། །ཡིན་ལ། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་ཚེ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་འགྲོ་ཤེས་ཟད་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་དྲུག་གིས་བསྡུས་

པའམ། གཞན་གྱི་ཚོ་ལེས་པ་བཅས་བསྡུས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྟོན་གནས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བའི་སྟོབས། །བསམ་གཏན་དག་ན་ལྷག་མ་ནི། །ས་རྣམས་ཀུན་ན་ཞེས་བྱུང་། སྟོབས་བཅུ་པོ་ཆོས་ཅན། ས་གང་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་དང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་

པའི་སྟོབས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་བཞི་བཞི་དག་ན་ཡོད། སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་འདོད་པ་ནས་སྤྱད་རྩེའི་བར་གྱི་ས་ཡི རྣམས་ཀུན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཅི་ཡི་ཕྱིར། །འདིའི་སྟོབས་གང་ཕྱིར་ཐོགས་མི་མངའ། །ཞེས་བྱུང་། རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡི་

ཕྱིར་ན་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། སངས་རྒྱས་འདིའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྟོབས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་ཤེས་བྱའི་གནས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐུ་ལ་སྡེད་མེད་བྱ་ཡི་སྟོབས། །གཞན་དག་ཆོགས་ན་གྱང་ཆེན་སོགས། །བདུན་ཅུས་བླགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རིག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེའི་སྟོབས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྐུ་ལ་སྲེད་མེད་ཀྱི་

བྱའི་སྟོབས་མངའ་བའི་ཕྱིར། སྨོན་དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། ཆོགས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་རེ་རེ་ནའང་སྲེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་མངའ་ཟེར། སྲེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་སྟོབས་ཚད་ཡོད་དེ། ཁྱང་ཆེན་ཕལ་པ་དང་། སོགས་ཀྱིས་སྨོས་ཀྱི་ཁྱང་པོ་ཆེ་དང་། ཚན་པོ་ཆེ་དང་།

རབ་གནོན་དང་། ཡན་ལག་མཆོག་དང་། སྟོབས་མཆོག་དང་། སྲེད་མེད་ཀྱི་བྱ་བདུན་པོ་དེ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བཅུ་འཕྱང་གྱིས་སྟོབས་ཁྱགས་པ་སྟེ་ལྷག་པའམ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། སྨོན་དཔོན་རང་ལུགས་ནི་སྐྱེའི་སྟོབས་ལས་ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེ་བར་བཞེད་དེ། མཐའ་

@190B ཡས་ཤིང་ཚད་མེད་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེའི་སྟོབས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། སྐུ་བ་མ་པོར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ནི་འབྱུང་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞིས་པ་མི་འཇིགས་པ་ནི། མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཇི་ལྟར་སྟོབས་ནི་དང་

པོ་དང་། །བཅུ་པ་གཉིས་པ་བདུན་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། མི་འཇིགས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང་སྨོངས་པ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་དང་། གཞན་དོན་

བར་ཆད་ཀྱི་ཚོར་སྣ་དམ་བཅས་པ་དང་ངས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་ལ་དམ་

བཅས་པ་གཉིས་ཀ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་བཞུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་དང་པོ་དང་། སྟོབས་བཞུ་པ་ཟག་བཟད་པ་མཁྱེན་པ་ནི་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བཞུ་

དང་ས་བཞུ་གཅིག་གིས་བསྟུས་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་པ་དང་། སྟོབས་གཉིས་པ་ལས་འབྲས་མཁྱེན་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་གསུམ་པ་དང་། སྟོབས་བདུན་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་ནི་ཤེས་པ་བཞུ་

འམ་དགུ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀ་ཡོད་པ་ལྟར་མི་འཇིགས་པ་བཞི་པ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བདག་ཉིད་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། འཁོར་གྱས་པས་ཚོས་ཉན་

པ་ལ་མི་ཚགས་པའི་དེ། མི་གྱས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་ཁྲོ་བའི་དེ། གྱས་མི་གྱས་འདྲེས་མ་ལ་དེ་གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་བཀང་སྟོམས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་བདག་ཉིད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་བློ། །

ཚོགས་དང་རྣམ་པ་སྣོད་ཡུལ་དང་། །མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེའི་ཕྱིར། །ཐ་དད་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་བློའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག

@191A ཀཽ། །རྟེན་ལ་ཉིན་མཚན་དུས་བྱུག་ཏུ་སུ་ནི་དར་སུ་ནི་རྒྱད་སུ་ནི་སྨིན་སུ་ནི་མ་སྨིན་སུ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐོལ་བར་བྱ་སྟམ་དུ་དགོངས་པའི་ཁྱད་པར་ལྟ་དང་ལྡན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ཆོགས་ཆེན་པོས་འགྲུབ་པ་དང་། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། སྣོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དང་། འཇུག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་མཉམ་པར་

འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཆེས་རྣོ་བ་དང་ཆེས་ཆེ་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་དེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་

པོ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། སྣོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གཏི་མུག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། སྣོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་པ། ཉན་ཐོས་

ལའང་ཡོད་པ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པར་འདོད་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན།

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ། སངས་རྒྱས་ཏོན་ལ་ཡོད་པ། སྲིད་རྩེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་སྐྱོབ་པར་འདོད་པ། འཕྲིན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཀུན་ལ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི། སངས་

རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི། །ཆོས་སྐུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པས། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐུ་ཆེ་དང་། །རིགས་དང་སྐུ་བོང་ཆེད་ཀྱིས་མིན། །ཞེས་བྱུང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐམས་

ཅད་ཆོས་ཅན། མཉམ་པ་གསུམ་གྱིས་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆོགས་གཉིས་བསགས་

@191B པར་མཉམ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཐོབ་པར་མཉམ་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་འགྲོ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པས་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་མཉམ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐུ་ཆོ་ཅིང་ཐུང་དང་། རིགས་བཟང་ངན་དང་། སྐུ་བོང་ཆོད་ཆེ་ཆུང་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་མི་མཉམ་པ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐུན་མོང་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཆོས་གཞན་སྒོབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། །ཁ་ཅིག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་། །ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྒོམ་གནས་ཤེས། །སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་མངོན་སོགས། །ཞེས་བྱང་།

ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྒོམ་གནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་། ཚད་མེད་བཞི་དང་། རྣམ་ཐར་

བརྒྱད་དང་། ཟིལ་གཏེན་ཟད་པར་སོགས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་སྒོབ་མ་ཉན་ཐོས་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལས་བསམ་གཟུགས་དང་མངོན་ཤེས་དང་ཚད་མེད་

སོགས་ཁ་ཅིག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སྤྲོ་བ་འཕགས་

པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཟཱཏ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉོང་མོངས་མེད་པ་དང་། སྨོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་བཞི་དང་། དེ་དག་ཐོབ་ཚུལ་དང་། ཞར་བྱུང་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་དོས་བཟུང་བ་ལྟ།

དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་མི་གཡོའི་ཚེས། །མིས་སྐྱེས་ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ། །མ་སྐྱེས་གཞིར་བཅས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚོས་ཅན། ཁྱད་པར་ལྟ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་ཀུན་རྫོབ་

ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ས་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་བརྗེན་པ། གང་ཟག་དབྱ་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཚེས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ། རྗེན་གྱིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་དང་། དམིགས་པ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་མ་སྐྱེས་པ་སྤྲ་སྐྱེ་འབྱུང་གཞི་རྒྱུ་དང་བཅས་

@192A ཞེས། །པ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་ཐ་རོལ་པོའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་འབྱུང་འདི་དང་འདི་མི་སྐྱེ་བར་བྱུང་ཅིག་སྙམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྨོན་གནས་ཤེས་

པཱངང་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།

ཞེས་བྱུང་། སྒོན་གནས་ཤེས་པཱངང་ཆོས་ཅན། སྟོན་མ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ལྟ་དང་ལྡན་ཏེ། གཞན་གསུམ་ནི་སྟ་མ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒོན་ནས་ཤེས་པ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་པ་ནི་སྟོན་ནས་སྒོན་པ་བཏང་སྟེ་འདི་ཨཱདང་པར་བྱའོ་

སྣམ་དུ་རབ་མཐའི་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་པས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་ངེས་ཚིག་དང་། །སྒྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག །གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང་། །དོན་དང་ངག་ལ་ཐོགས་མེད་ཤེས། །བཞི་པ་རིགས་པ་ཐགས་

ཐོགས་མེད། །མངོན་བརྗོད་ལམ་ལ་དབང་ཉིད་ལ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ངག་དང་ལམ། །ཤེས་པ་དགུའོ་ས་ཐམས་ཅད། །ཡང་དག་དོན་རིག་བཅུ་འམ་དུམཀ། །དེ་ནི་ཀུན་ན་གཞན་ཀུན་རྗོག །ཆོས་རིག་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན། །ངག་ནི་འདོད་དང་དང་པོ་ན། །ཞེས་བྱུང་། སོ་སོ་

ཡང་དག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཚིག་དང་སྒྲོབས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱུད་དང་རྟེན་

གཉིས་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་དང་ས་དང་ངོ་བོ་གསུམ་

མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིའི་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་ཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་མིང་ངམ་ཚིག་དང་དོན་དང་ངག་གི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་ནི་སྐྱང་འདས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་པ་ཐགས་ཐོགས་

མེད་པར་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཤེས་ཤིང་། ལམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་བ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། ངག་གི་ཁྱད་པར་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་བཟུང་དང་ས་གང་གིས་

@192B བསྟན་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་མ་སྟོབས་པ་ནི་འགོག་ཤེས་མ་གཏོགས་དགུ་དང་། འདོད་པ་ནས་སྟིད་རྩེའི་བར་གྱིས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད། ཡང་དག་པའི་དོན་རིག་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ན་ཤེས་པ་བཟུང་དང་། སྐྱང་འདས་ཡིན་ན་འགོག་པ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་

ཤེས་པ་ཟད་ཤེས་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་བསྟན་ཞིང་། དེ་ནི་ས་ཀུན་ན་ཡོད་ལ། སྟོང་ས་དོན་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དང་ངེས་ཚིག་རིག་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་བསྟན། ཆོས་

རིག་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། ངག་སྟེ་དེས་ཆོག་རིག་པ་

ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། མ་ཚང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་མེད། དྲུག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་བས། །ཞེས་བྱང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་རུང་གཅིག་ཐོབ་ན་བཞི་ཀ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་སྟེ། གང་རུང་

གཅིག་མ་ཚང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་སྟོན་གནས་དང་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་སྟེ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་གིས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལུ་པ་ཞར་བྱང་རབ་མཐའ་ནི། དེ་ནི་རྣམ་དྲུག

བསམ་གཏན་མཐའ། །དེ་ནི་ས་ཀུན་ཀྱིས་མཐུན་བྱས། །འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱེན་པ་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་སྟོང་ལས་སྐྱེས། ཞེས་བྱང་། རབ་མཐའ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་བའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོན་གནས་མཁྱེན་

པ་དང་། ངེས་ཚིག་མ་གཏོགས་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་གསུམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཉིད་དང་དྲུག་དང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་

འདི་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཉིད་ན་ཡོད་ཀྱང་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རབ་མཐའ་མིན་ཏེ། བསམ་

གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེག་ལ་ནི་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་མཐའ་དེ་ནི་ས་དགུ་ཀུན་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་ཤིང་འཕེལ་བས་རབ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེག་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རབ་མཐའ་ལ་སྐྱོམས་པར་འཛུག་ནུས་ན་ནི། འདོད་པ་ནས་སྲིད་རྩེའི་

@193A ཞེས། །བར་དང་། དེ་ནས་སྟར་ཡང་འདོད་སེམས་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་དག་འདུར་སྐྱོམས་པར་འཛུག་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཨཱ་ཐ་མ་ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་ལ་ནི་སྲོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་

སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབད་ཅིང་བསྒྲུབས་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། སྲོང་བ་མེད་པར་ལྷུན་གྱིབ་ཏུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཨཱ་ཐ་མ་པ་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ངོ་བོ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།

རྫུ་འཕྲུལ་རྟ་བ་ཡིད་དང་ནི། །སྔོན་ཆོ་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་དང་། །ཟད་ཤེས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི། །མངོན་ཤེས་རྣམ་དྲུག་ཅེས་བྱུང་། མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་དྲུག་ཡོད་དེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་

མངོན་ཤེས་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་དང་། གཞན་གྱི་ཡིད་དེ་སེམས་ཤེས་པའི་

དང་། སྟོན་གྱི་ཚེ་རབས་སམ་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྨྲས་པ་གཅིག་ནང་དུ་མར་སྨྲས་ཤེས་པ་དང་།

སྐྱ་ཕྲ་རབས་དུ་མ་ཐོས་པ་དང་། ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་རིགས་ཤེས་པ་དང་། རང་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྟོན་མ་དུ་མ་དྲན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ཟད་པ་ལ་དེར་ཤེས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ་ཞེག་ལ་

འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་བློ། །བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། །སེམས་ལ་ཤེས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་དུག་ཚོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་གྲོལ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་བློའི་རང་

བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་དང་དུག་པ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་ཚོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ལམ་ཤེས་

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སེམས་ཤེས་དང་ལྡན་བསྟུས་པ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་ཟད་

@193B པའི་མངོན་ཤེས་ནི་སྟོབས་བཞིན་དུ་བྱུག་གམ་བཙུས་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཁྱད་པར་གྱི་ཚེས་སྨྲིར་བསྟན་པ་དང་། མངོན་ཤེས་ལྷ་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སའི་ཁྱད་པར། བྱན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ཁྱད་པར། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར། རིག་པའི་ཁྱད་པར། ཚོ་

འཕྲལ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡ། དང་པོ་ནི། ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན། །རང་དང་འོག་མའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཐོབ་བྱ་འདྲིས་པས་ཆགས་བྲལ་བས། །ཞེས་བྱུང་། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྷ་པོ་ཆོས་ཅན། ས་གང་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་

དག་ན་ཡོད་ཅིང་གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་ཆོས་ཅན། རང་ས་དང་འོག་སའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཇུ་འཕྲལ་གྱི་དེས་རང་ས་དང་འོག་སའི་དེ་སྟུལ་ནུས་ཀྱི་གོང་སས་བསྟུས་པ་དེ་མི་རྟུས་ལ། རྣ་བའི་དེས་ཀྱང་རང་ས་དང་འོག་སའི་སྒྲ་ཐོས་ཀྱི་གོང་མ་མིན། དེ་

བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་རང་ས་དང་འོག་སའི་མིན་པར་གོང་སས་བསྟུས་པ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་མ་གཏོགས། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྟོང་ལས་གོང་མ་

མངོན་དུ་ཤེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གཉིས་

ཡོད་དེ། སྟོན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་མ་འདྲིས་པས་སྤྲོར་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདྲིས་པས་ནི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ལས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གསུམ་པ་བྱན་པ་ཉིད་གཞག་གསུམ། །དང་པོ་རྣ་བ་རྩ་འཕྲལ་མིག །ཅེས་བྱུང་། མངོན་ཤེས་བྱུག

ཚོས་ཅན། བྱན་པ་ཉིར་གཞག་གང་དང་ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གསུམ་པ་གཞན་སེམས་ཤེས་ནི་སེམས་ཚོར་ཚོས་བྱན་ཉེ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས། རྣ་བ་རྩ་འཕྲལ་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་བྱན་ཉེ་དང་པོ་ལུས་བྱན་ཉེས་བསྟུས། མངོན་ཤེས་གཞན་བྱན་པ་ཉིར་གཞག་བཞིའི་

རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྡག་རྣམས་དག །ཞེས་བྱུང་། ལུགས་འདིར་མངོན་ཤེས་བྱུག་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དག་སོགས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མིག་དང་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་

@194A ཞེས། །ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། ལྡག་མ་རྣམས་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། གསུམ་ནི་རིག་པ་སྟོན་མཐའ་སོགས། །མ་རིག་པ་ནི་བརྗོག་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་

དེའི། །རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བྱ། །སྨོན་ལ་འདོད་དོ་མ་རིག

དང་། །བཅས་རྒྱུད་ཕྱིར་ན་རིག་མ་ཡིན་དེ། །ཅེས་བྱང་། མི་སློབ་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་གནས་ཤེས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་རིག་པ་གསུམ་ཞེས་

ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་མཐའ་དང་སོགས་པས་ཕི་མའི་མཐའ་དང་བར་ལ་རྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ཤེས་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ལྟར་བྱིས་དེ་

གསུམ་རྣམ་པར་བློག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་མ་ཟག་ཟད་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཉིད་མི་སློབ་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གཉིས་ནི་སློབ་མི་སློབ་གང་རུང་ཡིན་ཡང་དེ་གཉིས་ལའང་མི་སློབ་པ་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་

ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་དང་འཆི་འཕོ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ནི་སློབ་པ་ལའང་ཡོད་པར་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་གཉིས་

སྐབས་འདིར་རིག་པ་གསུམ་གྱི་གྲངས་སུ་ཚཤད་དེ། སྒོབ་པ་ནི་མ་རིག

པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལས་བྱོལ་བའི་ལྷོག་ཆ་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ནི། དང་པོ་གསུམ་པ་དྲུག་པ་ནི། །ཆོ་འཕྲུལ་རྣམས་ཡིན་བསྟན་པ་མཆོག །མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་དང་ཕན་པ་དང་། །ཡིད་

འོང་འབྲས་ལ་སྒོར་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱང་། ཆོ་འཕྲུལ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་དང་པོ་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་གཞན་

@194B སེམས་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་བརྟོད་པའི་ཐོ་འཕྲུལ་དང་། དྲུག་པ་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་རྟེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོ་འཕྲུལ་ནི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་འཕྲུལ་བསྟན་པ་ལས་ཡིན་ལ། ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྟེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་

མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེས་གདུལ་བྱ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པས་མི་འཁྲུལ་ལ། གཞན་གཉིས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྟེས་བསྟན་གྱིས་ཕན་པ་དང་ཡིད་དུ་

འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་

པ་མངོན་ཤེས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། ལྟའི་མིག་རྣ་བཤད་པ། སྐྱེས་ཐོབ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོག་འབྲས་བུ་བཅས་པ། སེམས་ཡུལ་དང་བཅས་པ། སྒྲུལ་པ་བྱེད་ཚུལ་ཞར་བྱུང་དང་

བཅས་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་ཏིང་འཛིན་དེ་ལས་ནི། །སྒྲུལ་དང་འགྲོ་བ་སྟོན་པ་ལ། །ཡིད་མཐོང་གས་འགྲོ་བ་གཞན་དག་ལ། །ཕྱིན་བྱེད་མོས་པ་ལས་བྱུང་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོག་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་དེ། ཏིང་

ངེ་འཛིན་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། སྐྲ་དོན་ཡོད་དེ། འབྱོར་བར་བྱེད་པས་སམ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གཞིས་ཡོད་དེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུལ་པ་དང་འགྲོ་བ་གཞིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བའི་

ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་ལ་ཡུལ་ཐག་ཤེན་ཀུ་རིང་ཡང་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེབ་པའི་ཡིད་ལྟར་མཐོགས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོད་ལ། གཞན་ཉན་ཐང་དག་ལ་ཡུལ་ཐག་རིང་བ་ལ་བྱ་

བཞིན་དུ་ལུས་རིམ་གྱིས་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རིང་བ་ལ་ཉེ་བར་

མོས་པ་ལས་བྱང་བའི་སྡུར་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་ནི། །ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་རྣམ་གཉིས། །གཟུགས་གཏོགས་གཉིས་སྤྲུལ་སེམས་དག་གི །དེ་དག་ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞིའོ། །བསམ་གཏན་འབྲས་

@195A ཞེས། །གཉིས་གནས་ལྟའི་བར། །རིམ་བཞིན་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་མིན། །དེ་རྣམ་བསམ་གཏན་བཞི་དེ་ནི། །དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཉིས། །ཞེས་བྱང་། སྤྲུལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་

པ་དང་གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྲུལ་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དྲེ་རེབ་བྱ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིའི་སྒྲ་ལ་སྤྲུལ་པ་མེད་དོ། དེ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། །

འདོད་པའི་སྤྲུལ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་གི་ལུས་སེང་གེ་སོགས་སུ་སྤྲུལ་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལུས་དེ་དག་ཏུ་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་སྤྲུལ་པ་པོ་གང་

ཟག་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་དང་དབང་པོ་སྤྱལ་པ་མིན་པར་བཤད་དེ། ཕྱིའི་

སྐྱེ་མཆེད་བཞི་སྤྱལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་སྤྱལ་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སུ་གྲུགས་པའི་དྲི་རོ་མེད་པས་གཟུགས་དང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་སྤྱལ་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་ཤེས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་

བུ་སྤྱལ་སེམས་དག་གིས་སྤྱལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱལ་སེམས་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འབྲས་བུའི་སྤྱལ་སེམས་འདོད་པ་དང་རང་སའི་གཅིག་སྟེ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལ་རང་མན་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལ་རང་

ས་མན་བཞི་དང་། བཞི་པ་ལ་སྤྱལ་སེམས་འོག་ས་བཞི་དང་རང་ས་གཅིག་སྟེ་ལྷའི་བར་རེམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་འོག་མའི་སྤྱལ་སེམས་ཆོས་ཅན། ས་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཏེ། རང་ས་དང་འོག་ས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྤྱལ་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན།

རྣེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རྣེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱལ་སེམས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁོ་ན་ལས་ལྡང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། ཁྱོད་

ནི་དང་པོའི་སྒྲུལ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་

@195B རྒྱུན་གྱི་ཚེ་རང་ཉིད་དང་གཉིས་ལས་འབྱུང་ལ། སྒྲུལ་པ་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་ཡང་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་རང་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་ལས་ལྡང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ས་པས་སྒྲུལ་བར་བྱེད། །སྣང་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་། །སྟོན་མིན་སྒྲུལ་པ་པོ་དང་བཅས། །བྱིན་

གྱིས་བརླབས་ནས་གཞན་འཇུག་ཕྱིར། །ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་བརླབས་ཡོད། །མི་བརྟན་ལ་མེད་གཞན་དག་མིན། །དང་པོ་དུ་མས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་བར་གྱུར་ནས་བརྒྱོག་པའོ། །བསྟོམས་ལས་སྐྱེས་པ་ལྷང་མ་བསྟན། །སྐྱེས་བ་ལས་སྐྱེས་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་བྱང་།

ས་གཞན་གྱི་སྒྲུལ་སེམས་ཚོས་ཅན། དེ་ལས་ས་གཞན་གྱི་སྒྲུལ་པ་མི་བྱེད་དེ། སྒྲུལ་པ་ནི་རང་སའི་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྣང་འཇུག་པ་ནི་འོག་མ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་

སེམས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། ཀྱང་ནི་དེར་མ་ཟད་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་སྒྲུལ་པ་སྣ་ཚང་སས་བྱེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུལ་པ་ཚོས་ཅན། སྣ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་

སྨྲས་པ་ནི་སྨྲས་པ་པོ་དང་བཅས་ཏེ་ཅིག་ཅར་སྣྲ་དགོས་ལ། སྟོན་པའི་

དེས་ནི་ཇི་སྙར་བཞིད་པ་བཞིན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྨྲས་སེམས་ཀྱིས་ངག་སྨྲ་བར་བྱེད་དམ་མིན་ན་གང་གིས་སྨྲ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་སྨྲ་སེམས་ཀྱིས་བྱེད་དེ། དང་པོ་སྨྲས་པ་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། དེ་ནས་འདིས་དག་འདི་སྙར་སྨྲ་བར་ཆུད་ཅིག་སྟེམ་

དུ་སྨྲས་སེམས་ལས་གཞན་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་སྨྲ་སེམས་ཀྱིས་སྨྲ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱིན་གྱིས་རློབ་པ་པོ་གསོན་པར་མ་ཟད། ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརློབས་པ་ཡོད་དེ། འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱས་པ་བྱམས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་

བྱིན་གྱི་བར་དུ་གནས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བརྒྱ་པ་རྒྱས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དེ་དག་མི་བརྒྱ་པས་མི་རྒྱང་བའི་ཕྱིར། སྟེ་པ་གཞན་དག་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་སྙར་མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱས་པ་གནས་པ་ནི་གནས་

@196A ཞེས། །གཙང་གི་ལྷའི་མཐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། སྨྲས་སེམས་དུ་མས་སྨྲས་པ་གཅིག་བྱེད་དམ་གཅིག་གིས་སྨྲས་པ་དུ་མ་བྱེད་ཅེ་ན། གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་

སྐྱེལ་སེམས་དུ་མས་སྐྱེལ་པ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་

ལ། ཕྱིས་བྱང་བར་བྱུར་ནས་དེ་ལས་བརྒྱོག་པ་སྐྱེལ་སེམས་གཅིག་གིས་ཀྱང་སྐྱེལ་པ་དུ་མ་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེལ་སེམས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་མང་ཡང་དེ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེལ་སེམས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གནས་གཉིས་པར་བཞད་

ཟིན་པ་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ལྟ་ཀུ་ལ་སོགས་པས་སྐྱེ་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱེལ་སེམས་ལ་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། རྫུ་འཕྲུལ་གསང་སྔགས་སྨན་དགའ་དང་། །ལས་ལས་

སྐྱེས་དང་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་བྱུང་། རྫུ་འཕྲུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། བསྒོམས་བྱུང་དང་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། གསང་སྔགས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། སྨན་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དག་དང་། ལས་ལས་སྐྱེས་པ་བར་སྲིད་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་

ལྟ་བུ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལྟ་ཡི་མིག་དང་རྣ་བ་ཡིན། །བསམ་གཏན་ས་པའི་གཟུགས་དྲང་བ། །རྟག་ཏུ་རྟེན་བཅས་མ་ཚང་མེད། །ཐག་རིང་ཐུ་སྐོགས་སྤྱོད་ཡུལ་

ཅན། །དབྱ་བཅོམ་བས་དུ་སྨོན་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་བྱངས་མེད་མཐོང་།

ཞེས་བྱུང་། ལྷའི་མིག་དང་རྣ་བ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བྱི་སས་བསྟུས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་དང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒོམས་བྱུང་གི་ལྷའི་མིག་རྣ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོའི་ཁྱད་ཡོད་དེ། རྟག་ཏུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བཅས་དང་། ལོང་བ་ལྟ་

བྱའི་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། ཐག་རིང་བའི་གཟུགས་སྐྱ་ཕྲ་བ་སོགས་མཐོང་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་བས་ཏུ་ལྟ་བྱའི་རང་རྒྱལ་དབྱ་བཅོམ་དང་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གིས་ཅི་ཙམ་མཐོང་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷའི་

@196B མིག་གིས་སྟོང་གཉིས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེས་སྟོང་གསུམ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེས་སྟོང་གསུམ་གྱངས་མེད་པ་དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་དེས་ནི། །སྲིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་དོ། །སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། །རྟོག་དང་

རིག་སྔགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་། །དམྱལ་བ་བས་ནི་དང་པོ་ཤེས། །མི་ལ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལྷའི་མིག་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྲིད་པ་བར་མ་མི་

མཐོང་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་

སེམས་ཤེས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ན་དགེ་སོགས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་དང་། རྟོག་གས་བྱས་པ་དང་། རིག་སྔགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ་བས་ནི་དང་པོ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་

ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་མ་མི་ཤེས་ལ། མི་ལ་ནི་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་མི་རང་བཞིན་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །གནས་བདུན་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་ཟིན་

ཏོ།། ༥ །།ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་བརྒྱད་པའི་ཚིག་འགྲེལ་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་སློབ་མས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། སློབ་མས་འཇུག་གི་རང་བཞིན། དེའི་ཁྱད་ཆོས། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། སློབ་མས་འཇུག་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ། ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ།

བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སློམས་

འཇུག་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཡཁད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་

གཉིས་བཞི། །དེར་སྐྱེ་བ་དག་རབ་ཏུ་ཡཁད། །ཅེས་བྱང་། འདི་ལ། ཚོགས་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་

@197A ཞེས། །གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་རྣམ་བཞི་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ནི་འདིར་རྒྱས་པར་མི་འཆད་དེ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་

ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་གནས་གསུམ་གསུམ་དང་། གནག་གཅོད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་སྤྲིལ་སྟོམ་དང་གནས་ལུ་པོ་ནི་སྔར་རབ་ཏུ་ཡཁད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲུབ་ནོན། ས་མཚམས་དང་བཞི། དང་པོ་

ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྟུས་པའི་སྟོ་ནས་ཞི་གནས་སུ་རྩེ་གཅིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་བྱང་

པའི་ཉིར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་བཞི་

ཡོད་དེ། དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཞི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་དང་ལྷག་མཐོང་སྐབས་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་བྱུག་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་དང་། མོས་

པ་ཡིད་བྱེད་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད། དགའ་བ་སྟུད་པའི་ཡིད་བྱེད། དམྱོད་པ་ཡིད་བྱེད། སྤྲོ་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་དང་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་བྱེད་བདུན་པ་སྤྲོ་མཐའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད་ནི་ཉིར་བསྟོགས་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་དེ། དགེ་པ་དང་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཡང་གནས་པ་ཆ་མཐུན། ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་སོགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྤྲོ་དོན་ཡོད་དེ། འདིས་སེམས་པར་བྱེད་པས་ན་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་

བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་ཐོབ་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་

འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བའི་བསམ་གཏན་གང་རྟང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་ཡིན་པས་ཁྱབ་

@197B ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་གཟུགས་ཕུང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་

གང་རྟང་ཡིན་ན། སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་བཞི་ཀའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྒྲུབ་བའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་

ན། ཞེས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་དེ་ངོ་བོ་རྟེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཏ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྲས་བརྟེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་བསམ་གཟུགས་མེད་པ་ལྔར་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ལའང་དེ་

དག་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མིའི་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཟུགས་

བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ། །དམྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྡན། །ཡན་ལག་སྟ་མ་

སྣང་བ་ཡི། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་འོག་ས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་པའི་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བཅས་ཏེ། རྗེས་འབྲང་དང་

བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྟོག་དཔྱོད་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་དགེ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དེ་

@198A ཞེས། །ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བཞི་པའི་བར་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཚོས་ཅན། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་སྟ་མ་སྟ་མ་སྣང་བ་ཡི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པ་དང་བྲལ་

བའི་སྒོ་ནས་དང་། དཔྱོད་པ་དང་དགའ་བ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དང་། དཔྱོད་དགའ་བདེ་བ་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ངོ་བོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་

བ། ཐོབ་ཚུལ། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་

མེད་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རེ་རེ་ལའང་བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད། འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་བར་བཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་འབྲང་དང་

བཅས་ན་ཕུང་པོ་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཕུང་མ་གཏོགས་པ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འོག་ས་ལས་འདའ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་

དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་

ལས་སྐྱེས། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོལ་མས་འཇུག་གི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་པ་ལས་ཏེ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་དང་

བཅས་པར་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞིག་ཅེས་བྱ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་དོ། །གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན།

@198B གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཞིག་པའམ་བྱལ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེའི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་མི་རྟུག་བའི་ཕྱིར། ཕལ་ཆེན་སྤྱི་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་མེད་

ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་དེ། དེ་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་མི་རྟུང་བ་ནི་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་གང་ཟག་ནི་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ཙམ་གྱིས་ཕྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན། གཟུགས་མེད་ནས་ཁམས་

འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་གཟུགས་རྒྱུན་ཆད་པར་འབྱུང་སྟམ་

ན།། དེ་ལ་བྱེ་སྨ་ན་ེ། སྐྱོན་མེད་དེ། དེར་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་དང་པོ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་འཆི་བའི་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དག་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་རྣམ་

སྨིན་གྱི་རྒྱུ་སྡུད་འགགས་པ་ལས་གཟུགས་དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར། མདོ་སྡེ་པ་ན་ེ། སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་དང་པོ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུས་བསྒོམ་པས་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་རྣེད་པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར། སློབ་དཔོན་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་

གཞན་དག་ན་ེ། སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་དང་པོ་དེ་རང་ཉིད་བསྒྱིད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བས། བག་ཆགས་དེ་གཟུགས་དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཟུགས་མེད་ནའང་ཡོད་དེ། དེ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་

དང་སྟེ་བདུན་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དམིགས་རྣམ་ནི། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མཁའ་མཐའ་མཐའ་ཡས། ।ཚི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་དེ་ལྟར། ।སྟོང་ཕྱིར་དམན་ཕྱིར་འདུ་ཤེས་

མེད། །འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། ནམ་མཁའ་

མཐའ་ཡས་སོགས་བཞིར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། སྟོང་བའི་དུས་སུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱམ་པ་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྐྱམ་པ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་དག་ལ་རབ་ཏུ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་ཤེས་མཐའ་

@199A ཞེས། །ཡས་སོགས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མིན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་དོན་ཡོད་དེ། སྟོང་བའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་ནི་ནད་དོ་འབྱས་སོ་ཟུག་རྔོན་སྐམ་དུ་འདུ་ཤེས་

དམན་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་གཞིའི་ཚེ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ལ་ཕྲ་བ་མེད་པ་མིན་ནོ་སྐམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོམས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་ཚུལ། །རྣམ་པ་བརྒྱད་བདུན་རྣམ་

པ་གསུམ། །ཇོ་སྐྱང་ལྷན་དང་དག་པ་བ། །ཟག་མེད་བརྒྱད་པ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཇོ་སྐྱང་མཚུངས་ལྡན་སྲིད་བཅས་སོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དག་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་སྐྱང་བྱ། །ཟག་

མེད་འཇིག་རྟེན་འདས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་འཕགས་དངོས་

གཞིའི་ཐུས་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྒྱད་དུ་འདོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྔོད་རྩེ་མ་གཉོགས་བདུན་པོ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རོ་སྐྱང་ལྡན་དང་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་གསུམ་རེ་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་པ་སྔོད་རྩེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རོ་སྐྱང་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་དག་པ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་སློམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཚོས་ཅན། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སློམས་འཇུག་དག་པ་བའི་ཐུས་

རོ་སྐྱང་གི་སྤྲེད་པ་སོགས་གང་རུང་དང་བཅས་པ་ཞེག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་པ་བ་དེ་ཚོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་དག་བས་བསྡུས་པའི་སློམས་འཇུག་ཞེག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དག་པ་བ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སློམས་འཇུག་ཉོན་

མོངས་ཅན་དེས་སྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་ལ་ཞེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་

ལས་འདས་པའི་སྣོམས་འཇུག་ཟག་མེད་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་

@199B ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ་དང་བསྡུ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡན་ལག་ལྔན་ཚུལ་དང་ཞར་བྱུང་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དང་པོ་ལ་ལྔ་རྟོག་དཔྱོད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་བ་ཉིད་འཇོན་རྣམས། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག

བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས། །གསུམ་པ་ལ་ལྔ་བཏང་སྙོམས་དང་། །དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །མཐའ་ན་བཞི་དྲན་བཏང་སྙོམས་དང་། །བདེ་མིན་སྡུག་མིན་ཉིད་འཇོན་རྣམས། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ལྔ་ཡོད་

དེ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་དང་། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག །ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉིས་པོའི་དང་།

དགའ་བ་དང་སོགས་ཀྱིས་བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་དང་། རྟེ་གཅིག་པ་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་ཡོད་དེ། བཏང་སྙོམས་

དང་བྲན་པ་དང་ཞེས་བཞིན་གཉེན་པོའི་དང་། བདེ་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་དང་།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ན་ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་དེ། བྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉེན་པོའི་དང་། བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མིན་པའི་ཚོར་བ་ཕན་ཡོན་གྱི་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་

ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པའི་སྐྱོན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་འཆོལ། ཕན་ཡོན་ལ་དགའ་བ་དེ་འབྱུང་། དེ་དག་གི་རྟེན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱེད་པ། གཉིས་

པའི་ཡན་ལག་ནད་རབ་ཏུ་དང་བས་རྟོག་དཔྱོད་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟ་ཞིང་། གཞན་སྡང་ལྡང་དང་། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་དགའ་བ་ལ་ཡིད་མི་གཏོང་། བྲན་པས་རྒྱུ་མཚན་མི་བརྗོད། ཞེས་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་བྱེད་པས་དགའ་བ་སྤོང་།

@200A ཞེས། །གཞན་སྡང་ལྡང་དང་། བཞི་པའི་ཡན་ལག་བྲན་པ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་སྤོང་ཞིང་། གཞན་སྡང་ལྡང་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་

དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་ཅེས་བརྗོད་

པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཆོད་པར་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་ཚོགས་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་བཟུང་གཅིག །ཅེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་ལ་མིང་གི་སྐོར་ནས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དང་པོའི་ལྟ་དང་གཉིས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་གསུམ་པའི་བཏང་སྙོམས་དྲན་པ་ཤེས་བཞིན་བཞི་དང་བཞི་པའི་བཏང་སྙོམས་རྣམས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་

ནི། དང་པོ་ནི། །ཤེན་ཏུ་སྦྱངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །རབ་ཏུ་དང་བ་དང་པ་ཡིན། །ལྷང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་ཡིད་དགའ་བའི། །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་དེ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་རྗེས་གཞན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། བྱ་སྨྲ་ན་རེ།

དེ་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཤེན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་ཡིན་གྱི་ཚོར་བའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་

པའི་དད་པ་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་

པའི་བདེ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་པ་གཉིས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་

དགའ་བདེ་དང་། །རབ་དང་ལེགས་བཞིན་དན་པ་དང་། །བཏང་སྙོམས་དྲན་པ་དག་པ་མེད། །ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་སྣང་བཏང་སྙོམས། །ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་གང་མེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་

@200B ཀྱི་དང་པོ་ལ་དགའ་བདེ་མེད། གཉིས་པ་ལ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་མེད། གསུམ་པ་ལ་ལེས་བཞིན་དང་དྲན་པ་མེད། བཞི་པ་ལ་བཏང་སྙོམས་དང་དྲན་པ་དག་པ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེའི་དང་པོ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྣང་པ་མེད་ཅིང་གཞན་གཉིས་ན་བཏང་སྙོམས་

མེད་དེ། དེ་གཉིས་དག་བའི་ས་མང་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། བཞི་པ་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མི་གཡོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་ལ་ཆོར་བའི་ལྡན་ཚུལ།

བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འོག་མའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་

ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་བྱོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་དབྱུགས་དག་དང་། །བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཡོ་བ་མེད་པ་

ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་བྱོལ་བའི་ཕྱིར། གཡོ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེར་ཐུན་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་། དབྱུགས་འབྱུང་རྟུབ་དག་དང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་ཏེ་སྟུག་བསྔལ་དང་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཡོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་སེམས་གཡོ། གཉིས་པར་དགའ་བདེས་སམས་ཡ་ཡོ་པོར་བྱེད། གསུམ་པར་བདེ་བས་ཆ་མཐུན་ཙམ་ཞིག་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སོགས་ཡོད་པས་གཡོ་ལ། བཞི་པ་ལ་ནི་དེ་དག་མེད་པས་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་

རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། །ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་། །བཏང་སྙོམས་ཡིད་བདེ་བདེ་བ་དང་། །བཏང་སྙོམས་བཏང་སྙོམས་ཚོར་བ་ཡོད། །ཅེས་བྱུང་།

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་པོ་ན་ཚོར་བ་

གསུམ་དང་། གཉིས་པ་དག་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ཡིད་བདེ་དང་ཚོར་བདེ་བཏང་སྙོམས་དང་གསུམ་ཡོད། གཉིས་པ་ན་བཏང་སྙོམས་དང་ཡིད་བདེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་

གསུམ་པ་ནཱང་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཚོར་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་

@201A ྱྱ། །གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཚོར་བ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། །གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །

རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྟོང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །དེ་ལྟང་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན། །ཞེས་བྱུང་། འོན་ཏབས་བྱ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་མིག་རྣ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མེད་དམ་ཞེན། དེའི་གང་

ཟག་ལ་ནི་མིག་སོགས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ན་ཡོད་པའི་ལུས་དང་མིག་དང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་།

དེ་དག་གི་རྣམ་རིག་གི་བློ་ཀུན་སློང་རྟོག་དཔྱོད་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ནི་རང་སས་མ་བསྟུས་ཀྱི། བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་ཏེ་དེའི་སས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམས་དང་ཀུན་སློང་ནི། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགོས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་དགེ་བ་མིན་ལ། ས་འོག་མར་

ཚགས་བཟལ་བྱས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལ། ཐོབ་ཚུལ། ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། སྟོམས་

འཇུག་གང་གི་མཇུག་ཏུ་སྟོམས་འཇུག་དུ་འབྱུང་ལ་དཔྱད་པ། དག་པ་བའི་དབྱེ་བ། ཞར་བྱུང་ཐོད་རྟལ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བཟལ། །སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་འཐོབ། །ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བཟལ་བ་ཡི། །ཉོན་

མོངས་ཅན་ཉམས་སྐྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་བྱུང་། སྟོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་ཆོས་ཅན། འཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་དག་པ་བ་ནི་སྤང་དག་པ་བ་དེ་དང་

མི་ལྷན་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ལ། ལྷན་

@201B པ་ནི་སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་གོང་ས་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་ཐོབ་ཅིང་། ཟག་མེད་ཀྱང་དེ་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ལ། དེ་དང་ལྷན་པ་ནི་སད་ཤེས་སྐྱེས་པ་དང་དབང་པོ་འཕོ་བས་ཀྱང་ཐོབ། སྟོམས་འཇུག་ཏེན་མོངས་ཅན་

ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ཡིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ། །ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །སྐྱེའོ་དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། །རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་

དག་དང་། །ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་། །འཆི་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀུན། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་གི་རྟེས་སུ་བྱ་ཞིག་འབྱུང་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་

བསམ་གཏན་དང་པོའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་མཆོག་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་རང་གི་ལྷག་གོང་མ་དང་། དེའི་འོག་མ་གསུམ་པ་ནས་དང་དོའི་བར་གྱི་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་སྐྱེ་ལ།

བསམ་གཏན་དག་པ་བ་ལས་སྟ་མ་དེ་བཞིན་དུ་རང་ས་སོགས་ཀྱི་དག

པ་བ་དང་། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་བསམ་གཏན་ལས་རང་སའི་དག་པ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འོག་མའི་དག་པ་བ་གཅིག་ཀུང་སྟེ། འཆི་འཕོ་བའི་དུས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་ལས་རང་ས་གོང་

ས་འོག་ས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་འབྱུང་། སྣོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་ན་རང་ས་དང་འོག་སར་སྐྱེའི། དེ་ལས་གོང་མའི་སར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དགེ་བ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས། །

རྣམ་བཞི་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་དང་། །གང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པ། །ཉམས་ཆ་མཐུན་སོགས་མཇུག་ཐོགས་སུ། །གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག །ཅིས་བྱུང་། སྣོམས་འཇུག་དག་པ་བཅོས་ཅན། ཞེད་

@202A ཞེས། །ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་ཀྱིས་གནས་པ་ཆ་མཐུན་དང་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་རིས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་ནི་

ཆོས་ཅན། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ།

གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཚུག་དེ་མ་ཐག་རང་སའི་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རང་སའི་དག་པ་སྤྱི་བ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་གོང་སའི་དག་པ་བ་སྤྱི་བ་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཟག་མེད་སྤྱི་བ་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟོམས་འཇུག

རྣམས་དེ་དག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དང་པོའི་དེར་ཉམས་པ་གནས་པ་གཉིས་དང་། གཉིས་པའི་དེར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་

དང་། གསུམ་པའི་དེར་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་གསུམ་དང་། བཞི་པའི་དེར་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཅིག་པོ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཐོད་རྒལ་ནི། ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྱེལ་བ་དང་། །གཅིག་བརྒལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། །རིགས་མི་

མཐུན་པར་གསུམ་པར་འགྱོ་ཞིང་ཐོག་རྒལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྟྲོར་བ། དངོས་གཞི། སྒྲ་བཤད། རྟེན་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། རིང་སྟྲོར་དང་ཉེ་སྟྲོར་གཉིས་

ལས། དང་པོ་རིང་སྲོར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་

བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་ས་བརྒྱད་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྱེལ་བ་སྟེ་གོ་རིམ་ལུགས་མཐུན་དུ་ཟག་བཅས་བརྒྱད་ལ་ཡང་སོང་ཞིང་། ལུགས་མི་མཐུན་དུ་མར་འོངས་པའི་ཟག་བཅས་རིང་སྲོར་དང་། སྤིད་རྩེ་མ་

གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་བདུན་ལ་ཡང་སོང་ཞིང་མར་འོང་བ་ནི་ཟག་མེད་རིང་སྲོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེ་སྲོར་ཡོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྐྱེས་པར་ཞུགས་ནས་ བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་བརྒལ་པ་སྟེ་ངོར་ནས་

@202B ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་འཇུག །དེ་ནས་བཞི་པ་བོར་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་བོར་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་ དུ་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་འཇུག་པ་ཟག་བཅས་ཉེ་སྲོར་དང་། ཟག་མེད་

ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་བརྒལ་ནས་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་བཞི་པ་བརྒལ་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་བརྒལ་

ནས་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འཛུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་

འབྲོ་བ་ནི་ཟག་མེད་ཉེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་སོང་བ་ནི་ལུགས་མཐུན་དང་འོང་བ་ནི་དེའི་ལུགས་མི་མཐུན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོད་རྒལ་གྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཛུག་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཟིག

བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཟག་བཅས་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་འགྲོ་བ་སྟེ་འཛུག །དེ་ནས་ཡང་ཟག་མེད་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ནས་དོ་དང་རིས་མི་མཐུན་པའི་ཟག

མེད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སློམས་པར་འཛུག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལུགས་མི་མཐུན་དུའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གསལ་སྟོང་ཉིད་ལ་སློམས་པར་འཛུག་པ་ནི་ཐོད་རྒལ་གྱི་སྟོམས་འཛུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། སློམས་འཛུག་གིས་བརྒྱད་ལ་མཐར་ཚགས་

སུ་མིན་པར་རེ་རེ་བོར་བའམ་བརྒལ་ནས་སློམས་པར་འཛུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡོད་དེ། ཐྲིང་གསུམ་གང་རུང་དག་ན་དགྲ་བཅོམ་

མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཏིང་ངེ་

འཛིན་ལ་དབང་ཐོབ་ཅིང་། དགྲ་བཅོམ་གཞན་གྱིས་དབང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཐོབ་ཟིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །འོག་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །སྲིད་རྩེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་དུ་

@203A ཞེས། །བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཡོད་དེ། རང་ས་དང་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྨྲོས་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྙོམས་འཇུག

སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་མེད་དེ། འོག་ས་དམན་ཅིང་གོངས་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ཡོད་དེ། སྲིད་རྩེར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པས་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དམིགས་པའི་ཁྲད་པར་ནི། སྲིད་བཅས་རང་གི་སྲིད་ལ་དམིགས། །བསམ་གཏན་དགེ་ཡུལ་ཡོད་དགུ་ཡིན། །གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགེ་རྣམས་

ཀྱི། །སྒོ་ཡུལ་ཟབ་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་བྱུང་། སྔོད་པ་དང་

བཅས་པའི་བསམ་གཏན་ཚོས་ཅན། དམིགས་པ་ཡོད་དེ། རང་གི་ས་པའི་སྲིད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ཚོས་ཅན། ཡུལ་ཡོད་དགུ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་

ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དགེ་བ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ཀྱི་སྒོ་ཡུལ་ཡོད་དེ། རང་ས་དང་གོང་མའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་ཀྱི། འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་སྣང་བྱ་སྒོང་ཚུལ་ཉེར་བསྡོགས་དང་བཅས་པ་ལ། སྣང་

བྱ་སྒོང་ཚུལ། ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཁྲོད་པར་ཅན་བཞད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་རྣམས། །སྒོང་ངོ་ཉེར་བསྡོགས་དག་པས་

ཀྱང་། །ཞེས་བྱུང་། སྤྱིར་སྒོག་པའི་བསམ་གཏན་དང་

གཟུགས་མེད་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་སྒོང་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལས་བསམ་གཟུགས་ཟག་པ་མེད་པས་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྒོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྡོགས་དག་པ་བས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྒོང་

བ་ཡོད་དེ། དེའི་གཉེན་པོ་ཁྲད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་

@203B པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་ནི་ཉིར་བསྡོགས་བརྒྱད། །དག་པ་བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན། །དང་པོ་འཕགས་པ་ཁ་ཅིག་གསུམ། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཟུགས་དེ་དག་གི་ཉིར་བསྡོགས་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བསམ་གཟུགས་

བརྒྱད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་བཅམ་སྐ་གོན་རེ་རེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་དངོས་གཞི་དང་མི་འདྲ་བར་དག་པ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན། ཚོར་བ་གང་དང་ལྡན་པ་ཡོད་དེ། བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན་པའི་

བཀང་སྟོམས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྡོགས་ཚོས་ཅན། ཁྲོད་ལ་དག་པ་བ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་དེ། དག་པ་བ་དང་འཕགས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་འདོད་དེ། མི་ལྡོགས་མེད་དང་བཅས་པ་

གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ལ། ངོ་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་གསུམ་ལ་འདོད་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་ཁྲོད་པར་ཅན། །རྣམ་གསུམ་བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་

མིན། །དེ་ནི་ཚངས་ཆེན་འབྲས་བུ་ཅན། །ཞེས་བྱུང་། བསམ་གཏན་

དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་མེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཞེག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྗས་ཀྱི་སྐྲོ་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ངོ་སྤྱད་དགུ་པ་

ཟག་མེད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཚོར་བ་གང་དང་བཅས་པ་ཡོད་དེ། བདེ་མིན་སྡུག་བསྔལ་མིན་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དགུ་པ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་དེ། ཚངས་

པ་ཆེན་པོར་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལས། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོང་ནས་རྟོག་བཅས་སོགས་གསུམ། ལམ་གྱི་སྟོང་ནས་རྣམ་ཐར་སྟོང་གསུམ། ལམ་སྟན་པའི་སྟོང་ནས་བཞིར་ཡཁད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི།

@204A ཞེས། །མན་ཆད་རྟོག་དཔྱོད་བཅས་པ་ཡི། །ཉིང་ངེ་ཡན་ཆད་གཉིས་ཀ་མེད། །ཅེས་བྱུང་། རྟོག་པ་དང་བཅས་སོགས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་

ཅན་མན་ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་

དངོས་གཞི་ཉེར་བསྡོགས་དང་བཅས་པ་དེ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་པ་ཡིན། བསམ་གཏན་ཁྲད་པར་ཅན་ནི་རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཁྲད་པ་ཅན་ཡན་ཆད་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་དངོས་གཞི་གཉིས་ནས་སྤྲིད་རྩེའི་བར་

གྲི་སྐྱེམས་འཇུག་རྣམས་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། །སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ། །འཇུག་པའོ་སྟེའོ་ཞེས་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་ཅན། །

དག་དང་དྲི་མ་མེད་དེ་དག །དྲི་མེད་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་མོ། །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཚན་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་འགོག་བདེན་གྱི་འགོག་པ་ཞི་བ་ཀུ་ནོམ་པ་ངེས་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་

ཅན་ཡིན་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྤྱག་བདེན་གྱི་བདག་མེད་པ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན། སྟོན་པ་མེད་པ་ནི་སྐར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དུག་པོ་དེ་ལས་གཞན་

སྡུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་

ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་རེ་སྟེ་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། དྲི་མ་དག་པ་དང་། དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཚོས་ཅན་

དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །གཞན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་མོ། །གཉིས་ནི་སྟོང་དང་མི་རྟག་པར། །མི་སློབ་པའི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། །མཚན་

@204B མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། །ཞི་བར་མ་བརྟགས་ཟད་པ་ལ། །ཟག་བཅས་མི་ནང་མི་གཡོ་ལ། །ཉར་བསྡོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གཞན་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་

པས་སློབ་པ་མེད་པ་སློབ་པ་མེད་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་ནི་རིམ་བཞིན་མི་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་

པ་དེས་མི་རྟག་པ་ལ་དམིགས་པར་འཛིན་པ། མཚན་མ་

མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་མ་བརྟགས་ཟད་པ་སྟེ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྟེན་གང་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་

དེ། མིའི་ནང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ས་བཅུ་གཅིག་གིས་བསྡུས་པ་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་ཐ་མ་བདུན་

མ་གཏོགས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་ཁུད་པར་ཅན་དང་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་བརྒྱད་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ཅི་རིགས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དག་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །བདེ་འགྱུར་ཏིང་འཛིན་སྐྲོམ་པ་ཡིན། །མིག

གི་མངོན་ཤེས་མཐོང་འགྱུར་འདོད། །སྟོར་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་དབྱེར་འགྱུར། །རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་མཐའི། །གང་ཡིན་དེ་ཟག་ཟད་འགྱུར་བསྟོམ། །ཞེས་བྱང་། གཞན་ཡང་མཐོང་ཆོས་

ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་བཞི་གསུངས་པ་

དེ་དག་ཆོས་ཅན། འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐོམ་པ་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་འགྲུར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐོམ་པ་ཡིན་ལ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་སྐོམ་པ་ནི་མཐོང་འགྲུར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་

@205A ཞི། །སྐོམ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་སྐོམ་པ་ནི་ཤེས་པར་འགྲུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྐོམ་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ལའང་དེར་འདོད་ལ། འབད་པའི་སྟོར་བ་

ལས་བྱང་བའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་བློ་གྲོས་དབྱེ་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་འགྲུར་བའི་ཏིང་ངེ་སྐོམ་པ་ནི་བློ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་འགྲུར་བ་དང་། རྗོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་བར་

འགྲུར་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། ཚད་མེད་དང་། རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གནོན་དང་ཟད་པར་དང་དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལྟ། དང་པོ་

ནི། ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ། །གཉིད་སེམས་

ལ་སོགས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞི་སྡང་མེད་བྱམས་སྙིང་རྗེ་ཡང་། །ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། །བཏང་སྙོམས་མ་ཚགས་རྣམ་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་བདེན་གྱུར་སྨྲག་བསྟལ་དང་། །དགར་འགྱུར་སེམས་ཅན་རྣམས་སྙོམ་པ། །སྟྲོད་ཡུལ་འདོད་པའི་

སེམས་ཅན་རྣམས། །དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །གཞན་ནི་དྲུག་ན་ཁ་ཅིག་ལྟ། །དེ་ཡིས་མི་སྟོང་མི་དག་གི །ཤང་དུ་སྐྱེད་དོ་ངེས་གསུམ་ལྟན། །ཞེས་བྱང་། ཚད་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་བཞི་ཡིན་ཏེ། བྱམས་

པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཚད་མེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཀྱང་ཡོད་དེ། དམིགས་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་། འབྲས་བུ་ཕན་ཡོན་ཡང་ཚད་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བཞིར་

བྱངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིད་སེམས་ལ་སོབས་ཏེ་རྣམ་པར་འཆེ་བ་དང་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་དགའ་བ་དང་འདོད་ཆགས་དང་གཉིད་སེམས་མང་བའི་གཉེན་པོ་དེ་བཞིར་ངེ་སྒྲའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་ཡང་ངོ་བོ་ཞེ་

@205B སྟང་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ལ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ཞིང་། བཏང་སྙོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཚོམས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་

བྱམས་པ་དང་། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་ན་སྙམ་པ་དེ་སྙིང་རྗེ་དང་། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག་སྙམ་དུ་སེམས་པ་ནི་དགའ་བ་དང་། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཁྱད་པར་འདྲ་བའམ་བསྙམས་སོ་སྙམ་དུ་

ཡིད་པ་བྱེད་པ་ནི་བཏང་སྙོམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཚོམས་ཅན། སྟོང་ཡུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོམས་ཅན། ས་གང་ན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དགའ་བ་ཚད་མེད་བསམ་གཏན་

དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད། ཚད་མེད་གཞན་གསུམ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལྟ་ན་ཡོད་པར་འདོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་བཞི་བཞི་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཡོད་

ཅེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཚད་མེད་དེ་བཞི་ཡིས་

གསེད་སེམས་སོགས་རྣ་བ་ནས་སྦྱོང་མི་རྣུས་ཀྱང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་བཤད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་འགལ་རྒྱའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ལ་གསེད་པ་དང་ཟེལ་གྱིས་གསེན་རྣུས་པས་དེའི་གཉེན་པོར་བཞག་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གང་གིས་སྐྱེད་པ་ཡོད་དེ། མི་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལྡན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགའ་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཁྱོད་གཅིག་དང་ལྡན་ན་འས་པར་གསུམ་ཀ་དང་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་ནི་

དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་ལ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་རྣམ་ཐར་ནི། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉེས། །མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉེས་ན་ཡོད། །གསུམ་པ་མཐའ་ན་དེ་མ་ཚགས། །གཟུགས་མེད་མཉམ་གཞག་དགེ་

@206A ཞེས། །རྣམས་སོ། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཕྱ་ཕྱ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །འཕགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྡང་། །དང་པོ་

འདོད་གཏོགས་སྣང་ཡུལ་ཅན། །གང་དག

གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་དག །སྟོང་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི། །སྡུག་བསྔལ་སོགས་དང་རྟེས་ཤེས་ཕྱོགས། །ཞེས་བྱང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་ གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་

ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། སྡུག་པའི་རྣམ་ཐར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་པར་གཅིག་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་དང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་ནི་རྣམ་པར་བསྟོས་པ་སོགས་

ཀྱི་མི་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཆགས་པ་དང་། ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་གསུམ་པ་དེ་ཆོས་ ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སའི་ཁྱད་པར་བསམ་

གཏན་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད། ངོ་བོ་མ་ཆགས་པ། རྣམ་པ་སྡུག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་བཞིའི་རྣམ་པར་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་

སས་བསྡུས་པའི་དངོས་གཞིའི་སྐོམས་འཇུག་དགེ་བ་དག

པ་བ་དང་། ཟག་མེད་དང་ཉེར་བསྟོགས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པའི་སྐོམས་པར་འཇུག་པ་ཚོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། གནས་གཉིས་པར་ཟཱཊ་པའི་འགོག་པའི་སྐོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚོས་ཅན།

ཁྱོད་ལ་འཇུག་ལྡང་གི་སེམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཕྱ་བ་ནི་སྲིད་རྩེའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཕྱ་བར་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྐོམས་པར་འཇུག་ཅིང་། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྲིད་རྩེ་རང་གི་ས་པའི་དག་པ་བ་དང་།

@206B འོག་མའི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ས་པའི་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལས་ལྡང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྲྱོད་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྣང་ཡུལ་ཅན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་ཚོས་ཅན། སྲྱོད་ཡུལ་ཡོད་དེ། གོང་ས་དང་རང་གི་ས་པའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་

རྩེས་ཤེས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཟེལ་གྱིས་གཅོད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད། །གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན། །གཉིས་ནི་གཉིས་པ་བཞིན་དེ་གཞན། །སྨྲ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། ཟེལ་གྱིས་གཅོད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་

ཅན། བརྒྱད་ཡོད་དེ། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་བཟང་དན་སོགས་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་ཏེ་དབྱིབས་ཟེལ་གཞོན་བཞི་དང་། ནང་

གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སེར་པོ་དམར་པོ་དཀར་པོ་ལ་ལྟ་བ་སྟེ་ཁ་དོག་ཟེལ་གཞོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེལ་གཅོད་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཐར་བཞིའི་དང་པོ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་མ་

ཚགས་པའི་དགེ་བ་དང་། ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད་པ་དང་། འདོད་པའི་གཟུགས་དང་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། དམིགས་པ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་འོང་

ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཟིལ་གནོན་གསུམ་

པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ནི་ཚོས་ཅན། རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་མ་ཚགས་པའི་དགེ་བ། ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡོད་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ། འདོད་པའི་

@207A ཞེས། །གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་རྣམས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཁ་དོག་ཟེའུ་གཅིག་ཚོས་ཅན། སྣུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན་ཏེ། ངོ་བོ་མ་ཚགས་པ། ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ཡོད་

པ། ཚགས་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ། འདོད་པའི་གཟུགས་སྣུག་མི་སྣུག་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཟད་པར་བཅུའོ་བརྒྱད་མ་ཚགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྤྲོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པ་གཉིས་ནི་གཟུགས་

མེད་དག །སྤྲོད་ཡུལ་རང་གི་ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་བྱུང་། ཟད་པར་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཟད་པར་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་དང་སྤྱོས་དམར་དཀར་བ་དང་ནམ་

མཁའ་དང་རྟམ་པར་ཞེས་པའི་སྐྱེ་མ་ཆེད་ཀྱི་

ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་དང་པོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་མ་ཚགས་པའི་དགེ་བ། ཚགས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ། ས་བསམ་གཏན་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་པ། འདོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་

སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྤྲོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟད་པར་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ངོ་བོ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྫོམས་འཇུག་དག་པ་བ་དང་། སྤྲོད་ཡུལ་ནི་རང་གི་ས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ལ་དམིགས་

པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། རྟམ་ཐར་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་དོན་དང་། ཟིལ་གནོན་གྱིས་དམིགས་པ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ནུས་པ་དང་། ཟད་པར་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་ཟད་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་སྒོ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་

དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟམ་ཐར་ཟིལ་གནོན་ཟད་པར་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཡང་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་བའི་རིམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་པ་ནི། འགོག་པ་

བཤད་ཟིན་ལྷག་མ་ནི། །འདོད་ཆགས་

@207B དང་བྲལ་སྤྲོང་བས་ཐོབ། །གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །རྟེན་བཅས་ལྷག་མ་མི་ལས་སྐྱེས། །ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་ལ། །རྒྱུ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་རྣམས། །

དེ་དག་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང་། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཚུལ་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ལ། ལྷག་མ་ཉེར་ལྔ་ནི་སྔར་འདྲིས་པས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་

བའི་སྒོ་ནས་ཐོབ་པ་དང་། མ་འདྲིས་ན་སྤྲོང་བས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་ཟད་པར་གཉིས་དང་བྲུག་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ལ་ཡོད། ལྷག་མ་བཅུ་དགུ་ནི་

ལུང་ལ་རྟག་ལས་པས་མི་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཁམས་གོང་ན་ལུང་མེད་པས་མི་སྐྱེན་བསམ་གཟུགས་ཀྱང་དེར་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་ཏེ། ལུང་མེད་པས་སོ་ཞེན། དེར་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་

ལུང་མེད་ཀྱང་། བསམ་གཟུགས་

གཉིས་མི་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ་ལ་སྟོན་གོམས་པའི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ལན་བྱེད་གཉེན་ལ་སྐྱོང་བའི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་ལ། གཟུགས་

ཁམས་སུ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དང་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་བརྒྱད་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ལ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་དང་། ནོངས་

པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་དང་། ཐར་པ་འདོད་པས་བཀা་ཡིད་བཏེན་རིགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྟོན་པའི་དམ་ཚོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྨྲ་བྱེད་དང་། །སྨྲས་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་

@208A ཞེས། །བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། སྨྱོ་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྟོན་པའི་དམ་ཚོས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ལུང་གི་དམ་ཚོས་དང་། རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་

ཅན་གྱི་དམ་ཆོས་

གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟག་སྟ་མ་བྱུབ་སྟེ། སྟ་མ་ནི་སྟེ་སྣོད་གསུམ་སྟེར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བསླབ་པ་གསུམ་སྟེར་གཏོགས་དང་བཅས་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དམ་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཛིན་པར་

བྱེད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟེ་སྣོད་གསུམ་གཉན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྨྲ་བའི་སྐོན་སྡོན་པར་བྱེད་པ་དང་། བསླབ་གསུམ་ལྟ་བྱུབ་པ་ལག་ལེན་དུ་བྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྨྲི་དོན་

ལ། བསྟན་པའི་གནས་ཚད་སྡོན་པས་གསུངས་ཚུལ། མཁས་པས་བཤད་ཚུལ། འཕད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསུངས་ཚུལ་བསྟུན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་བསྐལ་བཟང་ནས་བསྟན་པ་ཡང་དག་ལོ་

ལྟ་བརྒྱ་དང་། གཟུགས་བརྙན་ལོ་སྟོང་དང་ལྟ་བརྒྱ་གནས་པར་གསུངས་ལ། སོར་འཕེང་ཅན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་ལོ་སྟོང་གནས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཟླ་བའི་སྐྱིང་པོའི་མདོ་ལས་ཉིས་སྟོང་།

སྐྱིང་རྡེ་པད་དཀར་དུ་སྡོང་དང་ལྡ་བརྒྱ། ལྷ་

མ་དྲི་མ་མེད་པས་ཞུས་པ་ལས། འོ་ཉིས་སྡོང་ལྡ་བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དར་བར་བཞད་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མཛོད་རང་འཕེལ་ལས་ལུང་ཕུན་ཚོགས་ཤ་ལྟར་བསྟན་པ་འོ་སྡོང་དུ་གནས་

པར་གསུངས་ཤིང་། རོར་གཅོད་ཀྱི་འཕེལ་པར་ཀླ་མ་ལ་ཤྲི་ལས་འོ་ཕྱེད་དང་སུམ་སྟོང་གནས་པར་བཞད་ལ། ཐུབ་དགོངས་སུ་དེ་ལྟར་དང་། འབུམ་དྲི་ཀ་ཀུ་ལྡ་སྟོང་དང་། སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཀས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་

@208B བཞད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་ལུགས་ལ་ལྡ་སྟོང་དུ་གནས་པར་བཞད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། གཞན་ནི་དྲང་དོན་དགོངས་གཞི་ཅན་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལ་ལུང་ནི་སྦྱང་ལྔིང་དང་།

ལྡ་བརྒྱ་པ་ཕྲག་བཅུར་གསུངས་པའི་དང་པོ་ལ་དབྱ་བཅོམ། གཉིས་པ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་འབྲས་བུའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་

གསུམ་ལ་རིམ་པར་ཞེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དང་། ཏིང་ངེ་

འཛིན་གྱི་བསླབ་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་སླབ་པའི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་གསུམ་ལ་རིམ་པར་མདོན་པ་དང་མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་བས་ལུང་གི་ལེའུ་གསུམ་དང་། དེ་ནས་བཅུ་པ་ལ་ལྷ་སྤྱོད་རྣམ་

དག་མེད་པས་རྟགས་ཙམ་འཛིན་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། ད་ལྟ་ཡང་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཀ་བྱོན་ནས་བསྟན་པ་ཡང་དག་གནས་པར་མཛད་པ་མདོན་སུམ་གྱིས་

མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་མི་འདྲ་བར་ཟཁད་པ་དེ་རྣམས་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་

གསུམ་ཡོད་པའི་སྐོར་ནས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དགོངས་

གཞི་ཡོད་དེ། སླབ་པ་ཁྲད་པར་ཅན་སྡོམ་ལྟར་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་

བྱང་ཕྱོགས་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བསྟན་

པ་རིམ་གྱིས་དར་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་མེ་དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་ལས་དམྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བརྒྱ་ན་གདོང་དམར་ཅན་གྱི་ཡུལ་དུ་དམ་ཆོས་དར་བར་གསུངས་པ་དང་། སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་

@209A ཞེས། །དག་ཀྱང་བློང་འདི་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རིས་པ་ནི་མིན་ཏེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་མི་འདྲ་བ་ཉིག་གསུངས་པར་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་བསྟན་པ་དང་།

སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞིང་གཞན་དག་ཏུ་ཆོས་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་གནས་ཤིང་སྤེལ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན། ད་ལྟའི་བར་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་ལས་ཅི་ཙམ་འདས་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི་འདི་ཙམ་

ནས་བྱང་བ་དང་འདི་ནས་མེད་པའི་ཚད་ཤེན་ཏུ་དཀའ་ཡང་། རང་རེའི་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ནི་རགས་རྩིས་གང་ནས་བྱང་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆུལ་བསྟན་པ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

ཅི་ཙམ་འདས་པའི་ཚད་ཀྱང་ཡོད་དེ། སྐྱ་ངན་

ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་རང་གི་བསྟན་རྩིས་མཛད་པའི་བར་གྱི་འདས་ལོ་ལ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཞིག་བཞད་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡོད་དེ། མངོན་པའི་རྟེས་སུ་འབྲང་བའི་ཡིག་ཆ་དུ་མ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་

ལོ་ལྟགས་ཀྱི་བསྟན་རྩིས་མཛད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་གྱི་སྐབས་སུ་མཛད་པའི་བསྟན་རྩིས་རྣམས་ལ་ནི་མཐུན་མི་མཐུན་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདིར་གང་གི་རྟེས་སུ་འབྲང་ཞེན། སྔར་བཞད་པ་དེ་དག་ལས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདི་འཐད་མི་

འཐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དབྱེ་དཀའ་ཡང་རེ་ཞིག་ཕུག་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་སྟེ། སྟོན་པ་དེ་ཉིད་ལྟགས་སྨིལ་ལ་སྐུ་བལྟམས་པའི་ལྟགས་ཀྱི་ཞེ་བར་གཤེགས་ནས་དལ་ལྟའི་ཤིང་ཡོས་འདིའི་བར་ལ་ལྟ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་ལྟ་རྟོགས་ནས། དྲུག་པ་ཚུལ་

ཁྲིམས་ཀྱི་ལེའུའི་སྟེང་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་འདས་ཤིང་དལྟ་མེ་འབྱུག་གི་སྟེང་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཕལ་ཆེར་ནི། །ཁ་ཅི་བྱེ་བྲག་སྨྲ

བའི་ཚུལ་གྱིན་བཤད། །ཉེས་པར་བཤད་གང་དེ་འདིར་

@209B བདག་གིས་ཉེས། །དམ་ཚོས་ཚུལ་ལ་ཐུབ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་། སྒོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ལུགས་གང་དང་མཐུན་པར་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདག་སྟེ་སྒོབ་དཔོན་ཁྱོད་ཀྱིས་

མངོན་པའི་ཚོས་འདི་ཕལ་ཆེར་ནི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ཚུལ་གྱིན་སྟེ་གྱིན་མཐའི་ཚུལ་བཤད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་དང་ཉི་འགྲེ་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ཡང་ཟུང་ཟད་རེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཉེས་བར་བཤད་པའི་ཆ་མཆིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་

ཚོས་ཅན། འདིར་རྩོམ་པ་པོ་བདག་གིས་ཉེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། འདིའི་བཤད་གཞི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་ནས་མིན་ཏེ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་།

དབྱ་བཅོམ་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། སོ་སྐྱེ་ལ་ནི་འཁྲུལ་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་མིག་ནི་རྒྱམ་གྱུར་ཅིང་། །དབང་ཕྱུ་སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་ཟད་པ་

ན། །དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡི། །ངན་རྟོག་རྣམས་

ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དཀྲུགས་སོ། །རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅིས་འཛིན་རྣམས། །མཆོག་ཏུ་ཞེན་གཤེགས་འབྲོ་མགོན་མེད་པ་ནི། །འདོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་

ཡི། །དྲི་མས་དགའ་དགྱར་དེང་སང་འདི་ན་སྨྲོད། །དེ་ལྟར་

ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། །ཁྲོག་མར་སྡོག་ཕྱིན་འདྲ་དང་དྲི་མ་རྣམས། །སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི། །ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་བྱོས། །ཞེས་བྱང་། སྟོན་པ་

འཇིག་རྟེན་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུ་ནི་ཟུམ་པ་སྟེ་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པར་

གྱུར་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་ལ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་སྐྱེ་འཕགས་ཕལ་ཆེར་ཟད་པས་མང་པོ་མེད་པའི་དུས་ན། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དེ་ཡིན་ཆུལ་མ་མཐོང་ཞིང་རང་དགར་འཛུགས་པར་གྱུར་པ་ཡི་ངན་

རྟོག་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་ལུང་

@210A ཞེས། །རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་དཀྲུགས་པར་བྱས་ཏེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་ལུང་གི་བསྟན་པ་འདིའི་ཆོག་དོན་ཀྱི་ཚ་རྣམས་ལོག་པར་བཟུང་ནས་རང་དགར་འཛུགས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་

རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་དང་རང་བྱུང་དེའི་བསྟན་པ་ལ་

གཅེས་པར་འཛིན་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བར་གཤེགས་ཤིང་། འགྲོ་བའི་མགོན་མེད་པ་ན་དེ་དག་ལ་གདམས་ངག་ལེགས་པར་འདོམས་པ་མེད་ཅིང་། བསྐལ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི་དུག་གསུམ་གྱི་དྲི་མས་ཀྱང་

དེང་སང་འདི་ན་དགའ་དགྱུར་སྤྱོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་འདི་ནི་ལྷོག་མར་ཕྱིན་པའི་སྤོག་སྟེ་དབུགས་དང་འདྲ་བར་ཡུན་ཐུང་ཞིང་། སྐྱེགས་མའི་དྲི་མ་སྟེ་སྐྱོན་རྣམས་སྤོངས་དང་ལྡན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི་ཐར་པ་འདོད་པ་ངག་གིས་བགེ

ཡོད་པར་བྱོས་ཤེག་ཅེས་བསྐུལ་ཞིང་གདམས་པ་ལ་ཚོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བགེ་ཡོད་ནི་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ། མཐོད་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་། ལོ་པཉ་གང་གིས་བསྐྱོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་

མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་སྤྲོབ་དཔོན་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ་གོ་སླའོ། །སྤྲོབ་དཔོན་འདིའི་རྣམ་ཐར་ནི་རྒྱ་གར་ཚོས་འབྱུང་ལས་

རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཞིག་སྟེ། ཁོ་བོའི་

བསམ་ཚོད་ལྟར་ན་སྨོབ་དཔོན་འདི་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཉིད་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་རིས་པས་སོ་སྐྱེའི་

མཁས་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་མི་རུང་བར་སེམས་སོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་པའམ་

སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་པས་སོ་སྐྱེའོ་སྙམ་དུ་མ་འཛིན་ཅིག །གལ་ཏེ་སྨོབ་དཔོན་འདིས་སྐྱ་ཆེའི་སྡོད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལ་སྐྱར་པ་བཏབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་པས་འཕགས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་

ཞེ་ན། འགལ་བ་ཆུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཡིན་ཡང་དགོས་པའི་

@210B དབང་གིས་མཛད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་སྡོན་པ་དུ་མ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྨོབ་དཔོན་འདིའི་ཐུགས་ལ་ནི་འབུམ་སྟེ་གོ་དགུའི་གཞུང་མངའ་བས་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིས་བྱུང་བའི་

མཁས་པ་རྣམས་སུ་མ་ཟད། སྟོན་གྱི་པཾ་ཆེན་མཁས་པ་དག་ལས་ཀྱང་མཁས་

པ་ཆེན་པོར་གྱུར་པས་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཞེས་བྱགས་པ་ལྟར་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལོ་པཾ་གང་གིས་བསྒྲུབ་བ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇི་ན་མི་དུ་སྟེ་རྒྱལ་བའི་བཤེས་

གཉེན་དང་། ཞུ་ཆེན་གྱི་ལོ་སྟོང་བཆྱེ་སྟེ་བཙུན་པ་དཔལ་བརྩེགས་

ཀྱིས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།། །།སྒྲས་པ། ཐུབ་དབང་གསུང་གི་རྒྱ་མཚོ་ལས་འོངས་ལེགས་བཤད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཚབ། །རྣམ་དམྱོད་ཡངས་པའི་རྟག་གཅིག་གིས་བཞེས་སྐལ་ལྡན་གདུང་བསེལ་ཕྱིར་དུ། །སྒྲུགས་མཁས་སྟོན་མེད་

དང་སྲོང་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞལ་སྐོ་ལས་འོངས་པའི། །ཆོས་མངོན་སྨིང་པོ་འཆི་མེད་བདུད་རྩི་ལྟར་བཅས་འགྲོ་འདིའི་གསོས་སུ་གྱུར། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིས། །ཐུན་མོང་ནང་དོན་རིག་པ་སྟོན་པའི་གཞུང་། །མང་ཡང་དོན་གྱི་སྨིང་པོ་ཀུན་བསྡུས་པ། །ཆོས་མངོན་གཞུང་གཞན་དག་ལས་འདི་ཉིད་འཕགས། །གང་འདིའི་དགོངས་པ་

འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ནི། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་ཕྱོགས་འདིར་འགའ་མཆིས་ཀྱང་། །ལ་ལ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་ཉ་ཅང་བསྡུས། །འགའ་ཞིག་སྒོས་ཆེ་བློ་ཆུང་འཇུག་པར་དགའ། །དེ་ཕྱིར་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་འཆམ་པ་ཞིག །སྟོན་གྱི་མཁས་པའི་གཞུང་མང་དག་ལས་ནི། །མ་ནོར་བཤད་པའི་ཚ་རྣམས་ལེགས་བསྡུས་ཏེ། །རང་གཞན་འགའ་ལ་

ཕན་སྲིད་སྐམ་ནས་བྱིས། །རྩ་བ་གར་སོང་འདིར་སོང་མེད་གྱུར་ན། །དེ་ཡི་དོན་ལ་ཕན་ཁུད་ཆུང་མཐོང་ནས། །དེས་པ་རྣེད་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཡི། །རྩ་བའི་གཞུང་རྣམས་རྩོགས་པར་དྲངས་ཏེ་བཀོད། །ཀུ་ཡེ་བྱོགས་དག་འཇིག་རྟེན་ཁྱིམ་པ་དང་། །རྣམ་དབྱེ་མེད་པའི་ལྷོ་གོས་ཙམ་ཞིག་ལ། །འབད་ནས་མི་ཚེ་སྟོང་ཟད་མི་བྱེད་པར། །ཕན་འདེའི་འབྱུང་

གནས་ལེགས་བཤད་དགེ་ལ་གཟེགས། ཚོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་དཔག་བར་དཀའ། །བདག་ནི་བློ་ཆུང་སྣུངས་པའི་སྟོབས་ཀྱང་དམན། །དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་མ་བཤད་ལེགས་བཤད་པ། །གང་ཞིག་མཆིམ་པ་དེ་ནི་བདག་གིས་རྣོངས། །ལེགས་པར་བཤད་ལས་ཐོབ་པའི་དགེ་དེས་བདག །ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་དམ་ཚོས་འཛིན་པ་དང་། །གཞུང་བཤད་འདིས་ཀྱང་མངོན་པའི་ཚོས་ཚུལ་

@211A ཞེས། །ཀུན། །དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་གནས་བྱར་ཅིག །ཅེས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཀྲིཀྐ་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཅོ་ཆེའི་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཀོའུ་ཤི་ནང་སོ་ཡིས་ཀྱིས་གནང་སྦྱིན་དང་བཅས་པས་བསྐུལ་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་དད་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་ཅོ་ཆེའི་སློབ་དཔོན་བ་བཀྲགས་པ་བཞད་

སྒྲུབ་ཅེས་བྱ་བས་རང་དགོན་དུ་ལེགས་པར་སྒྲུབ་བའོ།། །།རྒྱ་གྲགས་པ་བཞད་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་ཕར་ཡིག་ཆ་སོགས་སུ་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བརྩང་སྟེ་ཡིག་ཆའི་དཀའ་གནད་མདོར་བསྡུས་རྣམས་སློས་བཞད་དང་། ཁ་སྐོང་། མཐའ་དཔྱོད། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁས་ལེན་མི་གསལ་བ་རྣམས་དེར་གསལ་ཡོད་པར་བརྟེན་སྡུད་བྱོ་གསལ་བ་

རྣམས་ནས་ཡིག་ཆ་དང་རྩང་སྦྱིལ་གསན་སྤྱོང་མཛད་སུས་དང་། མཁོ་གནད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་རུང་། གསུང་པར་ཅོ་ཧེ་དགོན་ཆེན་དུ་བཞུགས་པ་དུས་འབྱུར་དབང་གིས་སྡུར་ནས་མེ་བཞེས་ཟིན་འདུག་པས་དུ་ཕན་སློབ་གཉེར་བའི་ཁྱོད་དུ་ཡིག་ཆ་དཀོན་གཤེས་གླ་ཚང་མཁན་པོ་རྒྱལ་རོང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། དགེ་བཤེས། སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ནས་ཡིག་ཆ་ཆ་

ཚང་གསུང་པར་ཞེག་འབྱུག་ཐབས་ཐུགས་གཉེར་ཆེ་བ་དང་བཅས་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་ཀུན་ཕན་བདེའི་རྩ་བ་ཤྲཱི་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཆེད་

ས་སྐད་གཞུང་པ་གླ་སྐྱ་བཅར་མ་ཁན་དྲྭང་ཏྲ་ཐྲ་མ་རོང་རྣམ་སྲས་པ་ཐུབ་བསྟན་ཞོར་བཟང་ཤཱཀ་ཚང་ནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པས་རྫུ་

སྒོར་འདུ་འགོད་ཀྱིས་(MRDZO)ད་ཏེ་ཀ་འདི་འང་ཅོ་ནེའི་བར་སྐྱིང་ཁྲངས་དག་རང་ལ་མ་ཕྱི་བྱས་ཏེ་རབ་བྱང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་པོ་སྟག་ལོར་གསུང་པར་དུ་ལེགས་བསྐྱེན་ཐོག་ཀྱི་ཆོས་མཛོད་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའོ།། །།འདིར་འབད་དགེ་བའི་ས་བོན་ལེགས་སྨིན་ཐུབ་པའི་རིང་ལུགས་ཡོངས་འདྲའི་ལྟོན། །བསྟན་འཛིན་

ཤང་བྱག་བྱེ་བ་རྣམ་རྩེན་ཀུན་དགའི་མེ་ཏོག་ཕྱོགས་མཐར་རྒྱས། །མ་ནོར་ལམ་བཟང་འབྲས་བུའི་ཁྲང་ཆེན་བསྟན་སྲིད་འགྲོ་ཕན་ཟློས་སུ་དུད། །ཐུབ་མེད་ཞི་བའི་གྲིབ་བསིལ་སྟུམ་པོར་འགྲོ་བ་མ་ལུས་དབུགས་འབྱིན་ཚོག །།སརྦ་མངྒ་ལཾ།། །།